MUL
094163

DOCTRINA VIM PROMOVET INSITAM

Madras University Library.

Call Number 521 : N16 G7

Accession Number 94163

Available for loan from

This book should be returned on or before
the date last marked below.

O61

THE MAHARAJA'S COLLEGE

MAGAZINE

ERNAKULAM.

DECEMBER, 1936
REGD. NO. 30.
VOL. XIX, NO. 1.
LICENCE NO. 34/1111

CONTENTS (EnglishSection).

		Pages
THE MAHARAJA'S BIRTHDAY.		
GREETINGS		
THE PORT OF COCHIN	*Prof. L. M. Pylee, M. A. (Hons.), B. L.*	1
KATHAKALI	*Miss Alice Boner*	17
TAGORE'S IDEAL	*Miss T. C. Suseela, Cl. III.*	21
THE LANGUAGE OF THE MALAYALAM ദൂതവാക്യം	*L. V. Ramaswami Iyer, M. A., B. L.*	25
THE MATHEMATICAL ROMANCE	*A. Chandrahasan, M. A.,*	45
THE VICTIM	*C. Visalakshy, Cl. III, B. Sc.,*	56
RURAL RECONSTRUCTION	*K. T. Mathew, Former Student*	61
AN HOUR IN CLASS	*M. B. M. Class III.*	66
PROGRESS IN SCIENCE	*N. Narayana Pai, Cl. IV, B. Sc,*	69
HEARD AND UNHEARD		73
POEMS		75
COLLEGE ACTIVITIES:		81
GAMES & SPORTS.		"
Athletics, Badminton, Basket Ball, Cricket, Football, Hockey, Tennis Volley Ball.		
REPORTS FROM 'HALLS'.		86
Inter-Hall Volley Tournaments, Barlow Hall.		
SEA SCOUTS.		87
COLLEGE SOCIETIES.		"
Eng. Association, Literary and Debating Society, Mathematics Association, Physics Association.		
NEWS FROM HOSTELS.		90
Christian Hostel, Cosmopolitan Hostel, Muslim Hostel, S. N. V. Sadanam, Thiyya Hostel, Women's Hostel & Y. W. C. A.		
FAREWELL TO PROF. 'P. S. R.'		96
COLLEGE DAY, 1936.		101
COLLEGE NOTES.	*The Editor.*	103
EXCHANGES.		106

Vol. XIX. **December 1936** **No. 1.**

EDITED BY

PROF. G. F. PAPALI, M. A., PH. D. (LOND.)

LONG LIVE

HIS HIGHNESS SIR SRI RAMA VARMA, G. C. I. E.
The Maharaja of Cochin.

THE MAHARAJA'S BIRTHDAY.

On January 11, 1937. (under the constellation, *Moolam* of the month of Dhanu, 1112 M. E.) His Highness Sir Sri Rama Varma, G. C. I. E., the Maharaja of Cochin, completes his Seventy-fifth Birthday. The occasion is unique, as His Highness is the first regnant sovereign to attain this age while still on the *gadi*.

The Maharaja's College *Magazine* begs to offer its Royal Patron its respectful greetings, and pray the Almighty that His Highness may be spared long in health and happiness to continue his glorious reign so pregnant with memorable events and far-reaching changes in the life and history of the State of Cochin and her people.

GREETINGS.

King! thy glorious name and fame
Waters of th' Arabian deep
Waft in sweetness, as its theme
To distant shores, a lullaby soft!
The land of Cochin has a bright
Record of kings and hoary tales.
Her rulers all were men of might;
The country prospered through the times!
Nature's work—the harbour's sight—
Speaks of future, bright and gay;
Long may thy reign give the light
To sons and daughters of this land!
A wish—a prayer—when multiplied,
Becomes the word of God on earth;
May thy good and just hand guide,
For hundred springs, thy Cochin's reins!!

— L. VENKATESWARAN B. A., (*Old Student.*)

THE MAKERS OF COCHIN HARBOUR.

Sir R. K. Shanmukham Chetty, *K. C. I. E.*
who ended the serious deadlock whick threatened to wrech the Harbour Scheme.

Mr. R. C. Bristow, *M. Inst. C. E., M. I. Mech. E.*
who transformed Cochin to a Great Port.

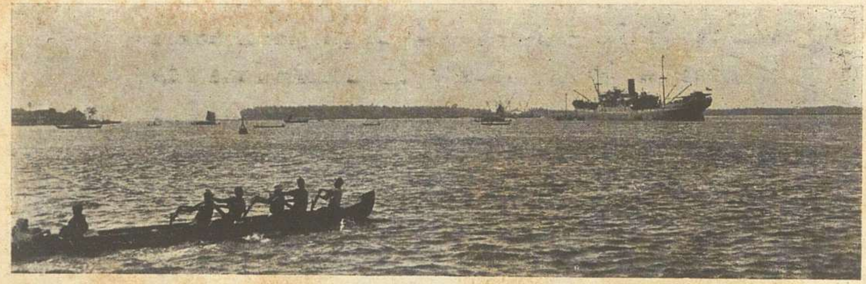

THE NORTHERN WING OF THE HARBOUR.

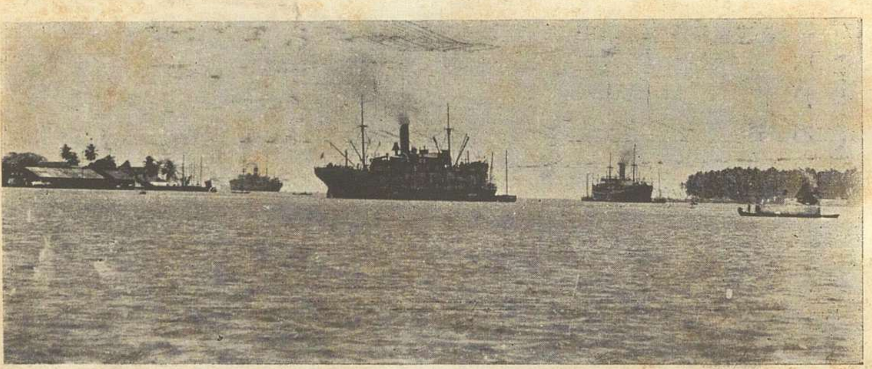

THE ENTRANCE TO THE HARBOUR.

BOLGHATTY—SHOWING THE 'RESIDENCY'.

94/63
19091
521: N16
G7

THE PORT OF COCHIN.

1. Past History.

From the 1st of August, 1936, Cochin has come to be counted as one of the Major Ports of India. The event, strange it may appear, did not evoke that chorus of enthusiasm which a similar event would have in any other country. Nevertheless, one can now safely forecast that the Port of Cochin having a natural harbour, which is undoubtedly one of the finest in the East, and situated at a very convenient spot on Southern India's western coastline, with the vast expanse of the Arabian Sea in front of her and a magnificent hinterland of rare beauty and luxuriance of vegetation and a farther hinterland consisting of the Madras Presidency and the whole of Mysore, is soon bound to be, what she has been aptly styled by an eminent stateman, "the Queen of the Arabian Sea".

Cochin's hinterland, namely the country of Malabar, more anciently known as Kerala, had been from the very dawn of history, famous to the commerical world for its rich and various products. The Phoenicians, the earliest maritime traders known to history, visited the Malabar ports by way of the Persian Gulf and of the Red Sea, and their influence is still noticeable in the alphabets of the South Indian languages. The jews betook themselves to the Malabar coast early in their history. King Solomon "had at sea a navy of Tharshish with the navy of Hiram", and "once in three years came the navy of Tharshish bringing gold and silver, ivory and apes and peacocks". The close similarity between the Hebrew and the Tamil words for apes and peacocks indicates that these articles were obtained from Kerala. There is also much plausibility in the conjecture that Ophir from which King Solomon got his gold is the same as the Malabar port, Beypore. The Jews were followed by the Syrians, under the Seleucids, and by the Egyptians under the Ptolemies. The Romans, during their imperial sway, maintained a steady trade

with the Malabar coast. The chief port at that time was Cranganur, then known as Muzuris. Situated near the mouth of the river Periyar, it became the chief gateway of South India's external trade. It was described by a contemporary poet as "the thriving town of Muchiri, where the beautiful large ships of the yavanas bringing gold come, splashing the white foam in the waters of the Periyar which belongs to Kerala". Again, "sacks of pepper are brought from the houses to the market; the gold received from the ships, in exchange for articles sold, is brought to shore in the barges at Muchiri, where the music of the roaring sea never ceases and where Kuddavan (the King) presents to the visitors the rare products of the seas and mountains". Kerala was thus famous for its products even in the most ancient times known to history, and Muzuris flourished for long as a world famous seaport.

But Nature gradually played her pranks upon Muzuris, and man, still unarmed with the weapons which science in later ages brought into existence, was unable to withstand her adverse operations. Sandbanks accumulated at the mouth of the harbour at Muzuris, and the great seaport disappeared from history, leaving on its site the present rather insignificant town of Cranganur.

Meanwhile Nature had played another of her tricks at a southern spot, some twenty miles away. The long stretch of seaboard that separated the sea from the inland lagoons that run parallel to it was broken by a violent onrush of the sea in 1341. A gap was formed, which was called *Kochu azhi*, meaning small water-gap, so named probably in contrast to the bigger gap at Cranganur. It gave the name *Cochi* (Cochin) at first to its immediate vicinity and subsequently to the whole surrounding country. Thus did the port of Cochin and its splendid natural harbour come into existence.

Ages passed, and vicissitudes followed one after another. The Portuguese regime on the Malabar coast began early in the 16th century. It saw the conversion of Cochin into a great city built on the Western model. It became the stronghold of the Portuguese, whence they extended their sway in all directions, and aided,

or measured their strength against native rulers, as it suited their immediate interests. Cochin, thus the first European settlement in India, began to flourish as a port.

Nature played her pranks once again. The entrance into the harbour at Cochin came to be silted up, just as at Muzuris, whilst political changes made the town pass from hand to hand. On the oceanic highways of trade tremendous changes were taking place, chief of which was the replacement of sailing vessels with mighty steamers. The entry of these into the harbour was out of question.

Nevertheless, Cochin did not cease to function as a port; and steamers called regularly at the open roadstead where they lay at anchor several miles off the land, while big boats that are called "lighters" performed the precarious task of loading and unloading the cargoes. During the monsoon months this port, like all the other ports on the coast, remained closed.

2. *Present Development,*

The question of cutting the sand-bar and providing a permanent channel for ocean-going vessels to enter the harbour at Cochin was considered by experts from time to time, both in India and England. The task was pronounced impossible, even foolish to be attempted. But at last the problem has been solved. The bar was successfully cut, a long channel was furrowed from the centre of the Harbour several miles out into the sea, and, the most wondrous part of the scheme, a whole extensive island arose inside the Harbour, close to its entrance, which is to be the hive of the Port, where the wharfs are to be built, where a great railway is to meet a great oceanic route. This island, the work of the hand of man, called Willingdon Island, after the Marquess of Willingdon who gave no small encouragement to the initiation of the scheme, will soon seethe with a life the kind of which Malabar has not yet witnessed. "Stepping on to any of the three units of wharf frontage, the passenger of the future hailing from Europe or America—if he still would think of travelling by ships and not by aeroplanes—will enter upon the scene of a gigantic cluster of docks and slipways, workshops and warehouses,

transit sheds and storehouses, offices and other buildings for administrative purposes; while, right inside this cluster and only a few yards off the wharf, trains will be waiting that will carry him to any part of India to which he wishes to go." So wrote the present writer some years ago, and the scheme is now nearing completion.

The credit for this "romance of engineering", as the Government of India have called the work, goes to Mr. R. C. Bristow, who, as the Harbour Engneer-in-chief to the Government of Madras, discovered the feasibility of cutting the bar at the mouth of the Harbour and converting Cochin into a first class terminal port. His skill, perseverance, patience and tact, surmounted many an obstacle both of nature and of man. Political and diplomatic difficulties, as well as those of clashing trade interests and port rivalries, of the struggle between stagnation and progress, inevitable under the circumstances, had all to be surmounted; and, still yet, when the scheme appeared to be near completion and success almost within grasp, there occurred a great deadlock from disagreements between the parties to the undertaking, viz., the Governments of India, Travancore and Cochin. This too was successfully overcome by the resourcefulness and tact of an eminent statesman, Sir Shanmukham Chetty, who came as the Diwan of Cochin, just in time to save the situation. The fourth and final stage of the works that had been planned have now been taken in hand, and, in a short time, Cochin will indeed occupy a position of high importance in the future economy of the Indian Empire.

For, to India the emergence of one more port, and that of the type of Cochin, on her long and triplicated coastline of four thousand miles in length, should be a matter of no small importance. The length of the coast is small relatively to the extent of the country, being only one mile to 450 square miles. In Europe it is one to 190, and in England one to 20. When to this comparative shortness of the coastline is added the extreme scarcity of great ports, India is rather in a sorry plight. Her major ports are only some half a dozen, and several of them like Madras and Colombo, have only artificial harbours. These few

ports have to serve the commercial needs of a country as big as Europe without Russia, and of a people nearly one-fifth of the human race.

It has been widely recognised that India lacks, to a deplorable extent, internal and external facilities for her commercial and industrial expansion. Her railway system, in spite of the progress so far made, has still to penetrate large and important regions, while in port facilities she is at a great disadvantage. In any economic planning for India, these two items have necessarily to loom large. Railways and ports are indispensable to trade and industrial expansion; and to serve this purpose ports must be terminal ports, i. e. ports connected by rail with the chief industrial centres of the country. It is because of the inadequacy of these that plentiful instances exist in the country of sources whence much wealth could be tapped, either in the form of raw materials or of the products of localised industries, but which are situated far away from, or are unconnected with, any port, so that it is found impossible for requisite machinery to be brought to them or for products to be exported to foreign countries. Potential industries thus remain undeveloped and great sources of wealth unutilised to the detriment of the country's welfare and industrial progress. It is such a situation that necessitated the development of Vizagapatam as a terminal port. To a much larger degree this necessity existed in the case of South India, and this is now being met by steps taken to make Cochin into a great terminal port. It would probably be the biggest in South India.

3. Unique Situation.

Cochin's position is one of unique importance to the trade of South India. The port of Karachi serves the needs of Sindh and a large part of North India, while Bombay is situated near the northern extremity of South India, and is more a seaport of North and still more particularly of Central, than of South India. Vizagapatam has recently been developed, but it is meant to serve the needs peculiar to Central Provinces, and situated on the East coast, it cannot serve as a great outlet of trade for South India. Madras has hitherto been the chief port for the purpose. But Madras, and even Bombay, are incomparable with Cochin in two

respects, viz. the natural advantages arising from situation and internal facilities.

Looking to the situation in relation to the outside world, Cochin is *the* port for South India. The rather northern location of Bombay has already been referred to. This and, in a lesser degree, the natural obstacles that exist in the way of extending the railway from Mangalore direct to Bombay so that the connection between Bombay in the north and the west coast regions of South India is now by a circuitous system of railways entailing much time and expense, make Bombay not much of a seaport for South India. The position of Madras has serious disadvantages. Being on the east coast it faces away from most of the great markets of the world. The voyage from Madras to the Arabian Sea is again a long and circuitous one as this has to be done round the South of Ceylon, because the Palk Strait between India and Ceylon is blocked. From Madras to Colombo, the distance by sea is 585 miles, and from Colombo, again, a few hundred miles more have to be covered before a steamer falls into the ordinary Arabian Sea route to Europe. All this means several days' delay, and liability to be exposed to the uncertainties of weather and other conditions on the sea. The sea route from the east coast to the west is therefore, highly uneconomical. These disadvantages are naturally obviated by having Cochin as a terminal port on the west coast. The distance between Madras and Cochin by rail is less than 300 miles and the journey that has been expedited still further is now made in about 15 hours. For commerce with the western countries it is, therefore, much more economical to use Cochin than Madras, and even the regions nearest Madras, and Madras itself will find this route more profitable.

In this connection it is well to bear in mind that the bulk of India's external trade is with the West. Her markets are in the west, the great international markets of the world. The ships that frequent India's shores are mostly from Europe. Just before the depression set in, i. e. in 1928-29, out of 4046 vessels with $9\frac{1}{2}$ million tonnage that entered the Indian ports, 2375 with $6\frac{1}{2}$ million tonnage were British ships. In the same commercial year, of the 4074 vessels with $9\frac{1}{3}$ million tonnage that cleared from the Indian

ports 2323 with 6½ million tonnage were British. Every year it is found that the majority of steamers that carry on trade between India and the outside world with the major portion of the tonnage are British. So too, more than ⅓ of India's exports go to the United Kingdom, and nearly ⅓ of the imports come from the same country; while her trade with Fránce, Germany, Italy, Belgium, and the Netherlands are considerable. In the East, Japan is the only country that is on a par, say, with Germany in the matter of trade with India, while the United States, no doubt a big customer of ours, counts along with European countries, rather than those bordering on the Pacific.

Such being the trend of India's trade, it is obvious that the ports on the west coast of India should serve as the great gateways of her trade. Karachi throve because of this reason, and Bombay has come to be what it is, because of the same reason too. For 580 miles south of Bombay there is no good seaport, with the possible exception of the Portuguese port of Goa, until Cochin is reached, and from Cochin, for 370 miles southwards there is no good port till Colombo is reached. Situated thus midway between Bombay and Colombo and dividing into two a long coast line of about a thousand miles in length, Cochin may have a future not dissimilar to that of Bombay or Karachi. The trade of South India is bound to converge more and more at Cochin hereafter. Increased facilities would bring in increased trade, while the latter in its turn would necessitate still more facilities. It is therefore idle and unbusinesslike to cry halt to the future development of the port on the plea that existing trade does not warrant it. The history of any great port would give the lie direct to such a contention; and in the case of Cochin, the increased trade that has followed in the wake of increased facilities has been manifest during the past few years. Cochin is thus on the road to be the chief port of South India, for which role Nature has eminently fitted her.

Other important advantages Cochin enjoys. Steamers bound for the Far East, after leaving Aden, had had to look to Colombo as the next watering and coaling station. On the direct Far East and Australian routes Cochin, alone among the ports of India in

this respect, has now emerged offering the facilities of a great port. Steamers, therefore, would find it advantageous to call at Cochin as an intermediate watering and coaling station between Aden and Colombo. This would also stimulate the trade and even passenger traffic between India and the countries like Australia and New Zealand. In this connection one thing is particularly noteworthy. Now that Cochin can serve as an intermediate station between Aden and Colombo, a steamer need take only a lesser quantity of water than before from either Aden or Colombo, as the case may be, because between them it can refill at Cochin where, moreover, the water supplied is of the best quality. So also with regard to coal and fresh provisions. As a repairing base, too, Cochin might be useful, as facilities and equipments are provided for the purpose. The stretch of voyage between Aden and Colombo is 2,100 miles, and for vessels bound from Europe *via* the Mediterranean for countries bordering on the North Pacific, no single stage in the journey is so long as this, while for those bound direct to Australia it is the second longest stage, the longest being between Colombo and Freemantle, which is 3,120 miles. Between Aden and Colombo, therefore, an intermediate port with first rate facilities, would be welcome to vessels plying on the Far East route and, in some instances, it may even obviate the necessity for steamers to call at Colombo. Already Cochin has begun to function most successfully as a passenger port, enabling travellers to Europe or to the Far East to avoid the necessity to travel up to Bombay or down to Colombo to catch the steamer, as had hitherto been the case. For Mysore and most parts of the Madras Province, journey, both outward and inward, *via* Cochin has become more convenient and economical. In 1935, when the passenger service started, the number of passengers amounted to 200. Within another year in 1935-36, the number came up to 1,300, and the popularity of the route is increasing by leaps and bounds.

4, *The Back waters.*

As far as ocean routes are concerned, Cochin is thus ideally situated, no other port in India enjoying the advantages which she has in this respect. But not only in this, but in internal natural facilities, the port has advantages that are unique in kind, and

for this matter the whole of India has reason to be proud of Cochin and consider it as a valuable national asset. The port is situated at the entrance, from the seaward side, of a large lake system covering 227 square miles of which 125 is immediately adjoining the harbour. This backwater system is a network of deep lagoons, screened off from the sea by a long sea board, thickly cultivated and densely populated, which extends its various inlets into the interior of the Kerala country. The extensive lakes of the system, the chief of which, is the Vembanad lake, the winding inlets and creeks that in some places burrow to the very foot of the hilly uplands in the east, and the innumerable waterways, natural streams and artificial canals that connect the different parts of the system, the charming little isles that catch the eye at every turn, the emeralds set in the silvery waters that stretch in every direction, and the busy traffic that hums over some of the important lakes adjoining commercial towns like Cochin, Alleppey, and Quilon—all these afford a feature in which the poet, the tourist and the commercialist may feel equally interested. The neighbourhood of this network of lakes, that spreads over the bosom of Kerala like a beautiful piece of lace work, endows the Cochin harbour with advantages that are rare in India and with possibilities of indefinite expansion as commercial needs and even political exigencies in the international world arise.

There are few harbours in the world, and none in India, that are endowed by nature with such exceptional advantages as is the harbour of Cochin. Harbours like that of Sydney in Australia, or of Singapore may be more beautiful, indeed. Yet, even though Sydney, enchanting with its high cliffs towering over the bay and its innumerable headlands crowned with clusters of magnificent buildings and works of architecture, might offer more enchanting scenery, yet, in point of the combination of commercial port facilities with nature's charm, one may venture the opinion that, at least in some important respects, Cochin can rival the best elsewhere. The entrance into the Sydney Bay between the two rocky promontories known as the north and the south head is 2¼ miles wide, which, however, narrows down further inwards into one mile and 256 yards. So wide a harbour mouth cannot keep the

inner waters immune to the surf from the sea outside nor to the effects of tumults caused thereon by wind and storm. Even in Bombay this kind of disadvantage is often felt. "Dover and Colombo," says a high authority in harbour matters, "are examples of harbours where the provision of wharves or jetties is attended with difficulty because in bad weather the swell enters the harbour and makes it risky if not dangerous for ships to be alongside wharves. Even at Madras there is enough swell at times to cause minor damage and anxiety. But, at Cochin the position of the proposed wharves is practically ideal, — in calm water all the year round..........." The entrance into the harbour of Cochin is only 400 yards wide, and the harbour with the whole lake system into which it extends is effectively protected by the long sea board from the swells and changing moods of the sea outside. Add to this immunity the advantages that are offered by the great extent of the backwaters, 125 sq. miles long stretching on either side of the harbour, studded with innumerable islands and bordered by lands of luxuriant vegetation. Even the Sydney harbour (Port Jackson) has an area of only 15 sq. miles and the whole Sydney bay does not much exceed 20 sq. miles. Cochin has thus an immense scope of development. The Kerala lakes, the islands therein and the bordering shores, may in the near future hum with industrial and commercial life. These islands and many of the neighbouring regions still slumber in their almost idyllic and pristine simplicity. They can be utilised as great centres of commercial and industrial activities, and of port facilities which, if fully developed might turn Cochin into one of the biggest sea ports in the East.

5. *Strategic value:*

Time may come when international problems will attract the attention of British statesmen to Cochin as a possible and suitable naval base. The Mediterranean problem has begun to be ominously keen for Great Britain. For 20 years more the Suez canal is safe for British interests, thanks to the new Anglo-Egyptian Treaty. But to reach Port Said, there is a voyage of 3203 miles to be made from London. Will the Mediterranean be always safe for British interests? That is a

question which only future events can answer. Already the idea is in the air of resuming and developing the Cape route. If that is resorted to Cochin will be the nearest Indian port to Europe.

But there is a more important aspect. Whether the Cape is resorted to more and more or not in the interest of the Empire, there is need for a naval base to watch over imperial interests in the Arabian Sea and in the western half of the Indian ocean. Singapore, which is being developed as a naval base, is too far away in the East. With the protuberance of Italian power on the shores almost opposite South India and the dangers which might shortly commence lurking beneath the Mediterranean waters or looming large over its surface, and which might find an escape into the Arabian Sea *via* Africa, if not by any other way, the Arabian sea might present a problem, which Great Britain may have seriously to take note of. In that case, there is no better and more suitable place for naval purposes than Cochin, with its immense stretch of protected waters, capacious enough, it is said, to hold the navies of the whole world. The idea, it seems, is as old as Lord Kitchener and Lord Curzon. But the need then was not half so great as now, when even the rocks of Gibraltar have begun to be shaky because of the conditions in Spain and their probable results. External and internal facilities have marked out for Cochin a great place in the future economy, commercial and political, of the world. The port itself will be a great boon to the country in its immediate vicinity. That vicinity, as already mentioned, is Kerala of ancient fame, the home of rich products as well as of a poverty-stricken people. The whole region, nearly 15,000 sq. miles, is larger than Belgium and has a population of 10,000,000. In this land of reputed wealth, that has earned for it the name of the 'Garden of India', filled with a people with the highest degree of culture and enlightenment in India, the great paradox presents itself, the paradox of poverty in a land of plenty. Some of its areas, particularly the regions on the western seaboard near Cochin, are those that are most densely populated in the world. The State of Cochin, within which lies the major portion of the port, is the most thickly populated country in the world. In its coastal taluks, just

adjoining the port, the density of population is 2,232 per sq. mile. Even Howrah, whose density is the highest in India, has only 2,105 per sq. mile. Last census has shown that the rate of increase of population in the last decade in Cochin State is 23% over that of the previous one. In the neighbouring State of Travancore the density is not so great as in Cochin. Neverthless, that too is a thickly populated area, standing as the sixth on the world list. Some of its portions, too, particularly certain of the seaboard regions are as thickly populated as those in Cochin State. These millions that inhabit the ancient land of Kerala are as a rule sunk in poverty and indigence. In the Economic Survey Report published under the authority of the Cochin Government the poverty of the villagers in some parts of the State is described as follows:— "The villagers now *exist*, they hardly *live*. Devoid of all amenities, devoid even of some of the most essential necessaries of life, they drag on their weary existence, still confined to the hand-to-mouth business of scratching the earth". This picture is true of several millions among the population of Malabar. The *per capita* income of the people is so absurdly small as almost to be incredible, and the standard of life, except among a small minority, is necessarily low; and with the trade depression, unemployment, debt, and distress have become the general feature of the Adams and Eves of this Eden of India.

To such a people the emergence of the port of Cochin and its development might prove to some extent a small panacea to relieve their miserable condition. There may be larger scope for employment; business enterprise, if forthcoming, might thrive; and if the indigenous population do not take advantage of the developments to start or promote industrial and commercial concerns, at least business men from other parts in India are sure to flock to the port and the adjacent areas, and thus develop the great resources of the country.

In this matter the past does not encourage the hope that the future greatness of the port of Cochin will be the work of its own sons. The community of indigenous people is one of the most unprogressive in the world, and in the town of Cochin, both British and Indian that community, in general,

COCHIN PORT.

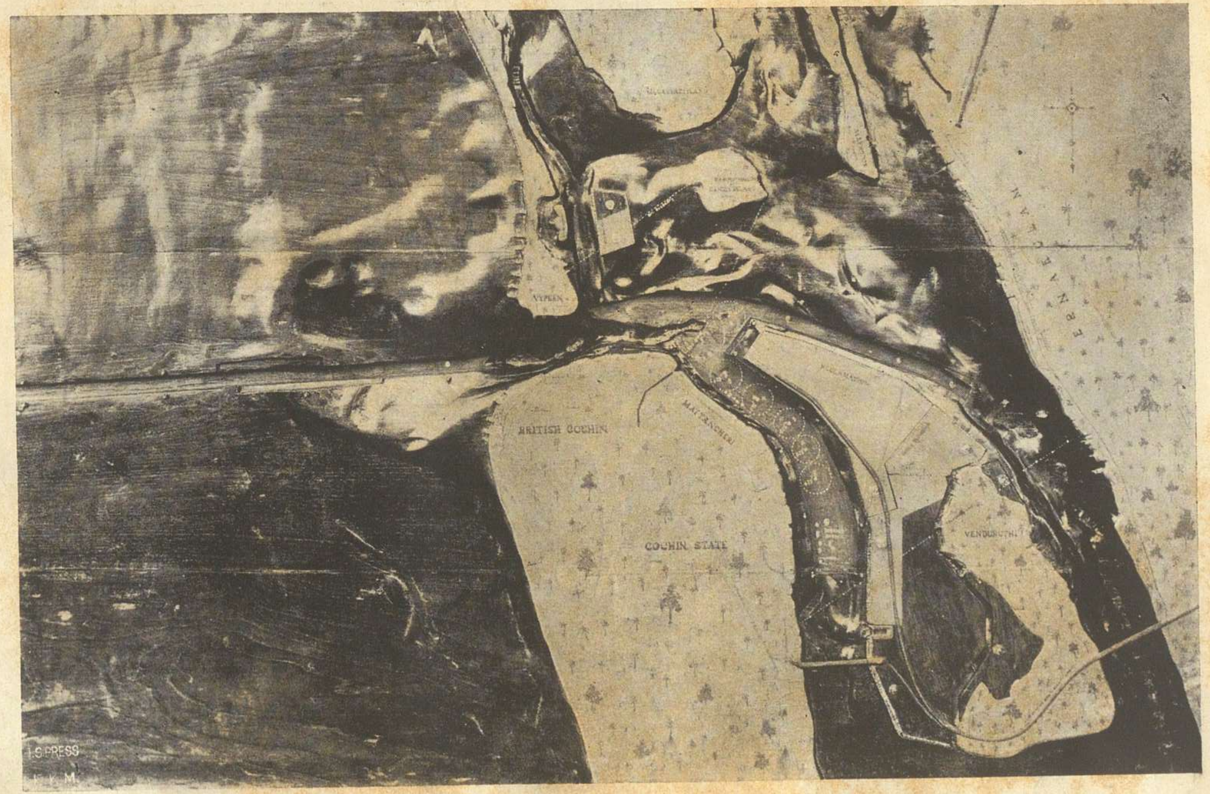

Photograph of a wooden model of the Harbour.

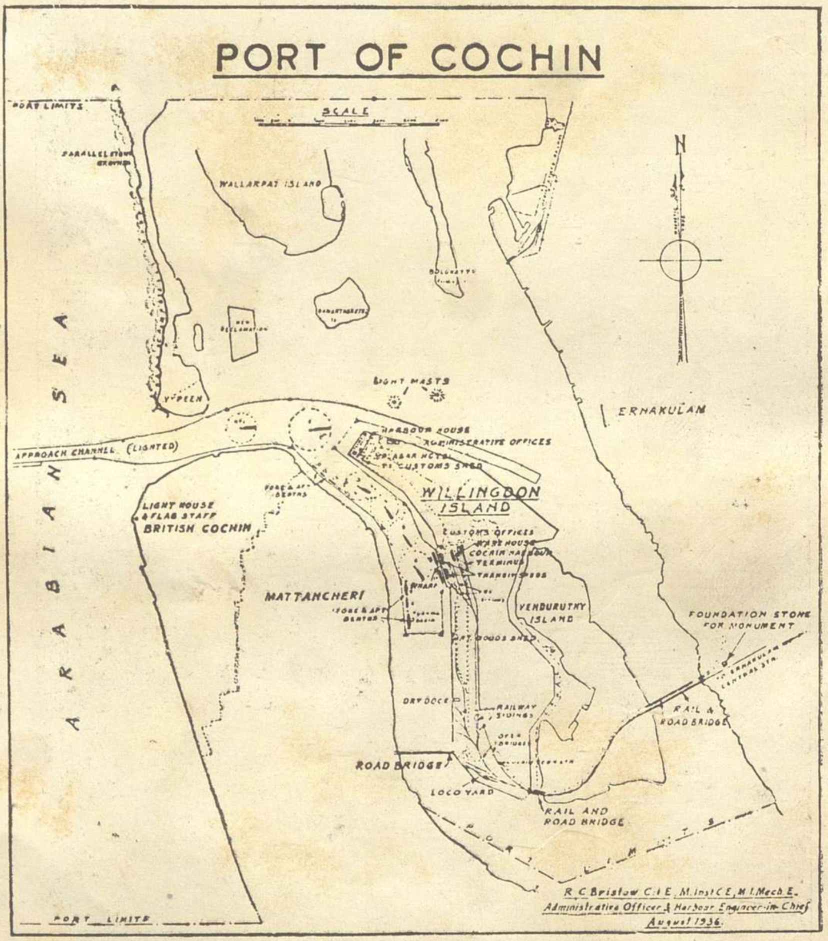
PORT OF COCHIN
PORT LIMITS
SCALE
PARALLEL STONE GROYNE
WALLARPAT ISLAND
N
ARABIAN SEA
NEW RECLAMATION
LIGHT MASTS
VYPEEN
ERNAKULAM
APPROACH CHANNEL (LIGHTED)
HARBOUR HOUSE
ADMINISTRATIVE OFFICES
CUSTOMS SHED
WILLINGDON ISLAND
LIGHT HOUSE
& FLAG STAFF
BRITISH COCHIN
CUSTOMS OFFICES
WAREHOUSE
COCHIN HARBOUR TERMINUS
TRANSIT SHEDS
WHARF
MATTANCHERI
VENDURUTHY ISLAND
FOUNDATION STONE FOR MONUMENT
DRY DOCK
RAILWAY SIDINGS
RAIL & ROAD BRIDGE
ROAD BRIDGE
LOCO YARD
RAIL AND ROAD BRIDGE
PORT LIMITS
R. C. Bristow C.I.E., M.Inst.C.E., M.I.Mech.E.
Administrative Officer & Harbour Engineer-in-Chief
August 1936.

is bound to go down, elbowed out in the rush and competition Cochin will soon witness. Business enterprise and leadership are sadly lacking, and some of the public organisations and bodies are manned by people whose education and qualifications are of a very low order, so that some of these organisations are liable to be looked upon with contempt by the rest of India. Cochin will soon be the arena for the survival of the fittest. To this grim and impending fate it is better that the people concerned awake as early as they can.

However this may turn out to be, the port will be of immense utility to Malabar and to the rest of South India. To the Governments concerned, viz., Cochin, Travancore and British India, it shall serve as a source of increasing revenue. To the people of Kerala the port will be a boon in several ways. It is bound to attract trade; and transport facilities, which are now sadly lacking in this part of the country, are bound to emanate one after another with the development of the seaboard into great colonies of labourers and into centres of industries or commerce. A bridge over Aroor waters to Edacochi; a light railway from Aroor to Alleppey and even farther south; the extension of the Railway from Willingdon Island into Cochin, passing over a railway bridge of the future and running southwards ultimately as far as Cape Comorin; a network of minor railways covering the whole of Kerala and penetrating even to the hilly uplands in the East, a general buss of busy traffic befitting a great port of international importance and,—who knows?—some day or other, in the far far distant future, if Cochin still exists as such on the map of the world, a bridge over the entrance into the harbour that would out-rival the great bridge over the Sydney harbour, may be developments which future generations might see, if all that Mr. H. G. Wells has foreseen do not, indeed, happen.

But always there is a name that ought to be remembered, the name that morally lies engraved on the foundations of this great port of the future,—the name, *Willingdon.*

—PROF. L. M. PYLEE, *M. A. (Hons.), B. L.*

APPENDIX I.

Total Value of Imports into Cochin during the years, 1933-34 and 1934-35. (Year July to June.)

	Year 1933-34 Value Rs.	Year 1934-35 Value Rs.
From Foreign Countries	1,40,26,136	1,71,42,778
From Coasting Ports	4,91,87,660	5,05,23,218
Total ...	6,32,13,796	6,76,65,996

APPENDIX II.

Total Value of Exports from Cochin during the years 1933-34 and 1934-35. (Year July to June).

	Year 1933-34 Value Rs.	Year 1934-35 Value Rs.
To Foreign Countries	3,55,01,540	4,20,42,464
To Coasting Ports	1,40,47,387	1,93,03,279
Total ...	4,95,48,927	6,13,45,743

APPENDIX III.

The Gross Amount of Sea Customs Revenue collected at the Port of Cochin, during the years 1933-34 and 1934-35. (Year April to March).

	Year 1933-34 Rs.	Year 1934-35 Rs.
Import Duty	50,19,524	54,13,608
Export Duty	574	291
Sea Customs Miscellaneous	7,447	10,726
Warehouse and Wharf Rents	2,771	4,884
Miscellaneous	2,336	6,002
Total ...	50,32,652	54,35,511

APPENDIX IV.

Statement of Articles of Cargo Imported into the Port of Cochin during the years, 1930-31 to 1934-35 and Landing Dues collected thereon.

CARGO	1930-31 Tons	1931-32 Tons	1932-33 Tons	1933-34 Tons	1934-35 Tons
Empty Iron Drums	4,285	2,146	827	1,417	2,060
Grains: Rice & Paddy	252,225	279,761	284,177	383,930	426,359
Other Grains	33,072	38,594	40,203	40,405	49,833
C. Piece-Goods and Raw Cotton	1,980	2,387	2,499	3,639	3,287
Sugar	15,559	16,712	14,561	15,679	15,799
Kerosene Oil	48,918	59,244	50,757	55,463	58,773
Petrol	..	9,289	13,122	18,336	16,907
Other Oils	12,798	13,666	18,898	22,617	16,382
Cement	3,391	4,060	5,255	13,205	11,228
Plywood, Shooks and Battens	1,532	1,067	1,843	1,860	1,858
Coal	3,424	3,404	17,285	12,822	23,016
Earthenware and Glassware	1,498	691	1,146	1,000	1,124
Machinery, Hardware, Metal and Metalware	7,501	7,062	6,989	8,038	8,454
Drugs, Medicines and Chemicals	7,711	3,395	4,462	4,385	5,684
Soap, Dye and Manure	..	2,391	2,034	2,327	2,660
Paper and Stationery	..	1,113	1,584	993	1,042
Tobacco	..	482	286	297	241
Matches, Paint and Perfumery	..	1,244	1,480	1,039	704
Old Newspapers	..	1,608	1,804	2,362	2,533
Boats, Tugs, Motor Cars and other Vehicles	..	1,377	257	758	1,002
Provisions	12,757	1,888	3,954	2,880	3,461
Liquors, Combustibles and Candles	..	..	395	385	846
Copra	..	..	4,327	6,250	4,882
Salt	..	3,761	..	1,120	..
Miscellaneous:—	..	..	2,440	..	..
E, Casks Cocoanuts, Bricks, Tiles, P. Effects, ...	..	..	..	3,316	3,186
Gunnies, Hessian, Furniture, Toys, etc.	..	..	..	..	..
Total Tons	406,651	455,342	480,585	604,523	661,321
Add tonnage of cargo imported free of dues	..	..	..	4,481	8,505
Grand Total	406,651	455,342	480,585	609,004	669,826
Total Landing Dues Collected .. .. Rupees ..	4,15,212-8-6	4,76,842-12-9	4,98,183-10-9	6,30,799-14-5	6,81,350-3-6

APPENDIX V.

Statement of Articles of Cargo Exported from the Port of Cochin, during the years, 1930-31 to 1934-35, and Shipping Dues collected thereon.

CARGO	1930-31 Tons	1931-32 Tons	1932-33 Tons	1933-34 Tons	1934-35 Tons
Coir Produce	32,372	30,687	29,239	34,721	38,681
Tea	15,937	16,043	21,068	20,084	21,934
Cocoanut Oil	20,708	12,465	7,099	11,524	13,802
Lemon Grass Oil	192	259	202	226	351
Other Oils	169	260	246	383	706
Oil Cakes	11,926	9,455	10,070	11,216	11,499
Rubber	4,875	3,282	463	3,083	6,894
Skinned Prawns and Skin Prawns	2,695	2,818	2,200	3,080	4,606
Cashewnuts and kernels	1,124	1,427	1,399	3,040	4,033
Cotton (raw)	894	443	414	2,752	5,265
Pepper	1,594	2,003	1,474	1,980	2,573
Nux Vomica	527	411	400	1,560	1,280
Wood and Timber	776	1,092	657	1,380	1,154
Ginger	983	1,157	1,397	1,022	623
Turmeric	431	282	218	407	241
Coffee	31	96	29	135	67
Sugar	620	81	251	200	530
Cocoanuts	1,416	1,493	3,667	4,844	4,333
Tiles	728	1,368	1,043	1,188	613
Gunnies	..	..	..	1,549	1,673
Rice and Paddy	..	..	..	2,147	2,123
Soap	..	..	..	1,437	1,427
Hooka Shells	..	..	..	610	571
Chunnam	..	..	..	607	708
Canoes	..	..	..	135	127
Coal	5,502	7,837	9,340	204	102
Sand	..	..	..	..	310
Miscellaneous :— Charcoal, Packing and Bamboo mats, Khas Khas root, E. Boxes, Shooks, Glassware, Copra, Matches, E, Drums, Piece-goods, etc., etc.				4,000	5,526
Total Tons	103,500	92,959	90,876	113,514	131,752
Add tonnage of cargo shipped free of dues	..	..	..	1,472	2,402
Grand Total	103,500	92,959	90,876	114,986	134,154
Total Shipping Dues collected .. Rupees	97,360-7-1	88,096-3-4	85,753-8-0	1,07,996-0-7	1,25,791-13-0

SEA SCOUTS.

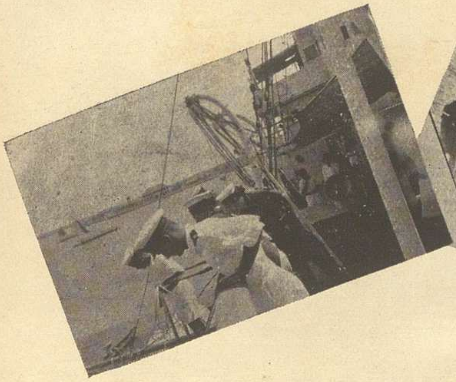

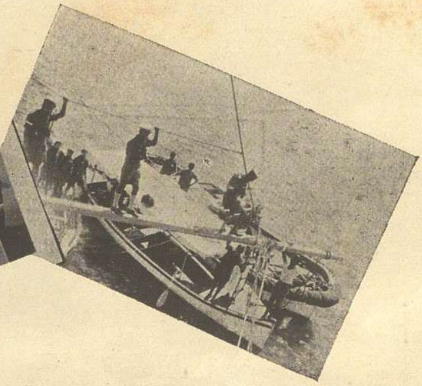

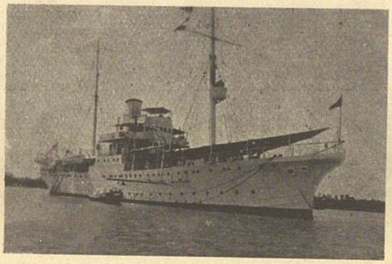

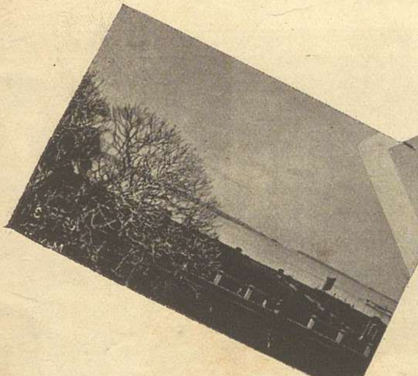

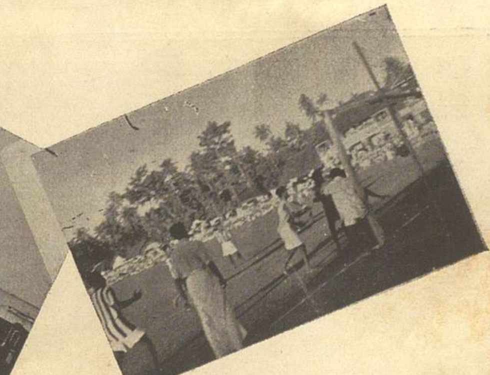

Top—On board H. M. S. Investigator.
Bottom—View of Harbour from Principal's Room.
The first goal in Hockey against Alwaye College.

COLLEGE VIEWS.

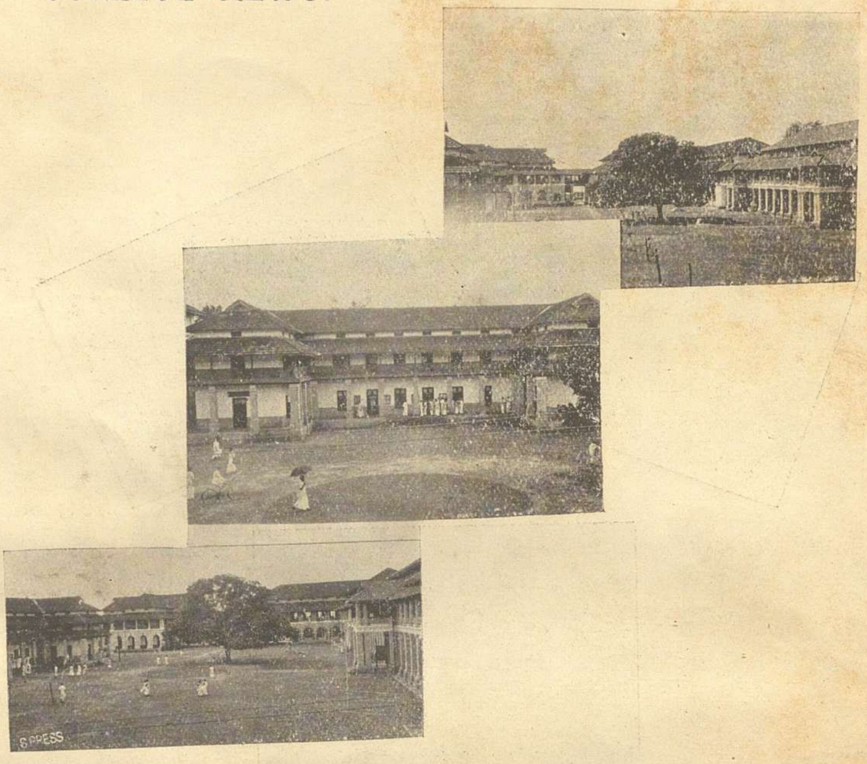

Within the Qudrangle.

Kathakali Actors.

KATHAKALI

The Dance-Drama of Malabar.

The art of dancing has experienced a tremendous revival throughout the length and breadth of India, since artists, intellectuals and educationalists have turned their attention towards the almost forgotten dance-traditions of this country.

The revival came just in time to save these traditions from entire extinction. A few decades later, it would most likely have hit on dead and fossilized memories only. The call has had a magic effect. Not only have the provinces bethought themselves of their folk-dances, introducing them in the curriculum of their primary schools, but some of the higher and more artful forms of drama and dance have started to be explored by research scholars, and have aroused the artistic interest of the educated classes.

It so happened that Kathakali, the age-old dance-drama of Malabar, of which almost nobody outside knew till very recently, has now come forward into the public eye. Still very few are those outside Malabar, who have actually seen Kathakali shows in their original form and natural surroundings, and have experienced the thrill of an art which blends in a unique way the elaborate and highly scientific technique of an immemorable tradition with the vigour and candidness of genuine folk-entertainment. (Be it said by the way, that such attempts as have been made to present Kathakali in North India in adaptations supposed to be more easily intelligible to the uninitiated, could in no way convey an adequate idea of the authentic display.)

Mythology comes to life.

In Kathakali, legend and mythology come actually to life. It is imbued with the spirit of an epoch, when gods and heroes, humans and animals, intermingled their destinies on earth. It has preserved, alone amongst the arts of India, the fulness, the vitality, and the passion of life, to which ancient poetry, paintings

and sculptures bear testimony. If anywhere in India's artistic activities, something is alive of the original integrity, purity and power, it certainly is in Kathakali and to a lesser degree in some other dance-forms of South India, similarly evolved from traditions laid down in Bharata Natya. Due perhaps to the seclusion in which it has been living for centuries, the one art has miraculously tided over the slow and general decay of India's artistic consciousness. This seclusion is now broken, and under the inrush of modern ideas, the life of Kathakali seems fatally threatened. No royal or official patronage is any longer extended to this art, the like to possess should be the pride of any country. So it is entirely left to the efforts of some private art-lovers to help it to subsist in spite of the adverse currents of the present time.

Efforts at Revival.

The most efficient effort in this direction has been made by the Malayali poet Vallathol, who started a regular school, the Kerala Kalamandala in Cochin State, where boys are freely trained from their tender age in all the branches of this difficult art. In order to acquaint the other parts of the country with this art, to which he is devoting his whole activity, Vallathol is presently touring India with his troupe. He has been enthusiastically received in Bangalore, Mysore, Poona, Bombay Ahmedabad and Baroda and has been invited to give some shows in Lucknow during the session of the National Congress. After a demonstration in Benares, the party is due to arrive in Delhi on the 4th, and arrangements are in progress to enable them to give a couple of recitals.

The origins.

Kathakali, as the name puts it, is a dance-play, a kind of pantomime, in which the actors represent the stories by means of gestures, facial expressions and dance-movements, interpreted by songs and attuned to the rhythm of drums, cymbals and gongs. Though the subject matter of Kathakali is taken from the Mahabharata, the Ramayana and the Puranas, it is considered as a secular art. Its origin can most likely be traced back to the art of the Cakkyar who from time immemorable used to recite and to act the sacred stories in the temples of Malabar. In the Cakkyar

Kuttu one person generally used to impersonate the multiplicity of characters in hieratic and symbolic form. Kathakali has widened and popularized the scope of Cakkyar Kuttu, by taking the play out of the temple, by dramatizing the action and distributing the roles amongst different actors. The epic grandeur of the religious poem fortunately remains unimpaired. Though enlivened with quaint, intimate, humorous or satirical touches of human life, the Kathakali stories move on a plane beyond individual character and destiny, from which glimpses are taken into a world of symbolical conceptions. The stories are religious, the characters represent types, categories, viz., gods, humans, heroes, villains. With perfect consequence, this is expressed in the costumes and the make-up, which make no attempt at individual characterisation, but have found special and unalterable conventions to represent gods and sattvik characters, others for rajasik, and again others for tamasik character. Aboriginal hunters, the great monkeys, rishis, brahmins, women, rakshasas, all have their colours and distinctive features, by which they are immediately recognized.

Symbolic make-up.

There are no stage-settings to depict the situation. The actor, in his symbolic make-up, which wipes out his individual self, has to stand alone in the simple pandal, with no other support than his musicians and the quivering light of the oil-lamp dancing on his face. By the eloquence of his hand gestures, his body-movement and facial expressions, he has to convey to his audience not only the mood and the action of the play, but also the situation in which it takes place. As a matter of fact, he is equipped with a complete gamut of expressions and commands, such power of suggestion that can do away with all other suppliances and would even make them look futile and ludicrous. Only in this perfect simplicity, where the sense of material contingency is eliminated can the gods be at home, and can the marvellous and the divine become natural.

Kathakali acting is a most happy combination of a highly dramatic temperament with the elaborate science of centuries of evolution. At its best, it achieves the extraordinary suggestion,

to make us live and breathe in a different world, where we actually see the divine and feel the very transparence of human reality.

The Mudras.

Kathakali has been found to be a living demonstration of all the principles laid down in Bharat Natya Shastra. It would be impossible, within the limits of this article, to explain even roughly how these principles are worked out. Be it enough to say that in the absence of spoken words, Kathakali has evolved a rich and complete vocabulary of hand-gestures, generally called "mudras". These hand-gestures, when artfully connected into sentences, are fit to express every idea while forming a lovely rhythmic dance by themselves. The "mudras" are enhanced by movements of the whole body, which in moments of increased emotion sway out into a vigorous dance. Moreover, they are supported by facial expressions, which are based on the nine fundamental "Rasas" and can portray every shade of feeling, from the most beastly and ferocious to the most delicate and sublime.

Though emotion seems to be the mainspring of Kathakali acting, and a lot depends on individual inspiration, yet nothing is left to chance. From the composition of the drama to the dress, the steps, the "mudras" and the smallest quiver of an eye, everything is governed by hard and fast rules. Yet in the difficult performance, no trace of effort is felt. It develops with the easy grace of a sudden inspiration in the perfect unity of rhythm and action.

To us born in an age without inheritance of artistic traditions, the existence of such a complete traditional art is a matter of astonishment. It seems nothing short of a miracle that this art has not fallen through age into a dull and meaningless routine, but that it still is a living reality and an inexhaustible source of inspiration.

—MISS ALICE BONER in *The Hindusthan Times.*

TAGORE'S IDEAL*

There seems to be one basic ideal underlying the varied teachings of Rabindranath Tagore—the ideal, namely, of the attainment of perfection through the free and full development of the individual's personality, unhampered by lifeless conventions and artificial restraints, and unencumbered by the narrower and baser instincts of humanity. This ideal lends a sort of unity to the inspiring utterances made on different occasions by the great Sage of Santiniketan, as they have been traced through the Selections prescribed for study by the Madras University.

Tagore is avowedly not in sympathy with the orthodox who suspect every living idea that is dynamic, cling to the past, proud of "the sublimity of time-honoured walls around them". He makes no secret of his contempt for that orthodoxy which believes in the "security of tombstones, and in that perfection which can only belong to the lifeless". Thus he deems himself exceptionally lucky to have been born and brought up in an atmosphere of the confluence of revolutionary movements in spiritual, literary and national ideas. Revolt against the dominance of dead conventions of the past is applauded and even advocated by him. His own religion, he says, is no mere faith in any creed that has its sanction in the definite authority of some scripture or in the teaching of some organized body of worshippers; but it is essentially a poet's religion. The old Vaishnava poems of Bengal, full of the freedom of metre and courage of expression, had a special fascination for him during his boyhood, and he is proud of the fact that he has grown up into a "literary outlaw".

Tagore's educational ideals are the natural outcome of his instinctive insistence on freedom for the full development of individual personality. He warmly argues that our childhood should be given its full measure of life's draught, for which it

---

* Based on *Tagore's Lectures and Addresses,* selected by A. X. Soares (Macmillan).

indeed has an endless thirst. The child must be allowed to grow in entire harmony with the world around him. Any system of education which tends to take the child away from the world "full of the mystery of God's own handiwork and of the suggestiveness of human personality," is, in his view, lifeless if not pernicious. He complains that the regular type of school is a mere method of discipline which refuses to take into account the individual, and should, therefore, be looked upon as nothing better than a mere "manufactory specially designed for grinding out uniform results". Believing as he does in the principle of life and in the soul of man more than in methods, Tagore maintains that "the object of education is the freedom of mind which can only be achieved through the path of freedom". For the attainment of this object, it is not enough if children have mere schools for their lessons, but a world whose guiding spirit is personal love. "It must be an *ashram* where men have gathered for the highest end of life, in the peace of nature............". This is precisely the ideal for which his own *ashram* at Santiniketan stands. The child's self-expression finds its freedom there.

Tagore deeply deplores the fact that the East is losing its individuality by its slavish tendency to ape the West. "We have", he says, "for over a century been dragged by the prosperous west behind its chariot, choked by the dust, deafened by the noise, humbled by our own helplessness, and overwhelmed by the speed". This chariot-drive, the East blindly believed to be progress, and pompously called it "civilization". It is only recently that we have ventured to ask the questions, "Progress towards what?" and "Progress for whom?". Western civilization brings progress to those who want to be rulers of men and conquer their enemies, but there stop, incomplete. It is like an experiment in creation that "began at the tail-end and abruptly stopped when the stomach was finished". Of late, the mind of the West has been taken up by an aggressive force of greed. It is given more to *construction* than to *creation.* The difference between the two deserves special note. ...."Construction is for a purpose, it expresses our wants; but creation is for itself, it expresses our very being". Because of its all-absorbing passion for acquisition, the West finds it impossible to assimilate things to a living idea, without which they have no

truth. Following blindly in the wake of the West, we in the East are allowing ourselves to be carried away by a niggardly spirit of *utilitarianism,* and we deteriorate on account of our passion for power and pelf, helped by Science and Nation-worship, and the idealizing of self-interest.

The sphere of the merely useful belongs to our lower nature. We have a fund of emotional energy which outstrips the bounds of usefulness. It is upon this surplus that true civilization is built. It is to this surplus that the creation of Art is due. Rightly, therefore, may the growth of Art among a people be taken as an index of the growth of civilization among that people. This relation of Art to man's true civilization has been most beautifully set forth in the lecture on "What is Art?" To Art, we might well say, with Keats,

> *Thou wast not born for death, immortal Bird!*
> *No hungry generations tread thee down.*

The presiding genius of the materialism of the day stalks about in the guise of *the Nation*, domineering over all other manifestations of human society. The spirit of the Nation — the collective egoism of the people — with its intense consciousness of self-interest concentrated in political organisation, has hardened men's minds. It has made the craving for money universal, and has given the name of Progress to the raising of the material standard of living. Consequently the people who were human, who were creative and social in their self-expression, have become professional, enormously self-centred and anti-social in their mental outlook. In order to have peace, we should, according to Tagore, fight the spirit of the demon, the Nation. Only those races will prosper who are ready to cultivate the spiritual magnanimity of mind that enables man's soul to be realized in the heart of all races. Tagore hopefully looks forward to the day when the egoistic sense of Nationalism will be overcome, when the spirit of the age will be incarnated in a complete human truth, and the meeting of men will be translated into the Unity of Man.

The spirit of the Nation, Tagore argues, stands in the way of the true progress of humanity and of the joy and happiness of man. The very goal and joy of human existence is to become one with God — to realize the Infinite. "Man becomes true if in this life he can apprehend God; if not, it is the greatest calamity for

MUL
094163

him". The spirit of the Nation is essentially egoistic and materialistic, and it does not lead to man's true happiness. "Man's abiding happiness", says Tagore, "is not in getting anything but giving himself up to what is greater than himself, to ideas which are larger than his individual life, the idea of his country, of humanity, of God". We should free ourselves from the confinement of the ego and extend our consciousness of God in devotion and service, in goodness and in love, in order to be able to realize the Infinite. This realization of the Infinite — of the *paramatman* or supreme soul — within the *antaratman* — the inner, individual soul — marks the state of absolute completion. The union of the *paramatman* (the bridegroom) and the *antaratman* (the bride) is the marriage of supreme love; and now goes on the endless *lila*, the play of love.

— MISS T. C. SUSEELA, *Cl. III.*

The latest, The best, The Cheapest

CYCLES.

"Which is the best Cycle for Indian Roads?"

The latest and lightest all - steel

'ROYAL LONDON.'

Sole distributors:-

THE COCHIN CYCLE EMPORIUM,
BROADWAY,
ERNAKULAM.

N. B:— RALEIGH, PEARL, HERCULES POPULAR, and other British as well as Japanese made Cycles always in stock.

A trial will convince you.

THE LANGUAGE OF THE MALAYALAM ദൂതവാക്യം.

All lovers of the Malayalam language and literature should feel grateful to the Cochin State Malayalam Improvement Committee and to its present President, Mr. Ulloor S. Parameswara Iyer, for the publication of an Old Mal. prose work entitled ദൂതവാക്യം (which is adapted and elaborated from a Sanskrit piece of the same name), dealing with the Puranic story of the futile peace-errand of Lord Shri Krishna on behalf of the Pandavas to Duryodhana. The old manuscript which now appears in print had long been in the possession of Mr. Parameswara Iyer to whose indefatigable zeal for the discovery and publication of Old Mal. Mss. the learned public of Malabar are already indebted.

The present work is important in many ways. It is perhaps the earliest among the Mal. *prose* works so far made available in a dependable form. The period of the composition of the prose text known as ഭാഗവതം ഭാഷ has not been ascertained with precision. The editor of the ദശമസ്കന്ധ of this work in the ശ്രീമൂലംഗ്രന്ഥാവലി series roughly assigns it to the campu period i. e. the period ranging from the 15th to the 17th centuries A. D. This opinion, however, is little better than an *obiter dictum*; and a great deal of uncertainty on this point will continue to exist till some reliable external evidence becomes available.

The lower limit for the date of composition of ദൂതവാക്യം is evident from the statement in the tail-piece of the Ms. that the present version was copied in 564 M. E. This work is thus at least as old as the 14th century A. D., — a period to which ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം and ലീലാതിലകം (the latter certainly composed some time after the former) belong. In Mr. Parameswara Iyer's opinion the date of the composition of the work could not have been very much earlier than the date given in the transcript.

Linguistically, the work is of first-class importance; indeed there is an *embarrass de richesse* here, the discussion of which would require a monograph for itself. The work bears abundant marks of the influence of both those currents of literary and linguistic tradition—one native and the other Sanskritic—that affected the Mal. language in the earlier stages, often separately but at times jointly also. The influence of Sanskrit was felt during these periods not only by Mal. but also by the

other South Indian Dravidian languages, including Tamil. An examination of the 11th or 12th century commentary on the Tamil grammar called വീരചോഴിയം and of the 17th century grammatical treatise called പ്രയോഗവിവേകം would reveal the nature and the extent of the influence of Sanskrit on Tamil, considerably less extensive though it was than the influence of Sanskrit on *some* Old Mal. works. So far as Mal. is concerned, ലീലാതിലകം refers to many of the directions along which the influence of Sanskrit was felt, approving of some of them and discountenancing others. Further, the Malayalam equivalents of Sanskrit constructions, given by that interesting little treatise called ബാലപ്രബോധം (of a later period) furnish an excellent commentary on the outlook and style of those Old Mal· writers who were steeped in the Sanskritic tradition.

By about the 14th century, Mal. had developed most of its characteristic (Old Mal.) features. Many of these are present in this work, though a few exceptions have to be recognised; (i) The sing. genitive ending റെ (with the voiced alveolar plosive represented by the symbol for റ്) appearing after person-denoting ൻ and the augment ഇൻ is absent, though the commentary on ലീലാതിലകം envisages it and ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം has four instances containing the ending; (ii) the uniform use of എനക്കു instead of എനിക്കു and of ഞാങ്ങൾ, ഞാങ്ങളെ for ഞങ്ങൾ and ഞങ്ങളെ, of രാജാക്കണ്മാർ instead of രാജാക്കന്മാർ; (iii) the occurrence of the rare അൻറി; and (iv) the absence of സംസ്കൃതീകൃതഭാഷ (employed in ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം and recognised by ലീലാതിലകം). The preservation in this text of certain features which mark a stage linguistically anterior to that of ലീലാതിലകം, and the absence of some features recognized by ലീലാതിലകം do not, however, embolden me to say that the text belonged to an earlier period than the 14th century; for, it is a truism that the chronology of Old Mal. works cannot be determined exclusively on the basis of linguistic characteristics *alone* in view of two features that continually obtrude themselves on the attention of the student of Old Mal· texts viz., the existence of regional variations in the tempo of linguistic change in the earlier stages, and the influence of tradition on the language. Nothing better illustrates this fact than the language of the നിരണം പണിക്കർ's who use Tamilisms and archaisms beside Mal. developments like the following:— (i) ൻറ്, ഞ്ച് beside ന്ന്, ങ്ക് beside ങ്ങ്, etc; (ii) ഞാങ്ങൾ beside ഞങ്ങൾ both as nominative and as

inflexional stem (and എങ്ങൾ too); (iii) വീഴ്ന്നു, വീണ്ണ് beside വീണ്; എഴുനിന്ന് beside എഴുന്നേററ്; (iv) the present tense ending ഇൻറ്, ഇന്ന് beside ഉന്; (v) അത്തന, ഇത്തന beside അത്ര, ഇത്ര, എത്ര; ഇൻറി ഈൻറി, ഈന്നി beside എന്നി-യേ; ഒരിക്കാൾ beside ഒരിക്കൽ; അളവും beside ഓളം and ഓളോം; അല്ലോ beside എല്ലോ; etc., etc.

That convention and tradition have enormously influenced the language of the present work is beyond doubt; at the same it cannot be denied that many forms like the following which had their origin in "popular speech" and "lived and moved and had their being" in the colloquial are also found in this text:— ഇവിററ; എല്ലോ; ഭാര്യ്യയും സഭേ, etc.; ഇവരളെ; ഓരോത്തൻ; ഒണ്ട്; അഴകിയ്യ, നിൻ പോലുമാർ; വന്നില്ല; etc.

I give below some of the prominent linguistic (mainly Old Mal.) features of the work which deserve attention.

PHONETICS AND PHONOLOGY.

1. The post-dental ற் does not occur initially in the word for 'two' which always appears in this text as ഇരണ്ട്. Cf. the somewhat "pontifical" condemnation ലീലാതിലക of the form രണ്ട്:— "രണ്ടാലും ...." ഇതിതപഭ്രംശഃ.

2. The cacuminal ററ് is never an absolute final. Even in word-compounds like വേറുപാട്, the "enunciative" following ററ് is retained. Cf. the observation in ലീലാതിലകം:—"വാറ്", "കയറ്" ഇത്യാദി രല്മാത്രികോകാരാന്തഃ, and contrast the view expressed by കേരളപാണിനി (p. 96 of his work) about ററ് as an absolute consonantal final in New Mal.

3. The following points may be noted in connection with external sandhi when vowels meet vowels:—

(a) The front glide യ് already appears in instances like പൂജിച്ചയവസ്ഥയിൽ, നില്ക്കിൻറയവസ്ഥയിൽ, നിയോഗിച്ചയവസ്ഥയിൽ, പോയയവസ്ഥയിൽ, though in symbolic representation a state of പ്രകൃതിഭാവ also appears in അദ്ധ്യവസിക്കിൻറ അവസ്ഥയിൽ, വരിച്ചഅവസ്ഥയിൽ, etc.

(b) Elision of the final - *a* of the first constituent of sequences occurs in എഴുന്നേല്ലെഴുന്നേല്ക്ക്, വധിക്കിൻേറടത്ത്; തുടങ്ങിയേടത്ത്; സ

മരത്തിന്നദ്ധ്യവസിക്കിൻറവസ്ഥയിൽ; ഇരിപ്പൊൻറു, ഭുജിക്കപ്പെട്ടരെൻറാൻറു; അറിയിൻറൊരുത്തനല്ല.

(c) The old back glide വ് appears in ഇവിരുന്നാജനങ്ങൾ; ഇവിരാജ്യം (ഇവ് and ഇരാജ്യം); ഇവച്ച്യുതനെ; കൊടിയവായിരിക്കിൻറ; ഇവർത്ഥം; etc; besides appearing in forms like ഇരുന്നവാറു്, ഇരിക്കിൻറവാറു്, മിക്കവാറു് which have continued to be popular in Mal.

(d) Forms like the following show elision of a vowel accompanied by compensatory lengthening:—

Accusatives of nouns (with final അ) as in ഭാര്യ്യേയും പണയംവച്ചു; കന്യകേ വീണ്ടുകൊണ്ടു്; സഭേനോക്കി; മന്ത്രശാലേ നവീകരിച്ചു്; സുഭദ്രേ എടുത്തുകൊണ്ടു്. These and similar forms are common in the colloquial even today.

(e) The infinitive participle വിരയ appears in this text as വിരെ (cf. കുറെ from കുറയ, പഴെ from പഴയ).

(f) Locative forms like ഭൂമീൽ; രോഹണീൽ; യുദ്ധഭൂമീങ്കൽ.

(g) Verb-forms like വരുത്തീരുന്നു; കൂടീരുന്നു; നോക്കീരിക്കച്ചെയ്യേ; അലറീയങ്ങിൻറൊ.

4. When vowels meet consonants in external sandhi, the following features are noteworthy in this text.

(a) The gemination of voiceless plosives following vowels in sandhi contexts is symbolically represented only in some compounds and sequences, while in others it is not. Compounds like വെൺകൊററക്കുട, കടകൺ, പുൽകൊടി without the doubling under reference are certainly peculiar; while instances like മുത്തുപടം; പകുത്തുകൊടുത്തു; എടുത്തുകൊണ്ടു് (where there is no doubling) correspond to the practice, already current in the Middle Tam. colloquial and the west coast dialect, of retaining the voiceless plosives short after geminated surds and the "enunciative".

(b) After the accusative ending, the doubling is sometimes shown as in കർമ്മങ്ങളെച്ചെയ്തു്; തപസ്സിനെച്ചെയ്യാൻ; ശകുനിയെക്കൊണ്ടു്; but not represented in others like ദുശ്ശാസനനെകുറിച്ചു; അർജ്ജുനനെചെറുത്തു്; കോപത്തെ തളർത്തി; ദ്രൌപതിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു്; എന്നെ കുറിച്ചൊള്ളു; etc.

(c) After infinitive participles, doubling is represented in a few intimate sequences like ഇരിക്കച്ചെയ്യേ; സന്തോഴിപ്പിക്കപ്പെട്ടാൻ; പുറപ്പെടത്തുടങ്ങി; but in others the gemination is not shown, as in ഉയരകൂടഞ്ഞ്; കൂട പുറപ്പെട്ട്; ചെല്ലുതുടങ്ങി; അകലെ ചോറുചിതറി; etc.

(d) Only intimate sequences like കൂട്ടിക്കൊണ്ട്, ചൊല്ലിച്ചുഴന്റ്, അരുളിച്ചെയ്യു show the doubling after conjunctive participles (with *i*).

(e) After the seventh case forms with ഇൽ or ിങ്കൽ and after third case forms with ആൽ, the doubling of voiceless plosives is absent :— പ്രമാണകോടിയിൽകൊണ്ട് ചെൻറിട്ട്; രങ്കത്തിങ്കൽ പഞ്ചപദം ചെൻറ്; തങ്ങളിൽക്കൂടി; etc.

It may be noted that the absence of "doubling" in many of the above-mentioned contexts was already a feature of the colloquial variety of Middle Tamil and of the west coast dialect. For illustrations, see my "Mal. Phonology".

5. So far as the meeting of consonants and vowels in external sandhi is concerned, I need note here only the instance of "needless doubling" of ൻ in പാണ്ഡുവിന്നുടെ. Cf. a similar "needless" doubling in instances like അവന്നുടെ, അതിന്നാൽ, കോകിലത്തിന്നനുകരണങ്ങൾ, etc. in കണ്ണശ്ശഭാഗവതം.

6. The meeting, in external sandhi contexts, of consonants and consonants shows the following peculiarities in this text:—

(a) The elision of ൻ before dental ന്; as in ഇന്ദ്രജാലമുടയൊരുത്തനീ, is very rare in this text which has many instances like ഹരിപ്പാന്നിനക്കിൽ without the elision.

(b) Many of the types of literary Tam. changes, mentioned by ലീലാതിലകം as occurring in external contexts in Old Mal., are not met with in this text.

(c) The instance പൊല്പാനയിൽ shows how the characteristic Old Mal. change disapproved by ലീലാതിലകം, of ൻ to ല് in this context has already become current. Cf. മൽപ്പാട്, പൊൽപൂമാതു, etc. in ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം.

(d) ദണ്ഡവൽ, സ്വാമിവൽ, തൽപരൻ, show the change of Skt. ത് to ല്, though യഥാവദനുഷ്ഠിപ്പു has the voiced sound normally before vowels following.

It has to be remembered, however, that this change of Skt. ത് to ല് is attested by the use of ചന്ദ്രാദിത്യവൽ (beside ചന്ദ്രാദിത്യവറ് with റ് arising from a rule of literary Tam. sandhi change, and ചന്ദ്രാദിത്യവത്) already in numerous Middle Tam. inscriptions of the tenth and eleventh centuries. (See my "Mal. Phonology".)

(e) I may note here the form രാജാക്കണ്മാർ (beside രാജാക്കൾ), in which ണ്മ് (altered later to ന്മ under the influence of the analogy of forms like പാണ്ഡവന്മാർ, ബന്ധുവാന്ധവന്മാർ where ന്മ് is normal) is the resultant of the meeting of ൾ and മ്.

(f) The characterically Mal. internal sandhi change of ഴ്ന്ന് to ണ്ണ് (which then became simplified to ണ്) is evident in the use of വീണ്ണ് in this text. ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം and the നിരണം works have forms with both ണ്ണ് and ണ്.

7. Other interesting phonological archaisms and peculiarities are the following.

(a) Dropping of sounds in (i) ഇവരളുടെ (beside ഇവർകൾ); cf. forms like കാരിയംചെയ്യിൻറവരളും in old inscriptions (ii) ഓരോത്തൻ (for ഓരോരുത്തൻ), another colloquialism represented in some early inscriptions (Cf. ഓരോത്തർ in കണ്ണശ്ശഭാഗവതം); (iii) പാണ്ഡവകൾ, അസുരകൾ, ദേവകൾ; cf. കൊട്ടമവകൾ without the ര് in a 11th century inscription.

The contraction ഏററ് (from എഴുനിററ് — which is the past stem of എഴുനിൽ in ദൂതവാക്യം) occurs once.

(b) പട്ട് is exclusive in this text; പുറപ്പട്ട്; ഒരുമ്പട്ട്; വേറുപട്ടു; വേറുപട്ടത്തു്; സന്തോഷിപ്പിക്കപ്പട്ടാൻ; etc. The printed edition of ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം shows പെട്ട് which occurs in other texts also, though പട്ട was used to mean 'to fall (dead) on the battlefield' in instances like പട്ട മെൻകയ്യാലിരാഘവൻ, etc.

ദൂതവാക്യം has, however, കെട്ട് and പെരുമാറി with എ in the first syllable; കെട്ട് occurs in very early inscriptions.

(c) The assimilative change of ങ്ക് to ങ്ങ്, ഞ്ച to ഞ്ഞ്, ന്ത് to ന്ന്, etc. had materialised in Mal. at the earliest known stages, as evidenced by inscriptional instances. The change of ൻറ് to ന്ന്, however, is not attested by any of the early stone -- inscriptions unequivocally. A document (written on plates) attributed to the 11th century (Tr. Arch. Series, V, p. 61) has ന്ന് (for ൻറ്) in വച്ചിരിക്കുന്ന, ചെന്നു; a cadjan-leaf record (of a 12th century document) and a copper plate document assigned to the 13th century also show ന്ന് (from ൻറ്) but I do not know how far these documents could be relied on. ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം uses the symbol ൻറ് throughout. The present printed edition of ലീലാതിലകം contains a very few instances with ന്ന് (for ൻറ്) in the illustrations; but the commentary refers only to ൻറ്, and the discussion of the nature of ൻറ് in the commentary on I. 2, does not make it clear whether ൻറ് already had the value of ന്ന് in the Mal. of the time.

ദൂതവാക്യം has only the symbol ൻറ് for instances like ഒൻറ്, ചെൻറ്; വരിൻറ്, ഇരിക്കിൻറ്, അരുളുൻറ്, etc.

(d) Final അ for കൂട, പെരിക, ഒക്ക, etc.

(e) അല്ലോ appears as എല്ലോ, the change having been induced by the unaccented position; but അല്ലയോ does not show any change. ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം and ലീലാതിലകം have അല്ലോ, while the നിരണം works have എല്ലോ and അല്ലോ.

(f) ദൂതവാക്യം shows only എനക്ക് and no എനിക്ക് (which latter the present printed edition of ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം shows); only ഇങ്ങനെ and no ഇങ്ങിനെ.

(g) Skt. ബ് appears as വ് in the following adaptations:— ശ്രീവാഹുക്കൾ; വെലവും; വെലാൽക്കരിച്ചു (beside ബലാൽക്കരിച്ചു); ബന്ധുവാന്ധവന്മാർ; വാലൻ; etc.

(h) Skt ഷ് appears as ഴ് in സന്തോഴിപ്പിക്കപ്പട്ടാർ.

MORPHOLOGY.

Nominal Bases.

1. Old bases like ആനത്തലവൻ; ആയ്യാടി; ആനാകൻ; കുറിക്കോൽ; തിരുവുടമ്പ്; തിമിഴ്പ്; നെട്ടപ്പം; നൽവരവ്; വാൾപ്പലക; സിംഹത്താൻ; സിംഹകടാവൻ; പതിനൂൻറ്; etc.

2. Skt. tatsamas like സ്ത്രീവധ (beside ശിശുപാലവധം); അദ്ധ രാത്രം; അമഷ്; ദയാ.

3. There are no സംസ്കൃതീകൃതഭാഷ forms in ദൂതവാക്യം.

Nominal Inflexions.

1. വചനങ്ങളെ കണക്കെ; സമ്പൂർണ്ണചന്ദ്രനെ കണക്കെ show a peculiar use of the accusative before കണക്കെ, perhaps motivated by the analogy of the use of the accusative before പോലെ (the old infinitive participle of പോൽ) in അവനെപ്പോലെ, etc.

2. (a) The use of the third case ഓട് in connection with the verb വേറുപട് denoting separation is very frequent in this text: അമഷയോട വേറുപട്ട്; രാജ്യദാരങ്ങളോട വേറുപട്ട്; കണ്ണിനോട വേറുപട്ടപോലെ; ലജ്ജയോട വേറുപട്ട്; etc.

(b) ഒക്ക is used with the force of the postposition കൂടെ in the following:— അഭിഷേകജലങ്ങളോടൊക്ക; പുത്രന്മാരോടൊക്ക; ഭൂമിയോടാകാശത്തൊടൊക്ക.

(c) ഓട് is used with പരാക്രമിക്ക്:-അമരകളോട പരാക്രമിക്കിൻറ കാലത്ത്; etc.

3 (a) While the fourth case endings ക്ക് and the സംവൃത ഉ (the latter after ൻ and the augment ഇൻ) are fully differentiated and developed, the sixth case റെ (i. e. the alveolar plosive *d* followed by *e*) is never found in this text after words with person-denoting ൻ or with the augment ഇൻ; (the text has only ഉടെ in ഭീമസേനനുടെ; അർജ്ജുനനുടെ; സുയോധനനുടെ; ഭൃത്യജനത്തിനുടെ; എന്നുടെ; നിന്നുടെ; etc.).— It has to be observed in this connection that ലീലാതിലകം does record the Mal. development റെ and ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം has four instances containing this ending.

(b) അവിടത്തുക്കെന്റു വൈഷമ്യം has a dative form അവിടത്തുക്ക് instead of അവിടത്തേക്കു.

(c) എനറ്റു് in എനതധീയായിട്ടവരും is a form that is not common in the colloquial today except in expressions like തനതു നടപ്പു.

4. This text uses ഇങ്കൽ [ഇൻ+കൽ] numerously in contexts where modern Mal. would use ഇൽ: — യുദ്ധത്തിങ്കൽവച്ചു്; കരതലത്തിങ്കൽ; അംബരമാർഗ്ഗത്തിങ്കൽ; മുമ്പിങ്കൽ; etc.

5. എടോ, the സംബോധന word denoting "familiarity" without 'contempt", is very common in this text, though it is met with neither in ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം nor in ലീലാതിലകം.

* "ആലിന്റെ," "മാവിന്റെ" ഇത്യേവ പ്രയുക്തം in the commentary on the first sutra of the first ശില്പം; ഷഷ്ഠോയഥാ അവനുടെ......; അത്ര "ഇടെ", "റെ" ഇത്യേത ച ഭവന്തി- അവളിടെ, അവന്റെ, മാവിന്റെ, in the commentary on II, 11.

6. ഒള്ളോയേ, the form linguistically anterior to ഉള്ളോവേ, is, exclusive in this text appearing as ഒള്ളോയേ;— ധർമ്മജ്ഞനായൊള്ളോയേ; പരുഷംപറവാൻ പാടവമൊള്ളോയേ; ദൈത്യന്മാക്കുന്തനായോള്ളോയേ; etc.

Cf. ഉടയോയേ in മഹാമായാപ്രഭാവമുടയോയേ; ഭൂമിപ്പൊടിയാൽ മൂടപ്പെട്ടിരിക്കിൻറ അവയവങ്ങളെ ഉടയോയേ.

7. The directives with എക്കു് are absent, while the following types occur.—

(i) വനത്തിനു യാത്രയാക്കി, അവിടത്തിനൊഴുന്നരുളിയ;

(ii) ആകാശമാർഗ്ഗത്തിങ്കലാമാറു;

(iii) മന്ത്രശാലനോക്കി, കീഴ്നോക്കി, മേൽനോക്കി, ഇങ്ങുനോക്കി

8. There is no full-blown qualificatory എ in this text. The following may be regarded as containing transitional forms:— കിഴക്കിന്ദിക്കിലെ രാജാക്കളെ തികയ ജയിച്ചു, where കിഴക്കിന്ദിക്കിലെ, containing the ഈററചെ എ (shortened, as very commonly in Mal, to എ), has to be "construed" with ജയിച്ചു്.

നക്ഷത്രമദ്ധ്യത്തിങ്കലെ പാർവ്വണചന്ദ്രനെകണക്കെ ഇരുന്ന, where again നക്ഷത്രമദ്ധ്യത്തിങ്കലെ has to be related directly to the verb-form ഇരുന്ന.

It may be noted that the ഈററചെ എ (shortened to എ) occurs in other instances in the text like തങ്ങളിലെ കിട്ടി, അല്പകാലത്തിങ്കലെ, ആയ്യാടിയിലെ വസിക്കനിമിത്തമായ്.

9. Among plurals, the following old forms are noteworthy:—
രാജാക്കണ്മാർ (beside രാജാക്കൾ);

അമരകൾ, അസുരകൾ, പാണ്ഡവകൾ;

ഇവരളുടെ (beside the nominative ഇവർകൾ);

ആനത്തലവങ്ങൾ;

നാലർ, ഐവർ, എല്ലാരും.

The ending മാർ occurs in നിൻപോല്യ-മാർ (quite a peculiar form!)

Demonstratives.

1. While the long ആ occurs (ആ ഭൂതനെ, ആ ശൌര്യം, ആ ചിത്രം, etc.), the long ഈ is not represented as such.

The short ഇ is used (with and without the gemination of the initials of words following):—

ഇവിശേഷം (beside ഇവ്വചനം)

ഇവണ്ണം (beside ഇവ്വണ്ണം)

ഇചിത്രപടം (beside ഇച്ചിത്രപടം)

2. ഇവ് is met with in ഇവെല്ലോ (beside ഇവയല്ലോ).

3. ഇവയിററിനുടെ, ഇവിററെ, അവിററെ, ഇരിക്കിൻറവിററെ show stems with the augment—ററ (preceded here by ഇ)

4. അഉവിഷയം illustrates the use of അഉ with the force of an adjective.

5. പലവും alone is used here (പലവും പറയിൻറു); പലതു് and ചിലതു് are not met with. Cf. also ഇച്ചൊന്നവ in ഇച്ചൊന്നവ അല്പപുരുഷലക്ഷണം.

6. എല്ലാമെ without the augment ററ്, beside എല്ലാറേയും ശമിപ്പിപ്പതുമുണ്ടെയ്ഷ്.

Pronouns.

1. എനക്ക് is exclusive; there is no എനിക്ക്; the present editions of ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം, ലീലാതിലകം and നിരണം works have only എനിക്ക.

2. ഞാങ്ങൾ as a nominative and ഞാങ്ങളെ as the accusative appear; there is no instance of ഞങ്ങൾ in the text; the രസികരഞ്ജിനി edition of ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം (reprinted in book form) has both ഞങ്ങൾ and എനിക്ക്.

2. The older use of തങ്ങൾ in തങ്ങളിലെപറഞ്ഞ് 'amongst themselves', പാണ്ഡവകൾ തങ്ങളെ സ്വീകരിപ്പർ 'themselves'; തങ്ങളിൽകൂടി, തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ, തങ്ങൾ തങ്ങളുടെ, തങ്ങളെ തങ്ങളെ പിടിച്ചുകെട്ടി is met with.

3. നൂറുതാൻ നൂറായിരംതാൻ; എന്തുതാൻ? 'what then, indeed, is the matter? '; another എന്തുതാൻ? 'why waste words?'

4. അവയവകമ്മങ്ങളിൽ shows an old use of അവയവ.

Verb—bases.

1. അമയ് — പട്ട്
ഇയഞ്ഞ് — പടുക്ക്.
ഇളക്ക് (as in വിരോധമിളച്ച് and in പ്രത്യുത്ഥാനം ഇളക്ക്) — പണ്ണ് (cf. പെണ്ണ് of കൃഷ്ണഗാഥ)
പയിററ്
ഇഴക്ക് and ഈഴ്ക്ക് — പിഴക്
എള്ള് 'to be suited to' 'to meet' 'to unite'.
കിട്ട് (as in തങ്ങളിലെ കിട്ടി) — മുഴക്ക് (as in കരുണാസ്രാവത്തിൽ മുഴക്കി)
എക്
ഉഴറ്

കെട്ടക്ക്	വിരള്
എഴ് (used separately)	വേണ്
ചെറുക്ക്	പൂക്
തളക്ക്	
തിൾക്ക് (modern തിക്ക്)	
നിനങ്ങ്	

2. Compounded bases like the following:—

വേറുപടക്ക്	മതികൂട്
വെളിച്ചപ്പട് 'to come to the light of day'	ഊണേററ്
ബുദ്ധികൂട്ട്	തിറകൊള്ള്
പുറംകടാക്	ഇടതറ്
യാത്രയാക്ക് (later യാത്രാക്ക് of the campu period)	മൂരിനിമിര്

3. അരുള് is used alone and also as a partially decolorised help-verb in ഇരുന്നരുള്, എഴുന്നരുള്, കുടഞ്ഞരുള്, വിചാരിച്ചരുള്, കൊൻറരുള്, വസിച്ചരുള്, etc.

4. Adaptations from Skt., like സൂത്രിക്ക്; സൂക്ഷ്മിക്ക്; സംഭാവിക്ക് 'to honour' (as in വസ്തുവാഹനസമ്പന്നാദികളെക്കൊണ്ടു സംഭാവിച്ചു); വിചാരിക്ക് 'to consult' (as in അധോക്ഷജനേ വിചാരിച്ചേ അറിയാവൂ); അനുവർത്തിക്ക് (as in ധൃതരാഷ്ട്രരെ അനുവർത്തിച്ച് അനുവദിപ്പിച്ച്).

5. The base ഉൾ appears as ഒൾ in numerous forms like ഒണ്ട്; ഒള്ള; മഹീപതിമാർ അനേകം ഒണ്ടിരിക്കിൻറൂ; ചൊല്ലിൻറതൊണ്ട്; but ഉളനാകിൽ, ഉളവാകുന്ന, ഉളനായിരിക്കുമ്പോഴ് show ഉൾ.

It is noteworthy that ഒൾ already appears in the earliest Travancore inscriptions.

6. എനേ, the infinitive participle of the base എൻ, appears commonly in this text with the force of Skt. അഥ.

7. ഒൽ appears in the prohibitive ഒല്ലാ used separately, and also in combination as in അറിയൊല്ലാ.

8. അന്റി (the conjunctive participle of അൽ) as in ഉചിതമന്റിയേ, അതന്റിയേ; and ഇന്റി (the conj. participle of ഇൽ) both occur in this text. അന്റി appears to have gone out of use afterwards, but ഇന്റി (as ഇന്റിയേ) was kept up in എന്നിയേ; the നിരണം works have ഇന്റി, ഇന്നി, ഈന്റി, ഈന്നി, എന്നി and എന്ന്യേ.

9. അരുള് is represented (only with the meaning of 'difficulty' or 'impracticability') in കളവാൻ അരുതാതെ; അതരുതാകിൽ; സഹിക്കരുതാഴികിൽ; സാധിപ്പാനരുളു.

Personal endings of finite tense-forms.

1. The lack of personal endings is quite frequent in connection with both "non-rationals" and "rationals".

2. Not all personal endings are used in this text. I find only the following types:—

Present tense first person sing:—ആകിന്റേൻ; ശ്രദ്ധപണ്ണിന്റേൻ; ഇച്ഛിക്കിന്റേൻ.

" " pl:—only one form കാണിന്റോം.

" third person sing:- participials like ആജ്ഞാപിക്കിന്റോൻ (ദുര്യ്യോധനൻ).

Past tense first person sing:—മറന്നേൻ, കണ്ടേൻ, etc.

" second " " :—one instance in ജയിക്കപ്പെട്ടാ നീ (with elision of യ്)

" third " rational sing and pl:— നിയോഗിച്ചാൻ, etc.

" " " non-rational pl:—ആയിന, ഒളിച്ചന as rare instances.

Future first person pl:— one instance in പോവെന്നാം (പോവെംനാം)

Future third person pl:— one instance in സ്വീകരിപ്പർ.

The other personal endings are absent.

3. While full-fledged tense-expletives exist in മറഞ്ഞുതോ കേശവൻ; പുറപ്പെടത്തുടങ്ങീതു അസുരഗണം, etc., there are a number of constructions like the following in this text which stand for the transitional or intermediate stage through which original participials gradually developed into forms with tense-expletives:—

എന്തുഭവാന്മാർചൊല്ലിൻറതു.

നിന്തിരുവടിയുടെ നിയോഗത്താൽ രാജസമൂഹത്തെ മന്ത്രസഭയിലാക്കീതു.

ഇതിഷ്ടമാകിൻറിതു.

ഇവരുടെ പിതാവു പാണ്ഡുവിരോധമേ ചെയ്തതു.

ഏവൻ അഗ്രപൂജക്കു യോഗ്യനാകിൻറതു.

The present tense.

The Mal. ending ഇൻറു് which appears from the time of the earliest inscriptions is very common; but ഉൻറ also appears in forms like അരുളുൻേറാൻ, എഴുന്നരുളുൻറുതാകിൽ (where the ഉ may have been due to "attraction" as well as to lack of stress), in ഇരിക്കുൻറുതാകിൽ, in പെരുമാറുൻറവൻ, ഋജിക്കപ്പെടുൻേറാൻറു്.

ഉൻറു് appears in rare instances in early inscriptions, as in വാഴ്ന്നരുളുൻറ [Tr. Arch. Series, IV, p. 19].

The present tense.

1. The past conjunctive participles of ആകു് and പോകു് appear always in this text as ആയ് and പോയ് respectively, while the finites are ആയീ and പോയീ. The modern practice is to use the forms ആയി and പോയി for the participles as well as for finite verbs (except in poetry where ആയ് and പോയ് appear for both participles and finite verbs.)

2. പോയിനാൻ (in നുറുങ്ങിപ്പോയിനാൻ) is a rare form occurring in this text. Cf. a similar പോയിനാൻ in the 15th century കൃഷ്ണഗാഥ.

3. വൻറ for വന്ന (beside വന്ന itself) is a peculiar form; such forms are met with in ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം and ലീലാതിലകം. See my E. M. M. p. 64.

4. The past stem of എഴുനിൽ is in this text not the linguistically older എഴുനിന്നു്—, nor is it the later എഴുനേററു്—, but എഴുനിററു്.

ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം has എഴുന്നൂറ്, while നിരണം works show എഴുനിനു and എഴുനേററ്. Though എണ്ണീറ് does not occur here, a form എററ് (which must have been the contraction of older forms) does exist.

5. വീണ്ണ്-(the past stem of വീഴ്) and ചാന്ന (of ചാര്) occur.

The future tense.

1. നിങ്ങൾ........മടിയും; ഇരിക്കിൻറവർ ഭവിച്ചു മടിയും; are illustrations which show that the ഉം-future finite had already begun to be employed in Mal. for other persons than the third person sing. of "rationals" and "irrationals" and third person pl. "non-rationals", for which forms alone the *um*-finite was used and sanctioned in Tamil.

2. ആം (from ആകും) appears in ആമേ ആമേ; അവ്വണ്ണമാം; ചെയ്യാം; നിങ്ങൾ........ സാധിക്കാം (which last-mentioned construction is syntactically out of vogue today).

The indeterminate tense with ഊ.

This is used (i) with the force of a future as in പോവൂ ഞാൻ; ഞാൻ അറിയിപ്പൂ; ഞാനും ഗമിപ്പൂ; ഞാനും മന്ത്രശാലയെ പ്രാപിപ്പൂ; (ii) as a "gentle imperative" as in ഇരിപ്പൂ ദ്രോണാചാര്യർ; പകുത്തു കൊടുപ്പൂ; സാമർത്ഥ്യത്തെ കാണ്മൂ; ഇവനെ ഞാൻ ക്ഷോഭിപ്പിപ്പൂ; (iii) as an "indeterminate' tense expressing a " universal " idea, as in അപേക്ഷിച്ചിരിപ്പൂ ശൌര്യം; മമ്പിൽ സാമത്തെ പ്രയോഗിപ്പൂ; (iv) with the restrictive ഏ in a word preceding it, as in വിചാരിച്ചേ അറിയാവൂ.

This ഊ is also analogically introduced in forms like അഴകിയൂ; നിൽപോലൂ-മാർ (=നിന്നെപ്പോലുള്ളവർ;) എവിടത്തിങ്കലൂ; എവിടത്തിങ്കലൂ-കിലോ.

The infinitive participle.

1. The older—*a* appears in forms like കൂട, പെരിക, മെക്ക, വിര (for വിരയ), ഉയര, even when separately used ; —*e* also appears sometimes as in അകലെ.

2. The older infinitive participle (നടുവിനയെച്ചം) is used in a larger number of contexts than in New Mal. :—

തരവേണ്ടും; ചെല്ലുതുടങ്ങിനാൻ; ഇരിക്കച്ചെയ്യേയും (cf. Tam. colloquial പോകച്ചെയ്യേ=പോകവേ), തരവുംവേണ്ടും(=modern തരികയുംവേണം); ഇടംപടത്തുറന്നു്; അഴകുപട ചമച്ചുതായവ; എണ്ണത്തെട്ട രാക്ഷസർ എടുക്ക രത്നരാശി കൊടുത്തുവിട്ടു്.

3. The adverbial future participle (കേരളപാണിനി's പിൻവിനയെച്ചം) is also fully developed and freely used: ചതുരുപായങ്ങളിൽവച്ചു മുമ്പിൽ സാമംവേണ്ടും പ്രയോഗിപ്പാൻ; സത്തുക്കളോടെ വേണ്ടും സംഗമൊണ്ടാവാൻ; ദോഷങ്ങൾസ്മരിപ്പാൻ യോഗ്യങ്ങളല്ല.

The relative participle.

1. ആകിന is a tradition-derived form occurring frequently in this text.

2. The combinations of relative participles with ആറു are common:

'Manner'— എങ്ങനെ അച്ചിച്ചവാറു് സഹദേവാ നീ;
സ്വീകരിച്ചവാറു്;
എങ്ങനെ ഭാവമൊണ്ടാകിൻറവാറു്,
അഴകുതുചെയ്തവാറ നീ;
എങ്ങനെ ഒണ്ടാമാറു?

'Effect' or വാധവരാതവാറു അനുഷ്ഠിച്ചെല്ലോ പോരിൻറു;
'Purpose'— എൻറുതോന്നുമാറു്; etc.

3. ദന്തവരായുധങ്ങളായിരിക്കിൻറോ രണ്ടാനത്തലവങ്ങൾ illustrates an Old Mal. relatival use which I have discussed on p. 83 of my E. M. M.

By analogy, the same relatival construction appears in ധർമ്മസൂക്ഷ്മത്തെ അറിയിൻറോ ചിലരല്ല പാണ്ഡവകൾ.

Participial Nouns.

"Non-rational" participial nouns appear in this text with final അതു, ന്തു, and ഉതു.

(a) ചെയ്യിൻറതു; ആകിൻറതു; ചൊല്ലിൻറതു.

ചെയ്യുതു in ജ്യേഷ്ഠനെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്യുതു എൻറാളെടം നിരൂപിച്ചില്ല പാണ്ഡു expresses 'intention' or 'resolve'.

(b) കൊട്ടക്കിൻറിതൊണ്ടു; ചൊല്ലപ്പട്ടവിതാക; പ്രാപിക്കിൻറിഉമൊണ്ടു്; വരുവിതാക; എൻെറല്ലോ വേദശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ചൊല്ലിൻറിഉ.

(c) ഈഉ is used by only as a tense-expletive in വീണ്ണിഉ; ഉടഞ്ഞീഉ ഒണ്ടായീഉ.

(d) രക്ഷിപ്പുതാക; ചെയ്യിൻറുതാകിൽ; അഴകുതായ്; ഇരിക്കൻറുതാകിൽ; ഇട്ടവുഉം ചെയ്യു; ചമച്ചുതായവ; ആവുഉം ചെയ്യു.

Forms with ഊഉ (with long ഊ) do not occur in this text.

I have elsewhere pointed out how അഉ was original and primary and the others are all phonetic derivatives:

(i) ഇഉ arises from അഉ on account of the unaccented position.

(ii) ഈഉ may have been the resultant of two processes:— Forms like ഓടിയഉ്, ഉടഞ്ഞിയഉ് may have lost the unaccented vowel before ഉ് in rapid colloquial enunciation and given rise to ഓടീഉ, etc. with compensatory lengthening; secondly, the influence of Mal. finites with ഈ (lengthened for emphasis from ഇ) like ഓടീ, ആയീ, പണ്ണീ may have produced forms (with tense expletives) like ഓടീഉ, etc.

It is remarkable that ഈഉ appears commonly as a tense-expletive for the finites of the type of ഓടീഉ, വരുത്തീഉ and does not usually crop up in participial nouns in the literary dialect, though the colloquials have such forms with ഈഉ.

(iii) ഉഉ is another phonetic variant of അഉ in unaccented positions, in instances like ഇട്ടവുഉം, ആവുഉം, etc.

In instances like ചെയ്യിൻറുതാകിൽ, ചമച്ചുതായ്, another factor motivating the change was the influence of Mal. finites with ഉ like ചെയ്യിൻറു, ചമച്ചു.

(iv) Forms with ഊഉ are not found in this text, but occur in other Old Mal. texts. This ഊഉ arises from the operation of two factors: firstly, forms like ഇട്ടവുഉം, become "contracted" to ഇട്ടൂഉം with the loss of the unstable syllable വ and with compensatory lengthenin of the previous ഉ; secondly, in forms like വന്നൂഉ, etc. the influence of Mal. finites with long ഊ (lengthened from ഉ for emphasis) may have been active.

Optatives.

Third personal optatives (beside second personal ones) with ക and ക്ക are common in this text:— മറെറാള്ള രാജാക്കന്മാരെല്ലാരും മന്ത്രശാലയെ പ്രാപിപ്പോരാക; ശകുനിയും ഇരിക്ക; സാഹസത്തെ അനുഷ്ഠിക്ക പാണ്ഡവകൾ; എന്നെ കുറിച്ചൊള്ള പരിഹാസന്നിൽപുതാക; കേശവൻ ബന്ധിക്കപ്പെടുവോനാക; ഏടോ സുദർശനമേ ഇവിടത്തിങ്കൽ വരുവോയാക; etc.

Verbal nouns with ക, ക്ക.

The deep-rootedness of these forms in Mal. is illustrated by instances like the following in ദൂതവാക്യം:—

വിദുരൻ വിവാദശീലനാകയും നമ്മുടെ ഐശ്വര്യത്തെ പൊറായ്കയും ഒണ്ടു്; ദ്രൗപദി ഏകവസ്ത്രയാകയുമൊണ്ടു്; പറിച്ചുകൊൾക ചെയ്തു; മന്ത്രശാലെ നവീകരിക്കചെയ്യിൻറതു; അരുളിച്ചെയ്കകേട്ടു്; കേൾക്കനിമിത്തമായ്; അഭിഭവിക്ക വിഷയമായ്; രാജാവാകയിൽശ്രദ്ധ; രാജസൂയം ചെയ്കയിൽ ശ്രദ്ധയുണ്ടെനക്കു്.

Conditionals.

1. The participial followed by ആകിൽ is a common construction:— ഒണ്ടായിട്ടിരിക്കിൻറുതാകിൽ; കലഹിക്കിൻറുതാകിലും; കലഹിക്കിൻറോനാകിലും; etc.

2. The native കിൽ (originally isolated from ആകിൽ, പോകിൽ), is used not only in forms like എങ്കിൽ, വെളിച്ചപ്പെടുകിൽ but also peculiarly in forms like എന്തുകിലോ ഇതു; എവിടത്തിങ്കലുകിലോ; എഴുന്നരുളീകിലോ.

3. The very old ഇൻ appears with a conditional force in the following:— ഭൂമിയെ പരിവർത്തനം ചെയിൻ ഒണ്ടു്; സപ്തസമുദ്രങ്ങളെ ഒക്കെ ക്ഷോഭിപ്പിക്കിൻ ഒണ്ടു്; നക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ പതിപ്പിക്കിൻ ഒണ്ടു്.

Negatives.

1. Forms like വന്നീല്ല, ചെയ്തീല്ല, വരിൻറീല്ല, നിഗ്രഹിപ്പീല്ല, കാണായീല്ല, have a unique long ഈ instead of ഇ (in ഇല്ല); ഈ appears ordinarily in old texts only in ഈല.

2. പോകാതെ, പിഴകപ്പെടാതെ, ചെയ്യാതെ are singular prohibitives now gone out of use except regionally.

3. ഒല്ലാ is separately used in ഒല്ലാ ഒല്ലാ (cf. ഒല്ലാപിരിവതു in രാമചരിതം, and ഒല്ലാ ഇവളോടു പരുഷം പറവതു് in കണ്ണശ്ശരാമായണം); it also appears in combination, in അറിയൊല്ലാ.

വരല്ലാ is another form in the text which looks like being the intermediate form between old വരൊല്ലാ and New Mal. വരല്ലേ.

4. The Mal. negative type (embodying tense-affixes in finites) is represented in this text only by non-finite forms:— അരുതാതെ; പൊറാഞ്ഞു; സഹിക്കരുതാഴിക.

5. രാജ്യപ്രദാനംചെയ്യാതപക്ഷം shows only ത (and not ത്ത as in modern language), as in ചെയ്യാത.

Miscellaneous.

1. There is no instance of ഓളം in the text; on the other hand, the older forms exist in ഉത്തരഗിരിയളവും ചെൻറു and in സമുദ്രതീരത്തളവും ജയിച്ചു.

2. പോരും 'enough' (instead of മതി).

3. This text shows ഒരിക്കൽ, while ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം and ലീലാതിലകം have ഒരിക്കാൽ also.

SYNTAX.

The influence of Sanskrit is very conspicuous here. Many Mal. constructions pointed out by ബാലപ്രബോധം as equivalents of Skt. ones have representatives in this text:—

1. Skt. concord of gender and number:—

(a) ചതുസ്സാഗരപര്യന്തയായിരുന്ന ഭൂമിയെ;
പടുതരയാകിയ ഗദ;
മഹത്തമയാകിന ഉൽകപോലെ;
ഇഷ്ടയായിരുന്ന യാജ്ഞസേനി.

(b) ദോഷങ്ങൾ യോഗ്യങ്ങളല്ല;
കൊടിയവായിരിക്കിൻറ നഖങ്ങളെക്കൊണ്ടു;
ആകുലങ്ങളാകിന നയനങ്ങൾ.

2. Concord of second "case" between വിശേഷണ and വിശേഷ്യ:— ദ്രൗപതിയെ—ഏകവസ്ത്രയായ് രജസ്വലയായിരുന്നവളെ........

3. വിശേഷണ's are sometimes consecutively set out in the Sanskrit fashion:— പ്രശ്യാമകോമളമനോഹരവർണ്ണനായ് യൌവനോദ്ഭാമഗർവ്വിതനായ് ...... ഉത്തരീയകുറ ഉടയനായ്......രാജപരിച്ഛദപരിവൃതനായ്;

നിഖിലനീതിശാസ്ത്രജ്ഞരായ് നിത്യസേവാനിരതരായ് പൃഥുതരഗുണഗണവിഭൂഷിതരാകിന......

4. Relative and conrrelative constructions:— വക്ഷസ്ഥലം പിളന്നു കൊൻറരുളിയോൻ യാവനൊരുത്തൻ അവനേ ഇതു; യാതൊൻറു മഹാരാജനിയോഗം അതവ്വണ്ണമാം; ആശ്രീപാദം......യാതൊരുശ്രീപാദംകൊണ്ടു്......

5. Use of participials as predicates:—
ശ്രീനാരായണസ്വാമി എഴുന്നരുളുന്നേറാൻ; ദുര്യോധനൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നേറാൻ.

6. The locative absolute construction is imitated or adapted in the following:—ധൃതരാഷ്ട്രൻ തിരുവടി......വസിക്കിൻെറടത്തു; ശ്രീവടുവാമനമൂർത്തി......പ്രാർത്ഥിക്കിൻെറ അവസ്ഥയിൽ; ഭീമസേനനെ മഗധേശ്വരൻ......വരിച്ച അവസ്ഥയിൽ; മഹാജനം ഇരിക്കച്ചെയ്യേ; വാസുദേവൻ പിടിച്ചു കെട്ടപ്പെടുവോരു വിഷയത്തിങ്കൽ; etc.

7. Passives galore:— സർവ്വപ്രകാരേണ നിന്നാൽ വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടാൻ കംസൻ, മഹാബലിയുടെ ശൌര്യാഗ്നിയാൽ ചുടപ്പെട്ടിരിക്കുന്റ ഞാങ്ങളെ; മാതുലനാകിയ ശകുനിയാൽ ചൊല്ലപ്പെടുവിതാക.

8. Change of native Dravidian word-order:—
ഇസ്സുയോധനൻ തന്നുടെ ചാന്ദ്രജനത്തിൻെറ പരിഭവം തൻെറ പരാക്രമമെൻറു നിരൂപിക്കിൻറു അജ്ഞനാകയാൽ; എടുത്തുകളക ഇച്ചിത്രപടത്തെ; ഭാഗ്യവൈപരീത്യംവന്ന പാണ്ഡുവിന്നു്; ആശ്രമത്തെപ്രാപിക്ക ശമത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടു്.

9. Participial nouns are used with the force of ക്രിയാവിശേഷണ's:— എൻറു ചൊല്ലി പുറപ്പെട്ടു് ചിത്രപടവുമെടുത്തുകൊണ്ടു ചെല്ലിൻറവൻ ....ഉണത്തിനാൻ കാഞ്ചുകീയൻ (where ചൊല്ലിൻറവൻ has the force of the conjunctive participle ചൊന്നു്); .... എൻറു ചൊല്ലി മുമ്പിങ്കൽ നോക്കിൻറവൻ............ എൻറു ചൊല്ലി ചെല്ലത്തുടങ്ങിനാന്; ....ഇരുന്നരുളുൻറുവൻ............എൻറരുളിച്ചെയ്താൻ ദുര്യോധനന്തിരുവടി. Similar constructions exist in Tamil also.

10. Miscellaneous instances of Sanskritic and Sanskrit-influenced constructions.

(i) അത്രഭവാൻ.

(ii) The frequent use of വിഷയം, നിമിത്തം, ഹേതു instead of native postpositions.

(iii) യാതൊൻറു മഹാരാജനിയോഗം.

(iv) ഹിരണ്യകശിപുവെന്നുള്ളോൻ.

L. V. Ramaswami Aiyar, M. A., B. L.

THE MATHEMATICAL ROMANCE

of Poly *Hedron* and Ray *Show* (=ratio).

Poly was a *plane* yet rather *acute* girl, for her features were *regular* though *angular* and her *form symmetrical*, while Ray was a *round* faced young man of *square* build and *set* purpose and *fixed* opinions. They lived in *adjacent regions* and their *paths* often *intersected.*

Poly was a *complex* young woman of *variable* temper, who trusting her *increasing power* over Ray, kept his hopes *oscillating* from *zero* to *infinity.* But at last she became so *arbitrary* that he reached the *limit* and flew off at a *tangent*, a very *cross* Ray *show* (=ratio). Still his love was *constant* and the *period* of their estrangement was of *infinitesimal* duration.

One day a *loci* (=low sigh) escaped her lips, and Ray who was far from *obtuse*, noticed the *sign* and asked, "Will you give me a *demonstration* of your love by a sweet *osculation?*" She was an *independent* girl, but so *similar* were their *inclinations* that she did not *object* when she was *encircled* by his arms.

Mr. I. Cosa *Hedron* was a *solid* business man *everywhere dense* in affairs of the heart, to whom the *ideal elements* of life were *unknown.* He and Ray held *opposite* opinions, so when Ray came to the *point* of the matter he received at a *negative* answer and Poly's father growing *irrational* called him a *locus* for stealing a girl's affections before he had *solved* the *problem* of the H. C. L. However, Ray inherited a valuable *section* of land and Mr. I. Cosa *Hedron*, who could *differentiate* between *imaginary* and *real* wealth, gave his consent.

A large *number* of *relations* attended the wedding. There was the uncle whose *perimeter* nearly *equalled* his *height* and the cousin who was a *prime* favourite and the *vacuous* minded old maid saying "prunes and *prisms.*" The bride was the *focus* of all attention as she appeared in a gown *cut* on *straight lines* with a

veil falling *perpendicularly* to her *feet*. As Ray slipped the *circle* on her third *digit*, he whispered "The world is II for me with you as the *centre* of my existence." Throwing her bouquet in a *parabolic arc* to her attendants, the happy *pair* sped to the land of the *pyramids* for a honeymoon, far from the icy *poles* as they had previously *projected*. They lived happily since they had *complementary* dispositions and Poly stayed in her proper *Sphere*.

—The American Mathematical Monthly, Jan. 1936.

HINDI LITERATURE.

The Aryans who migrated into the plains of N. W. India centuries ago were speaking a language (Indo-Aryan) which received a literary culture in quite ancient times, and its literary form became known as Sanskrit i. e. '*purified*' language. This Sanskrit became fixed by rules of grammar, but the ordinary speech of the people which is called *Prakrit* (i. e. natural) gradually changed. This change was different in the different areas where the Aryans settled down in groups, and so many *Prakrit* forms, having many characteristics in common, were developed. Some of these forms also became fixed like Sanskrit and received literary culture as for instance *Pali*, *Magadhi*, *Maharastri*, *Sauraseni*. Although the change in the natural speech of the Aryans was gradual and continuous, a close examination of the fixed *Prakrits* reveals three stages of development as primary, secondary and tertiary *Prakrits*. The tertiary *Prakrits* are called *Apabhramsas*, and they are the direct parents of the modern languages of N. India, which came into independent existence somewhere about 1000 A. D. Thus Hindi is to *Prakrit* as English is to Low German.

The genesis of Hindi has been briefly described above. Now before describing its literary development it is highly necessary to clear the ambiguity regarding the word Hindi and explain its relation to *Urdu* and *Hindostani*. The term Hindi is very often applied in a loose sense to the speech of the whole of N. India between the Punjab and the Sind on the west, and Bengal on the East. But there are really 4 languages in this area, viz. *Rajastani*, *Western Hindi*, *Eastern Hindi* and *Bihari*. Though these languages have different direct parentages, there are many points of similarity among them, and a person knowing one can easily understand the others. The chief literary dialect of E. Hindi is *Avadhi*, the language of the Ramaite school of Vaishna poets and the Sufi romantic legbnd writers. There are two important literary dialects of western Hindi, *Braj Bhasa*—a language as musical as the Italian, if not more—and *Khadi Boli* (modern literary Hindi),

the common medium of expression and modern literary language of all those North Indians, mostly Hindus, who do not employ Urdu. Urdu is a development of *Khadi Boli*, or strictly speaking a Persianised form of Hindi. The word means '*Camp*', and this form of the language grew up around the camps and bazaars of the Mughals outside the Delhi Palace. Subsequently it received literary culture under the patronage of high officials of the Mughal Court as Todar Mall. Thus, it is evident, Hindi and Urdu are in essence the same dialect of W. Hindi and even today the Hindi and Urdu spoken by the ordinary people are exactly the same. It is only in literary compositions, especially poetry, that we find them drifting apart from each other; Hindi 'decorating' itself with the phrases, figures and metres of Sanskrit, and Urdu with those of Persian. By far the most important difference between the two is that Hindi is written in the Nagari script, from left to right, while Urdu is written in the Persian script, from right to left. Hindostani is a loose European designation for the spoken language of N. India. It is also sometimes used to mean Urdu.

Hindi literature, as different from Prakrit literature, dates as early as the ninth century A. D., but to the important earliest works extant a date earlier than 1100 cannot be assigned. Hindi literature has been conveniently divided into four main periods by critics, viz., (1) *Vir gadha kal*, 1100 to 1400—the period of the bardic chronicles; (2) *Bhakti kal*, 1400 to 1600—the period of the religious revival; (3) *Riti kal*, 1600 to 1800 — the artistic period and (4) the modern period.

During the infancy of Hindi literature the chief occupation, as well as the chief pastime, of the kings and subjects of the north seem to have been war. The period after the death of the powerful king Harsha Wardha was one of continued disorder and confusion. In place of the large empire there sprang up various principalities under Rajput kings. These kings were very often at war with one another, but united themselves often to meet the common foe, the Mughal invader. The good amount of poetic literature that was produced in the natural speech of the people in those stirring times is full of vivid and thrilling pictures of those desparate struggles. Each ruler had his own band of court bards who lived

with their hero patrons. They were good warriors themselves, and not only instilled energy and valour in the minds of their patrons by their inspiring poems, but actually fought by their sides also. Hence the realistic touch that characterises the descriptions of heroic and chivalrous deeds is the most charming feature of these chronicles. The poetry of this period being entirely produced under royal patronage, is full of panegyric, and is embellished with many legends; and so cannot be taken as true history. In many cases there are clear evidences of later interpolations, and it is very difficult to fix the date of composition and authorship of some works. Though *Vir Rasa* is the chief quality of these poems, some of them, composed evidently to amuse the kings during times of peace are rich in splendid pictures of amorous and chaste Princesses, like Padmavati and Samyukta. The bardic chronicles are of two kinds — the epics and the *gathas*. The most celebrated poet of this period is *Chand Baradai*, a contemporary of Prithvi Raj. Chand is said to have been born in the same year as Prithvi Raj, and killed along with his master in the battle of Tarain in 1192. His famous epic, *Prithvi Raj Raso*, consisting of 69 books and 1,00,000 stanzas was completed by his son after the father's untimely death. This epic has high literary merits, and is very typical of the period. But owing to the difficulty of the language it is read and appreciated only by scholars now. Another work of the period which has been handed down to us by oral traditions is the *Alha Khand* of *Jaganik* which describes the heroic deeds of *Alha* and *Udal,* two warrior brothers of Mahoba. The Hindi poems of *Amir Khusro*, a Persian poet who lived in the latter part of the 14th century, afford us an interesting study in as much as they depict the feelings of those liberal Mussalmans who came and settled down in India along with the invaders. In Khusro's '*Masnavis*' we also find the early forms of *Khadi Boli*.

With the weakening of Hindu power in the North, *Vir gathas* also became gradually scarce. The Hindu Chieftains had neither secure thrones nor glorious victories to be sung about. Cities were looted and temples destroyed. Hindus found it difficult to have a peaceful existence, and a good number of them embraced Islam or turned atheists. It was at this critical moment that a new

development in Hindi literature was caused by the growth of the *Vaisnava* movement. The movement as a whole was a revolt against the intense intellectualism and exaggerated monism of the Brahmanic philosophy which the masses could not appreciate, and the lifeless formalism and sentimental extravagance of ceremonials which the masses could no longer respect. "A personal god who is full of love and pity for his devotees is the object of worship, and towards him Bhakti is demanded as the most important requirement from those who would attain to god" is the essence of all forms of the Vaisnava religious movement. The importance of the movement from the point of view of Hindi is the vast amount of literature it produced. Though the Bhakti movement was not new to N. India, yet it was *Ramananda* who gave the greatest impulse to the Vaishnava revival. As a writer, Ramananda does not hold any important place; but Kabir, to whom belongs the credit of having popularised Hindi religious literatures was a disciple of Ramananda. According to legends Kabir was a Hindu by birth, but was brought up in the house of a poor Musalman weaver. He is considered to be the founder of the deistic movement in India, and in his writings we find an earnest appeal for the real understanding of God and seeking after him through *Bhakti*. He boldly attacked the religious superstitions and meaningless customs of both the Hindus and the Mussalmans. He never posed to be a teacher, but tolerated no shams, and cared for nobody other than his god whom he called *Ram, Rahim, Allah, Govind, Saheb* etc. The poetry of Kabir is rough and unpolished. He never cared for grammar or prosody, and his lines are often elliptical and full of colloquialisms. In spite of all this, as the pioneer of Hindi literature and the father of Hindi hymns, he is unrivalled. In his wonderful songs are brought into play the spontaneous expressions of his vision and his love, and his mystic emotion ranging from the loftiest abstractions to the most intimate and personal realisation of God. Thus "Kabir belongs to that group of mystics who have achieved what is called the synthetic vision of God." The poems composed by Kabir are many in number, and of the various collections that are available now the two most genuine are the *Adi granth* of the Sikhs and the *Bijak* compiled by Bhaggo Das, an immediate disciple of Kabir. *Guru Nanak, Dadu, Maluk Das, Sunder Das*, and *Pipa* are some of

the later Sant poets who came under the influence of Kabir, and composed and preached.

The poets of the Bhakti Kal can be divided into four main groups, the Sant poets forming one of them. The *sufi* poets, who wrote long romantic legends of the Persian *masnavi* type, form themselves into another group. In these poems we find the *Avadhi* dialect of Hindi developed enough to suit the requirements of fine poetry. It is interesting to note that all the poets of this group are liberal Mussalmans who, adapting popular Hindu themes for their poems, expounded in an attractive manner the beauties of *sufism*. Their descriptions of love are entirely free from erotism and vulgarity, and clearly indicate the relation between the *Atma* and the *Paramatma*. The most celebrated among these *sufi* poets was *Malik Muhammad Jayasi* whose *Padumavati* is considered to be one of the masterpieces of Hindi literature. In this great work we find the most beautiful blending of fiction and history. The whole poem is an allegory describing divine love and the relation between man and God.

Kabir and his followers never accepted Rama as an incarnation and permitted idolatry, even though they did not hesitate to give the name of Rama to the supreme God. But *Tulsi Das*, the most precious gem of Hindi literature, belongs to that group of Vaishnavites who worshipped God under the name of Rama, the incarnation of *Visnu*. With Tulsi Das begins the golden age of Hindi literature, and it is interesting to note that he was a contemporary of Shakespeare. Tulsi Das was a devotee of the purest type and an idealist to the core, but, all the same, his teachings are most suited to the man of the world. He had understood well why Kabir's teachings had not a long standing influence, when he wrote his immortal *Ram Charit Manas* (Ramayana) whose popularity is second only to that of the Bible. There is not a single line in the whole of Ramayana which can be called vulgar or revolting to the mind of the reader. There is perhaps no other literary work in the whole world which has such a high moral tone throughout. The language of the book is simple and lucid. As a literary artist also Tulsi's place is unrivalled in Hindi literature. The Avadhi dialect successfully used by *Jayasi*

reached the culmination of literary culture at the hands of Tulsi Das. Braj Bhasa, the dialect used for poetry by Krisnaite poets, also developed into a good literary language under the inspiration of this master poet. There was no form of poetry and no metre in which Tulsi did not sing the praise of Ram. *Vinaya Patrika, Gitavali, Kavita Vali* and *Doha Vali* are some of his other famous works. The other poets of the Ramaite school are comparatively obscure. Still the names of *Nabhadas* (author of *Bhakta Mal) Maluk Das*, *Pran Chand*, and *Raghuraj Singh* deserve mention.

The most important group of Vaisnavas was of those who worshipped God under the name of Krishna. Like the Ramaite cult,the worship of Krishna began much early, and about this time it also received a new impetus. Sometimes it was the child Krishna who was thought of as an object of worship but more often it was the Radha Krishna or the *Gopinath* that received most attention. *Vallabhacarya* and his son *Gusai Vitthalnath* were the leaders of this form of *Bhakti*. Each had four disciples all of whom were good Hindi poets, and in Hindi literature they are known as the *Asta chap* poets. The greatest of all these poets was *Sur Das*, the blind bard of Agra. Sur's place in Hindi literature is next only to Tulsi's, and he is credited with having composed 1¼ lakhs of verses, the collection of which is known as *Sur Sagar*. His lyrics describing the *Gopis* and the *Bala lila* are matchless in Hindi literature for their charm, beauty and emotional appeal. But the most interesting portion of *Sur Sagar* is what is known as the *Bhramar Git*, where a lively discussion takes place between Uddhav, Krishna's messenger, and the love-sick *gopis* as to whether attainment of the '*Nirgun*' Lord through *Yoga* or attainment of the "*Sagun*' Lord through love and devotion is better. The *gopis* with all the force of their conviction, experience and sincerity tackle the vain Uddhav from all sides till he turns a converted man wondering at the passionate devotion of the gopis for their Krishna. Surdas was a poet of great power, and judging from the ornaments of his style and the uses of images and similes, he can rightly be called the Milton of Hindi literature. The other great Asta chap poets were *Krisna* Das and *Nanda Das*, brother of Tulsi Das.

Mira Bai the most famous Hindi poetess also flourished

during this period. She was specially devoted to that form of Krishna known as *Ranchor*. According to legends while she was one day doing worship with great devotion in the Dwaraka temple she was absorbed into the image. In intensity of devotion and ecstacy of feeling Mira Bai surpasses even Sur Das. Perhaps the tragedy of young widowhood affected the depths of her heart, and subsequently her suppressed sex found its sublimation in passionate songs. Though the widow of an heir-apparent to the throne of Chittore, she used to publicly perform *Kirtan* in the temple where she sometimes fell into a trance and danced. She was learned and well versed in the art of music, and so the value of the lyrics of this famous royal devotee is all the more greater.

Rasa Khan, the well known Mussalman devotee of Krishna, also belonged to this period. He has written a number of poems in chaste Braj Bhasa which brim with love and devotion. The other famous Krishnaite poets of this period were attached to the court of Akbar, who not only established a strong and benevolent rule, but was also a great patron of art and literature. This period of Hindi literature can be compared to the Elizabethan period in English literature. *Abdul Rahim Khan Khana,* the Commander-in-chief of Akbar, and popularly known in Hindi literature as *Rahim*, besides being a great Hindi poet himself was, like his master, a patron of literature. He had kept a Hindi museum on which he spent all he saved. Hundreds of scribes and poets were appointed to that museum whose whole time work was to copy down old manuscripts into beautiful volumes and translate the best gems of Persian and Sanskrit literature. He was so enamoured of Hindi poetry that, it is said, he once persuaded Akbar to cancel the death sentence that had been passed on a good poet. His poems are noted for their clearness and high moral tone. Many of his couplets on *Niti* have become sayings now. Rahim was perhaps the only Krishnaite poet who had made good verses in Aradhi also. *Birbal*, the great humorist; *Tansen,* the great musician; *Gang*, *Narahuri,* and *Raja Todar Mall* were some of the other famous poets of Akkar's court.

As has been already remarked Akbar and his successors, including Aurangzeb, patronised art and learning; and Hindi literature

reached its highest pinnacle of glory during the Mughal period. The main characteristic feature of the literature of the latter portion of this period is the introduction of an artistic influence leading to a greater polish in versification and form, and an attempt to systematize the art of poetry. A feeling of security and hopes of reward encouraged many scholars to produce a good amount of fine literature rich in the ornaments of poetic art. The works of this period were not only concerned with giving rules and *laksanas*, but also provided original illustrations so that each composition is also a collection of verses of great poetic merit. But there was one great defect in the poetry of this new school. With Tulsi and Sur poetic forms and figures were only of secondary importance, but with the poets of this school they were of primary importance. So much so, their poetry is to some extent artificial and lacks sincerity and depth of feeling. The qualities of the heart were suppressed by the predominating qualities of the head. *Kesav Das* was the first great Acharya of Hindi poetry. Chronologically he belongs to the Bhakti period, but considering the nature of his poetry it is better to mention him as the forerunner of the new movement. His most admired work is *Kavi Priya* in which he describes the various literary qualities which should mark a good poem and other matters connected with the art of poetry. His other important works are *Ram Candrika* and *Rasik Priya.* Kesav has shown so much poetic skill in his compositions that only scholars can fully appreciate them.

The *Tripathi* brothers constitute a galaxy of celebrated Hindi poets of this period of artistic influence. Of the four brothers *Bhusan* is the most famous. He was an orthodox Hindu and a patriot who took a keen interest in the glory and progress of his community. So he had no attraction for the Mughal court, and went over to the great *Maratha* hero, *Sivaji.* The principal work of Bhusan is *Siv Raj Bhusan,* which is an excellent work on rhetoric. Each figure is explained and then illustrated by a verse in honour of Sivaji. Though *sringara* was the chief rasa of the poems of this period, Bhusan has chiefly depicted the tragic and the heroic qualities in his verses. Two of the other brothers of Bhusan, *Chintamani* and *Maliram* were also famous poets. The latter's two works *Rasaraj* and *Lalit Tvlam* are of high poetic merit.

The most celebrated poet of this period is *Bihari Lal.* His fame as a poet rests upon his only work *Sat Sai* which is a collection of 700 *dohas* (couplets) written on the model of the Sanskrit '*Sapta Sataka*'. The majority of the couplets take the shape of amorous utterances of Radha and Krishna. Each couplet is complete in itself and the descriptions contained in some of them require many sentences to explain. The work of Bihari Lal is a triumph of skill and felicity of expression. He is at his best when he describes nature. *Deva Datt*, commonly known as *Dev Kavi* was certainly as great a poet as Bihari, even though he is not so famous. From the point of view of language and form he is to be reckoned amongst the greatest of Hindi poets. He was a prolific writer, and much of his poetry is of an erotic character. His *Braj Bhasa* is considered to be a standard, and his verses are adorned with all the recognized ornaments of poetry. He has shown great skill in the handling of rhymes, use of attributes, and drawing comparisons. *Deva Maya Prapanch* (a drama), *Rasa vilas, Premcandrika,* and *Jati bilas* are the most famous among his 72 works. *Jati bilas* contains descriptions of heroines *(nayikas)* who represent women typical of all the provinces of India including Kerala. Some of the other great poets of the period are *Lal, Bhikhari Das*, *Pudmakar* and *Maharaj Jaswant Singh* of *Jodhpur.* The last was an enemy of the Mughal Emperor, and is famous for his *Bhasa Bhusan* which is considered to be a standard text book on rhetoric even now.

The end of this period of artistic influence in Hindi literature coincides with the decay of the Mughal Empire. After that, for many years, Hindi literature was at a stand-still till the modern period, inspired under western influences, began by about 1850. The tendencies of modern Hindi literature shall be dealt with in another article proposed to be written in continuation of this.

— A. Chandrahasan, *M. A., Rastra Bhasa Visarad*

THE VICTIM.

I

A solitary pedlar could be seen trudging along the country pathway leading to the little village of Puri on the Malabar coast. It was Spring, and Nature was smiling. The sun peeped from the crimson western horizon. The raindrops of a recent shower glistened in the slanting rays of the setting sun, as they hung precariously from the leaf-tips of the newly made fences on both sides of the road. The little birds chirped cheerfully, and skipped about innocently leaving their irregular footprints on the soft sand of the unfrequented road.

The pedlar — a youth, short, dark and stout, but not ugly — plodded on unmindful, ignorant of what Nature heralded all around. For his heart was too full; his face aglow; his nerves on end. Off he went with the uncertain steps of a newly married youth on his first visit to his mistress — all expectations, still shy.

The death of a brother had stranded him helpless on the wide world to seek his fortune. And now he was marching homewards after six long years of separation. He was happy.........his little niece, Leila would be a young damsel now, with curly hair and deep blue eyes.

He remembered the past — the days and nights he had spent, twelve-years-old Leila hanging by his neck, asking questions, listening to weird stories of ghosts, and paying him with sweet kisses for the labour.

Now he was shy, rather sad — she would be too much of a woman to be as of old.

As he strode along that rugged path, he thought of the flutter he would cause in that little dove-cote, his home. Visions of his aged mother, smiling with all her maternal happiness at sight of her son grown stronger and harder, and Leila, a young

coy maiden with blue eyes and rounded features, guided him on to the sequestered ancestral cottage! Happy were his thoughts, and happily did he stride along.

Suddenly the sky became dark with clouds, and without any sign down came the rain in torrents, drenching the traveller to the very skin. This roused him from his somnambulism, and he became aware of his home nearby.

Leila was standing at the door-step; she had just lit the evening *deepam.* She saw the visitor. A scream of recognition escaped her lips. With shouts of joy she welcomed her uncle encircling her arms round his neck.

The flutter lasted a few moments. Mr. Gopalan, the guest, was reinstalled as a member of the family.

* * * *

Scarcely a fortnight had passed since Mr. Gopalan's arrival. The village gossip had already subsided, but Gopalan had to repeat a hundred times his adventures in job-hunting and the story of how he procured a poor village schoolmaster's place in the Government Educational Service. And now he was home to celebrate Leila's wedding.

There he lounged in an easy chair in his room busily thinking over the topic in question. Leila was still the little innocent girl he had fondled and chided, for all her age and growth. And he loved her too dearly to lose sight of her. Separation would be too hard to bear, but society forced it. She was his niece, and nothing else was possible.

Would her husband understand her artless innocent nature? Would a mother-in-law brook childishness in her son's wife? — The idea of her marriage smote him. And for a moment strange thoughts clouded his brain.

"Leila! Leila!" he called.

"Uncle, did you call me?" — tripped into the room, a few seconds later, Leila, and leaned on her uncle as was her wont.

Gopalan's face went crimson, and then pale, as he encircled his arms round Leila's waist. His eyes shone bright with a peculiar light in them as he stared at her. Leila looked at him with wonder.

That fire in his eyes went deep into her heart. Her womanly instinct whispered something.

"Leila! Do you..............." he faltered. But he noticed Leila's brows knit, and her face grow red. A cough stifled his speech. And he stared away into vacancy, leaving Leila free to go her own way.

"Nothing Leila! I think I was dreaming," he whispered, and again fell into his habitual reverie.

Leila the artless little woman ran away and soon forgot the incident in the company of her young playmates.

II

With music and feasting the wedding passed away.

For a decade the village had not seen a finer couple and a better marriage, — the villagers were unanimous in opining.

Even the Universe seemed to be in communion with the ceremony. For, with thunder and lightning the heavens showered rain on the wedding day.

This set the tongues of the hags of the village wagging. Some portended evil. Others prophesied good fortune. Interested people said that Nature had applauded the union; the more cynical held that *Indra* and *Varuna* had disapproved of it.

But Leila went to her new home in the city nearby leaving her village and village-friends to make themselves merry without her.

The separation affected Gopalan alone. As she drove away with her husband, happy in her newly acquired status, he watched the car till it turned round the bent in the road. Then like a wounded stag, with a groan, he turned in to his own room to be among his dreams and disappointments.

III

In the month of April the days in Malabar are extremely warm and enervating. But this year the rains came a little early.

The sun was not seen for a week. The day has been very dull and damp. It was drizzling. Professor Vijayan's bungalow was lighted even before it was time. The front door remained closed as usual.

The lean emaciated figure of a man, rather short, could be seen making towards the bungalow.

In through the gates and up the steps he went. Before knocking he waited a moment on the door step. The sweet ring of Leila's childish laughter came across the slit of the closed door.

Gopalan did not want to break the spell. Round about he turned to go the way as he came. But the temptation was too great.

Stealthily he approached the open window and peered in, raising the corner of the window curtain.

A tall fair youth was sitting in his arm-chair, and hanging round his neck was Leila — laughing, whispering and kissing her lord.

The few months of married life had added to her growth. She looked a matron.

The baby-petromax from the ceiling shed its rays upon her, lighting up every line of her rapturous face.

"They are such a happy couple!" murmured Gopalan.

Quickly he stepped out, creeping on to the main road. With a guilty conscience, he wandered towards the west to the beach.

He knew of a rocky cliff just above the waters where he had enjoyed seclusion and dreamt many a happy dream, listening to the music of the waves.

To that solitary spot he went.

A death-like pallour came over his face. He was drunk with his own miseries.

He walked up the steep as darkness spread her veil around. The chill breeze of the night blew full upon his face.

On the wet rock he sat, a solitary figure in that dark wilderness. The past came to him in one crowded whole — the little

incidents of his happy childhood and then his disappointments. There he sat dreaming, dreaming!

His heart beat quickly; the veins on his forehead stood thick and blue. Streams of perspiration broke from the pores of his body.

And then, — he smiled a smile of contentment. He blushed like a young maiden. He looked up and saw the evening star smiling on the world below. From down the steep came the roar of the waves. His spirit soared high. He felt the immensity of the Universe. He longed to be one with Nature.

He stood on the slippery cliff. Dimly he could discern the dark waters, rising, dashing on the rock, and with a roar flowing back, fretting and foaming.

He felt the temptation: *they* were calling him.

There would be only a splash; the waves would be disturbed only for a moment — and then everything would be over.

Silence reigned in that wilderness. The waves continued their endless turmoil.

A sudden memory seemed to trouble him. His aged mother, himself her only Hope! Then he shuddered.

He became conscious of the late hour of the night. The cool atmosphere made him shiver. It was too cold. He longed to be in his warm snug room.

With faltering steps he descended. The road was deserted— not even a straggler.

From the far end came the shrill whistle of the mid-night beat. A sudden fear seized him. Like a hunted animal he raced towards home.

Round the bent in the road came a flash of light, and a whirr of engine. Gopalan was blinded; he heard the whirr suddenly draw near, and something pinning him to the ground. A momentary pain — a feeling of his head reeling — a dreamy consciousness of the thud of several feet — and then darkness.

* * *

In the morning Leila heard a newsboy crying, "One more victim to the modern speed craze. Corpse recognised as that of a native of Puri!"

C. Visalaksy, *Cl. III B. Sc.*

RURAL RECONSTRUCTION

Need for organisation:

After the Industrial Revolution which led to the rise of towns and cities, the villages were losing their zeal for agriculture. With less of zeal on their part they naturally lose their income, but change in the modes of life has resulted in increased expenditure. With increased expenditure, and stationary or even decreasing income the people, as a whole, are put to much difficulty. It was this situation which engaged the attention of many a civilised nation. In India the need of such organisation is very great as more than 80 per cent of the people live in villages. At present various bodies are in the field of Rural Reconstruction, each trying the solutions according to his own conception of the problem. In the States of Mysore, Baroda and Hyderabad, the Y. M. C. A. are running excellent centres of work with the support of the respective Governments. These centres serve for demonstration.

Reconstruction:

The three fundamentals of Rural Organisation, as stated in Sir Horace Plunkett, the founder of co-operative movement by Ireland, are better farming, better business and better living. According to him the first could be achieved with the help of the Government through the Agricultural Department with technical advice regarding, manure, bulls, seeds, etc., the second must be worked by the people through their co-operative societies for credit, purchase and sale. But he emphasised that all efforts must lead to the third, viz., better living which, to describe in his own words, "includes physical well being and intellectual advancement together with a more satisfactory social life". These three principles always go hand in hand, since without the one the other two are soulless.

The plan of work may be divided into two classes: business need and social need.

Better farm production is the most important as most of the people are agriculturists. In our country the farmers possess tiny plots of land scattered all over the country, and so there is only a limited scope for labour-saving appliances. Our immediate requirements are to devise schemes for consolidation of farms, for better selection of seed, better irrigation, better methods of conservation of soil moisture and manure, better stock of cattle, better fodder storing and measures of prevention of pest and plant diseases. By attending to these our farm productions could be increased to 50 per cent. If these improvements are satisfactorily effected with the help of the Agricultural Department we will have done considerable work in the right direction.

The next important factor is the question of secondary occupation to supplement the scanty income derived from land and to afford healthy occupation during the off season when the farmer's hands are entirely idle. There are various occupations. Poultry farming is one. It has been in practice in our country from immemorial times, but if carried out scientifically and systematically with facilities of marketing with better breeds a farmer could add much to his income, and he will not have to look with longing eyes those working in factories and Government offices. Better varieties of birds, white leghorns, black minorcas, etc., for better production of eggs could he mated with the existing breeds to fetch better prices. The droppings of birds could be used for manure and the food bill can be much reduced in a farm. Another occupation is sericulture or silk-farming. Worms could be reared on mulberry cultivated on our lands, and the cocoons collected and sold; or they can be reeled if done on an extensive scale.

The third agriculture is the most important which is extensively practised by farmers in other countries. This requires very little labour, very little space and small initial outlay. Bees could be reared in artificial hives and pure honey extracted and marketed with little difficulty. The above three industries deserve mention since they require very little capital expenditure. They could be very easily learnt, and could be attended to by women and children. The produce is easily marketable, and above

all, there is no chance of their being captured by factory industry unless some enterprising scientist might discover in the near future the synthetic process of manufacturing eggs, silk and honey. Besides these there are various other industries—pottery, mat-making, basket-making, bamboo and cane works.

The most difficult task in Rural Reconstruction in our country is to turn idleness and beggary into profit by the introduction of some useful occupation. Hence a combination of the above industries, according to the conditions of the place and the inclination of the people, may be introduced.

The industries thrive on better credit facilities. These can be easily achieved through co-operative societies which carry on much of the credit work. With adequate funds the farmers will be able to produce commodities, but the organisation of marketing the produce is equally important as credit organisation. Without conveniences for marketing a farmer will not benefited from the credit that he may get. Marketing could be organised through the co-operative societies with the expert advice of the Marketing officers to the Government. It will be well to understand the relative position of the three fundamentals of rural reconstruction—better farming, better business and better living. Putting them in the language of the economist they may be stated as better production of wealth, better conservation of wealth and better use of wealth. It is therefore plain that business programme is the foundation of the social programme, but both are in a way interdependent.

Social Needs:

In the villages many are illiterate, and so better educational facilities may be offered. The education offered must be in a line to suit their every day requirements, i. e. technical education which will help them in agriculture and other cottage industries. The education of adults is as important as the education of children. Adult education may be conducted with the help of magic lanterns and cinemas and with the help of gramophone records as recently advocated by Mr. Duncan Smith of the Poona Y. M. C. A. Every centre of activity may be

provided with a Library and Reading Room where books and maps and other useful charts may be kept. Villagers may be attracted there by holding evening games and periodical meetings.

People may be instructed in the various methods of sanitation. The health of a nation depends upon the health of its people. The epidemics, typhoid, cholera, hookworm, are all results of infection from the execreta. People may be instructed to keep clean surroundings and to take clean food. Much is being done by the Department of Public Health. In the villages, due to ignorance, the passing of the execreta is done in open spaces. The villagers may be advised the use of bore-hole latrines. Besides this, the villagers may be instructed to have beautiful gardens around their houses.

The work of bringing about rural organisation can be taken in hand by an agency which possesses ample resources. The only agency that is capable of undertaking the work is the Government. If the villages in our State are organised in the manner indicated above they will be in a position to bring considerably more revenue into the coffers of the State than at present as a result of the prosperity which is sure to come in the wake of the work of Reconstruction.

A village situated in close proximity to road communication may be selected for the work so that educated men from outside may be induced to come and give occasional advice, deliver lectures and offer other encouragement. Selfless school masters who can find spare time are the most suited persons for this kind of work. Uplift of their brethren, and not remuneration, must be their aim without which social service cannot succeed. They must be fully equipped for the work, and must have a liking for the villages. Before commencing the work, the worker must visit the villages, and with the help of the local leaders prepare plans of work. He must carry on a survey of the villages and find out the industries suited to the locality. There are four main points which a Rural worker has to bear in mind:

1. The worker must keep his mind open for correction, and must respect the opinions of the villagers.

2. He should avoid duplication of work and, instead of starting a new line of work, he should take advantage of the work that may exist in the village.

3. He must bear in mind that his mission is not always to lead but to discover leaders and workers and train them to carry on the work, for the work can be expected to have a permanency if carried on by the villagers themselves.

4. Though the work may have been confined to a village or a group of villages the outlook of the people should be enlarged by training them to think, not so much in terms of their village as in terms of the whole district or State.

It has been observed that "to give up hopes of the hamlet were faint-hearted as to give up hope of civilisation of the nation itself". The work will require patient labour of the worker as well as the sympathy and support of all those interested in the advancement of the country. The national progress will remain a dream so long as the people in the villages receive no attention from those who, by reason of their education, status in life and advanced views, are expected to take a longer and wider outlook. The future well-being of any country must depend on the well-being of the villages which can only be brought about by Rural Reconstruction.

K. T. Mathew, *Student.*

AN HOUR IN CLASS.

The time-honoured practice of an introduction for an essay should not be violated by an upstart; and therefore I shall begin with acquainting you with the scene of my adventure. It happened no where else than in the famous College Hall. It was three in the afternoon, the time when the students become languid and weary. A lecture was in progress, in its own way, on the platform, and the audience all attentive to it as could be inferred from the prevailing silence. A mild western wind was whispering in our ears, and we were lulled to lethargy. Seated amidst these surroundings one might easily fall into a reverie, and the more is the chance if he happens to be gifted with a bit of imaginative faculty and a mind for meditation.

Looking towards the east, to that side of the College where Science predominates, my mind gradually got detached from the class room and the lecture, and began to wander out. The stately appearance of the science blocks occupied my fancy, and I was reminded of Arnold's description of his beloved College at Oxford. The only difference was the absence of the dreaming spires. The solitary mango tree in the quadrangle can very well be a substitute for the immortal elm tree of Arnold's. Three branches of science are taught in these new buildings—Natural Science, Physics and Chemistry. Some of the more humorous students have nick-named these as the croaking, the roaring and the fuming departments respectively, and I think the epithets are more than just in their suggestiveness. These imposing structures are themselves inspiring, and the students seem to be very enthusiastic to work inside the exquisite laboratories. But, will these be reduced to the ground by bombs and shells of a future war and stand as the ruined Coloseums of Cochin State? Surely man-made things are to be destroyed by man himself.

There hangs the circular disc of bell-metal which sends out, at intervals, notes of ringing commands to the collegians. That bell, is an object of worship to all of them. It is familiar to them, and how pleasing and consoling is its sound! But as is generally the case, this friend is not a friend in need, for at the time of the

examinations it sometimes comes as the death blow to certain of the candidates!

Caw!......... Caw!......... Yes! it is the crow on the roof. That crow, the puny impudent visitor, is able to create such a distraction to men who are his superiors. See, how well is the class disturbed; the silence is broken, the lecture cut down, and the equilibrium gone. One of my friends, either out of sympathy or annoyance, or to show himself as a hero before his mates, escapes to drive it away. The bird departs with a louder 'cawing' much to the irritation of the lecturer.

The commotion has subsided, and the crow is growing smaller and smaller till it is only a black spot in the western sky. Ah what a glittering landscape is the 'western'? How serene and striking the backwaters! The waters are sparkling and glittering in the evening sun. The waves are mild, instead of being wild. The numberless boats that wander on the surface are but specks on the silvery sheet. From such a surface rises the Willingdon, with the harbour buildings in one corner. It is the land newly reclaimed from the sea; the standing monument of man's conquest of nature. The modern man with his toy, the science, has wrought out many a wonder. The apparently impossible has been achieved, the insurmountable overcome, and miracles are happening before our very eyes. But in spite of all these achievements they cannot go far, and for ever. The doom is near at hand when all these might be reduced to a dream. At every moment that trying day is approaching all unconscious, and who knows when it will bombard the whole universe?

The Harbour adjoins the reclamation! What a busy atmosphere prevails there? There the ships are loading and unloading cargo to and from the distant corners of the world. This hurly-burly of men are like the busy work of the bees. They have not the slightest thought of the day when they will be attacked and all the honey separated. Yet this civilized man pursues his path in the material, and it is left to the more philosophic reader to catch the distant glimpse of the devastation that is to result from the man-made engines.

By this time my eyes had returned from the western sky to the garden on our foreshore. What a contrast is this beauty spot of nature to the battlefield of money and selfishness? Man

should pursue his goal of life through the quiet and tranquil world, and not by making a conflagration of noises, or, to be more correct, "the devil-dance of materialism". I return to Arnold, whose message to the world was to stick to a singleness of purpose.

One lesson, Nature, let me learn of thee,
One lesson that in every wind is blown,
One lesson of two duties served in one,
Though the loud world proclaim their enmity,
Of Toil unswerved from Tranquillity;
....
....
Labourers that shall not fail, when man is gone.

Even now the Park has not been thoroughly abandoned by men. It is but a secondary affair, the rendezvous of the weary in the leisure hours after hard and continuous toil. But it has become a blessing to the public at large. These evening (or perhaps night) resorts of the members and makers of modern civilization help them to retain a bit of the human in them. The different races of men with different tastes, likes and dislikes, irrespective of age or sex, flock to this garden of Eden! How many romances are being enacted there, and who knows whether tragedy or comedy predominate the lives? Even now I am dragged by a yearning to go over there, to escape for a while, at least from the dungeon of modern education. The dullness begins to exhibit to a greater degree than ever, and my eyes begin to droop. My head turns giddy, and I am restless and uneasy.

Fortunately, the sweet familiar noise of the bell awakens me for a moment. There is at least a friend to give a respite to me! There arises a succession of noises produced by the clapping of the students' books, the yawning and stretching of limbs preceding a general commotion spreading through the whole rank and file of the student population. The last-hour lecturer and his exhausted voice gradually wane and melt away! At last we are free—free to wander through the corridors, the alleys and the meadows till we finally step into that enclosure of sweet respite, the Irwin Park at Ernakulam!

M. B. M., *Class III.*

PROGRESS IN SCIENCE.

Much speculation is rampant in the air about the destructive influence of "Modern Science". The idea has spread that even those who would have taken a liking to science have kept aloof from it. Some say, 'Destructive science has gone ahead out of all proportions'. To say, that the scientist is responsible for the ruin of humanity is due to the very common mistake of misrepresenting the poor scientist as the deputy of "Yama". One wonders how the critics could not pause awhile, and ponder over the perils and mishaps (sometimes at the cost of their very life) to which these scientists have been subjected in attaining scientific progress. For instance, how many lives have been lost in the attempt to conquer the air. It is not meet here even to make mention of innumerable instances!

Our main purpose here will be to survey briefly some of the wonders that modern science has achieved.

What is matter? It may be considered as anything that is capable of being weighed either directly by means of a balance or indirectly by some other method. Throughout the ages the nature of matter was a subject of enquiry; but it was not till the close of the 18th century that a definite foundation was laid on which our present knowledge has been built. It was a well expressed belief that matter consisted of the earth, air, fire and water. It was also thought that everything else in this world was one of the above mentioned materials in a different form.

The 19th century saw the dawn of a new scientific era. The electric current had been discovered, and provided with a new means of attack, the chemist was able to enlarge and extend the bounds of his knowledge. He began to realise, that in addition to earth, air, fire and water, matter comprised several other things, each in its simplest form being termed an element.

With the advent of Dalton's Atomic theory, scientists began to realise that, however continuous matter might seem to the senses, it was really discontinuous or made up of a very large number of separate particles called "*molecules*" which are in rapid motion with relatively plenty of room to move. All molecules consist of "*atoms*" in orderly array, also in motion.

Even atoms, small as they are, contain smaller components called the "*electrons*" which are also in rapid orderly motion, the weight of an electron being about 1/2000 that of an atom of hydrogen. All electrons whatever their source, appear to be alike and are always associated with a charge of negative electricity.

The atoms also contain something else which has been named "*proton*" minute in size, but almost as heavy as the atom. It always carries a positive electric charge the same in amount as that of an *electron* but of the opposite kind.

X-rays:

The X-ray was discovered in 1895. Its existence was noted by Rontgen when observing the discharge of electricity through a glass tube filled with any gas and at reduced pressure. At normal pressure he found the discharge to be intermittent. As he reduced the pressure, the spark began to show a tendency to be continuous. At a very low pressure of about 3 m. m. the Cathode was covered with a bright luminous shell bounded by a pronounced dark space—which is generally known as the "crookes dark space". As exhaustion proceeded further the "crookes space" gradually became broader until eventually it completely filled the bulb, and there was no luminous column left. At this stage something new appeared, at a point opposite the cathode; the glass glowed brightly. There thus seemed to be something passing across from the cathode. It therefore appeared to be probable that the "*Cathode Stream*" as it was called, consisted of something travelling from the Cathode in straight lines.

It was when conducting this experiment in a dark room and with tubes wrapped in an opaque covering, that Rontgen noticed

the "Cathode Stream" reach some fluorescent material a little distance away. Another curious thing was that some photographic plates in a box in the room became fogged and an impression of the lock of the box appeared on them. Investigation convinced him that the effect was not due to the cathode rays but due to some other ray whose nature he could not determine. To this ray he gave the name of the mathematical unknown quantity "X".

X-rays are produced whenever rapidly moving Cathode rays are suddenly stopped. They differ from the Cathode rays in not being material particles. A few of the many uses to which the rays are put may be mentioned here. Their application to the detection of foreign bodies, fractures, dislocations, and malformations must be obvious, opening a new chapter in surgical practice. The internal parts of steel casting can be examined for defects such as blow-holes. A bad golfer may blame the ball for a faulty flight, but many 'best-quality' balls are examined to see if the inner core is free from distortion; thus many a poor golfer has lost a plausible excuse. The action of these rays on tissues has been turned to good purpose in the treatment of many ailments, and X-ray "treatment" is now part of regular medical practice.

The most important purpose served by these rays from a purely scientific point of view is that they help to throw a light on the structures of molecules and the constitution of matter generally.

We have already seen that the "once unbreakable" atom has at last been split up into electrons and protons. Strange it may seem, the disintegration does not end there.

One of the earliest scientists to use the X-ray as a weapon to explore the atom was Moseley of Oxford, a brilliant experimenter. Surely, the world became the poorer of a genius by his death at the Dardanelles in the Great War.

It will be far beyond our scope, to go into the details of Moseley's experiments. It suffices us to know that he paved the way for other scientists like Lord Rutherford to explain the constitution of the atom. According to Rutherford, the following are the things obtained from atoms.

(a) *The Electron*, (b) *The Proton*, (c) "*The Neutron*". This was first found at Cambridge, in1932, by Chadwick, during the bombardment of Beryllium by rays from Polonium. It has the weight of an atom of Hydrogen but *has no electric charge*, and therefore cannot be controlled electrically or magnetically.

(d) *The Positron*: was discovered at Cambridge in 1933 by Blackett and Occhialini. It is the same as an electron but carries a *positive electric charge* instead of a negative.

(e) *The Neutrion*: with the same mass as an electron, but no electric charge has certain claims for existence.

(f) *The a-Ray*: is expelled with high velocity from the atoms of radio-active elements. It is an atom of Helium with two positive electric charges, i. e., it is "ionised," and eventually becomes an atom of ordinary Helium by losing its electric charges.

Transmutation of metals. In this connection, we have to deal with one more topic, and that is "Transmutation". The possibility of transmutation ofone element into another has had a fascination for philosophers from very early times, especially that of changing a base metal such as lead into gold. Claims of success have been made from time to time, but never substantiated. Many alchemists in the past worked at the problem and many owing to their failure came to an untimely—frequently painful—end, at the hands of their disappointed patrons. Transmutation was the Alchemists' dream, but to-day it is an established scientific fact. Radio-activity gave us the first example. A base substance like Uranium, for instance, by several stages of change gives rise to a very precions element, Radium.

If transmutation is to be achieved, it is the Nucleus of the atom that must be altered. Perhaps by this means the Alchemists' dream may be fully realised the transmutation of lead to gold; but it will have to be in stages; lead to Thallium, Thallium to Mercury, and Mercury to Gold. Gold so obtained would be precious indeed!

N. NARAYANA PAI—*Cl. IV B. Sc.*

HEARD AND UNHEARD.

Two stages in human evolution, a report goes, are marked by the revolutions of the bullock-cart and the motor-car. Granted, but what about the Rikshaw?

* * *

The world seems to groan under a plethora of Dictators. The most beneficent, on the verdict of lazy are, of course, the "Notes-Dictators".

* * *

The Ladies' *Miscellany* advocates the need for a Traffic Policeman in the corridors during rush hours; the gentlemen students wonder why he should not sit in his cell at least between bells one and three!

* * *

An observer notes many a "tail" in the newest College gossips, including, for instance, the proverbial "Cow's tail" of progress amongst the 'detenues' of this year.

* * *

A friendly tip to the adventurous: "If you want to skulk from class, do it; but don't bump straight against the Principal".

* * *

The one person in the College who gets direct lessons in "English as she is spoke" is the lucky clerk that responds to the telephone.

* * *

The Editor protests that he does not maintain a Complaints Box, but only a capacious W. P. B.—too full, at present!

* * *

A disgusted customer finds the Co-operative shop rather old-fashioned. No face-powders, vanishing creams, rouges and film star pictures in stock!

* * *

Judged from the Attendance Registers some one in our office understand the American method of rapid sex transformations with one stroke of his pen !

* * *

Students who scramble for the seats on the left-hand extremities of Lecture Halls have been described as the "she-wall-rush" (chivalrous ?) variety.

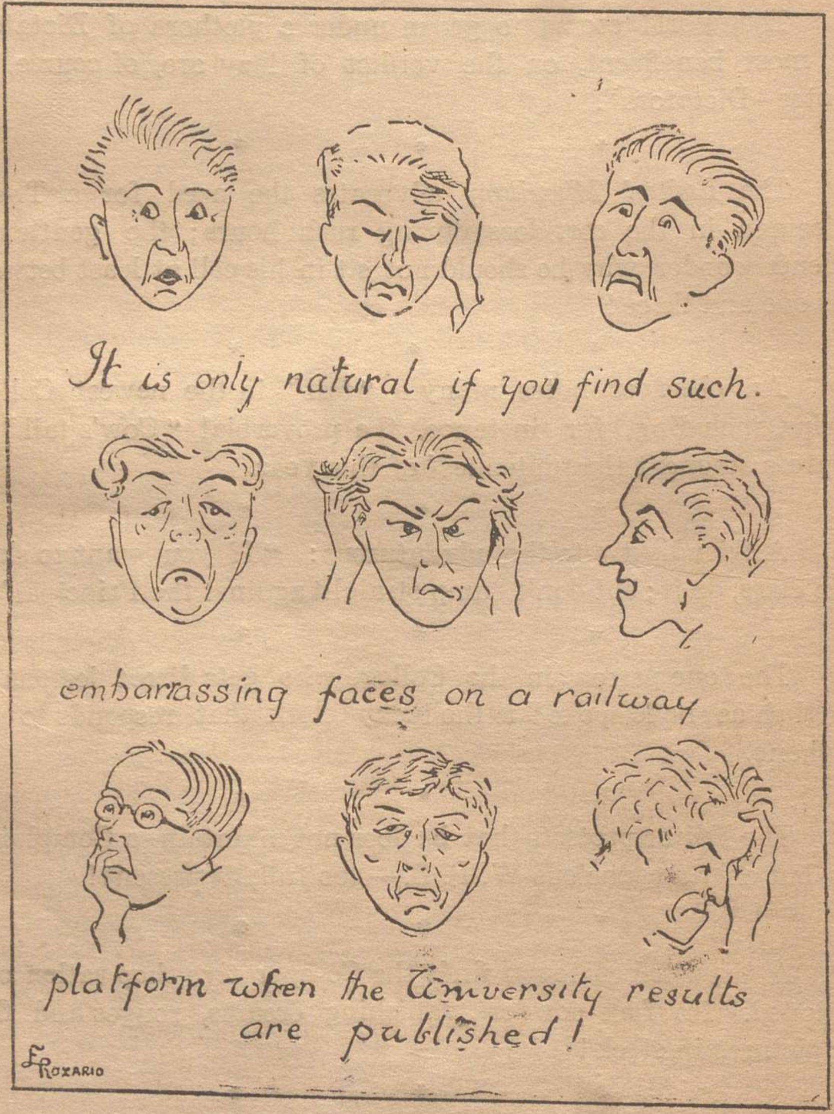

POEMS.

Ajanta.

What unsung ballads in thy living heart abide,
What secrets thy broken forms do hide;
Forms that with their tender haunting grace
Uplift my soul, beyond both time and place.
Subtle yet so simple, thy musical phantasy
That time—the fool, in hateful jealousy,
In vain has tried to ravish and destroy—
Remains for ever a source of living joy;
Broken yet continuous everlastingly.

Bless us with the spirit of thy being,
Light our eyes that see unseeing,
That we thy children might to the world unfold
The Truth, that thou within thy breast dost hold
Oh Brave Mother!

—K. N. MOUDGILL.

Nature is Glad.

There are notes of joy in the hanging bough,
In the songs of the winged bards;
And gaily she graces, the lowing cow,
On the green and pleasant swards.

The cloudlets do play on the azure height
Casting their shadows on the earth;
And riding on winds they wage a mock fight
And gleam on the ocean in mirth.

The leaves in the shady bower do dance
Making a tittering noise,
The wind on the smiling flower — it fans
As does a boy, his toys.

The rubicund rising sun, how he smiles
On the dew-drops that shine in his ray;
And on the hills, rills and the isles!
Let him our sorrow smile away.

His Form.

The green fresh leaves of the summer arbour
dance in frolic in the wind,
The mossy banks bedecked with voilets
send scented whisps all round ;
And the mellow hue of the sublime eve
inundates the earth's glad face,
And spreads a sylvan musky breath
and gladdens one and all.
The leaves that dance in the fragrant wind
a rustic lay do chant,
The echoes of yon yawning rocks
carol around me then;
It sings to me of the mysterious one
who beyond all my senses live,
Beyond the purple shadows which
do shield the gurgling fountain's head ;
Sometimes that eternal spark agleaming
flutters past me in the dark,
Brighter than the clear full moon that sails
in the blue vault — the changeless sky,
When tireless external quests found not
the stronghold of the mighty one
I plodded home, whereon I saw his fragrant
form vibrating in my soul.

—V. N. MENON, MULLOTH, *(Old Student).*

The Locomotive Queen.

Full in virginal armour clad,
Shines in the East the locomotive queen,
Hill and dale, lo' the seat of thorns is glad
To hear thy tingling steps, oriental queen.

The forest of night the humble bee beguiles,
Hearing thy note becomes the flower of day
For the south with outspread arms and smiles
Garlands thee with the Flower of May.

I have loved thee from my childhood days
And my kindred served thee for decades;
But alas! degeneration, the pest of human race,
All destroys; but fond recollection never fades.

—ELIZABETH VARKEY, *Cl. IV.*

"Those Big Blue eyes"

Oft have poets sung the charm
Of those big blue eyes of hers:—
In evergreen verses, as the balm
Soothing the wounded hearts to calm;
Saving the soul from despair's harm
By keeping the life sweet tenderly warm;
Like a sweet sweet nurse!

Gazing into the depths of which
I forgot myself and the world!—
The blood raced at once to the pitch
Of daydreams soft that do not itch;
The brains raised me from the ditch
Of common life poor, without a hitch;
Like a sweet poem untold!

Those big blue eyes, dark as night
Kissing the cloudless evening sky!—
The source of unsung songs of delight,
Trembling attuned to emotions slight,
Throwing the shadows on cheeks of white—
Goddess of my heart! Give me the right
To worship thee near by!!

—L. VENKATESVARAN, B. A., *(Old Student)*.

Self-Deception.

"A gloomy face is thine," quoth he in quivering voice of wrath,
"It snaps at sight the mind's alluring thoughts of happy mains,
And fancy's brightest soars to realms of joy's ethereal bliss,
Thy jaded mien of brooding gloom leaves wingless in a trice".

"Ah man! thou forgetest the truths that welkins sang of old,
How easily art thou swayed by purblind passions' mighty leer;
When gripped by flaring flames of mind that gives no peace to thee,
Thou read'st alas! in peoples' face thy mind's reflection true.

"To detach self from surging heart's chaotic state of 'fairs
It's easy feels, has felt, will feel—a wily stage is world!
But honest fools and thinking men, and posing wise ones all,
Alike they fail in 'tempts to steer their self above the man.

"Unfathomed are the ways of God, and man is God's image,
No wonder then we find in man a lean to queerest things;
For man feels not his weakness whilst he tries to think and act
In counter move to thoughts and acts his mind betimes hath felt.

"'There's nothing either good or bad but thinking makes it so'
This mind can make a hell of heaven, a heaven of hell to boot,
Foul or fair or rich or poor it is mind that maketh all—
So scour thine heart alone to spot the gloom that glints my face".

—P. M. DHAR, B. A., *(Old Student)*.

To The Woodland Wild!

Love, come away!
To the woodland wild away!
Where black bees are humming
Around the lotus bloom
Their age-long poignant hymns
And unfurl their tender gloom.
Away, away!
Thou nature's dear, dear child
Away to the woodland wild!

Love, come away!
To the woodland wild away!
Where sweet dawn is weaving
With morning dew and flowers
Fresh wreaths of faery hues
To the glory that'll be ours!
Away, away!
To the woodland wild away!

Come away, Love!
To the woodland wild away!
Where the jasmine and the champak
The bamboo and the neem
Winds and spreads unharmed above!
Away, away!
Where man's unbridled desire
Lust, envy and ire,
Do hold no sway
To the woodland wild away!

Leave we the land where all is planned
    And edged with "I" and "My";
Leave we the shore where love reigns no more
    And greed blinds the mind and eye;
Leave we the shadow of sweet lawn and meadow
    And fly to the fairy land,
With the banner of song for our pinions strong
    And Beauty, a flower in thy hand!

—R. S. RAJU, *B. A.*, (*Old student.*)

COLLEGE ACTIVITIES.

GAMES & SPORTS.

Athletics.

As the season for games approaches, the popularity of the Club is seen in the sportsfield. Regular practice is the order of the day, morning and evening, in spite of inconveniences. The levelling of our running track is not yet finished, and that is a handicap in the practice of races. An energetic young sportsman is our President.

With the kind co-operation of all the young athletes and the staff we hope to do much in the forthcoming Cochin Olympic Sports and inter-Collegiate meets.

We look forward to the inter-Hall sports in January. There will be more team events on the programme in order to make the Hall sports more representative and keenly contested.

— *The Captain.*

Badminton.

This term we began with a very crowded programme be fore us. A match with the local Shenoi's Team was exciting. The game was left unfinished due to poor light. The outstanding figure on our side was Mr. A Raman, who revealed in this match what he was in his student days. We hope to replay the match as soon as possible.

The inter-Hall Badminton 'Fives' Tournament ended in victory for Davies Hall. The much coveted C. Mathai's Cup Doubles Badminton Tournament also took place this term. The winners are Messrs. Sadanada Shenoi and T. M. Verghis, the runners up being Mr. P. J. Kuruvilla and Mr. V. K. Hamsa.

The Physical Directors proved to be the backbone of our club, and it was due to their never ending energy and good will that these tournaments culminated in the best possible manner.

We are hoping to arrange some more matches during the next term!

— P. J. Kuruvilla, *Captain*

Basket Ball.

Unflinching enthusiasm is evinced by the members of our Club, who have increased in numbers by leaps and bounds. Though some of our veterans of the last year have left us, still we are strong, and keenly strive to adhere to the strict principle of "the deliberate subordination of the part to the interests of the whole". The financial difficulties and the inclemencies of the weather have not affected the health and vitality of our club.

We played two matches with a local team, and enjoyed the defeats as much as the game. A congenial and enthusiastic atmosphere pervades our Club.

— Balagangadhara Menon, *Captain.*

Cricket.

Contrary to expectations our cricket this year started with all its glorious uncertainties. The few matches at the start showed lack of understanding, for running between the wickets and 'run outs' were many. Wielding the willow proved a difficult art to master, but regular practice at the nets showed some sparks of improvement. Our victory in the Inter-Collegiate tourney against St. Thomas, Trichur, touches the high water-mark of College cricket achievement this year. The drawn matches with the Cochin Gymkana and the Tripunithura Princes' Club were also interesting engagements.

The College Cricket Club can boast of three Princes who together form the citadel of our batting strength. Prince Rama

Varma, our opening bat, who, collaring the Trichur bowling, led us to a decisive victory, deserves special mention. Our best cricketer, however, Prince Kerala Varma, is the most prolific run-getter of our side. He is also the most popular cricketer. Although taking a rest from active cricket this season, Prince Kerala Varma was gracious enough to support us in the Inter-Collegiate match. His scintillating batting and inspired bowling helped us towards an easy victory. With an analysis of 7 wickets for 12 runs, this Prince was the hero of the day.

This year our cricket team is strengthened with a battery of fast bowlers, among whom Melville stands conspicuous. As for fielding, none can surpass Prince Kerala Varma at the slips and Prince Rama Varma at square leg, while the miraculous catches of veteran 'Venu' at the point cannot be left unnoticed.

— K. I. Kuruvilla, *Captain.*

Football,

The second term was utilised for the fulfilment of the high expectations we had instilled in the hearts of everybody by our bold promises. From the dawn of the term regular practice-matches were played almost twice a week. Matches were arranged with the Town team, Old Students and between the two teams of the College. Thus we were striving very hard to gain sufficient practice to face the battles to come.

Not long after we were in the field to reap the fruits of our toil, we met on our grounds old friends of the Union Xian College in the inter-Collegiate. We had a glorious victory over them after an extremely tough fight, notwithstanding their heroic attempt in the second half, exhibiting praiseworthy displays. The score was three to one.

The second victory was won against the St. Thomas' College team, Trichur. Material disadvantages of the ground were liable to cause anybody extreme anxiety. And it was really too much when the weather also proved to be very unkindly and inhospitable. The opposing teams were well balanced. The match stood all square at interval. The second half was over when

it was sometime after the sun had sunk. The match ended in another happy victory for us. The score was four to two, and we should clearly state that the last two goals which bestowed the victory upon us were scored in the last three minutes.

We boldly offer ourselves for the difficult task of winning the finals to be played at Coimbatore.

We were offered the rare privilege of playing a friendly match with the famous team of *H. M. S. Emerald,* arranged by our Principal. The match was exciting from the beginning to the end, and it attracted a record crowd of interested spectators.

—K. O. Cheriyan, *Captain.*

Hockey for beginners.

Ever since the opening of the College, the junior students were pressing the authorities to provide separate hockey grounds for the beginners. Thanks to Mr. C. P. Verghese, the Assistant Physical Director, hockey was started for us at the beginning of the last month. We also derived great encouragement from Mr. Raman Menon, the Physical Director and Mr. Gopala Menon, who gave us timely instructions. Glad to announce that the number of players is increasing day by day, and the game is getting into swing. We hope to wield our sticks before long against the veterans in the field.

— M. A. Verghese, *Captain.*

Hockey

We commenced our season this term with a match against a Town XI. Notwithstanding our strenuous efforts, we lost to them by one goal to four. The next match was played with the St. Thomas' College in the first round of the inter-Collegiate Hockey Tournament. We carried off the laurels with little effort, the score being 5 goals to nil.

The next match proved a failure for us; we met the Union Christian College, Alwaye, on their grounds. The ground was a handicap to our opponents; yet our players played with the true

sporting spirit. Melville with his tactics and skill was the only man to score a goal. However, we lost by 6 goals to one.

We played two more matches, one with the Cochin Gymkhana, and the other with *H. M. S. Investigator*. The former we lost by one goal to nil, and the latter we won by four to one.

Thus in all we played during the two terms 11 matches, out of which we won 5, drew two, and lost four.

In addition to these, two inter-Hall matches were decided. Both of them were keenly contested. The first was between Sealy and Cruickshank, in which the former won by 6 goals to four, and the second was between Davies and Barlow which ended in a draw.

— D. Nataraj, *Captain.*

Tennis.

Tennis and rain cannot go together. We were more unfortunate this season in that than in any other respect. With all that, the season was inaugurated early this term, by our playing a series of matches with a visiting team from the Science College, Trivandrum. We managed to win two out of the five "Test" trials played.

We are very thankful to our Principal for allowing us to locate the courts in the College quadrangle. We are already out of place there; but by the courtesy of the Agricultural Department, we hope to use the two courts in the present lawns.

Two new courts are also being got ready in the playing field. Now that there is a prospect of bright sun-shine, we hope to take the rackets more seriously in hand.

—N. N. Pai, *Captain.*

Volley Ball.

Volley, the most popular game of the students, began early in the first term itself. This club had won the inter-Collegiate tournament last year. This year also we have a fairly good team,

and we have every hope of keeping up the standard. But unfortunately Volley is no more one of the inter-Collegiate fixtures We mean challenging some of the neighbouring College teams. Our team holds confidence in our offence players who proved their mettle in the match with the Loyola College touring team which was played in the College grounds on the 16th of September 1936. The Loyola College put up a stern fight, and we had to play three games ere we won the match. The play was well contested, and played before a good number of spectators. We took the first game, but lost the second. The third game was taken by us after a hard fight. Tea was served to the visitors shortly after the game, and we spent some pleasant time in their company.

— M. P. Kurian, *Captain.*

REPORTS FROM 'HALLS.'

Inter-Hall Volley Tournaments.

In the Inter-Hall League tournaments the following fixtures were played:

Davies	*vs.*	Barlow	Score	13—15;	17—15,	12—15.
Barlow	*vs.*	Cruickshank	„	11—15;	15— 0;	15— 7.
Sealy	*vs.*	Cruickshank	„	15— 5;	4—15;	15—11.
Sealy	*vs.*	Davies	„	15—10;	15—17;	9—15.
Sealy	*vs.*	Barlow	„	15—13;	4—15;	7—15.

Davies *vs.* Cruickshank. Cruickshank was scratched. This year we have started a Volley court for women students also. Regular game is going on there.

— M. P. Kurian, *Captain.*

Barlow Hall.

We are glad to record that the second term was an era of brilliant victory for the Barlow Hall. Though there were occasional defeats, they only served to encourage our players and were therefore an efficient fillip to the sporting impulse of our

players. We are glad to speak of the victories we have secured in Badminton against Sealy and Cruickshank, thanks to the seasoned veterans Messrs. Hamza and Kuruvilla. In Hockey we drew with Davies after a strenuous fight. And though we have sustained defeats, one in the Cricket Match against Davies and another in the Tennis against Sealy due to the absence of our veteran player, Mr. P. J. Kuruvilla, we have the happy maxim before us, 'Failures are but stepping stones to success." Cheerio!

— A. R. Jacob, *Captain.*

SEA SCOUTS.

Our activities began in right earnest from the beginning of the year. We had the privilege of receiving regular training in sailing from Mr. Davidson, Installation Manager, Burmah Shell, Ernakulam. We also were having regular rowing practice in our boats. Short 'Yarns' on scouting were imparted to us by our Commissioner and other veteran Scouters of the locality.

We visited several ships in the Harbour from where we got practical ideas in seamanship.

We are planning to have a training camp in Willingdon island during the Xmas Holidays. The camp will be mainly aided by the crew of *H. M. S. Investigator* and other prominent sailors. We also think of trecking by water to Cape Comorin and its suburbs during the midsummer holidays in our own cutter, *Queen Mary*. Naturally we could not be satisfied with our present achievements as we hope to do a good lot in the future.

— Gopinathan, K., *Rover Leader*.

COLLEGE SOCIETIES.

English Association.

The first meeting of the Association was held on July 6th at 4-40 P. M. under the Presidentship of Mr. P. Sankaran

Nambiyar, M. A. (Hons.) to elect the office-bearers of the academic year. Mr. K. Balakrishna Menon of Class I was elected Secretary, and Messrs. C. G. Chandersekharan of Class IV and E. S. Koder of Class I were elected Committee Members.

There was a long interval between the first business meeting and the ordinary meeting of the Association, and in spite of the indifference of some of the members, we were able to conduct a meeting on 11-11-1936. The Secretary himself read a paper on "The Philosophy of Thomas Hardy". Dr. G. F. Papali, M. A. Ph.D., (Lond.) presided. Mr. C. G. Chandersekharan spoke a few words throwing some light on the subject. Dr. Papali concluded with an agreeable talk on Hardy and his place in the world of letters.

A second meeting was held on Thursday, the 20th of November 1936, when Mr. C. Bhaskara Menon of Class IV spoke on the 'Ghosts in Shakespeare.'

The greater co-operation and livelier interest of the members are requested.

— K. Balakrishna Menon, *Secretary.*

Literary and Debating Society.

Our Society has been rather lethargic this term. What with circumstantial adversity and lack of *esprit de corps* we were unable to do sufficient grace to the Society this term. But we hope to "make it up" and redeem the lost time with fresh items and manouvres new next term. Nevertheless we were able to hold two meetings, which were both grand in themselves. In the first His Holiness Swami Siddhaswara Anandji, President, Ramakrishna Mission, Bangalore, talked on the *Spiritual Aspect of Man* and in the second, Mr. G. Ramachandran spoke upon *Poetry.* We are also glad to record that during the second meeting, we were specially favoured with an interesting sonnet from Mr. P. Sankaran Nambiyar, who adorned the chair. Were it not for want of time and space, I would have quoted it here. We hope for better co-operation next time, and so, bye-bye.

— George Moses, *Secretary.*

Mathematics Association.

The second ordinary meeting of the Mathematics Association came off on Wednesday, 21st October 1936 at 4-5 P. M., in the Intermediate Mathematics Hall with Mr. H. R. Mills, in the chair. Mr. C. Bhaskara Menon of Class IV, Group II B, read an essay on the "Poetry of Mathematics". "The poetry of Mathematics is ceasing never" was the burden of the whole, and the essay was throughout interspersed with the author's characteristic wit and humour. It supplied a much wanted stimulant to the idler category of compulsory mathematicians and when the authority of poets of established repute like Wordsworth was quoted in support of Mathematics, there were many siutors ready to woo the "Queen of Sciences" in a fit of inspired love. Restoratives such as these are more needed by the 'too-soon-ageing' mathematicians, than numerous other chemical products advertised extensively under glamorous headings.

Though the President himself was a dabbler in Physics, he proved himself to be able to rise up to an occasion. His concluding observations were conspicuous for their lively humour and never-failing side remarks.

— S. Ramachandran,
— E. J. Francis. } *Jt. Secretaries.*

Physics Association.

We began our work in right earnest from the very beginning of the year but due to unavoidable reasons were unable to report ourselves early.

The office bearers of the Association were elected in July:

Mr. N. R. Ramachandra Iyer, M. A., L. T., President, (*Ex-officio*).
„ A. S. Victor, M. Sc., *Treasurer*.
„ P. S. Eswara Iyer, Vice-President, (*Photographic Club*).
„ A. R. Ravi Varma, Vice-President, (*Wireless Club*).
„ R. V. Bhat, Class III, B. Sc., *Joint Secretary*.

CLASS REPRESENTATIVES:

Miss. P. S. Ammini, Class IV, B. Sc., Gr. II.
„ K. Janaki, Class II, Gr. I.
Mr. N. Vasudevan, Class IV, B. Sc., Gr. III.
„ T. R. Chandrasekharan, Class III, B Sc., Gr. III.
„ S. S. Mahadevan, Class II, Gr. I.
„ K. Venkita Raman, Class II, Gr. II.
„ M. P. Kurian, Class I, Gr. I.
„ K. Ramakrishnan, Class I, Gr. II.

„ Mr. Gopinathan of Class IV, B. Sc. continues as one of the Secretaries.

The photographic and wireless clubs are in active working condition; photographic club has 44 members, the wireless club, 18. Regular meetings are held under the auspices of each club.

Mr. H. R. Mills, M. Sc., the Principal, took the chair at the first meeting when Mr. Chandrasekharan of Class IV, B. Sc., read a paper on "The Sun". He treated, in a very interesting way, the experimental results obtained by the study of the sun with the help of the telescope and the spectroscope, and also explained the theories put forward to account for the sun's tremendous and continuous output of life-sustaining energy.

— K. R. Gopinathan, & V. Bhat, *Jt. Secretaries.*

NEWS FROM HOSTELS.

Christian Hostel.

Rumour is afloat that the Xian Hostel is going to be shifted to the old Munsiff's Court building. At present the Hostel stands facing the Gate way of Ernakulam, nay of Cochin itself. The steady current of bustling humanity flowing in and out is a constant distraction to the studious recluse; but the haunts of men and not the solitude of wilderness ought to be the cradle of ripening citizens. If the newly proposed building is thoroughly overhauled and made suitable for human habitation then, with a sigh of relief, the unavoidable can be also acceptable.

At the request of some of the students our Warden conducted a visit to the Tata Oil Mills. All the members, except a few who had gone home for the holidays, joined the party. We went there by a launch specially arranged for the purpose. Mr. K. M. Antia, the Manager of the T. O. M., gladly received us, and kindly deputed one of his staff to show us round.

Since much has appeared in the Press about an hunger-strike effected by the boarders of the Hostel, we hasten to inform our friends that after all there was no "great constitutional crisis" as the public had been misled to believe.

We should not forget to appreciate the kindly interest taken in the Boarders by our young 'fresher' of a Sperintendent.

— P. J. Mathew, *Secretary.*

Cosmopolitan Hostel.

In our midst there are "Idlers", "Beau Tibbses", and "strolling players" side by side with "Book-worms" and enthusiastic sportsmen. Budding poets, orators and political luminaries are not wanting. Unusually this year, we are very glad to have amidst our own grown up honourable selves quite a large number of chirping, buoyant and obstreperous "pocket editions", and their smallness in stature and age seems to be inversely proportional to their intellectual capacity and sporting enthusiasm.

Regular visits by our Warden and our Superintendant are a great pleasure to some and a hindrance to others who are used to indulge in idling.

The cosmopolitan prayer on every Monday night at eight, with our warden as the high priest, and the Superintendent to assist, is a novel feature of this term, and the inmates, though not all, generally show great enthusiasm for prayer.

Our Manager is carrying on his work in his characteristic way, and carries on a single combat with betel.

Our 'royal' barber whetting his razor while loitering in the corridor casts a lingering look at those to whom God has been very liberal in granting them plenty of barbs and bristles. "It is no sin for man to labour in his vocation".

The literary and sporting activities are going on as smoothly as a greased engine, thanks to the indefatigable energy and enthusiasm of the Secretary of the Literary Union and the General Captain.

Shaik Hussan Sahib, *Secretary.*

Muslim Hostel.

With the appointment of our new Warden, Mr. A. B. Muhammad, a new era has dawned for us. The Hostel is developing fresh life with its newly-provided Carroms and Ping-pong. We are twenty-five members, both Collegiate and High School students combined. And most of these are book-worms rather than field-worms. There is perfect fellow feeling and a sense of co-operation amongst us. I hope that the Hostel with its well-fitted surroundings will justify itself as serving the special interests it is devoted to.

— V. K. Hamza, *Secretary.*

S. N. V. Sadanam.

We are twenty-one (21) strong, and come from different communities; but here we are all sisters being the inmates of an institution called after the saintly Sree Narayana Guru who taught the Malayalees not to think, not to ask and not to speak in terms of caste.

Sadanam, we are proud to say, is nothing but a Ladies' Republic. Each and every member does her best to help the Superintendent in maintaining the general happiness of the Sadanam life.

In matter of Physical culture we are not in any way in the back-ground, as our play-grounds are scenes of enthusiasm in the evenings.

Another field of our activity is a Literary Union which holds weekly meetings. Finally we are glad to note that we are ever grateful to the Government for their aid, supervision, and guidance.

— A. V. J., *Secretary.*

Thiyya Hostel.

Transcending the limitations suggested by its name and quite in conformity with its hoary traditions, our hostel is giving shelter to Harijan students also.

This year the strength of our hostel is twenty, and this shows a fall from last year's. For want of a sufficiently spacious building, we are now accomodating ourselves in two separate buildings. But we hope to be able to remove this apparent rift in the near future.

The Thiyya Hostel has been described as a "Poor Man's Hostel"; yet we are the living, breathing embodiments of the joy and charm of life, a fact to which our honest neighbours will bear testimony. The standard of life maintained is at the efficiency level. Living is as decent while being cheaper than what is obtaining in other hostels attached to the College. The Government comes to our help to enable us to meet our obligations to our landlord.

If it is true that "one's appetite depends on what it feeds" then we can say, without fear of being accused of hyperbole, that we have evolved some taste for the beautiful, the noble and the virtuous. In our love for books and reverence for teachers, in sincerity of application and simplicity of living, in singleness of purpose and consumption of kerosene we are cent-per-cent students.

We have organised a 'Literary Union' which is being put to the best possible use.

Mr. Paul, D. Alapat, our Warden, is all solicitude for our welfare. By daily visits timely doses of advice and pertinent corrections he is guiding our present and moulding our future.

We look up to our Principal and Professors for further help and inspiration.

— C. S. Ananthakrishnan, *Secretary.*

Women's Hostel.

There have been grand doings in our Hostel since the beginning of the academic year. Repairs and improvements on a liberal scale have added substantially to the safety and sanitation,

not to say the presentability of the Hostel. One of its conspicuous appondages, recently put up, is the imposing sentry-box, in which veteran "Cheeku" perpetually nods, now reminding us of the fat boy in "Pickurck Papers," and now of that sublime Shakespearian character who exclaimed;

> "The isle is full of noises,
> Sounds, and sweet airs............voices,
> That, if I then had waked after long sleep,
> Will make me sleep again............and then............
> When I waked,
> I cried to dream again".

* * *

The year has brought us much fun and enjoyment in the shape of memorable trips and excursions. The 'Guides' (who form a large majority of the boarders) had the unique honour of assisting at the inauguration of the Fourth Stage of the Cochin Harbour Works by H. H. the Maharaja. We availed ourselves of the opportunity to visit Ramavarmapuram (the much disputed site at one time ear-marked for the College!) and we beheld with mingled feelings the huge carcase of a grand idea and—may we add—we placed a wreath on its grave! We had the glorious fun of climbing the famous "Elephant-rock" (Anappara) and of fooling some garrulous old dames as to our identity. The most enjoyable of our trips, however, was the one to the Harbour and Dry Docks; the most remarkable of them the one some of us Guides accomplished when we went on board the "H. M. S. Emerald," and were kindly shown round that fully equipped man-of-war sufficient to impress us with the glory and greatness of the Power where on we rely for our protection.

* * *

A Literary Union has been started in the Hostel, which, it is hoped, will form the training-ground for prospective orators.

* * *

The sound of *bells* (merry bells of course of the kind so well known to all) is in the Hostel air too, ringing out the old and ringing in the new, as the poet says, but with a difference. Our ex-Secretary and the present Secretary have heralded the season—a hint for the future Secretaries to keep up the tradition!

* * *

But we still want *light*! Circumstances seem now to be so obviously favourable that the powers that be have only to give the word—*Fiat Lux* and we shall forthwith be in the light—not "lime light," though we are not fighting shy of it either, as may be inferred from the College Day records— but, to begin with, electric light. We are hoping shortly for deliverance from darkness.—*Fiat Lux*!

— P. K. S.

Y. W. C. A.

The Hostel run by the Young Women's Christian Association, or better known as the Y. W. C. A. is chiefly intended for Christian Students, but students of all castes and creeds, are perfectly welcomed, without any difference whatsoever, and complete freedom with regard to their religious observances are allowed. The Hostel is managed by a President, Secretary and Committee Members. There is also a Hostel Committee formed of Representatives from each class. The year began with about 43 students, but as usual the number is going down towards the close.

There is a Matron in charge of the Mess and a Secretary for general superintendence. Rules are rather strictly observed since it is necessary for the sweet running of the Hostel.

Life in the Hostel is rather interesting. Students are in bed by 10 p. m., and are up at 5 o'clock. Interest is taken in indoor and outdoor games, and they are interested in the world-wide movement known as Guiding. They are also members of the Student Christians' Federation. Sometimes they visit the patients in the Hospital, with an effort to make them happy, and at other times visit the Babies' Welfare Centre started by the senior branch of the Y. W. C. A. near the market. An atmosphere of friendliness and tolerance prevails. Bible circle classes are held on saturday evenings, where the students are at liberty to discuss on any religious point. A Hymn Practice class with Mrs. Mills on Friday evenings is one of great interest. Religious meetings are held on Sunday evenings, and general meetings are held on the 1st Tuesday of each month. In fact the students try to carry out the message of the Y. W. C. A. i. e. a message of love and friendship, of unity, of cheerfulness, of abundant life and of fellowship with one another.

— A Boarder.

FAREWELL TO PROF. 'P. S. R.'

The retirement of a Professor in the College is nothing unusual; but the retirement of Prof. P. S. Ramakrishna Iyer was unique in many respects. Judged from the 'Send Off' parties held, the chorus of praises heard and the speeches delivered, Prof. Ramakrishna Iyer's retirement was one of the most memorable in the history of the College.

A largely attended public meeting was held in the College Hall on Thursday, 12th Chingom 1112, with Mr. N. R. Sahasranama Iyer, B. A., B. L., Chief Judge of the Cochin Chief Court, in the chair. He opened to proceedings with the following speech:

Gentlemen,

I feel genuine pleasure in being allowed an opportunity to associate myself with the function, and I am very thankful to my young friends, the students of the History section of the College. We are assembled here to honour, on the eve of his retirement, a Professor to whom all honour is justly due. Professor Mr. P. S. Ramakrishna Ayyar is a gentleman who scarcely needs any introduction to the Cochin public. But a few words from one like me who has known him from almost his boyhood, and who had the pleasure and privilege of his intimate friendship, may not be out of place. He belongs to a well-to-do and very respectable family in the Brahmin Village of Peruvamba in the Palghat Taluk. I myself come from an adjoining out of the way Village. In our days of boyhood, higher education among people belonging to such out of the way places was by no means a common feature. Peruvamba had nevertheless the rare honour and privilege of being able to turn out one or two graduates every year. In fact, it was the envy of the other Brahmin Villages in Palghat. Graduates were comparatively rare in those days, and in those villages they used to be regarded somewhat in the nature of heroes. Mr. Ramakrishna Ayyar had a brilliant scholastic and academic career, and what is perhaps a more pleasant reminiscence is that he had the reputation of being a thoroughly well-behaved boy and an ideal student. In fact, it was as such that he was pointed out to me by a common friend of ours on the occasion of some ceremony in that friend's house which we both happened to attend. I remember the incident very vividly, and that was the occasion when we met for the first time. I got to know Mr. Ramakrishna Ayyar more intimately after he joined the Educational Service of this State. Since then, we have been quite bosom friends. I may frankly say that I am one of those who never omit to take advantage of an opportunity to make friends, and the result is that I have many good and genuine friends. But this is a friendship which I have always cherished with extra warm feelings of which admiration and approbation form very large ingredients. From what I have known and heard of Mr. Ramakrishna Ayyar I can confidently say that he has not only been a suceessful scholar and Professor, but one of God's good men. He a quite unostentatious, and his scholarship is of an intensive nature. He is one who his

FAREWELL TO 'PROF. P. S. R.'

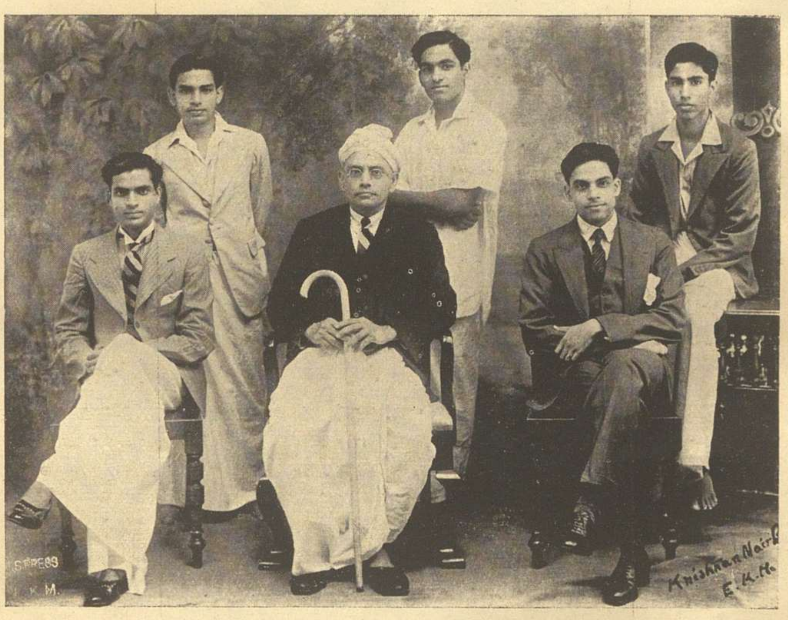

Seated in the centre, Prof. P. S. Ramakrishna Iyer, on eve of his retirement, with the 'Send of' Committee.

MISS MARY SAMUEL, B. A.,
[*First in the Presidency (bracketted) in Zoology, March 1936; Winner, Sealy Prize*].

devoted his life to studies, and he has practically been a student all his life. He has been a real asset to the Educational Service of the State, and his career has been one which he can legitimately look back upon with complacency and contentment. His work and worth have always been appreciated both by the public and the students whom he taught. One of the legitimate boasts of this glorious little State is the very high degree of culture and education to which its people have attained, and the high standard of efficiency which its educational institutions have always maintained. Mr. Ramakrishna Ayyar's claim to be reckoned among the very numerous galaxy of brilliant educationists who have contributed to make that boast possible, must certainly go unchallenged. His private life has been one of spotless purity and even of childlike innocence. Such a man as he does, on the eve of his retirement from active service, deserve to have the gratitude and appreciation of his many loving students, publicly expressed in some tangible form as the one conceived by the function arranged for the day. He is just going to have the unique pleasure of hearing from his grateful students how creditably he has been able to acquit himself in the discharge of the duties appertaining to his life's vocation.

Professor P. Sankaran Nambiyar, M. A. Hons, being called upon to speak, addressed the meeting as follows:

Respected Chairman, Prof. Ramakrishna Iyer, Your Highnesses, Ladies and Gentlemen,

I am afraid I would be failing in my duty if I did not add my humble voice to the general chorus of grateful eulogy that is now being sung in honour of Prof. Ramakrishna Iyer on the eve of his retirement. I happen to belong to a batch of students that had the privilege of paying their homage to him at the very dawn of his career as a teacher in the State service. It was more than thirty years ago that I first came into contact with him. The occasion is still fresh in my memory. I was a little urchin barely in my teens when Mr. Ramakrishna Iyer coached me in the most encouraging and inspiring manner to make my first appearance on the school stage in the role of Prince Arthur in Shakespeare's *King John*. I distinctly remember how a new blood was infused into the Sirkar High School, Trichur, with the advent of Mr. Ramakrishna Iyer in 1905, and how he used to take a real living interest in all the healthy extra-curricular activities of the institution. We had learnt to look upon him as an ideal teacher of scholarly habits and as an embodiment of earnestness and sincerity. More than three decades have passed by since, but I am sure you will agree with me now when I say that

' Time could not wither nor custom stale
The infinite infectiousness of his enthusiasm.'

One of the important factors that have contributed to the abiding charm of Mr. Ramakrisha Iyer's personality as a teacher is that he has been conducting himself throughout most honourably. Pettiness of any kind whatsoever is entirely foreign to his genial and noble nature. He has succeeded all along to hold his head erect high above petty politics, and bring to bear upon every sphere of work he was connected with the natural magnanimity of his disposition. The result is that Mr. Ramakrishna Iyer has been universally liked by his students past and present, by his colleagues and by his friends everywhere. He has been maintaining the most cordial relations with every one of us, and I dare say none of us can possibly recollect any trace of unpleasantness in the whole course of our acquaintance with him.

As a teacher, all his students would bear testimony to the fact that he is not on of those who, to put it in pastoral language, "creep and intrude and climb into the fold".

Between him and his students, nobody would have had occasion to say "the hungry sheep look up and are not fed". He is the last of an older race of Professors in the College. His name will, I am sure, be ever cherished as that of one of the Makers of the College.

Ten days more, and Prof. Ramakrishna Iyer will have retired into a quiet Arcadian village to enjoy the rest that he so badly wants after such a long and strenuous career in the teaching line. After the fitful fever of official life, let him sleep well. But it would be constitutionally impossible for him to be merely marking time without doing work of some kind or other. Wherever he may be, in whatever room of this "sounding labour-house vast of being", there he must continue to practice that strength zealous, beneficient and steady, of the born teacher, — perhaps for the benefit of a wider circle of admiring and worshipping pupils. Let us hope that he will continue to shower upon us his blessings and good wishes, and we in our turn may assure him that we shall never fail to see his spiritual presence in our midst, though he may be far away from us bodily. On behalf of all of you assembled here, ladies and gentlemen, I wish Mr. Ramakrishna Iyer a long spell of perfectly peaceful life, crowned with health and tranquillity and all the good things of life that a man of his temperament and position can possibly aspire for.

The students of the History and Economics Dept. then presented their retiring Professor with an address, to which Prof. Ramakrishna Iyer replied as follows:

Respected President, Your Highnesses, Ladies, Gentlemen and my young friends,

I am indeed deeply touched by this over-generous manifestation that you have given these two days of your love and loyalty to me. I am really overwhelmed with emotion.

It is not a mere chorus of praise that I have been honoured with. The chorus has swollen into a roar. I find it difficult to find adequate words to express my feelings of gratitude to you. It was my desire and intention to slip away from this College, unobserved by any one. But my young friends willed otherwise. Deservedly or underservedly—more undeservedly than desarvedly—I have been brought into the lime-light; I have been made conspicuous; I have been made to look very grand, with this garland on (*laughter*): I have been made the observed of all observers on this historic platform. There are many things which are gratifying to me on this occasion. I see many familiar faces in that section and in this. I am delighted to see Mr. S. K. Subramania Iyer, my old revered Principal, many of my old boys of both sexes, many of my well-wishers, three Princes, two of them my present students. What is more, it is so gratifying to me that the Chair is adorned by a most intimate, a most distinguished friend of mine who has been bound to me all these years by hoops of steel. We have known each other for a long time and as he pointed out to you, we come from neighbouring villages. For 30 years or more we have been moving on very friendly and intimate terms. I feel very thankful to you, Sir, for the very noble and generous tribute you have paid to me. I am greatly honoured by it, but I am sorry you forgot you were a Judge and only remembered you were my friend when you wrote those remarks (*laughter*).

The address that has been presented to me is a fine piece of literature, admirably written. I am extremely grateful to you for all the kind sentiments and good wishes that you have conveyed to me. The only fault I have to find with the address is that

the promise made in the first para "by offering you the praise that you deserve" has not been kept up. The address offers me much more praise that I deserve; so many grand things are said about me; and so many fine qualities are attributed to me. I have had no occasion to discover them till now. I am afraid that the author of this address has looked at only one side of myself, the better side, and that, with a magnifying lens. I have been made to believe that I am a different man from what I am! I know very well that I am a humble teacher who has done some humble work these years, but I have been too much glorified. I do not know whether I should believe my own evidence about myself or other peoples' evidence. I shall leave it to my learned friend, the Judge, to decide it (*laughter*).

I entered Cochin Educational service in 1903, and joined this College in 1904. Thus, for about 32 years, I have been connected with this College during its total period of existence of about 60 years. I have been associated with six Principals, out of the 8 Principals that the College has had so far. I have taught about 35 batches of students. I do not know what their total number will be. It must surely run into thousands, including hundreds of women-students and scores of scions of the Cochin Royal family. When I go about here or elsewhere I often stumble upon old boys unawares (*laughter*). In these later years not a few students have come to me, saying, "Do you know Sir, that my father was once your student—that my mother was once your student?" But till now no student has come to me and told me that his grandfather or grandmother too was a student of mine at one time. (*loud laughter*).

It has been my good fortune all these years to maintain very happy and intimate relations with my students. I have had in an abundant measure their loyalty, devotion and co-operation. Believe me when I say that the success of a teacher is largely a matter of co-operation between him and the students. Without the co-operation—the wholehearted co-operation—of the students, no teacher can succeed. It is however my sad experience that, of late years, this co-operation of students has been getting less and less. It has steadily been on the decline and with that, there has also been a steady deterioration in the academic standard of our students. The noble virtue of self-help is now on the wane, as regards our students. They have come to depend upon the teacher for anything and everything. They want to be coached and spoon-fed. This is the fact. Pray, do not think that I want to malign you. Please ponder over this for a minute, and try to mend your ways.

All these years I have cherished a high ideal of the teacher's vocation. The teacher is really the servant of his students. It is his sacred job to help, to advise and to guide them in every way. It devolves on the teacher "to try each art, to reprove each dull delay, to allure his students to brighter worlds and to lead the way;" to quote another poet,

"To recall the stragglers refresh the outworn,
To praise, re-inspire the brave".

Can there be a higher mission, a rarer privilege, for one than the opportunity of coming into contact with young men like you, year after year and enlighten their minds and mould their characters? I do not know how far I have been able to serve my students. It is not for mortals to command success. We can only strive.

My dear students, you must feel proud of the fact that you are students of this College. It is one of the premier Colleges of the Presidency. The College has had an illustrious past and illustrious traditions. It is bound to have a more illustrious

future. If I peep into the future as far as I could see, I can see the noble vision of a brilliant future for this College. Who knows that it may not develop into a University of Cochin, or at least become the centre of a pan-Kerala University ? In this College you have splendid opportunites for training of all kinds — Physical training, mental training, moral training. You have at your disposal splendid playgrounds, Halls, Clubs, Common Rooms and Associations. My appeal to you is to make as good use of these opportunities as possible. You have come here for culture and training — training of the body, mind and character. Try to enjoy your College life and be benefitted to the full. In no other College will you find such opportunities as you have here. Do not let your minds be distracted by apprehensions about the future. Let not your minds be haunted by the spectre of unemployment. So long as you are here, it is for you to equip yourselves with the qualities and virtues necessary for success in life, to train yourselves for the duties and responsibilities of citizenship.

There is one more point that I wish to dwell upon for a minute. You are all members of the History and Economics Association. It has now been in existence for ten years or more. As President of the Association, I have always taken deep interest n its affairs. It has done much useful work and carried on many useful activities all these years. I want you, I appeal to you, to take warm interest in the work of this Association and to keep its name and prestige untarnished.

Young friends, before I conclude, I wish to point out that you have rendered me an inestimable service for which I am deeply beholden to you. You have kept me perpetually young. Last evening, one of my friends, Professor Varkey of Mangalore, referred to the fact that although I may be old in years I am young in spirit. He spoke the truth. This is entirely due to you. If we teachers are not ageing, it is all due to you, and that is the service that you are rendering us day after day. How can we teachers really grow old ? You inject into our veins some drops of your warm blood, you infuse in our minds something of your youthful spirit day after day. I feel that I am young, younger than some of you (*laughter*). I have still many of those youthful qualities that characterised me 35 years ago.

Friends, the College too, like the world, is a stage, and we men and women are players. We have our entrances and our exits. I have perhaps lingered on the stage much too long. All those old friends with whom I had been associated for years have already made their exits from the College. At times I have felt very lonely, although I have been surrounded by troops of young friends and colleagues, very loyal, helpful and triendly to me. It must indeed be a hard wrench for me to tear myself off from the College and from my beloved students, but that cannot be helped. I bid you all 'Good-Bye,'and in doing so I pray the Almighty to shower His choicest Blessings on you and of vouchsafe unto you all good things in life. You have all my best wishes for your success, advancement and prosperity in life. I thank you once more for the great honour you have done me. Good Bye. (*Loud and prolonged applause.*)

COLLEGE DAY.

1. Committees.

The following Office-bearers have been elected to attend to the College Day fixed for Saturday, December 19, 1936:

H. R. Mills Esq., Principal, (President, *Ex-officio*)
Dr. G. F. Papali, Secretary *(Staff)*.
Mr. K. S. Manikkam, „ *(Old Students)*.
„ A. Raman, Treasurer.
„ C. R. Joseph, } *(Present Students)*
„ M. V. John. }

2. *Sports Sub-Committee.*

Mr. H. R. Mills.
„ C. Raman Menon.
„ D. Harihara Iyer.
Miss. Thankom.
Mr. M. V. John.
„ M. I. David.
„ V. M. Ramaswamy.
„ P. A. Mathew.
„ A. R. Jacob.

3. *Social Sub-Committee.*

Mr. A. Raman, *(Convener)*.
„ T. N. Subbaraman.
„ M. V. John.
Miss. Sarojini.

4. *Entertainment Sub-Committee.*

Mr. T. C. Sankara Menon—*(Convener)*
„ C. R. Joseph,
„ V. Gopala Menon.
Miss. Thankom.

5. *Collection & Publicity.*

Mr. K. S. Manikkam, (*Convener*)
„ A. B. Syed Mohomed.
Miss. Lily Koder.
Mr. V. Surendran.
„ V. K. Hamza,
„ A. Raman, (*Treasurer*)
Mrs. A. Velayudha Menon.

6. *Public Meeting.*

Dr. G. F. Papali.
Mr. K. S. Manikkam.
„ C. R. Joseph.

Miss. Lily Koder.

Programme, (*Dec. 19, 1936*)

7-30. A. M. Aquatic Sports (*Huzur Jetty*).

8. A. M.—1. P. M. College open to the Public.
(Demonstrations in Labs).

2. P. M. Old Students' Association Meeting—Unveiling of the portrait of H. H. Kerala Varma, 12th Prince of Cochin, President of Association, by Rao Sahib C. Mathai.

3-30 „ TEA—(Admission by Tickets).

5 P. M. Public Meeting—(President: S. Ranganathan, Esq., I. C. S., O. B. E).

6-30 „ Fancy Dress Competition.

9 „ Variety Entertainment.* (Admission by tickets, Rs. 3/-, Rs. 2/- and Re. 1/-).

1. *Seetha Kalyanam*—A Tamil Musical Drama, (*By Women Students*).
2. *The Scamp*—An English Farce. (with acknowledgements to *Madras Christian College Magazine*).
3. കിട്ടുവിന്റെ പൊട്ടത്തം—A Malayalam Farce.

* *N. B. There will be a special performance exclusively for the students on the night of Friday, the 18th Dec. 1936.*

COLLEGE NOTES.

After Onam.

Life in the College, after the brief spell of Onam holidays, is apt to get crowded, what with serious anticipation of the Selection ordeals, and preparations for the *College Day*, which this year comes off on the 19th of December. Mr. S. Ranganathan, I. C. S., O. B. E., a distinguished *alumnus* of this College, has kindly agreed to preside over the 'Day' celebrations. A representative Committee, as reported elsewhere in this issue, is in charge of a varied and interesting programme. We look forward to a successful assemblage of the students, of both sexes, and a friendly exchange of ideas old and new.

* * *

Staff.

Three of the members of the teaching staff entered upon privilege leave during the term—Messrs T. C. Balakrishna Menon M. A., L. T., Assistant Professor of English ; K. Narayana Menon, B. A., Assistant Professor of Logic; and K. Keshavan Nayar, Malayalam Pandit. Mr. K. K. Narayana Kurup, B. A. Hons., a distinguished product of the Annamalai university, acted for Mr. Narayana Menon.

Mr. A. Chandrahasan, our Pandit in Hindi, has recently passed creditably the M. A. degree of the Calcutta University, taking the second rank in the Presidency. Congratulations!

As we write, Pandit K. P. Karuppan, the Editor of the *Sahitya Sopanam* (the Malayalam portion of this *Magazine*) has entered upon sick leave. He had completed his work for the *Magazine* as he fell ill. We hope for his early recovery.

* * *

Visitors.

Amongst the distinguished visitors to the College during the term may be mentioned; Rao Bahadur S. E. Runganadhan, an old friend of the College, and Dr. Kunjan Raja, a former student.

They halted with us while on their circuit of the Institutions of Oriental Learning which they were inspecting as a University Commission. Dr. Kunjan Raja lunched at the College, and lectured to the students on the ideals of education. He recalled many an experience of his College days at Ernakulam.

An unexpected, and by no means unwelcome, visitor was ex-Principal, Mr. K. N. Pai, who reached Ernakulam suddenly on private business. He was much impressed, on going over the familiar grounds, with the recent improvements in the College, and expressed himself as particulary struck with the social amenities now provided for the staff and students of the College. The students' luncheon rooms, the canteens, the staff and men's Common Rooms (with rest chairs and ping-pong table complete) are features that impress any visitor to the College, as the most remarkable in the internal economy of this populous and progressive Institution.

* * *

Extra-mural Activities.

The reports published in the *Magazine* under College Activities speak of the varied and crowded life amidst us. We are certainly alive to the work within the Lecture Hall and Labs., but we are more than alive to the all-essential extra-mural phase of collegiate education which helps to make men sociable, honourable and successful. There is perfect harmony and *espirit-de-corps* prevailing in the field games and sports, and there is a healthy sense of rivalry obtaining between the Halls. Life within the Hostels is not dull nor monotonous, and women as well as men, are entering more and more into the spirit of a fuller and healthier Hostel life.

* * *

Sea Scouts.

The Sea Scouts of the College, under the immediate control of the Principal, are going strong as ever, as is evidenced by their various trips and excursions, and the height of their ambitions.

There was quite a delightful bilingual entertainment in the College Hall, in aid of the Sea Scouts, and a crowded audience

enjoyed thoroughly the many funny interludes. Needless to say, the Sea Scouts' entertainment, followed by a drama in support of the Bhasha Sahitya Mandalam, has given the necessary fillip and encouragement to the thearically minded persons in the College who have charge of the Dramatic Society here. We look forward to a greater performance from them in connection with the College Day.

* * *

Social Service League.

It is to be expected that a great College like ours ought to give its students a lead in Social Aid. With this idea in view a *Social Service League*, comprising about a score of volunteers from amongst the students of all castes and creeds, has been formed, who attend regularly the Out-patient Department of the local General Hospital, assisting, under proper Medical supervision, at the dressing and washing of wounds, bandaging, First Aid and other humanitarian work to relieve suffering. We are thankful to Dr. T. Verghese, M. D. etc., the Civil Surgeon-in-charge, for the encouragement given to this scheme of practical training in Social Service for our boys, as we understand that the medical authorities appreciate the small help our willing workers are able to render in the humane work of amelioration of human pain and misery.

— *The Editor.*

EXCHANGES.

MYSORE ECONOMIC JOURNAL.

THE NEW OUTLOOK.

GOVT. VICTORIA COLLEGE MAGAZINE, PALGHAT.

THE ST. JOSEPH'S COLLEGE, MAGAZINE, TRICHINOPOLY.

THE INDIAN, LONDON.

THE EDUCATIONAL REVIEW, MADRAS.

THE LIGHT OF THE EAST, RANCHI.

THE NATIONAL COLLEGE MAGAZINE, TRICHINOPOLY.

THE SCHOLAR, PALGHAT.

THE THEOSOPHICAL COLLEGE MAGAZINE, MADANAPALLE.

THE MADRAS CHRISTIAN COLLEGE MAGAZINE, MADRAS.

THE LITTLE FLOWER, PERUMPADAPPU, KUMBALANGI, A. O.

THE OLD COLLEGE MAGAZINE, SCIENCE COLLEGE, TRIVANDRUM.

THE ST. THOMAS COLLEGE MAGAZINE, TRICHUR.

THE PUDUKOTTAH COLLEGE MAGAZINE, PUDUKOTTAH.

THE CATHOLIC EDUCATIONAL REVIEW, KODIYALBAIL, MANGALORE.

THE COCHIN TEACHERS' MAGAZINE, TRICHUR.

THE GOSHRI SCOUT, COCHIN.

ST. BERCHMAN'S COLLEGE MAGAZINE, CHANGANACHERRY.

QUEEN MARY'S COLLEGE MAGAZINE, MADRAS.

A GOVERNMENT COLLEGE MISCELLALY, MANGALORE.

THE HINDU THEOLOGICAL HIGH SCHOOL MAGAZINE, MADRAS.

THE SATHIANADAM, ERNAKULAM.

7 MAR 19

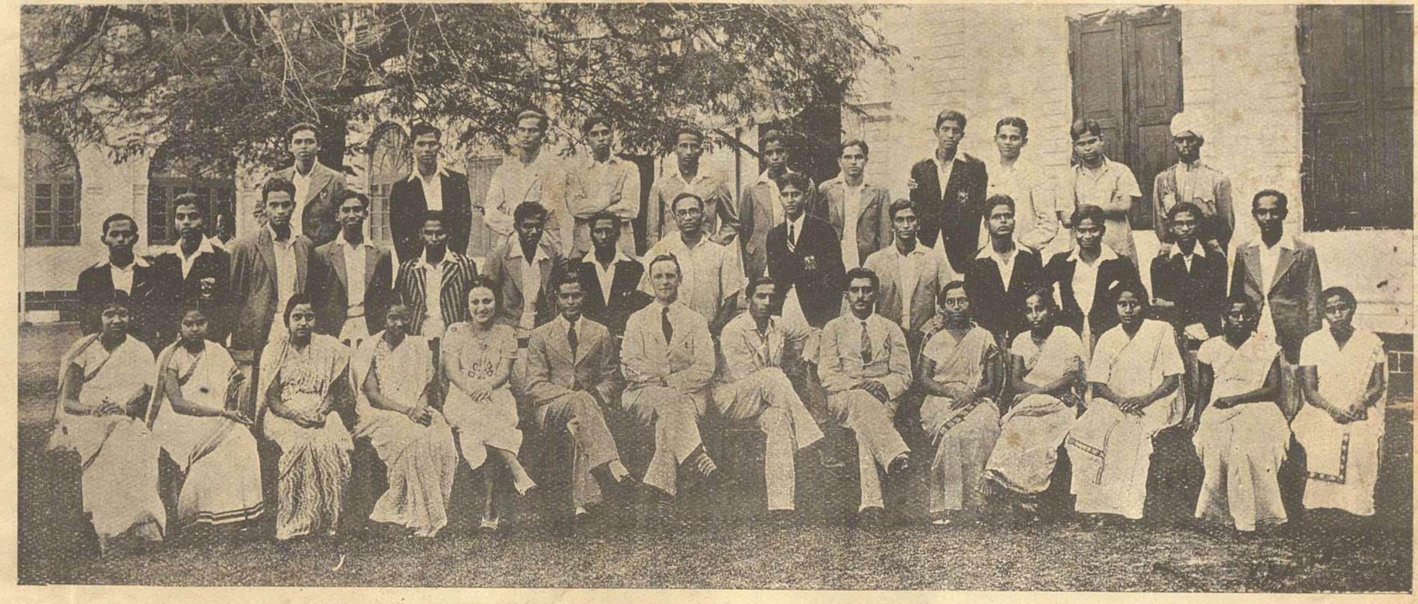

The Students' Council, 1936—'37.

7 MAR 19 7

A WHITE JEW'S WEDDING.

Two of the leading families of the White Jews of Cochin were to be united. In this rapidly dwindling community these families had often intermarried before; but for me, a newcomer to South India, all the preparations were full of glamour. Only a week before the wedding date I had first visited peaceful Jew Town Street by rickshaw, together with an Italian professor of anthropology. It was an enchanting spot, the tropical haven of a harried people. Here Jews had been isolated for so long that their customs, in some respects, became different from those of Israelites elsewhere.

Jew Town — not the miserable Ghetto of medioeval Europe, but a happy colony where the Jews lived under the protection of a benevolent Maharaja and Government. One straight narrow street, without side-walks, walled in on either hand by a continuous row of two-storied white houses gay with their brilliant blue and green wooden window shutters. It has a stolid Netherlandish atmosphere, for the present buildings date from the Dutch occupation nearly three hundred years ago. The street ends abruptly at the foot of an eighteenth century wooden clock tower painted gaily in blue and white, while to the left an arch gives access to the compound of the White Jews' Synagogue with its main eastern entrance. Close against the north side of the Synagogue is a tall granite wall beyond which is a Hindu Temple and one of the palaces of the Maharaja of Cochin built by the Dutch. On this first visit I met a few of the White Jews and their children, some of whom are definitely blonde. I learned of the Black Jews who claim that they were the original settlers from Palestine in India, and who are unwitting disciples of Lamarck and blame their brown skins on the tropical suns of centuries. The White Jews aver that they are "pure blooded" descendants of the original Jewish settlers. The controversy remains unsettled, and has resulted in four or five socially segregated sub-castes among the Jews of Malabar. Who can live in India and not become subject to the curse of caste?

The truth is, as the Italian professor remarked, that there is no Jewish race now but only Jewish culture, and whoever adopts this religion and culture is a Jew; likewise there is no Aryan race but only an Aryan culture which was adopted by several racially distinct tribes.

The professor and I were invited to enter the most elegant house in Jew Street, the only house with a small front porch. Its wooden window shutters and decorative doorway were painted blue and yellow, with the date 1761 over the lintel. This was the house of the parents of the bride-to-be, and everything was being cleaned and brushed in readiness for the festivities. Piles of small copper coins were being arranged on a table; they were for the bridegroom to scatter in the crowd on his way to the Synagogue. A thin old coin was handed to us which bore the date, 1734, and had been minted by the Dutch in India. When we visited the Synagogue a Levite was supervising the cleaning of the lamps and silver chandeliers. We were shown the hand-printed scrolls of the Law in Hebrew on soft sheepskin, each in its ornamental case in a wall cupboard which serves as the Ark of Sanctuary.

Because of my interest in the community the bridegroom's family sent me an invitation to the wedding, which was to be held on Tuesday at 6 P. M. If I could arrive in good time, a front seat would be reserved. On the wedding evening we had to alight from our rickshaws at the foot of Jew Street, outside the bride's house, for crowds of Indians left only a narrow lane up the centre. The bridegroom had already gone in procession to the Synagogue, and his band of half-naked brown Indian drummers were sitting at the entrance to the street. Festoons of white paper fringes hung across from house to house, and people leaned from every window watching and passing remarks on the costumes of the wedding guests. On the granite steps of the Synagogue were several pairs of sandals left by the pious orthodox. The main hall was already filled, but we were conducted past the brass railings of the central pulpit to a seat imediately in front of the steps of the Ark. A heavy purple silk cloth, embroidered all over in gold with the six-pointed star of David, hid the doors at the top of the steps behind which

I knew were the scrolls of the Pentateuch. Sitting on the steps, fanning himself with a small fan, was the bridegroom. He wore a smart white suit, a white fedora hat, black shoes and, over one shoulder, a rope of white Jasmine buds. Now and then he spoke to a lady guest who was sitting near him.

The congregation was a fascinating mixture of races and creeds. In centre front there was a small group of European ladies and gentlemen. Along the north side of the Synagogue were the elite from the Anglican, Hindu, Mahomedan, Roman Catholic and Syrian Christian communities, the ladies with their heads covered with hats or sarees and the men bare-headed. At the back and on the south side were the Jewish men and boys, some in European clothes with wide-brimmed felt hats, others in long coats and baggy cotton trousers wearing the little round shallow skull cap of orthodox Jews the world over. Some of the old men had grey side curls of the ancient orthodox style on each temple. Peering in through the open windows were a crowd of humble Indians and a few Black Jews. Above the heads of all the guests were the dainty silver chandeliers bearing seven or thirteen glass cups in which lighted wicks floated in white cocoanut oil. Near the front was one larger solitary glass containing the perpetual flame from which the fires of Jewtown are relighted after the Sabbath. Alternating with these traditional, historic old-time lights were hanging electric lights with bright coloured glass shades.

The White Jews have no Rabbi, and presently an elderly bearded Reader entered the central pulpit and began to intone something in Hebrew which was lost on all of us Gentiles. Every now and then the Jews would join in, the lusty treble voices of the little boys dominating all the rest. The Reader chanted for several minutes from a small book, and at one juncture all the Jewish men, except the bridegroom, stood up and chanted facing towards the west and Jerusalem.

On the north side of the steps to the Ark, on our right, was a rectangular table covered with a purple and gold-brocaded silk cloth. On this there were four candle-sticks and four tall yellow candles whose flames scarcely fluttered in the sweltering air,

in spite of the open windows. There were two large bowls of sweet brown wine which was no doubt intended to be shared by the congregation. However, some flies fell in and were drowned, and later on the elders were given wine in an antique silver cup from a silver pitcher with a metal cover, which were both also on the table. There were likewise a tall golden wine cup covered with a silk handerchief, a pen and a bottle of ink on the table. Behind on the west wall there was a white and gold cloth suspended from a wire ring about two feet in diametre and under it a chair. Opposite this chair the front bench was draped with a purple and gold silk cloth.

After the preliminary chanting by the Jews several young men and boys assembled on the steps of the Ark. They were marshalled by a tall thin old man all in white, who had to send back over-eager youngsters who crowded forward. By the time the young men had arranged themselves on the steps, the bridegroom had risen and had taken from an embroidered purple velvet pouch a long blue and white striped prayer shawl and had placed it around his neck. Throughout the ceremony small boys wandered freely in and out; they were enjoying it all immensely and were not in the least over-awed by the religious solemnity. Everyone seemed to be thoroughly at home and informal; the atmosphere was one of unselfconscious friendliness. Even the bridegroom never showed signs of embarassment or worry.

Just as we Gentiles were beginning to feel a bit restive in the sticky heat, a commotion was heard outside. A brass band was playing a gay modern tune, and all necks were craned to get a sight of the approaching bride. She entered swathed in a white veil, accompained by her father, mother, sister, future sister-in-law, and two other girls. The father brought her to the front of the Synagogue and then retired. Her lady attendants then hustled her into the waiting chair, and the hanging circular veil was lowered by a fine rope until it completely enveloped her head and shoulders. We could only see her little plump, white hands moving restlessly on her lap with jewelled rings on every finger except one. The bride's retinue were dressed in white satin or bright coloured brocades, with Jasmine flowers clustered in their hair. Her

mother looked sweet and dignified with a rich oriental silk shawl draped over her head. As the ceremony proceeded these ladies took turns in fanning the bride from the top of her cylindrical veil, for it was extremely hot. When the bride arrived the other Jewish ladies had mounted to a balcony at the back of the synagogue behind a second pulpit upstairs. Some wore modern clothes, others were dressed in graceful, gaudy oriental style with silk shawls over their heads.

The bridegroom and his two best men now took their places on the bench opposite the bride. Another grey-headed elder, with a purple silk cap and long, coloured coat then stood beside the bridegroom on the further side of the table and chanted from a little book. Next he caught hold of the knotted fringe of the bridegroom's prayer shawl with his right hand while the groom held the top of the same strings with his right hand. The elder then asked some questions in Hebrew to which the bridegroom replied. The bridegroom took the golden cup, sipped the wine from it and proffered it to the bride who had a sip under her enshrouding veil and handed it back to him. A string was hanging over the edge of the cup which the bridegroom pulled and drew out a silver ring; this he placed on the little finger of the bride's right hand. The officiating elders were all given a sip of wine out of the silver cup. Attention was then directed to a little boy who stood up in front. His skin was as white as wax, and he wore a white suit, a broad white felt hat and a rope of Jasmine flowers slung over one shoulder. An elder handed him a large hand-illuminated scroll filled with close Hebrew script with a coloured border of birds and roses. This we gathered was the bride's marriage settlement. The little fellow held it up and chanted lustily from it, with a few promptings, for over a half hour, joined now and then by the Jews of the congregation. The document was then handed to the bridegroom who signed it and the bride's signature was also obtained. At last the marriage ceremony was complete, the hanging veil was removed and the lovely bride shone forth all in white with diamonds glinting in her hair; a lace veil hung down her back and many fine jewelled and gold necklaces rested on the flawless, ivory skin of her bosom. She was pale and wore no make-up, yet inspite of the sultry air she did not appear to be hot, but only shy.

Afer a little more chanting in Hebrew the bride rose and left with her groom, followed by her attendants, her relations and finally by all the guests. On our way out we noticed the two large spiral brass pillars near the door; these support the pulpit upstairs and are here in memory of two great pillars of King Solomon's Temple which were called Yakim and Boaz. When we finally filtered into the street it was packed with spectators. It was now past seven and nearly dark, and the stone saucer festival lamps beside the front doors of the Jews were alight. At the head of the procession a brass band was loudly playing "Show me the way to go home" to the accompaniment of Indian drums and brass cymbals raised high in the air. Every now and then the procession halted while golden fountains of fireworks and coloured rockets were discharged in the road in front. At one place a huge artificial flower of tinsel and coloured cloth, suspended in the middle of the street, was opened and closed by a man who pulled on a rope. Through one window I caught a glympse of a pale, ancient granny, dressed in yellow, watching everything from her bed.

At the bride's father's house people were already seated in groups on chairs in the spacious front room. At one end the bride sat on a divan on a small dais while the groom stood on the floor in front; behind them were many presents displayed. As the guests arrived they filed past and felicitated the wedded pair. Sweet wine was served and delicious iced fruit wedding cake; the latter I learned was home-made. There was beer and whisky for those who liked them, also ice-cream, pink lemonade, potato chips and roasted nuts. Before we left the bridegroom made a short speech of thanks. We were also invited to see the bridal chamber with its big four-poster bed covered in with white muslin curtains on all sides, a necessary precaution here against mosquitoes which bear malaria and filaria. The bed posts were festooned with yellow ribbons and an old lady reclined on the bed itself. The bride's mother, who looked worn out after all the excitement, was resting on a settee here away from the crowds. The bridegroom's white hat looked quite at home hanging beside the dressing-table. We were told that the young couple would stay in this house for three days feasting with their friends. Then, after the Sabbath, the

bride would go with her husband to his father's house. In another ten days they would all be keeping the Feast of the Passover.

Now and then during the happy evening I thought of other Jews who had been plundered and chased from their homes in Europe and of those for whom oppression was still a present reality. At the bride's house the encouraging thought came, that this inter-racial, cosmopolitan gathering was a foretaste of social conditions in the not distant future. The words of the Italian anthropoligist re-echoed in my mind "there is no Jewish race, Judaism is one of the great cultures of humanity".

— EILEEN W. ERLANSON MACFARLANE, *Ph. D., D. Sc.*

LIVING HISTORY.

The present day world craves for accuracy, a full recording of facts and figures with all the carefulness of one who has been of late feeling terribly for the lack of this faculty in the generations which have preceded. We regret that the history of human civilization so far had to be reconstructed out of stray evidences from 'foot prints' in rocks and caves and on occasions from cities cleared out of fathoms deep of earth and mud. Every molecule of matter so formed is venerably examined, given special treatment in most cases to compensate for the ravages of time, and kept up in cosy vaults for future reference. Side by side with this, many a gilt-edged volume pampered with the 'blocks' of these unseemly creatures, with a speculatively generous bibliography, comes to fill up the 'Bodleians' of the land. The more appalling becomes the waste of human energy when it is known that a generation of intellegentsia has nothing but a single 'Mohen-jo-Daro' to mention.

Doubtless, age commands a certain amount of sentimental respect. But sentimentality carried to excess is no sign of progress. How could humanity have been retarded in its onward march to attain divinity and absolute perfection if the antiquarian researchers 'struck work' for ever? We can positively say that mankind would be none the worse for it even after giving due weight to the doctrine 'History will repeat itself', rightly understood. As Bergson would have it 'the present is saturated with the past, gnawing furiously into the future'. Actuality needs no explanation, at least as far as we are concerned; research should be in the direction of determining the huge potentialities.

The generations arising will surely attach less value to all our misplaced anxiety which arises out of certain destructive sophistication. Thanks to the good intentions of the old veterans, we are imaginative even to a fault, tracing genealogy out of pillars, ascertaining imperial policy from rusty coins, and general culture from disconnected English rendering of the Japanese

version of a Chinese script written by a Tibetan mendicant.

Our followers will have none of it being choked with all sorts of materials commemorating each incident from the War of American Independence to the demolition of the Waterloo bridge. We have reversed the wheel. What has been a single idea expanded into thousands of pages only to be discarded or left in almost their original vagueness. To be moderate, a great evil has been replaced for a much lesser one, dangerously affecting all those it may concern in a plurality of ways, cumulatively causing great mental disorder. An age of destruction is inevitable, and cynicism is bound to be the order of the day, when people will be in earnest wishing for the suspension even temporarily of certain universal laws. There is a conception prevalent amongst us that time is the best judge of human thought and action. However, man's ingenuity has been such that even this impartial judge is rendered impotent. Time writes no wrinkles on crazy acquisition. The Huxilian Vision of Committees being formed 'to condemn or acquit in magisterial fashion' each item of the jealously guarded national asset is alarming. It is even more so when we know that the condemned ones will undoubtedly go to the swelling of huge conflagrations or to such other devices suited to the annihilation of the materials concerned. A system of strict censorship set up at the earliest opportunity, with unlimited powers to deal with all cases of emergency, will, in my opinion alleviate to a great extent the growing injustice of irrelevant acquisition and subsequent accumulation. We know there will come a day when people will look upon it as an unaffordable luxury to maintain a statue at every street corner. Huge catacombs overflowing with unwarranted information will elicit no public sympathy. Every inch of space will be needed to shelter the ever increasing humanity. With 'Mars' still unattainable we have to recommend to a very judicious appropriation of the surface area of our globe.

Let me not be mistaken for a pessimist. Pessimism arises out of dogmatism much like optimism; and while we can safely be indifferent to the latter, we have to be cautious of the former as it suspiciously hovers over sin.

Every history is the history of human civilization, the record of efforts of man-the-brute striving to become man-the-divine. Every event in history has to be scrupulously analysed and arranged as pointing to the success or faiture in the 'fight with the unknown'. Events have shaped the destiny of man, and one is apt to despair of their irresistible march and inaccessibility after the time. We want to save every detail in as picturesque a manner. Our over-enthusiasm verges on exaggeration, and in few instances falls short of actuality also. In either case the event loses much of its prospective value.

Now, is the event really lost? We hear of the existence of stars and such other heavenly bodies whose distances from us have been calculated in terms of millions of 'light years'. How many of such heavenly luminants meet our vision on a clear night? We are not astonished to see the light ray which was emitted when the world began or even before. It need not astonish us even if the earth is considered to be a 'luminous body incapable of supporting life' by a 'foreign' astro-pshysicist. The interglobial messenger, namely, light, can be relied upon to keep a complete record of events. We have no more to be nervous about an event as we are no more nervous about a piece of historic relic in the museum. We have as much common sense as Mr. Oliver Lodge, at least an adequate quantity of it to deduce that an extinguished light ceased to burn only for us, persons in the immediate vicinity. It still flames with all the vigour in space.

Nobody needs be informed that science has made vast strides, that space has shrunk on the face of modern means of transport, and that man is no more the plaything of the elements like his ancestors. The craze for motion, and there too of breathlessly rapid motion, is running riot. Breaknecks and dare-devils are in fact progressive elements. With sufficient encouragement and thorough teaching of public opinion Interplanetal Communication will not be an Utopian dream. A 'Hindenberg' of the morrow would fly 'solo' to a new world and back amid the vociferous cheering of all his brethren. Outstanding commercial magnates will be only too ready to place all their hoardings at the back of a picked body of scientists investigating into the possibilities of

exploiting the resources of some of the planets. With all our infernal wars diverted elsewhere, in the long run, the Wellsian ideal of a world federation will be realised, when we will of necessity stand as a world force in opposition to a common danger threatening all alike.

It is no wonder that in these days of economic planning, when experts sit up to tackle the problems of industry, agriculture and unemployment by a process of theorising perched above the poles, we have been driven into a lot of hair-splitting business. What exactly they lacked in, we know. They all, at least a majority of them, were destitute of that most essential quality, *viz.* fertility of imagination.

We have been too much intoxicated with the earth to think of heaven and heavenly bodies. The greatest of our national reformers has advocated a policy of thorough extrication from earthly realities which have flung us into misery and bondage. Buddha and Sankara have repeatedly denounced earthly possessions. Plain living and high thinking, was their motto. Possibly they had some of the heavenly bodies in view in exhorting their disciples to direct their ambitions away from the world. They were far-sighted indeed!

Mediaeval restrictions on human knowledge and attainments are no more respected. It is true we have sacrificed heavily for it. A Socrates, a Galileo, and many others equally indispensable have been suffered to be indicted. The cause, for which our ancestors did not budge even to be out of the good books of God, was vindicated.

Science says 1,86,000 miles per second is the last word in speed. Is this not enough to perpetuate our hostility towards those pursuing that item of information? All our experiences so far go to strengthen the view that a generation will arise, not far from our own, that will regard even this rate of transmission through space disgustingly tedious. The joy of being hurled through space is so irresistible that the pilot surviving a 'crash' takes delight in parachute jumping so as to enjoy even in a lesser degree an adventurous luxury. Even as I scribble this

I hear the whirling of some of their rockets in space. Of course all of them baffle light in point of speed of transmission. Travel in the cockpit of one of them, and you catch of world events in their reversed chronological order — the Silver Jubilee celebrations, the world war, the pageant and panorama of the Coronation etc. The Battle of Plassey and the French Revolution are none the less inviting scenes. It is all existence pure and simple.

— K. K. NARAYANA KURUP, *B. A. Hons.*

A TRIBUTE TO COCHIN.

It is said by those who know India well that Kashmir is the most beautiful of our Indian States, with Travancore—which differs from it in nearly every particular—*proxime accessit.* If this is so, then Travancore must share its honours, as it already shares so many other things, with its sister State, Cochin.

Geographically, Cochin and Travancore are so in accord that in a morning's journey one passes and repasses from the one to the other half-a-dozen times with little to emphasise the fact beyond the different State emblems at the Chowkeys and the contrast in the headgear of the Police. The two States are not only contiguous, but outlying Taluqs of the one are to be found almost completely surrounded by the territories of the other, while the beautiful, if occasionally monotonous, lagoons and back-waters form a common and picturesque highway between them.

Although not of Malabar proper, Cochin possesses all the scenic glories of that far-famed Coast; its blue border-line of sea, dotted with the sails of high-powered *pattimars* and *buggalows*, and with the ships of many nations that in ever-increasing numbers seek its magnificent land-locked harbour; lagoons that never lose their fascination, the hazy dimness of their distant vistas continually calling to one to be up and adventuring on their peaceful waters. These, too, have their medley of sails in a fine gradation from the mere rag of the small one-man fishing *munjee* to the tattered and yet highly efficient stretches of canvas, or fibre-matting, of the low-lying and attractive *wallams* that day and night drift quietly through the lagoons with an interesting miscellany of produce. And one must not forget the white wings of the Malabar Yacht Club that lends a distinctive beauty and gaiety of their own to these crowded and colourful waterways.

Miracles of Colour

Then come the unending miles of coconut-palm trees, perhaps the densest coconut bearing area in the world. As far as

the eye can see, as far as one can travel up and down the lagoons, the palm-trees lean over the water at fantastic angles, forming an indescribably beautiful setting for each sinking sun and a restful background of luxuriant green that is in happy contrast to the frequently dazzling brightness of the blue waters. In time, perhaps, the palms become monotonous, one longs for some slight variation in their serried ranks; yet there are days when the whole scene is so urgently fraught with an Eastern magic, when each feathered palm-tree catches the light, when each gentle ripple of the water disturbs the marvellous green reflections, that one would not have it otherwise. There are days, too, when suddenly before one's grateful eyes the green monotony is gloriously broken by a riotous flame-of-the-forest blushing crimson at the miracle of its own loveliness, or else on a little spit of land the slight casuarina nods and waves its delicate fronds in answer to the playfulness of the questing wind.

Beyond the thick verge of trees lie those other miracles of colour—the fields of young and tender paddy. No green that artists achieve on inspired palette, no green that scientists synthetically produce surpasses that of young and tender paddy; I had almost said no green of animate or inanimate nature, not even the irridescence of the rainbow in the sky: yet, when the brilliant king-fisher flashes like a bullet before my eyes in all the glory of his perfect plumage, I realise that here is perhaps one hue—that only the supreme artist Nature can paint—that is worthy to compare. The paddy-fields stretch for miles, with their myriad irrigation channels bountifully supplied by back-water and river; not a mere indeterminate level of green but a field here sheltered by a little bunch of palm-trees, like an atoll in an inland sea, a field there demarcated by a sturdy grove of plantains, a long low stretch beside a river's bank, a terraced field lying upon a hillside.

Here, away from the fishermen of the coast, apart from the coir-workers retting their cocoanuts and beating the husks in the sun's powerful rays, are the industrious ryots, with their backs bent hour after hour, weeding, thinning and transplanting their paddy, or perhaps busy guiding the bullocks at the plough, tending the ponderous water-buffalo as they wallow in the mud and ooze,

or shepherding the noisy ducks from one salubrious happy hunting-ground to another. Here are the youngsters, mother-naked, proud as peacocks to be seen helping in men's work, turning the water-wheels, scaring the birds from the fields and in frequent moments of forgetfulness and high spirits chasing the pie-dogs and each other in unbounded delight and energy. Travel India over, nowhere is the ryot so content, nowhere does his unremitting toil have so manifest and so productive a return, nowhere is the fierce stress of Indian life so mitigated by pleasant surroundings as in Cochin and Travancore. The sun smiles upon those South-Western States with a friendliness and compassion that is very gracious.

The Planting Community

As the paddy-fields are left behind, the first slopes of the hills—that eventually terminate in the Nelliampathis Range—provide ample and material evidence of Nature's profusion and munificence. Mango and jack trees flourish in the red laterite soil, the latter providing cool shade along many a dusty highway, and casuarina, tamarind, breadfruit, portia and nutmeg abound. By the wayside temples the restless leaves of the pipal trees rustle softly and incessantly ; the roads are made gay by gold mohur, neem and banyan. Here, too, are the areca palm and the palmyra, pleasant variants from the ubiquitous cocoanut, fields of cucumber, yams, tapioca and pumpkins, with occasionally a tall field of sugarcane.

In the verdant Mooply Valley lie rubber estates several thousands of acres in extent, and as one passes from the brilliant sunlight into the chequered shade of the orderly rows of trees one gains illuminating glimpses of the intensely interesting and fascinating life of the planting community. The gay-gardened bungalows on their hill-top sites overlooking the surrounding estates, the clamorous coolie-lines, the red brick and corrugated-iron roofed factories with the unending "tut tut" of their engine exhausts, the tappers passing swiftly from tree to tree, the bursting of pods in the still, hot air, the sound of an axe in a clearing, the call of a kangany that is taken up and repeated from one field to another until it dies in the distance—these are the extrinsic symbols of a life that rarely palls in its fascination. The planter

himself is a man apart, his lonely life and close contact with Nature have given him characteristics that are unmistakable and indelible; he is, indeed, *sui generis,* and good company for all men.

Cochin does not have the boundless range of mountains that Travancore is so fortunate to possess, and therefore has little tea or coffee, but in its Forest Reserve it has what is to me its most interesting scenic feature. There is something about "green days in forests" that attracts as much as "blue days at sea," and when the forest is reserved either for the cultivation of its timber or for the preservation of its wild fauna then one's imagination is further excited.

The Forest Tramway

The State Forest Reserve covers roughly 585 square miles of territory, and when I last visited it there were yet vast tracts to be surveyed, tracts familiar only to the jungle tribes and to the wild animals that frequent them. The forest does not rise much over 3,000 feet above sea level, but ridges run in every direction covered with a dense and almost impenetrable growth. Much of the timber is junglewood, and consequently of little commercial value; but teak, rosewood, ebony and sandal trees are plentiful, and mile upon mile is covered with giant bamboos that grow to a giddy height.

The most valuable trees are high in the heavy rain-belt area, and here is established the State's Forestry Camp, reached by a tramway that has been driven for over sixty miles into the heart of the forest. For some distance one travels along a rough narrow-gauge track, through scrub country, through the Mooply Valley rubber estates, through paddy and arable land and then slowly and protestingly up the first slopes of the hills. When the gradient becomes too severe, the ascent is continued by means of rope inclines, a descending load on the one incline—usually a trolley containing a huge teak or rosewood log—pulling up a lighter load on the other. There are five of these gradients to be negotiated, the longest over a mile in length and the steepest gradient, I was credibly informed, 1 in 3.

After ascending several high ridges the Tramway descends for a time by means of eighteen reversing stations, and then after

again laboriously climbing reaches its terminus at a height of about 2,000 feet. The whole journey occupies nearly 12 hours, during which one passes through close jungle and forest land, where the trees meet in a green archway high overhead, and monkeys gibber and shriek as they swing from tree to tree.

If one camps out in tent or Forest Bungalow the silence is almost terrifying, the interminable swish of the trees and the rustle of the leaves only serving to accentuate and intensify it. One feels the plaything of nature, hemmed in by her guardian trees, powerless, puny, isolated amidst scenes of tremendous grandeur, lost in a green semi-opaque darkness, the mockery of the trees that everlastingly nod and whisper around and above one.

Night in the Forest

As night falls imagination peoples the Forest with voices other than those of the trees, and one gathers close about the fire. And who knows but beyond the flickering circle of light the tiger, lord of the jungle, prowls on soft pads curious to see who intrudes in his domain? As one lies awake there is a sudden pandemonium in the Forest that only the elephant can make when on mischief bent, and a loud triumphant trumpet as he uproots a young sapling in momentary annoyance; there is a sudden and discordant chatter as the *bandar-log* of the tree-tops hurl abuse at the *ana* for thus rudely disturbing their slumbers. A shy elk crouches deep in the underground until the noise gradually subsides, and then steps daintily and fearfully to the riverside to drink. Soon the last chattering monkey is silent and sleep, seems to come to the Forest, but the trees never sleep and all night there is a shimmering and rustle of leaves, a swaying of branches, and a sound deep and constant as if the Forest breathed, a sound that is the irresistible movement of air sweeping from the hill-tops over the vast spaces of the wild.

When the sun is up, there is no more interesting adventure than to glide beneath the tall trees in a Tramway trolley to the clearing where timber felling is in progress. Here a dozen elephants are at work hauling huge logs of 200 cubic feet to the

Tramway head, loading the logs into the trucks, or engaged in the arduous task of rescuing from the river giant tree trunks that had been floated down from greater heights during preceding floods.

Should one ever tire of this there is much else to be seen: the wild elephants newly caught in pits, the partly-tamed elephants shackled to their more docile fellows, elephants suffering from toothache and from sore feet, elephants at work and at play; trees marked for felling, trees ruined by parasitic creepers, trees blasted by lightning and trees beautiful to look upon but commercially useless. How glad one is of these last and that they should be spared to remain as glorious monuments to Nature and her works!

It is indeed a liberal education to camp for a while beneath the tall trees that obscure the stars and, when one tires of one's own company, to go with the young men of the jungle tribes to the rough clearings where they exist in tiny cadjan huts, living precariously on the wild produce of the forest and on the scant *kedda* crops they are able to cultivate.

One leaves the wide Forest with deep regret; as the days pass the trees no longer hem one in, but become living, sentient things, friends full of tales of high adventure, of drought, and storm and flood. And so it is that Cochin remains for me the land of blue lagoons and green forests, and I shall always see in my mind's eye the coconut-palms leaning crazily over the shimmering waters to greet me and the tall trees forming a cool green archway high overhead to welcome me to their exciting and mysterious depths. To these I pay happy and grateful tribute.

— ALAN C. MCKAY in *The Madras Mail.*

A Note on Cochin Forests.*

Nearly 600 square miles of Cochin are Forest. The best season to go to the hills is during Chingom and Kanni (August, September). At other times the nuisance of leeches is great, and one is certain to be infected with malarial germs.

There is a tram connection from Chalakudy to Chinnar, the boundary line of British Forests, a distance of fifty-one miles. More than thirty years ago, this line was laid, and even now there is abundant traffic in timber, thus justifying the initial capital outlay of about fifteen lakhs of rupees. Timber from British area also is brought down by our tram.

At about the twentieth mile the ascent is so steep that any engine would not have sufficient power to drag up the waggons. At the inclines, two systems of trucks, one empty at the bottom and the other loaded at the top connected by strong wire ropes manipulated at the top of the inclines by brakes, bring down timber from the height. Visitors are generally taken up in trailers attached to the aforesaid empty trucks, while loads are being thus lowered. There are three such inclines before Kavala can be reached. The last incline has a gradient of 3 : 1. The highest point of Kavala is just below 3,000 ft. At Kavala there is a beautiful rest house. It takes nearly 4½ hours to reach Kavala. Two more inclines are to be manipulated at Komalapara, 5 miles from Kavala. The next stop is at Kuriarkutty, were there is another rest house, situated on the banks of the Kuriarkutty river. A dispensary and a school have been established by the Govt. for the benefit of the Hill tribes.

At the 47th mile is Parambikulam, which is lower in height than Kavala. Another rest house is here. Near Parambikulam there is also a school for the Kadirs.

From Pothupara, between Kavala and Komalapara, eleven miles to the south, is Athirapilly Falls, whose fall is 150 ft. in height. Twelve miles up Athirapilly Falls, there are the Poringalkuthu Falls, three in number, all the three having a height of 519 ft. The Govt. once had an idea of harnessing these Falls for generating hydro-electric power.

The Kadirs are a nomadic tribe, living in small colonies. The pure Kadirs are the descendants of the aborigines. Due to their contact with the people from the plains, there is a certain amount of admixture, and the mixed variety can be easily distinguished from the pure. Generally they are very good guides and carry huge loads on their backs. Their senses are very keen, which stand them in good stead for the protection of their lives from the wild beasts. Elephants, Tigers, Bisons, Bears, Ibex etc. are the wild games. —A. T., *M. A.*

---

* The Editor has to thank the author of this note, for the photographs published herewith.

COCHIN PORT — 40 Years Hence!*

Fourth Stage Works

The scope and intention of the fourth stage works is to provide for all the works and facilities necessary to deal with four million tons of goods traffic; and further to design those works and facilities in such a way as to avoid confusion, waste, or infructuous expenditure as the port grows. Whether we fail or succeed, time will show, but, at any rate, none will charge the Governments concerned with any lack of prudence and caution in their handling of our proposals.

The bridges and the embankment across Venduruthi will take three years or so, remembering that we do not want to put trains over to embankment until it has stood for at least 18 months and had the rains of two monsoons over it. We have started the bridge, and are about to start the embankment. I think the work may be finished in the latter part of 1939 or early part of 1940, but there may be unforeseen troubles to delay us.

The present European political situation has forced us to break our own rules. The almost certain advance of prices for metals made it imperative for us to order all the steel and iron work we wanted before it was really necessary according to plan. And in so doing we have obviated a certain excess of several lakhs on our estimates of 1933, how much I do not know at the moment, but a really serious excess. Parts of our work may, therefore, be finished rather before they are wanted; even so, we hope to use them for temporary purposes pending the final opening of the fourth stage as such, some time late in 1939 or early in 1940.

Concurrently with the later part of our programme, I hope to see other parts of Willingdon Island laid out with roads and

---

* The concluding portion of a course of three University Extension Lectures delivered in the College Hale in January 1937.

buildings for private purposes, and I am often asked: "What will be the cost of the land there." Well, I am not giving away any secrets if I say that there must be rather obvious variations in price. Land may be relatively cheap for a few years and then grow much more expensive. Meanwhile, the port will have to pay interest on the cost of the land being developed, and also on the land required for harbour purposes and has to get part of its money back somehow. Altogether a thoroughly intriguing and difficult problem, worthy of being included among our little troubles at Cochin, and not the least like the selling of plots in a mofussil or city, as seems to be imagined in some quarters.

All the management of the land and the difficulties of this very thorny problem have been graciously handed over to the port authority. And all the rents, except a microscopic bonus, will be graciously retained by the Cochin Government. As you will all agree, a thoroughly satisfactory arrangement, for one party, if not the other.

Communications

Mr. John Izat, of the Railway Board, visited Cochin in 1921, and his report dealt with the rail communications considered desirable at that time. They were, in principle, a short connexion between Trichur and Pollachi, a rail from Shoranur to Mysore at Nanjangud, a rail up to the Anamallais and the improvement of the Shoranur-Ernakulam line. That was 15 years ago, and I suppose the delay in settling the fourth stage question is partly responsible for the delay in carrying out these railway improvements.

However, we have the broad gauge to Shoranur, which is something, and hope in the future to obtain the lines Trichur-Kollengode and the line through to Mysore. Both of these connexions are now imperatively necessary to the success of Cochin harbour; indeed, it is questionable whether the scheme should ever have been started without having first a clear agreement on the subject.

Similarly with roads. As you will readily understand, a port is merely the bottle-neck of a wide collecting and distributing system. You may visualize roads and rails radiating from it in

all directions on the one side, and different steamer routes on the other. On the sea side your problem is easy, but on the land side your roads and railways have to accommodate themselves to practicable gradients, for one thing, and a good producing or distributing area, for another. Unfortunately, some of your best producing areas are not reached by very easy gradients, and sometimes the gradient you want leads away from the port instead of towards it. However, we in Cochin are rather fortunate in this way. Practicable roads are possible where railways are not, and I have little doubt we shall see, concurrently with the fourth stage works, a useful development in road building.

Our unrivalled system of waterways will also be exploited. They are a most valuable asset. They give us the cheapest freight in the world, or so I am told by those who should know, and, if a little faster service is demanded over some of the routes, I have no doubt it will be forthcoming. As it is, our creeks and canals penetrate north, east, and south, in a most serviceable way, and in the local *wallom* (countrycraft) you have a craft adapted to poling, rowing and sailing, and a build which takes a useful lead to seemingly inaccessible extremities of the system.

In other words, you have at Cochin an almost ideal possible combination of road, rail and water transport, and I say frankly that it should be developed to keep pace with fourth stage developments. Let us all become communication-minded, remembering that the cure for discontent is work, and work comes by industries, and industries by communications—railways, roads and water-ways. That way lies our hope for the future.

Future of Flying

If you draw a line on the map between London and Sydney, you will find that Cochin is nearly on that straight line and at a point midway between the two ends, a half-way house, so to speak. If you plan a route north and south, you discover that Cochin is exactly where it should be as a halting ground for small planes. If you consider the requirements of a sea-plane base, the Cochin backwaters fulfil every single need in a remarkable way—a deep port, rail and road connexions, cargo and passenger

vessels available, an enormous separate sheet of water for manoeuvring and anchoring, calm water all the year round; oil, water and stores to hand. The seaplane, without doubt, is the coming vehicle and of swift transport, and I am told that the future lies, first, in powerful sea-planes flying nearly straight to their destination, stopping at the most favourable landing places en route, and, second, in smaller planes, based on those landing places, for inland flying. If this is correct, we have no need to fear the future for flying at Cochin.

Navies

What about seaways and navies? Strategical experts have pointed out that Cochin is too far east to have any significance in a Western struggle, and too far west to be involved in one arising in the Far East. This seems very satisfactory, but strategical experts have been known to err, and ships of war have an ever-increasing range, and the Empire economically is one, so that a blow at India might have quite unexpected results in a great struggle of nations. However ,this may be, the fact remains that Cochin is the nearest deep water port to the main shipping route across the Arabian Sea, and it is easy to visualize its strategical value if a convoy system ever became essential for our shipping between Aden and Ceylon. Nevertheless, we need not fear any over-crowding of our harbour for naval purposes. Singapore is the key, and will remain so for a number of reasons we need not mention now.

Looking Ahead

As we have tried to look ahead for 40 years in the design of the fourth stage, it is not unreasonable, perhaps, to make a similar forecast of the improvements on shore which should accompany that estimate of the harbour. There are many ways in which it can be done, and one of them is to study the mistakes made at other ports and towns. I am not going to name any names or make any controversial suggestions whatever. I merely say, as a splendid working rule, study the past of any port for 40 years, note its good things and its bad things, and see that, at least, you avoid the bad things.

Thus we shall not have cart tracks for motor roads. Refuse generously distributed over the footpaths, level crossings where there is a maximum road traffic, residences and industries in the same road, fast and slow traffic speeds on the same routes except over separate tracks, out of date systems of sewage disposal and so on.

A Vision

I see a State 40 years hence which is the product of a carefully thought out plan of operations. In the beginning there was an inspection of many of the better towns and districts in Europe and Asia. The good and bad points of each were noted. There was an estimate of the possible expansion of the port and its hinterland, coupled with a regional survey of the State. Comparisons were drawn with other ports on a basis of trade. Alternative plans were prepared and financial schemes devised. Finally, there evolved a moderate scheme which developed the resources of the State, and which entailed certain improvements in transport facilities, as well as a reasonable standard of building and road construction.

I see a new phase of education which informs and prepares the people for a gradual change in their manner of living, which inculcates a desire for healthy and beautiful surroundings, and which awakens a sense of emulation and civic pride. I see all this being done, not in spates, so to speak, but with quiet persistency, and by a constant effort well within the capacity of the State and its officers. "Impossible," you say? It is not impossible. I love the reply of the French Minister to a Queen of long ago: "Madame, if it is only difficult, it is already done: if it is impossible, it shall be done." That is the spirit by which great things are brought about: that, and foresight, and cool, faithful preparation, and the cold deadly courage that endures to the end.

R. C. BRISTOW, *M. Inst. C. E., M. I. Mech. E.*
Administrative Officer & Harbour Engineer in Chief,
Cochin Port.

HINDI LITERATURE II.

The previous article was a brief outline of the development of Hindi literature from the earliest times up to the overthrow of the *Mughal* Empire. The confusion that prevailed in the realm of politics then affected that of literature also, and for about the fifty years that followed Hindi literature led an obscure existence. But with the rise of the British power in India it began to recover from the temporary dearth and reassert itself, influenced through contact with the culture of the west. The desire on the part of the new rulers to establish peaceful and responsible government in the vast area under their possession, the enthusiasm of the missionaries, the changing ideals of life, the introduction of the printing press and similar other factors contributed towards this renaissance in Hindi literature. The most outstanding feature of this new period is the development of Hindi prose and the romantic revolt in Hindi poetry. Though specimens of prose compositions dating as early as 1400 are available, prose never seems to have been used as a vehicle of thought up to the beginning of the nineteenth century. *Avadhi* and *Braj Bhasa*, two of the three main literary dialects of Hindi, were employed for writing poetry, and both of them had received the highest literary culture even in the middle ages. Now came the turn of the third dialect, *Khadi Boli* (modern literary Hindi). The original home of this dialect was Delhi and Meerut, and its *Persianised* form had already become popular under the name of *Urdu*. The new influence inspired writers to use *Khadi Boli* in its original purity. The first successful writers of modern Hindi prose were *Sada Sukh Lal* (author of *Sukh Sangar*), *Insa Alla Khan* (author of *Rani Ketaki Ki Kahani*), *Sadal Misr* (author of *Nasi Ketoketopakhyan*), and *Lalluji Lal* (author of *Prem Sagar*). Lalluji Lal and many other scholars wrote under the patronage of Dr. John Gil christ, head of the Fort William College at Calcutta, and produced a number of text books. About the same time William Carey and other missionaries were working hard at *Srirampur*, and they published Hindi translations of the Bible and other christain scriptures. The attempt on the part of these writers to exclude all foreign elements from *Khadi Boli* and restore it to its original purity resulted in the introduction of many Sanskrit words and so it became rather unintelligible to the admirers of Urdu. *Raja Siva Prasad* of *Kasi* now came to the rescue, and he tried to popularise a literary speech mid

way between the Persian-ridden Urdu and the Sanskrit-ridden Hindi. At first he was successful in his attempts and wrote many text books and short sketches, but later on, perhaps due to the irresistable influence of Urdu which had official patronage, he began to write what may be termed *Persian ridden Hindi.* This later influence of Raja Siva Prasad on the language was checked to a great extent by the advent of *Raja Lakshman Singh* of Agra into the literary field. He wrote a pure, simple and sweet language free from foreign elements and Sanskrit flourishes. His translation of *Sakuntalam* (1862) became so popular that it was reprinted in England and prescribed for the I. C. S. Examination. It was at this time also that the great *Arya Samaj* movement, which was a revolt against the Christian missionary activities on the one hand and the Hindi reactionary one on the other, was started. Swami Dayanand, the founder of the movement was a far-sighted man and shrewdly employed Hindi for his religious discourses and propaganda. The *Satyartha Prakas,* the 'Bible' of the Arya Samajists, was written in 1863. The Arya Samajists were (they still are an enthusiastic type of reformers, and in their hands Hindi prose obtained that vigour and felicity of expression required for lectures, discussions and controversial repartee. But in spite of all these efforts Hindi prose was still feeling its way and its standards were not yet fixed. There existed many places where this modern influence was not felt at all, and there still lived many poets who wrote religious and artistic poetry under royal patronage. *Gokul Nath* (author of *Mahabharata), Maharaj Man Singh* of *Jodhpur, Raja Raghuraj Singh, Padmakar Bhatt* (author of *Jagadvinod* and *Ganga Lahari*) *Giridhar Das,* and John Christian (author of *Mukti Muktavali,* which is a life of Christ in verse) are the most important poets of this transition period.

The real leader of the renaissance in Hindi literature was *'Bharatendu' Babu Harischandra* of Benares (1850 — 1885) who is accepted to be the father of modern Hindi. He was a very powerful and successful writer and during the very short period of his life he produced 175 works which include 18 dramas. His plays *Mudra Rakshas, Chandravali, Nil Devi,* and *Bharat Durdasa* are some of his best works. His writings reveal his great desire for the all round progress of India and the development of her intellectual freedom. Among his works his love poems stand second in order of merit. He has depicted material as well as spiritual love with equal success. In some of his poems there is a pleasant blending of love and mirth. He did not limit the range of his themes to the old devotional or love topics, but wrote on various other subjects including history, patriotism, and social reform. His

Kashmir Kusum is a history of Kashmir and *Charitavali* a series of lives of great men both Indian and European. He was also a good writer of prose and he wrote a simple lucid style which had a standard of its own. *Harischandra* was not only a great writer. but he was a patron of literature as well. He was immensely rich and unhesitatingly spent large sums of money for the cultivation of literature and learning by forming societies, conducting papers, running schools etc. His authority was so undisputed, his generosity so widespread, and his influence so powerful that he actually reigned over the realm of Hindi. The literary efforts of *Harischandra* and his prominent followers like *Badri Narayan Chandhari, Pandit Balakrishna Bhatt, Pandit Ambika Datt Vyas, Pandit Pratap Narayan Misr, Pandit Radha Charan Goswami* and *Lala Srinivas Das* resulted in the production of many dramas, novels and poems and the conduct of many newspapers and magazines.

Though *Harischandra* and others successfully used *Khadi Boli* for prose literature, the idea of employing this dialect for poetry, perhaps, never struck them. But soon after his death a regular agitation in this direction was started by *Ayodhyaprasad Khatri* in 1888. When *Khadi Boli* was with success employed for every kind of literary production other than versification, it was only natural that the agitation to employ it for poetry also soon met with success. The only difficulty was the choice of proper meters. *Pandit Sridhar Padhak, Pandit Nathuram Sankar Sarma* and *Rai Devi Prasad Purn* were the most important of the early poets of *Khadi Boli.* All of them, especially the first, were famous *Braj Bhasa* poets, and they easily produced beautiful poems in *Khadi Boli* also.

The renaissance that brought about nothing less than a revolution in Hindi leterature had its own reactions. A host of writers instilled with a new enthusiasm to serve and cultivate their own language began to produce a good amount of literature, little caring for the literary standards, idiom, formation of words and grammar of the language. So its progress had to be skilfully checked and directed in healthy and well chalked out directions. *Mahavir Pasad Dwivedi*, the great literary dictator was, as it were, destined for this important but difficult task. In 1903 he adorned the editorial chair of the '*Saraswati*', a magazine which was started four years earlier, and from that enviable position he began to dictate to the literary world. Though not a great writer himself, he was a director of writers. He translated *Kumarasambhavam* into *Khadi Boli* poetry, and illustrated the forms and ideals that he

strongly advocated. He was an unsparing critic with a set purpose, and the credit of having fixed the rules of grammar, idiom and phraseology of the language goes to *Dwivediji*.

Thanks to the yoemen service rendered by *Harischandra, Dwivedi* and others Hindi literature made amazing progress during the last 30 years. It is not possible in a brief survey like this to describe all the celebrities of the period and their contribution to the literature, or discuss the progress of the drama, novel, short story, poetry, essay criticism etc., of modern Hindi separately. So only an attempt is made here to mention the outstanding personalities.

Ayodhyasing Upadhyay, who obtained publicity even before the death of *Harischandra*, is a master penman who has command over both *Braj Bhasa* and *Khadi Boli*. His *Priya Pravas* was the first epic poem of *Khadi Boli*. He has also shown his scholarship and skill in successfully writing prose in different styles. His *Theth Hindi Ka That* is famous for its absolute purity in the matter of vocabulary.

Maithili Saran Gupta, the foremost disciple of *Mahbair Prasad Dwivedi*, is undisputedly the greatest and the most representative of modern poets. He is famous for the simplicity and correctness of his language, the sweetness of his diction, the variety of his themes and the general appeal of his verses. His *Jayadrath Vadh* is praised for its depiction of the *Vir* and *Karuna Rasas* and his *Bharati Bharati* for its patriotic sentiments. His most esteemed work is the epic poem, *Saket*, the very conception of whose plot is excellent. Instead of accompanying Rama to the forests etc. and relating his story, Gupta chose to remain with *Urmila* at *Saket* (*Ayodhya*) and relat the story. The picture of *Urmila* has been painted in such touching and brilliant colours that all the other characters pale into insignificance before her. In *Yasodhara*, another immortal poduction of his, the story of the Budha has been related with *Yasodhara* as the central figure. *Gupta* has also written a drama named *Chandrahas* and some mystic poems.

The name of '*Upanyas Samrat*' *Premchand*, the greatest novelist and one of the best story writers of Hindi, has become familiar even in places like Japan where his works have been translated. He has written a dozen first rate novels and about 300 stories. A perfect master of human psychology, he has, through his characters depicted the innermost feelings of man with remarkable skill. In his novels he has, in a clever manner, discussed the political, social and economic problems of India. His short stories are but lively pictures of domestic

life. Though the author of many valuable books, he was poor throughout his life (he died only a few months back), and he has portrayed the poor and the afflicted in their true colours and with great sympathy. As joint secretary of the *Bharatiya Sashitya Parishad* and the editor of the *Hans* also he did service to Hindi literature.

Another celebrated writer of Benares and the greatest dramatist of Hindi after *Harischandra* is *Babu Jaysanker 'Prasad.'* He has made a special study of Indian History and the *Puranas*, and has striven to present to the modern world the hidden treasures of ancient Indian culture. He has selected the plots for his dramas and many short stories from history and *purana*, and has treated them with great skill and originality. *Skanda Gupt*, *Chandra Gupt* and *Ajat Satru* are his masterpieces. In the first he has thrown some new light on the life of the great Sanskrit dramatist, Kalidasa, and has suggested that the poet Kalidasa was different from the dramatist. *Prasadji* is also one of the greatest poets of the new age. His verses are full of lofty ideas, and in them he has depicted a kind of love which takes birth in the material world but soon ascends to the spiritual heights and merges into pure devotion.

Any sketch of modern Hindi literature would be incomplete without a mention of the *Kasi Nagari Pracharini Sabha* and its devoted band of enthusiastic workers. The most prominent among them is its founder, *Rai Bahaduir Syam Sunder Das*, the present Head of the Department of Hindi of the Hindu University. On behalf of the Sabha he has written a standard book on Hindi linguistics (*Bhasa Vigyam*), a history of the Hindi language and literature, and has edited authentic selections of the works of great ancient poets as *Kabir*, *Chand*, and *Jayasi* with valuable introductions. *S. S. Das* is famous as an essayist also. He is a good thinker with great command over the language and has written several essays of high merit on abstract and other topics connected with art and literature.

Another great pillar of the N. P. Sabha is *Pandit Rama Chandra Sukl*, the greatest of modern critics. His treatise on the various elements of poetry is a master production, and many poets have benefited by it. Like S. S. Das, *Suklji* also has been taking an active part in the laborious undertakings of the Sabha. Among the lesser luminaries attached to the N. P. Sabha are *Ram Chandra Varma*, the joint editor of the *Hindi Sabasagar*; *Kamta Prasad Guru*, author of a standard Hindi grammar; *Sumpoornanand*, the socialist leader of U. P.; *Phuldev Sahay Varma*, Professor, Benares Hindu University and editor of a

comprehensive scientific glossary in Hindi; and, *Jagan Mohan Varma*. The *Manoranjan Pustak Mala* series published by the N. P. Sabha include books on history, biography, ethics & religion; science, fiction, standard editions of ancient works etc.

The *Misr* brothers of Lucknow constitute an interesting authorship. Under the joint names of the three brothers (in some cases only two) we get *Misr Bandhu Vinod* (4 volumes), a comprehensive history of Hindi literature; *Navratn*, a volume containing critical sketches of the lives and writings of nine gems of Hindi literature, some poems, novels, drama, essays and what not?

Ram Nares Tripathi is a prominent poet, researcher, and publisher of Allahabad who has done much service to Hindi literature all alone. His *Kavita Kumudi* is an anthology of Hindi verse in several volumes, the last of which is a valuable collection of folk songs. His editions of the works of *Bhusan* and the *Ramayana*, are good ones. Among his original works *Pathic*, *Milan*, and *Swapn* are poems highly appreciated.

Rama Das Gaud is one the earliest of writers in modern Hindi. Of late he has been making an earnest attempt in the production of scientific literature in Hindi, and is working on behalf of the *Vigyan Parisad*. *Gauri Sanker Hira Chand*, the Chief of *Orjha* and his collaborators have been carrying on good research in the field of history and culture, and have produced works like *Madhya Kalin Bharatiya Sanskriti*, and *Bharat Vars Ka Itihas* (written by *Jai Chandra Vidyalankan*).

Pandey Vechan Sarma Ugr is a young popular writer who came into prominence even in his youth. He has written with equal success poems, dramas, novels, short stories, and humorus sketches. He has, with amazing boldness and originality tackled many social and political problems. His style is peculiar to his own, and nothing that he has written is uninteresting.

Mysticism, which is an important characteristic of the poetry of all the languages of India today, is a prominent feature of modern Hindi poetry also. *Sumitranandan Pant*, *Surya Kant Tripathi*, *Jai Sankar Prasad*, *Subhadra Kumari Chauhan*, *Mahadevi Varma* and few others have been very successful in making an immortal appeal to the heart and vision of man by expressing the loftiest abstractions through the medium of the homely metaphors and common pictures drawn from life and nature. Many of their verses are rapturous songs after the mode of Tagore's lyrics. But it is really unfortunate that many young poets having no poetic vision at all, in their anxiety to tell the secrets of

eternity and the love-abode of God, have simply filled unpoetical lines with what cannot but be termed nonsense.

Among the other makers of modern Hindi literature *Gulab Rai, Padma Sigh Sarma, Sudarsan, Chatura Sen Sastri, Rup Narayan Pandey, Jainendra Kumar, Viswam Bhavarath Sarma Kausik, Chandi Prasad Hradayes. Ramachandra Tandan, Rai Krishna Das, Viyogi Hari, P. P. Bhakshi, Dr. Dhirendra Varma, Krishna Kant Malaviya,* etc., are prominent in the field of prose; *Badri Nath Bhatt, Pandit Goindi Vallabh Pant* (Congress leader of the Assembly) *Jagannath Prasad Milind*, etc., in the field of drama: *Makhanlal Chaturvedi, Siya Raman Gugt, Viyogi Hari Lala Bhagavan Din, Sanehi, Satyanarayan* (Braj Bhasa poet), *Jagannath Prasad Ratnakar* (Braj Bhasa), *Rupnarayan Pandey, Mukutdhar Pandey, Anup Sarma, Bala Krishna Sarma Navin, Janardn Prasad Jha Dwij, Gopal Saran Singh*, etc., in the field of poetry.

Hindi literature has made wonderful progress during the last two decades. Its influence also have become wide spread. Translations from Hindi has begun to adorn the columns and pages of the newspapers and magazines of all the Indian Languages. Standard Hindi translations of the works of world famous authors like Tolstoy, H. G. Wells, M. Gorki, Maupassant, Sunderland, Romain Rolland, Jawaharlal Nehru, Max Muller, Tagore and Mahatma Gandhi are available at a much cheaper price than that of the English or original editions. Hindi literature has also a very brilliant future before it, and before long it is sure to provide an easy access to not only the literatures of India but to the literatures of the world in general. There is no reason to believe that the efforts of the Hindi Prachar organisations, of the *Bharatiya Sahitya Parisad* (an association formed recently to produce an All—India literature), and the proposed Hindi Viswa Vidyalaya of Indore will not prove successful. Whether the claim of Hindi as the *Lingua Franca* of India will be conceded to by all or not, there will come a time in the near future, when no educated man of India can remain unaffected by the influence of Hindi literature.

— A. CHANDRAHASAN, *M. A.*

COCHIN SEA SCOUTS IN CAMP.

The southern part of the Willingdon Island is an ideal place for a Sea Scouts' camp. Along this shore there is clear water and a sandy beach most suitable for bathing and boating. The tall shrubs and the long grass afford protection from the sun as well as a wild and romantic setting for the camp. Cheers to the Commissioner for selecting such a glorious site.

The advance parties sent out fixed and cleared the spot two days before the camp started. The campers, Messrs. K. J. Kuruvilla, K. Gopinathan, K. J. George, E. G. George, P. A. Mathew, N. J. Joseph, K. Chandrasekharan, K. P. C. Lonan, K. Purushothaman, E. U. Madhavan and B. B. Thampy (from Travancore) started from the College House on Thursday, the 31st December at 9-30 with camp equipment loaded in the Sea Scout cutter, *Queen Mary*, and towed the loaded canoes. Since the tide was with us, an hour's easy rowing took us to the Willingdon Island. After unloading the boats, and pitching the tents, we set the camp in order. By 4 P. M., the Camp Commandant, Mr. H. R. Mills (Assistant Commissioner for Sea Scouts) opened the camp. He gave the campers a clear idea of Sea Scouting, and impressed on us that true discipline is needed in Sea Scouting even more than in any other Scouting for the smooth running of the troup because at sea a disobeyed order might mean loss of life. After tea, we had boat pulling and at 6 P. M., the flag was lowered and a riding light was fixed to the mast head. After supper we had a merry camp fire. By 10 P. M., the camp fire was closed with prayer, and we got to bed, weary but happy.

On Friday, New Year's Day, we had a hasty meal after church parade, and then boarded, H. M. I. S. *Investigator* where an instructive talk was given us by Lt. Moore, one of the Officers, on the "Rules of the Road," danger signals, charts and chart reading, soundings, etc. By 11-30 A. M. we returned to the camp site and settled down to cook the mid-day meal. That evening we met many distinguished visitors. Mr. Davidson, the President

SEA SCOUTS—WATER SPORTS.

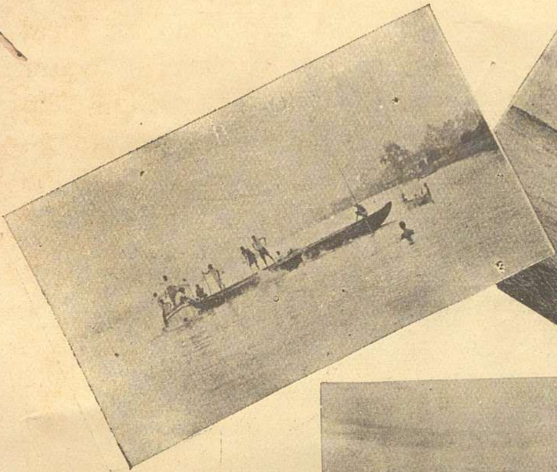

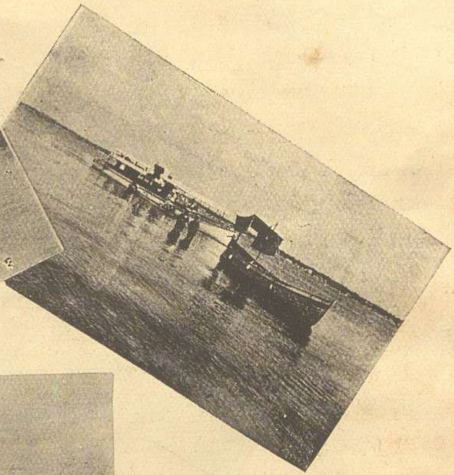

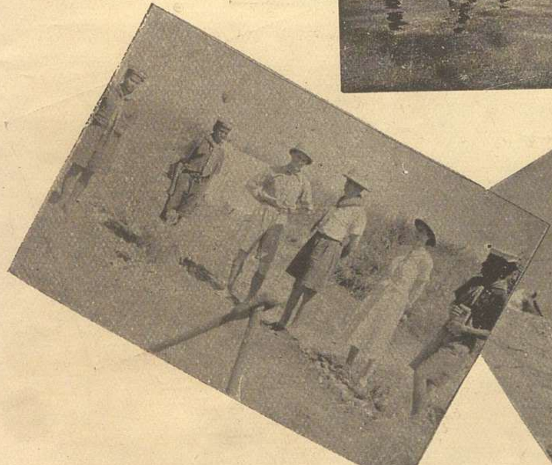

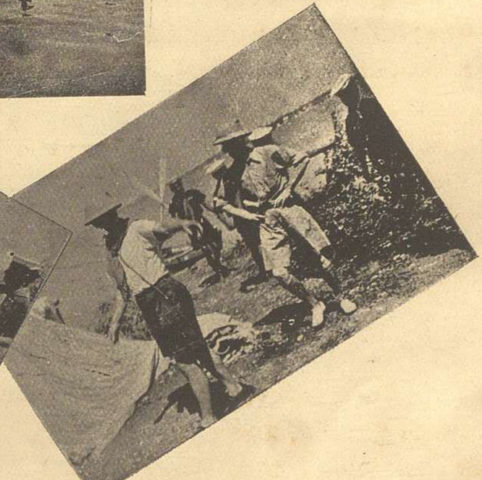

Aquatic Sports on College Day — 1936.
Sea Scouts' camp visited by the A. G. G., Madras States.

SEA SCOUTS' CAMP.

Centre: College House, with the Scouts lined up in foreground.

of the Boat Committee, came in his sailing boat, and we had a regatta. That night we lit a grand camp fire.

On Saturday morning, after *chota* and parade, we rowed to the tug, *Cochin*, where we met Capt. Fletcher, the Port Officer, who was very kind to the Sea Scouts. Mr. Fletcher showed us round the vessel, and we saw the routine fire drill, the wireless room, and the mariners' compass. The demonstration of the throwing of the buoy in case of danger was of great interest to us, because light burns for about an hour where the buoy is thrown. From there, Mr. Mills took us to a Clan Line steamer, and we were shown round by the Second Officer who himself was once a Scout, and he was pleased to present us with a book on signalling. The steering arrangements of the big ship had been damaged by a great storm in one of its recent voyages. After this pleasant trip, we returned to camp by 1-30 P. M. A hasty meal over, we practised splicing, knotting, eyesplicing etc., so very important for sea scouting. That evening we had an inter-patrol canoe race and swimming races. After supper once more, we enjoyed a good camp fire.

Sunday was the last day in the camp. We were expecting the Agent to the Governor-General to visit camp by 12 noon, and so it was a busy day for us. After Church parade and breakfast, we tidied the camp and premises, cleaned up the boats and prepared ourselves for the distinguished visitor. We rowed the A. G. G. from the Malabar Hotel to the camp site. He enquired very kindly about Sea Scouting and its working. Since the *Queen Mary*, our cutter, could not touch the shore, he stepped into a canoe and was soon safely landed. He visited our tents, questioned us and spent nearly half an hour with us.

After dinner, we began packing our kits, pulling down our tents, and by 5 P. M., every arrangement for leaving the camp was over. Mr. Mills gave us a final yarn, and got home many salient points. He stressed the safety precautions, touched on the various points in sailing, keeping boats, etc. After a short prayer, the flags were lowered and the camp broken.

—A SEA SCOUT.

CHEMISTRY IN PHOTOGRAPHY.

Of the several subjects which have a wide application of science and industry in general, there is probably none so thoroughly based on chemical processes, though so little understood, as that of photography. Although photographic processes of some kind or other have been employed for nearly a hundred years, it is only within the past twenty-five years or so that it has been possible to make attempts to ascertain the nature of the photographic processes, and to place the making of practically useful photographic materials on a strictly scientific basis.

2. The whole process of photography is based on the apparently simple fact that certain salts of silver undergo some change when they are exposed to light. The modern photographic material must be considered as having its ultimate origin in the experiments of Wedgewood and Davy in 1802, concerning the action of light on paper treated with a solution of Silver Nitrate. Nearly all salts of silver are acted upon by light, but in the majority of photographic processes, the halogen salts have been found to be the most suitable and are almost exclusively employed.

3. "The various types of photographic materials, the utility of which depends upon the action of light on silver salts, may be divided into two broad classes. The first class consists of those materials in which the action of light is to bring about a visible change in the sensitive material as a result of photo-chemical decomposition of the silver salt, giving a visible yield of colloidal metallic silver which forms the photographic image. To this class of material belong the well known 'printing out papers' (P. O. P.), the sensitive material being usually a mixture of the chloride and citrate of silver."

4. "The second class is composed of those materials in which the primary action of light is to give an invisible product known as the 'latent image' which requires the application of a reducing agent............the developer............to render visible the

effect of the light action. This class includes ordinary plates and films, in which the sensitive material is the silver bromide or more usually the bromide together with a small proportion of silver iodide, and so-called 'development papers' and lantern plates, in which use is made of the bromide and chloride of silver."

5. Though the most important problem of photographic theory is that of sensitivity, there are many others of great practical importance, the foremost among these being that of the development process. A photographic developer is a solution of a reducing agent which will reduce to metallic silver the grains of an emulsion which have been changed by the action of light, but which will not reduce the unaffected grains. The developer is generally made up of (1) the developer proper; (2) The accelerator which hastens the action of the developer, (3) the restrainer; and (4) the solvent or water. The developing agent may be pyrogallic acid, hydroquinone, metol, amidol &c. The accelerator is usually an alkali and the restrainer a bromide. To remove the undecomposed silver bromide in the gelatin, the plate before exposure to light must be treated with a solution of sodium thiosulphate, the 'hypo-bath'. The earlier views, that development was merely the result of chemical re-action between silver bromide in solution and the developer, are now giving place to ideas in which absorption plays an important part. The tendency of the present generation is to regard the first stages of development as consisting in selective absorption of the developer to the exposed silver halide grains resulting in selective peptisation of the solid phase or else in intra-molecular re-arrangement of the absorption complex, giving rise directly or indirectly to the 'nucleus' necessary for the reaction $Ag^{+} + — = Ag$ metal to occur.

6. By bathing plates in the solution of certain dyes such as eosin, fluorescein, erythrosin, etc. or by incorporating the dyes in the emulsion before coating plates, it is found possible to extend the sensitiveness of plates to yellow and green light. As a result of investigations in recent years, a number of dyes has been prepared which enable the sensitiveness of plates to be extended well into the red end of the spectrum thus making panchromatic photography possible. Photographic plates can be made today

which are sensitive to light of all colours and by appropriate mechanical devices these can be used for the preparation of correct renderings in monochrome of parti-coloured scenes and of very accurate representations in the natural colours themselves of coloured objects.

7. The question of sensitivity is the basis of the whole process of photography. Little or nothing is known as to the nature of the material to which the high sensitivity of an emulsion is due. The manufacture of an emulsion is an intricate process, necessitating the use of such complicated chemical substance as gelatin. Variation in the gelatin employed brings about large fluctuations in sensitivity to light.

8. In the fields of colloid chemistry of photographic materials, the physical chemistry of development, fixation, intensification, and reduction, sensitometry and tone reproduction, much more work remains to be done and is now being steadily carried on. The cinema industry now absorbs by far the majority of photographic materials, but the use of photography in astronomy, physics, chemistry, and metallurgy, surveying on land and from the air, in printing processes, in surgery, and even in detection of crimes, places it in the foremost rank among the practical sciences. And at the present day, photo-chemistry is receiving greater attention and it will in the near future be a special branch of chemistry.

—E. S. VELAYUDHAN, *B. A. (Old student)*

SHAKESPEARE'S TREATMENT OF HISTORY.

It has to be remarked at the very outset that the "Histories" of Shakespeare have a singular grandeur of their own. Many indeed were the crude Chronicles cut up into disconnected scenes dedicated to the glory and beauty of England. But Shakespeare has infused life into the dry bones of his Dramatis Personae. He has made them live and move. He took them out of the unsubstantial splendour of the Palace and Court, and set them when he would in a world at once handsome and credible—the world of the tavern and the street.

In treating matter taken from history, Shakespeare has not made many deviations generally, especially in the Roman History Plays. Ancient History had, in Plutarch, Amyot and others, already crystallised itself into definite shape, and any departure from it would not be relished by the public. This was the handicap—handicap in one sense, but advantage in another—that the dramatist had to labour under when treating a *Prakyatha Kathavasthu*—well-known Plot. But in English History, some latitude was possible. Different versions of the same incident were current, so much so the dramatist was quite at liberty to use his own discretion and give scope to his independent judgment.

It is indeed a question akin to the subject whether it is possible to dramatise history. It has been a bone of contention among critics, especially between Gervinus and Schlegel whether the truth of history can be learned from the plays of Shakespeare. Gervinus disputes that Shakespeare never cared for historic facts, and in support of this points out that the Magna Carta, the historic importance of which can never be over-estimated, is utterly left out in "King John". According to Gervinus Shakespeare was a poet and a dramatist and as such his duty was to give a merely poetical reflex of King John's career and not of the history or polity of his reign. This, he terms, "the Internal Truth" —that higher and universal truth which is the foundation of all Morality, Equity and Justice. But it needs scarcely be pointed out that when Gervinus speaks of the "Internal Truth", he agrees with Schlegel, who holds that in Shakespeare's "Histories" the leading events and ideas are so vividly portrayed, their causes and results so clearly represented, that the truth of history may be learned from them. The

"Internal Truth" of King John's reign shows the contention between an avaricious Church and an arrogant monarchy and its termination in the victory of the people over both. This, in fact, is the essence of the Magna Carta—the victory of the people over the injudicious indulgences of the crown and the specious sophistications of the Church. This "Internal Truth" is postrayed in all its vivid details in "King John," as in every drama. Shakespeare ignores the mere history, it is true, but he endorses the essential history—essential for the "Internal Truth."

Representing as they do the leading events of the day' Shakespeare's Histories, as has already been remarked, are poetical reflexes of the Internal Truth. The first grim truth with which we are brought face to face is the unhappy litigation between Church and State. The Church had deteriorated into a secular power anxious only for power and ever on the alert to establish a hierarchy and this is represented by the Pandulph extending his greedy aims to Francefor, support. The State, too, likewise, had drifted away from its natural position as a benevolent institution busying itself for the maintenance of law and the planting of rights into a corrupted establishment, jealous in its outlook, tyrannical in its policy and selfish in its relations, as is represented by John. Side by side these opposing forces draw themselves, and England is ushered into an era of civil chaos. Under these circumstances—under the corrupted and chaotic condition of both Church and State—the people, represented by Faulconbridge (the only honest man, who keeps in his valiant breast the Martial England alive) succeed.

But the most remarkably leading idea that we meet with in the "Histories" is that of Nemesis. Shakespeare has indeed, in his histories, worked out an intricate design of which the recurrent pattern is Nemesis. Nemesis reaches its climax, perhaps, in Richard III. With consummate skill, Shakespeare works out villainy, in the first instance to a climax and then follows retribution. Not only does Nemesis, overtake Richard, who is the archvillain, but in the various under-plots too, we find the same idea carried out. The Lady Jane and her brothers, who in the height of their glory, looked down upon the court, and established a tribunal over mankind, suffer from the deepest misery after King Edward's death. Her brothers embrace the gallows, her sons become the victims of avarice and craft and herself the butt of Richard's ridicule and the object to be teased perpetually by the son and daughter of the murdered duke. Buckingham, who tried to win the favour of Richard by even shedding the innocent blood of Edward's sons, is given

a positive denial of the promised reward: "I am not in the giving vein". And his path to his glory terminates in the death on the block. But the most wonderful skill is displayed in the contrivance by which Richard himself, the prime mover of all the villainy in the drama, is made to meet with his doom. His villainy soars to such a height as to make him as self-conscious as satan.

> "All is not lost,
> The unconquerable will and the courage
> Never to submit or to yield."

Then begins the advance of retrbution. The Battle of Bosworth is nigh—Richmond is on the seas—revolts are rife everywhere—but a sudden gleam of hope—Richmond's army is considerably worsted due to tempest—again the door of disaster is sealed. One by one the victims of his villainy, the oppositions of those who fell by his jealous intrigues appear before him on the night previous to the battle and burden his neck with their imprecations. Finally the day dawns for the battle and ends with Richard, a cold corpse.

The element of Nemesis is again seen in the historic "Tetralogy" of Richard II, Henry IV Part I, Henry IV Part II and Henry V. The cynic indifference of Richard to his kith and kin, the use he makes of the hard-earned money of his people—to deck his favourites and to enhance the frivolous pomposity of his court, his almost criminal farming out of "the precious stone set in the silver sea", his contempt for his subjects, whom he looks down upon as "a brace of draymen", his tyrannical attitude towards the House of Lancaster—all these are awarded just punishment in that he was ousted from his throne by his Lancastrian rival; that dust was thrown upon his head by the same, "brace of draymen"; that he was reduced to the state of poor prisoner and at last made to fall by the inferior hand of a subject. But, though Bolingbooke deserves our admiration for having rid the country of its most odious wrongs, yet the wrong of usurpation clings to him. Retribution follows him too. Civil disharmony and strfe are rife everywhere in the Kingdom. His projected crusade in order to divert the attention of the pugnacious to a foregin land is a failure. Again his own son seems to him to be "dissolute and desperate" and this goes deep into his heart when side by side the picture of the redoubtable Percy dazzles his eye. His long rein is one round of misery and distress to him. He has no time but to suppress revolts and rebellion. And in his closing years, he candidly admits.

"Uneasy lies the head that wears a Crown", and confesses to the Prince:

"God knows, my son,
By what indirect crooked ways I ract this crown
And how troublesome it sat upon my head."

Henry V too, though he has, by birth as well as by worth, the right of possession, is made to repent for the sins of his parent. On the day of Agincourt, we see the prostrate figure of Henry.

"Not today, O Lord, not today
Think not upon the faults my father laid
In encompassing the crown".

And thus the element of Nemesis is carried until, Richmond, the joint product of both Lancaster and York comes to the throne.

Another great doctrine taught in these plays is the element of practicality. It seems that Shakespeare has been drawn to English History chiefly by the practical wisdom they breathe. It was the mental and moral debility, the vacillating nature and entire absence of all that is practical that makes Richard, that exquisite poet, an execrable monarch and the buffet to the whims and fancies of that calm, cool and strong politician, Bolingbroke. It was the diplomacy, the tact and the grit of Bolingbroke that enabled him to hold the throne against the opposing army of the rebels. It was the very same qualities, that enabled his son also to keep his name alive both in England and France. The same tact of practical nature—the preponderance of piety—was the cause of Henry VI's fall too.

It is also noteworthy that Shakespeare had no faith in democracy. He considered the masses as "a myriad-headed monster" and as such entirely ignored the cry of "seven half-penny loaves for a penny". This is essentially the reason why rebellion never succeeds in Shakespeare. Even in King John, though for the moment the people get the upper hand, yet their triumph is but short-lived. A sound monarchy, according to him seems to be the same as Burke's monarchy, a monarchy balanced by aristocracy and the people—the monarchy that we see as set up by Henry V.

The question may now be asked, why did Shakespeare write these Histories? What is their end and aim. I think this is the answer: whenever a nation's imagination is fired by the exalted sentiment of patriotism, verses such as

"This England never did nor never shall
Lie at the proud feet of a conqueror"

will be the inevitable result. Shakespeare lived in an age of commercial and industrial exuberance, of spiritual effervescence, of intellectual and emotional incandescence, and it is no wonder that he composed such rhymes. And we may piously hope that in the nearest future there will be poets in India too, who will sing to posterity the oppressive opulence of ancient India, who will compose rhymes tending to the just laudation of India. The purpose of the Histories" is also obvious. For my part, I think we can read them with doubled and redoubled relish not only for their poetry, not only for the golden maxims they contain, but also for the sound political principles they embody, which were they followed would keep that "sceptred Isle", safe from the miseries which threaten it now.

—GEORGE MOSES, *Cl. IV.*

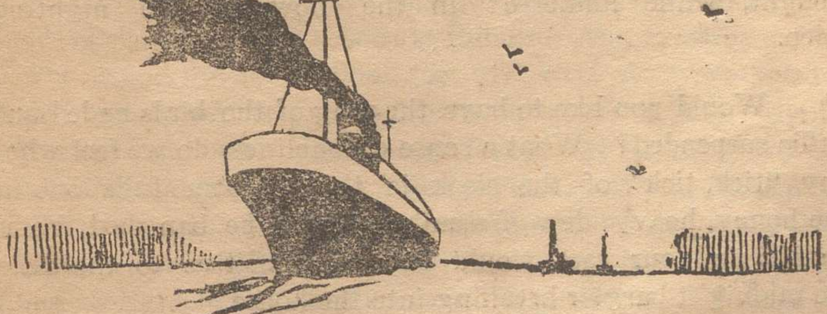

THE LIBERTY TO MAKE NOISE.

There is a mill that goes on by my house, day in and day out and I believe for the whole of nights. It is the one thing that goes on for ever. I have grown so much accustomed to its rhythmic sounds and measured beats, that last night when it stopped, it was really chilling silence. I could not continue by my window until the dead roar had been revived. Without it, there was an air of fearful desolation. I felt like one, shut up in a dead man's room and expecting the ghost to appear before one every passing moment.

I have come across cold ascetcis and staunch Puritans who complain that the world is a pretty big zoological museum rent with the roar of tigers and of lions. These people cannot find time, for any serious thought amidst such din and bustle. They require often a sequestered single room with the shade of the mango tree by the window to protect them from the sun. If it be far from the town and farther away from garrulous friends, so much the better. I remember a friend of mine, once deploring it that some how or other motor cars have come to stay with us and what is worse, they possess both electric and an air horns. I wish that he had stayed over with me for a seven days' time; and I am sure he would have been won over to my creed. For, there is sufficient scope for philosophy and for musing even by the side of a distracting mill. And he is the more admirable and heroic a personality who can evolve the grandest specimens of human thought, while immersed in the flow of the nightingale's voice.

Would you like to have the song of the birds ended and all traffic suspended? What a sense of loneliness do we feel when the tiny "tick, tick" of the clock in the bedroom fails one night! The honey, heavy dew of slumber would be banished from our eyelids and our ears would be mute sensitive to the noise of the midnight burglar breaking into the house.

I have ever loved noise and mirth, and liked to talk rather loudly than in an undertone. There has been as yet only one sound, that at first seemed to daunt me a little and that was the endless gramophone of my neighbour. It seemed well nigh an impossibility to get reconciled to it; but, I have already achieved the impossible. This man, who was quite recently a bachelor and had been preaching to us about the blessings of a single life, is now wedded to an elderly woman. The song of the gramaphone has at last ceased, because he says, it was piercing the ears of his "dear, little hussy." And though he vows that even without it there is plenty of life inside, we miss it from outside tremendously. But alas! She would not hear all that Shakespeare has said about the "man that hath no music in himself, nor is not moved by concord of sweet sounds!" How will she get on with her first-born baby, I wonder!

And that puts me in mind of the case of children. There are certain children of sprightly and active habits, who would like to go hooting after the village mad man. Still others are there who would prefer even in the boisterous age of childhood, the quiet and peace of a lonely corner in the house to the 'hurrah' of the play-fields. Fond parents often take this boy to be the philosopher in embryo, and even encourage him in his gloom. Perhaps, you have been yourself a milksop of this type my reader, and have missed much of the healthy influence of bustle and noise. Such men as these are they, who when they grow up, become the "Philosophers in the Fools' Paradise."

Having said so much in favour of a life of noise and sensations, I am inclined to ask question, "Have husbands any right to complain that they are bored or bullied at home?" Is it not a pleasure rather than a pain to submit to the tyranny of the wife—who would not surely domineer over us if alone we wanted to be left to ourselves and to drown ourselves in the laughter and cries of children. Yearning lovers at least, who are contemplating marriage, would, I feel certain, say "Yes". And as for old husbands, who are chronic complainants let us dismiss them off with the wife's word "incorrigible". Rip Wan Winkle we think had no right to feel any sense of happiness over the news of

his wife's death; in fact, we wonder, how the old fellow could have pulled on with her daily dose of scolding. He was by gracious heavens, a queen man!

Tut-Tut!—the man who speaks of silence any more. Give me the longest-gossipping grand mammas you can find; life would be intolerable without their drolling chat. We are perhaps not warranted too, to speak of the pricking homilies of monster mothers-in law, for considered in this new light even these people add variety and interest to life. Let us have more of children and more of mirth and hum-drum. It is also high time that, we did away with commonplace aphorisms like "Silence is golden" from our copybooks. For Silence is for men without mouths and ears. And even the stubborn hearts of wooden philosophers do melt before strains of sweetest melody, and the greatest sorrows are soothed by the giggling laughter of pretty women.

— C. G. CHANDRASEKHARAN, *Cl. IV.*

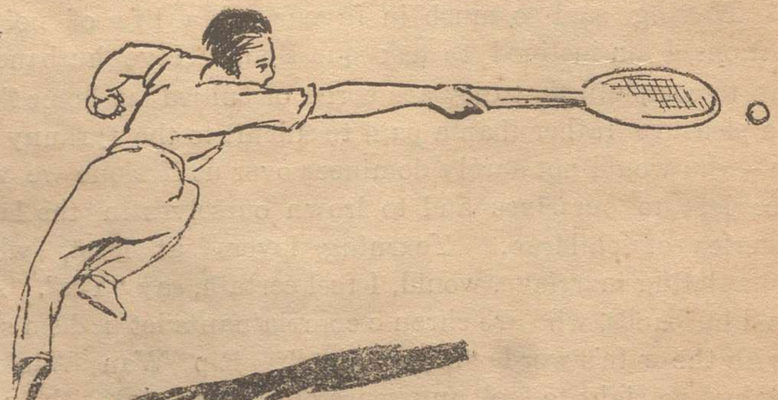

A Visit to the Taj.

The traditional stories about the glory and splendour of the magnificent cities of historic Hindustan have always fascinated me, and a visit to those famous places has been one of my cherished dreams. And I had the luck to realize it.

We, a party of five, reached Agra one fine Friday morning. There we stayed with a friend Professor in St. John's College. Early next morning we set out for the Agra Fort. We entered the great building by the Amar Singh Gate, a huge gateway of red sandstone. Passing along a winding road and then a long flight of steps we came to the pearl mosque, otherwise called "the Moti Masjid," the private chapel of the Moguls.

A few furlongs away from the Moti Masjid was the Diwan-i-am, the Hall of Public Audience, where once Aurangzeb sat in right regal pomp. The solemn grander and the stately dignity of the huge courtyard in front of it and the curious marble alcove inside brought home to the spectators the greatness of the Mogul Kings. Under a canopy of white marble decorated with brilliant coloured stones stood the magnificent throne of the mighty Moguls.

We then passed on to the Diwan-i-khas, the Hall of Private Audience, a pure white marble building ornamented with gold and brilliant colours with a marble dais in the centre. There are numerous arches of the finest workmanship containing the inscription:

> "If there is a paradise on earth,
> It is this, it is this, it is this."

Next to the Taj, this is considered the most beautiful of all Shah Jahan's costly edifices.

The Saman Burj, also called the Jasmine Tower, stands close to this. From here we obtain a marvellously picturesque view of the Taj. It is said that Shah Jahan was imprisoned here during his closing years. He must have spent his time fondly gazing at the

immortal marble tomb of his beloved, which, though standing in the dim distance, probably filled his heart with joy and happiness. Leaving behind the Jasmine Tower we passed a series of apartments that constituted the zenana of the Mogul Kings.

All the buildings inside the fort were constructed by Shah Jahan, and curiously enough, from every window and every turret of this fort the view closes with the shining domes and minarets of the Taj.

It was five in the evening when we returned. Early next morning we started in tongas, and came to a huge sandstone gateway in front of the Taj. The arch bore the inscription in Arabic, "The pure in heart shall enter the Gardens of God."

Now, we felt a happy thrill in our hearts. We were standing right in front of the great Taj Mahal, "the dream in marble", a wonder of the world. The tops of the dome and the minarets of the glorious edifice shone under the soft rays of the early morning sun. A marble path ran with a bath in the centre of it, while tall, sombre cypress trees lined up either side, mute and motionless, like sentinels guarding a precious treasure. The Taj is built on a raised platform 22 ft. high, 313 ft. square. The minarets are 137 ft. high and the central dome 187 ft. with a metal pinnacle adding another 30 ft.

The absolute symmetry and the perfect workmanship of the great piece of marble architecture in the pretty blue setting of the Indian sky exhibited the supreme glory of the art of building. Words are inadequate to describe this glorious edifice, "the proud passion of an Emperor's love, wrought into living stone," which is wonderfully beautiful and miraculously magnificent.

Inside this tomb Shah Jahan and his beloved Queen lie side by side in marble coffins inlaid with rich gems, enclosed by a screen of white marble trellis work of the most exquisite design.

After seeing one two minor mausoleums at Agra we left the place by the Bombay-Lahore Express, and within four hours found ourselves journeying comfortably in the land of Nod in the house of a cousin at New Delhi.

The next day we motored to the Kutab Minar. Ascending a winding staircase of 375 steps and passing through five storeys we reached the top, a height of 258 ft. from Delhi level. The picturesque panorama that unfurled itself before our eyes was simply grand. We surveyed the remnants of a past glory in the old buildings of Old Delhi, side by side with the masterly creations of New Delhi, the stately Jumna winding its glittering way through .green forests and by old fortresses, the solitary fort and tomb of the 'Wise Fool,' Muhammad Tughlak, and the chimneyed mills and factories of the Delhi Province and the neighbourhood.

The Administrative and the Secretariat buildings, and the Viceregal Lodge and the more crowded parts of the New Capital were impassive in their modernity. Passing through some of them we alighted from the car at the Lahore Gate of Delhi Fort.

The short holiday trip had come to an end, and we throughly enjoyed it. We felt ourselves wiser and happier.

And, as I mused over the wonderful architectural work of the Moguls, I realized the authenticity of the statement, that

"The Moguls built like giants
And finished like jewellers."

The climbing of the Kutab Minar, I knew later, was not a joke after all. It had its own effect upon my legs.

—A. MADHAVA MENON, *Cl. II.*

How to Fly.

Many might think that the management of an aeroplane is rather a complicated affair. Well, that is what I once thought, too. Not until I had stepped into the cockpit of a plane that that idea was completely dissipated. The controls of an aeroplane are very few and simple. With a little 'pluck' and some presence of mind, the management of a plane becomes easy.

The chief controls of an aeroplane are the ailerons by means of which the plane can be 'banked', the rudder which turns the 'plane and the elevator. The ailerons and the elevator are manipulated by the use of a single gear called the 'control column' or the 'joy stick'. By moving the stick back, the elevator is pushed down, and the aeroplane ascends. When the stick is eased forward the reverse effect takes place. When the stick is pushed over to the right the left aileron is pulled up, while the right one is pressed downwards. This causes the aeroplane to bank to the right. The rudder is connected to two 'rudder bars' by which the rudder can be used. To turn an aeroplane in flight the use of all the three controls is absolutely necessary. The actions of the rudder and elevator will depend upon the position of the plane, i. e. when flying horizontal the controls have certain effects, and when banked these effects are slightly changed.

To turn right, apply a little right bank and right rudder. Once the plane has started turning, hold off a little bank. Now due to the banking of the plane, the 'bottom rudder' (i. e. the right rudder as called from the direction of the turn) tends to depress the nose, so a little 'top rudder' (i. e. left rudder) is applied and the control column eased back slightly. On no account should 'bottom rudder' and stick back be used as this will start a spin.

Learning to fly is very simple, in fact simpler than learning to drive a car. The most difficult part of flying is the landing. The take off is easy, and the controlling of the plane in flight is equally simple.

The 'plane is first taxied to the leeward side of the aerodrome and the nose turned into the wind (as shown by the wind-indicator on the top of the hangar). The tail-trimming gear (a small handle, the adjustment of which can make the aeroplane 'nose heavy' or 'tail heavy') is set in position, usually placed about the middle. See that the aerodrome is clear, and that there are no aeroplanes landing or taxiing. Remain still if any aeroplane is about to land, for, landing 'planes are always given way. Having ascertained this, the throttle is slowly opened, and at the same time the stick is eased forward a little so as to get the tail up as quickly as possible. If the aeroplane takes off with the tail down she is liable to 'stall'; when taking off, aim to fly to a certain point. To keep the nose of the 'plane on that point the rudder must be used coarsely. Once the 'plane has taken off do not climb steeply, for she will stall. Climbing turns should be avoided.

The first part of the training is to fly straight and level. When about 2000 feet above the ground (this could be read from the height indicator) the nose of the 'plane is turned on to some point on the horizon and, by adjusting the controls from time to time, it is kept on the same point. At first this will be a little confusing, for, due to a little carelessness, the plane will make a complete circuit. This is due to the "propeller torque," a tendency to turn the aeroplane in the opposite direction to which the propeller turns. If this is not corrected, the aeroplane makes a circuit. This is checked by applying a little opposite rudder. An instrument called the 'bubble' in the cockpit will indicate if the plane is flying straight and level. But in learning one should not depend on it.

The turning of the aeroplane in flight is the next part of the training. How to turn an aeroplane was mentioned early in this article. There are a few faults in turning which have to be corrected. If no bank is applied in doing a turn, the turn will be 'flat'. If too much rudder is applied the aeroplane will skid outwards. Once the aeroplane has started turning, a little bank must be held off or else the plane will slip inwards. There are three stages in turning. First, going into the turn; second, staying in turn; and third, coming out of the turn.

Now for the landing. The engine is throttled off on the leeward side of the aerodrome when she is flying against the wind. The 'plane is set in the proper gliding angle (each 'plane has its own gliding angle). When she is about 200 feet high, the 'plane is turned into wind. In turning, care must be taken to see that the 'plane does not lose speed or gain too much speed. The gliding is continued till she is about 20 feet off the ground when she is evelled. She will continue to move forward and gradually descend. When about 2 feet off the ground, she must be held up by continually easing the control column gently backward. The 'plane must be held off the ground until she has completely lost all her speed when the stick is pulled right back, and the 'plane will land. Once the 'plane touches the ground the rudder should be used coarsely in order to make her maintain a straight course.

A perfect landing is called a three-point landing. In this the tail skid and the two wheels touch the ground at the same time. Landings could be best learnt with practice and all faults corrected.

Once the 'plane has landed, look around in all directions and ascertain that everything is clear, then taxi towards the hangar where she is made ready for the next flight.

Flying is a good pastime. In good weather air travel becomes very pleasant and interesting. I say good whether, not that there may be a mishap in bad weather, but because of the number of 'bumps' one gets due to the formation of large "air pockets."

— STANLEY A. PAPALY, *Class I.*

THE MISSING BOY.

"Sarojam!"

A pause. Then— the room was flooded with the scent of perfumes; there was the rustling 'frou frou' of silk at the door, followed by the jingling and tingling of gold ornaments. And a minute later, a sweet-looking, curly-haired damsel floated into the room, glowing with the resplendent life of happy youth and glorious beauty.

Mr. Menon put away his newspaper, and looked up." What were you doing there, Saroj?"

"Going through our *Magazine,* father—the latest issue."

"Anything interesting?"

Sarojam smiled. "There is a short-story by Jaya Raman as usual—and it is a *very* nice one this time also. The plot is well-laid, father, and delightfully brilliant." She continued to turn over the pages of the yellow-covered volume in her hand. "Who is this Jaya Ram, father?"

Mr. Menon rubbed his eyes, and adjusted his spectacles. Well, I have never seen him," he replied. "But I know he's a native of Palghat.........He took a very active part in the *All-India Wit-combat* which was conducted at Bangalore last year. He's an M. A. in literature...........a sprightly young chap, fresh from the University."

"His stories............"

"Well, what is his story this time?"

Sarojam was about to relate the story briefly, when a mischievous-loooking little boy, with the accumulated grime of the day's play still sticking to his face and hands, breezed into the room with an exclamation.

"I must go to the Park, father, yes, I *must*", he spurted out in broken vernacular. "Will you take me with you, sister?—Oh, only this time more—please do take me with you!"

Mr. Menon smiled and rose. "Get ready for the Park, Saroj.........And, look here, Bal, wash your face and hands first, and get yourself dressed."

* * * * *

Brr.........rr.........r.........r !!!

"A sea-plane!" "A sea-plane!"

"Look up!" "What an awful noise it makes! How like a fish!"

"No, it resembles a dragon-fly"

"It's descending!"—"Yes, it is coming down-!"

Rikshawallas and little urchins scurried about in the Park, shouting and hooting. The sea-plane was describing circles in the air, and was descending, bit by bit, in the direction of the vast sheet of backwaters adjacent to the Park.

Mrs. Menon pointed out the flying thing to Sarojam. Mr. Menon too was looking fixedly at the plane. "Do you see two gentlemen there through that small window, father?", asked Sarojam pointing at the flying machine. "Do you, mother?...No? ...I think I see them.........Perhaps the eye-sight of little children is keener than ours......Our Bal may be able to........." She stopped abruptly as though she had become suddenly conscious of some imminent danger. "Bal! Bal!", she called out, looking all around flusteredly, "Where's Bal, father!"

Mr. Menon turned round, and his eyes flashed in all directions searchingly--*Bal was nowhere to be seen* !

"Here, dry your eyes, Saroj. Don't be a child—Bal will be back in a second". And with this Mr. Menon vanished in the crowd.

Horror petrifying her face, Mrs. Menon cast a preplexed look at the backwaters, and followed her husband.

* * * * *

Sarojam was sitting on a bench, her face buried in her palms, when some one approached her gently from behind and said in a voice calculated to console her: "What ails you,lady?"

She looked up to find herself face to face with a stranger—tall, slim, flaxen-haired, bespectacled young man, dressed in a navy-blue serge suit.

The stranger repeated his question.

"My little six-year-old brother Bal is missing," she informed him, "Father and mother are gone in search of him."

A break in her voice suggested the proximity of tears. His eyes brimming with sympathy, the stranger bent forward. "*Little* boy, you say ?...Six years old ?...Well, let me see if *I* can get him back."

With that he was gone.

Mr. and Mrs. Menon soon returned. "Where is Bal ?" asked Sarojam, and almost guessing the reply she burst into a flood of tears which flowed in a scalding stream all over her face and on to her white neck.

"No, you need not get desparate so early, Sarojam—We've still much to hope........."

"Can it be —" put in Mrs. Menon " that he has — has fallen—". She could not proceed further; she kept pointing at the backwaters.

Quite suddenly, humming a light-operatune, the stranger in the serge-suit made his appearance, his face wreathed in smiles, holding Bal by the hand.

"Bal ! my love !" exclaimed Mrs. Menon crushing the boy to her breast. Mr. Menon turned towards the stranger to thank him and express his feelings of sincere gratitude.

* * * * *

And then the most unexpected happened.

With an insolent toss of the head little Bal waved his hand in the direction of the stranger. "Now give me the 'plane, will you?" he shouted.

Mrs. Menon pressed the boy once more to her bosom and smothered his face with kisses. "*I* shall get down the 'plane for you, dearie. Don't trouble the gentleman any more."

Bal widened his eyes in surprise and frowned. "Why, mother, I have carried out my promise; let *him* carry out *his*".

Mr. Menon looked at Mrs. Menon; Mrs. Menon looked at Mr. Menon. Their eyes exchanged interrogations. "And what was *your* promise?" they asked him in chorus.

Bal shrugged his shoulders and said with that peculiarly delightful childish accent in his voice, "Father, he asked me to hide myself behind that bush there, and in return he promised me to get down a 'plane. Now that the thing is done, he refuses everything......See, see, what an unkind man he is, father!"

A slow paroxysm of anger held Mr. Menon rigid. He turned fiercely upon the stranger, and concentrated a two-gun battery of fiery eyes upon him. "Here, Sir," he almost exploded, "What's this child taking about? Is it all true?"

The man in the serge suit was entirely unmoved by the other's impetuosity. "Yes, quite true", he replied slowly. "It was out of a desire to get myself introduced to you all that I devised this plan; but the 'plane spoiled it. A box of chocolates would have served my purpose".

Mr. Menon burst into a mirthless, contemptuous laugh. "Look at the fellow's audacity!" he exclaimed." Well, Sir, who are you?.........And what on earth is your profession, if any? I propose to hand you over to the police presently".

The stranger's heart did not thump, nor did his lips quiver, nor even a muscle of his face twitch, as, in a clear, unperturbed voice, he replied directly to Mr. Menon's questions.

"As for who I am, Sir,—I am a native of Palghat".

Mr. Menon's keen eyes scanned him with an impatient penetration. "Yes.........?"

"I am a Master of Arts in literature."

"H'm?...Your name?"

"Jaya Ram."

The name had quite a magical effect on Mr. Menon and his daughter. "Surely"—Mr. Menon hemmed dubiously—" you aren't the man who writes short-stories in the monthlies; are you?"

The stranger bowed modestly.

An awkward pause ensued for a short time. Sarojams' eyes roved shiftily, lazily to where Jaya Ram was standing. Their eyes met. The corners of his mouth drooped in a ravishing smile, and the faintest shadow of a blush tinged her glossy cheeks.

" Well, then," Mr. Menon broke the silence, " Why have you come from Palghat ?"

With arms akimbo Mr. Jaya Ram bent forward. "I've been invited by the Dramatic Club here," said he, "to take part in a play which they are going to stage next month...And, well, ours is not to question why, ours is not to make reply—you know your Tennyson, don't you—ours is but to comply........."

Mr. Menon laughed. " Pray, What's the play?" he put in.

"I've suggested *Romeo and Juliet* to them," replied Jaya Ram with a merry twinkle in his eyes, and then consulting his watch: "I'm afraid I must be going now. I've an appointment at seven."

" By the way," said Mr. Menon, "do you remember the title of your latest short-story, Jaya Ram ?"

The M. A. thought for a while. "Oh yes. If I'm not much mistaken, my latest is *A Quarrel and a Wedding*."

"Exactly," replied Mr. Menon. "Please come to my bungalow tomorrow afternoon, will you?......*Saroja Mandira, Park Street*......We shall have tea together".

* * * *

A month later, one fine evening, Mr. Menon sat down in the office-room of *Saroja Mandira*, and opened his diary. Drawing out his Golden pen, and gently unscrewing its top he entered in the book the item:

Cost of diamond necklace for Sarojam in connection with her marriage to Jaya Ram, Rs. 2,500.

— C. BHASKARA MENON, *Class IV.*

POEMS.

Heavenly Light.

Thou sparkling heavenly ligh t
Ah! pleasing is thy sight
Though roaring night tracks crowd
Thy shining form to shroud
With beams of brighter hue
Thou light'st the high vast blue;
Honey art thou of flowers
That open in the bowers;
The skylark's song thou art,
Noble and yet smart,
The golden lamps that shine
Before the inner shrine,
A rippling rivulet thou
With water that is love.
The smooth and rosy petals
More precious than all metals
Surely are thy cradle;
Nature's finest model.
Crimson dawn's bright streaks
Kiss they on thy cheeks;
The frisky morning air
Rocks thy cradle fair;
Caring not the storm
I walk to see thy form,
Many a busy mile
Smiling all the while
Oh! pure and divine love,
Thou I discern now,

A thrill of joys sublime
Then through my body chime,
The cheerful light that beamed
From star-bright lashes seemed
As light of golden mist
Floating in our midst
Before that perfect sight
My sorrows took to flight,
A serene melodious sound
Alone did float around.

The Sage.

With feelings overflowing with divine love
The sage he sits by the gurgling stream,
The region of his inner spirit gleams
With visions of supernatural cheer,
His face like summer's eve does glow
And transmits a serene beauty around,
One animating spirit and that alone
Which without stop does kindle in his heart
He knows; and unto that fairy form
He bows his noble forehead with delight,
His mind yearns not for worldly gifts of gold
Nor name nor fame that make a jingling sound;
Virtue seasoned with true tranquility
Is the only thing his noble mind requires
A gentle whisper in praise of Him he sends
Is floated o'er the crystal waters of the stream,
Just like the summer air that fans in love
Upon the moonlit bosom of that river,
That sublime sound pervaded on all sides
And filled the azure height illumined by the stars.

Heart Beats.

It was a pleasing twilight hour,
He saw her in a shady bower;
And thither stealthily went the lover
Behind the dancing leafy clover;
Slightly touched he on her eyes
And her tender breast that sighs;
Then, as a fawn, she jumps aside
And looks with eyelids open wide;
The startled maiden gains her feet
But loving eyes her eyes do meet;
The lashes droop, the lips do part
To show him well her loving heart;
A tender smile plays round her lips
Which eagerly the lover sips;
The dimpled cheeks as radiant dawn
Was to the lover's side then drawn;
And through the stifled breath that flowed
Their hearts they changed and their faces glowed,
And entwined in a loving grasp
With heart that fluttered like a wasp
They sat upon the mossy bank
And in a celestial love they sank.

—V. N. Menon, Mulloth.

Friendship.

Effusive talks of men so bold,
Not at all index love!
All things that glister are not gold!
Some plumy birds look doves!

O'er mains of sea on winter dates,
Its water crested ice,
Yearns man alas! in joy to skate,
Dire be it the price!

And vain the counsel man should'nt pace,
The path of glib friendship;
Forsooth! at sea if ships are razed,
Tempt we not on further trips?

A Riddle.

The golden rays of evening sun,
Were then mere things of past;
The moon's argentine splender now,
Alone it mocked the night.

And right under her silver sprays,
The Beauty stood a-glow,
Her face was bright, her hair was black,
Her lips were *bimba* fruits.

Man's face, they say, and truly too,
Is index of his mind,
Though I, her rhythmic life so pure,
Her mein, it told me so.

Immortal Venus. sent along
By mighty Jove worldward,
With objects not to man unknown—
To trumpt beauty's fame.

There she stood with majestic air,
The vision dazzled me,
And fascinated, gaze did I—
My heart now throbs and aches!

—PANTE RAJ KUMAR, *Cl. II.*

"The Immortal Bliss."

I pray thee not for future bright,
In which the world reckons me great;
No guarantee, Lord! to do the right,
Oft I might err and lose my freight.

Neither I love nor respect laws
Which bind me with human ties;
Divine laws I have none; the loss
Won't make me bankrupt of my sighs.

To lead the wise,—learning's ambition!
To serve the world,—virtue's own creed!
To possess lands,—might's occupation!
I shun these greeds;—that's not my breed!

*   *   *   *   *

I now own nothing in this world;
You have all to give in plenty;
I ask thee not for a realm of gold
To nurse my fame in characters bloody!

I pauper, you rich, and still we are equal;
Both want not for anything in life;
To you all turn to get; with the sequel
They turn me out with cruelty rife.

I care not at all,—these false day-dreams
Have nothing to charm my mind;
If once they turn, for thousand times
They blaspheme, like the heathen kind.

* * * * *

I have a gift to ask of thee:
The Gift of Death—the sleep eternal;—
The rift will close, and none will see
The immortal bliss of being mortal.

Rest alone you gave not to men;—
That they might not now forget you!
Rest alone I need, the mortal ken
To pass, nothing else from thy pew.

God! my Lord! thy angels white
May lead thy children into light;
As for me, give eternal night,
And gift of wakeless sleeping right!!

—L. VENKITESWARAN, *B. A.* (*Old Student*).

COLLEGE ACTIVITIES.

OUR 'SPORTSFOLIO'

The third term is usually a very busy one for the College athlete, perhaps a bit too much of play, certainly a lot too much of work; but this year it was the busiest of them all. Taking Athletics' alone, there were fair 'meets' within two months—College-day Inter-Hall Sports, Inter-Collegiate, Cochin Olympics, Madras Olympics and the 'Varsity Inter-Collegiate finals,— and it is a matter of pride that our students acquitted themselves with distinction in all of them.

The College-day sports was of course a great success. The Physical Directors and the Students' President deserve credit for the excellent arrangements that had been made. Our athlete revelled in the freshly laid 'tracks' and set up many new records before a large and distinguished audience, Sealy Hall had the distinction of winning the 'Mark Shield' for the year. The contest for the Champion's Cup was so keen that it ended in a tie between Melville Furness and T. V. Joseph, both of them very promising 'freshers'.

The 'gosha' events in the women's Inter-Hall contests—including tennis and badminton—having been finished earlier 'in camera' within the chaste precincts of the College quadrangle, the remaining few events 'like Net-ball Shooting Relay,' 'Cork-Shooting Relay' and 'Net-ball Throw for Distance' were contested with due decorum before the assembled spectators. Miss V. J. Aley emerged eventually as the Champion Woman Athlete of the year, though the 'bright young thing' in red skirts apparently got much of the applause.

Tea at four o'clock came as a welcome interlude, and at the end of a very pleasant evening, Sir R. K. Shanmukham Chetty, our distinguished President of the day, distributed the prizes after a short and appropriate speech.

The Inter-Collegiate sports gave our champions an excellent opportunity to try their mettle against much sterner opposition. It was again a 'freshers' day', and but for the magnificent efforts of Joseph, Melville and Balakrishnan, the College would not have won against the formidable Alwaye team. As it was, the two teams raced neck to neck right up to the very last event of the day, with Trichur trailing well behind and Coimbatore dimly visible on the horizon. The atmosphere was electric when the One Mile race—the final event—was about to be started. David ran himself out in a heroic attempt to retain the lead, but Karuppan hung doggedly on and obtained a valuable second place. His time was 20 seconds faster than that established on the College-day sports finals.

Our President, Rao Bahadur I. N. Menon, was throughout a very interested spectator, his keen enthusiasm frequently getting the better of his presidential gravity. The President's instructive yet witty remarks before distributing the prizes and the encouraging words he had in store for the winning competitors came as a fitting climax to a most enjoyable afternoon.

Our students did very well at the Cochin Olympics held at Trichur, Stanley Louis excelling himself by gaining the first place in Shot Put and Javelin Throw. Lonen got selected as a member of the Cochin Olympic Team for Madras.

The winners of the various events in the Inter-Collegiate Sports, proceeded to Madras to take part in the 'Varsity Inter-Collegiate Sports Finals.' Joseph again did well, but the performances of the rest were below expectation. But it has to be remembered that the 'Varsity Finals came at a most inconvenient time. Some of our boys had got tale, most of them were worn out by continuous exertions at Cricket and Football, not to mention the very tiresome journeys to Madras. They had but recently undergone the travail of the Selection Exam., and the bogey of the Final Examination was ever present before them. Under such distressing circumstances, their many creditable performances are deserving of the highest eulogy.

Cricket.

Cynics who seem never tired of repeating that our victory over Coimbatore in the quarter-finals was more due to luck than ability apparently ignore the fact that the bowling talent in the College team is perhaps the best in Cochin State. Unfortunately, 'Ammaman,' 'Tampan', and 'Larwood' were not available for the Madras tour, and 'Venu' was down with examination fever. The team, thus sadly depleted, fought valiantly but in vain against the strong Presidency Collegians, and but for an epidemic of ill-judged running between the wickets we might have avoided an innings defeat. Kunjunni Appan revealed himself as an excellent opening bat, and his dogged stand in the second innings drew applause from all sides. Melville worked like a Trojan, bowling up wind all the time. A few overs with the wind behind might have made his inswingers more dangerous. Kuruvilla's length was often uncertain. The fielding was patchy throughout, except for one beautifully timed catch by Raja.

Association Football.

The performances of our 'Soccer team' are too well known to be reported at length. In the 'Varsity Finals, the team maintained its reputation, putting up a polished exhibition of footwork and positional play. Right from the start our boys swarmed over the Medicoes, Cherian's deft through passes leaving our opponents standing. Seven corner kicks deliberately conceded, and a spate of free kicks against fouls within the first fifteen minutes, and yet no goals scored, recount the sorry tale of missed opportunities. "All the finer points of the game came from the visitors" wrote the *Indian Express* and our team's polished display richly deserved this praise; yet the race is not always for the swift nor the battle for the strong, and the Medicoes won the day to the flattering score of 4 goals to 1. But if it was hollow victory, it was a truly magnificent defeat, and the wonderful way in which our team kept up pressure with defeat staring in their eyes brought solace to the hearts of their harassed supporters.

The exemplary captaincy of Cherian throughout these series of matches deserves mention. Nobody dreamt at the beginning of

the season that our College could produce anything but a third-rate team. Yet we eventually reached the finals, and all but won the Championship. The sterling sincerity of the skipper on and off the field and his perfect handling of the players during the game were entirely responsible for this happy transformation. And now that the season is over and the exams. are drawing near, one is inclined to sentimentalise over Cherian's departure and bemoan with Cassius, "Thou shalt not look upon his like again."

A list of prominent prize-winners is given below. We take this opportunity to convey our thanks to the donors of the various prizes.

Men's Section.

Items	Donors	Winners.
1. Tennis Singles	Mr. A. Sankara Menon	N. Sadananda Shenoi
2. Athletics	Mr. C. G. Herbert's Championship Cup	Melville Furness and T. V. Joseph,
3. Badminton	Mr. C. Mathai's Cups for Winners	N. S. Shenoi and T. M. Verghese.
	and runners-up.	P. J. Kuruvilla and V. K. Hamsa
4. Tennis Doubles	Davies Memorial	C. P. S. Nair P. A. Sundaram.
5. Boat Race	Mr. T. K. Krishna Menon's Cup.	

Women's Section.

Items	Donors	Winners
1. Athletics.	An Old Students' Cup for Champion (1935-6)	T. J. Margaret.
2. ,, ,,	Sir R. K. Shanmukham Chetty's Championship Cup, (1936—7).	V. J. Aley
3. Tennis Doubles	Mrs. Mills' prizes for winners.	Leela Chettur M. Ameena Beebi
4. ,, ,,	Dr. C. L. Joseph's medals runners-up	Thankom Thomas K. T. Sosamma.

— *Rag.*

Reports From Halls.

Barlow.

It is with feelings of independence and confidence that I report that we were second to none in games. But we fared rather badly in sports due to lack of *esprit de corps* especially on the part of the ladies. Yet it is an encouraging indicator of our proficiency that we have carried off most of the first and runners-up prizes in Volley, Basket-ball and Football. It is well known that our Hall is named after one of our living ex-Principals, who himself was a keen sportsman, and we are confident that neither we nor our successors will tarnish his reputation. Our thanks are due to Mr. H. R. Mills for his timely directions, and to Mr. V. K. Hamza for infusing team spirit. Let me also pay my tribute to the frolicsome little chaps who vigorously kept up the vitality of our Hall. Thanks are also due to Messrs. Surendranath and Karuppan, who were very keen in the up-keep of the prestige of our Hall and very much alert on the welfare of our sportsmen. May I wind up with all good wishes to our future. Good-bye!

— A. R. JACOB, *Captain.*

Cruickshank.

The Inter-Hall tournaments of this year coincided with the rainy season. Rain now and then damped our enthusiasm, but could not extinguish the flame of hope. As the tournaments commenced, our Hall was pushed to the back ground in almost every item.

With the advent of Cricket we began to progress rapidly, almost miraculously, The magic wand of Natarajan flashed, the bowling of Charlie and Raja worked havoc. Our blooming 'Bradman,' V. L. Ramachandran, baffled the bowlers, while the batting of Kumara Das shot terror into the hearts of the other cricketers.

Our gallant sisters under our lady champion, Captain V. J. Alie, worked miracles. Their successes were astonishing and astounding both in sports and tournaments. They almost accomplished the impossible.

On the sports day our Hercules, Stanley Louiz, the record-breaker, monopolised the Shot Put. "Cruickshank is a fighting side" was the sentence in everybody's lips. We recovered from an utter collapse, and though we could not snatch away the shield, we emerged smiling.

Don't be dejected comrades, be up and doing. Next year shall be ours—why not?

— MATHEW, P. A., *Captain.*

Davies.

Ever since the inauguration of this Hall system, we have been evincing a keener interest in both games and sports.

From the beginning of the Tournaments we had every reason to hope for success. In Hockey we defeated Cruickshank, and held 'draws' both with Sealy and Barlow. But for the absence of our veteran, Pai, who is in now in the Tata Oil Mills, we would have been able to snatch the Trophy.

Our achievements in both Tennis and Badminton were creditable. Though we were defeated in Tennis doubles by Sealy Hall, we were able to easily defeat the other two Halls. In singles, it was an easy 'walk over' for our veteran Shenoi.

In sports with little difficulty Lonen and John won the 880 yds. race. Ill-luck overtook us in the Relay races, and this dropped our hopes of winning the Shield.

I wish to thank our women athletes and sportsmen for their heroic and 'manly' fight to retrieve the Hall. The valuable points that they earned for us pushed the score up.

Hearty thanks to all the sports-women, sportsmen and players for their unwavering loyalty to the Hall and unflinching courage.

— V. M. RAMASWAMY, *Captain.*

Sealy.

Our young athletes girded up their loins to counteract the advantage gained by Barlow by figuring prominently in the althletic field. Although we were not thought able to cope with the Barlow champions, Melville Furness and T. V. Joseph practised with re-doubled vigour, and got ready to bid for the coveted Shield. Sarachandran Nair and P. Sundaram, our vetcrans in Tennis shared this year's doubles cup.

When the long expected sports finals arrived, it saw the Davies hall topping the list. It was an ideal day, and nature revelled in fresh waves of joy and energy. Our young soldiers fought bravely and the marks mounted rapidly. The athletes of other Halls gasped against the dash of Joseph and the miraculous jumps of Melville. Our score mounted from 143 to 361, almost a record for the College, beating the International record of Hammond. Our sisters had their own quota to give to win the coveted Shield. We laboured and we succeeded. Best congratulations go to all our athletes and sportsmen of both sexes.

— M. I. DAVID, *Captain.*

GAMES CLUBS.

Athletics.

The field was made ready by the beginning of November, and earnest practice began in anticipation of The All Cochin Olympics. We competed for all items, and secured 6 prizes at the finals. One of our competitors set up new records in shot-put and in the newly introduced javelin throw.

About eight students competed in the Inter-Hall sports, and for the Championship shield. The finals began at 2-30 on Saturday. The team events were well competed for and exciting. There were about five events for the ladies on that day and an Old Boys' item. There was unfortunately no staff race. The maximum points were secured by the Sealy Hall while Cruickshank came second. Sir R. K. Shanmukham Chetty, the Diwan, presided over the finals and gave away the prizes. Certificates were awarded to the firsts and seconds in each item. The

Championship Cup for women, instituted by Sir R. K. Shanmukham was awarded to Miss V. J. Aley of the third class.

The Championship Cup for the best athlete among the men students was not awarded on account of the tie between Melville and Joseph, each of whom scored 18 points.

The first inter-Collegiate sports run by the Madras University for the Trichur Division was held in our grounds on Tuesday 19th January· and we won the mark shield by scoring 42 points. Rao Sahib I. N. Menon Avl., gave away the prizes to the winners.

The finals of the inter-Collegiate sports was conducted at Madras on the 8th of February and six students of the College who became first in the inter-Collegiate sports competed. Our relay team lost the first place by a very narrow margin. In all the other items we got second and third places. Our division stood second in Championship.

After the sports our President, who accompanied us as our Manager was at home to the competitors.

— M. V. John, *Captain.*

Badminton.

Our new grounds resound daily to cries of "Hope-ball" "Game-ball". Then emerges our Captain, Mr. Kuruvilla, like the sun out of the Clouds with his usual "We shall play fives". The Secretary and the Captain then reshuffle the sides, and a keen and contested game follows. It is of course worth mentioning that we proposed to challenge the Cochin Lily Team and the Alwaye Union Christian College Team, but the approach of the examinations proved a hindrance to our designs. We intend to engage ourselves in a friendly match with the staff, and Mr. Ramanathan has kindly consented to see it through.

— V. K. Hamza, *Secretary.*

Basket Ball.

This year witnessed vigorous activities and striking progress in Basket ball. We have the good fortune to be an able and zealous band of enthusiasts, who, working hand in hand with our Principal, have contributed not a little, to initiate fresh activities and to promote the progress of the Club along many healthy lines. It remains for me to repeat my deep indebtedness to Mr. M. I. David, the 1st President of the Students' Council for his ready and unstinted response to my

demands on behalf of the club. In one shape or another, honest performance always lives, and the permanent gains of our labour were exhibited in the inter-Hall Tournaments, in which Barlow shone the brightest. The rain, this year, was merciful in its attacks on the ball; but we were cornered by a strange vicissitude, our isolation in a remote corner of the grounds which accounted for the gradual depopulation of our court. It is hoped, that the Club, which is now at the pinacle of its glory and greatness, will not be suffered to fade away by being located in the back-ground.

— P. Balagangadhara Menon, *Captain.*

Cricket.

After our triumph over the St. Thomas College Trichur, we met the Agricultural College Coimbatore in Inter-Collegiate zone final. Our team as a whole felt an inferiority complex to the Agriculturists because of their great victory over us last year. Winning the toss we elected to bat. Our batsmen felt uncomfortable against the leg-break bowling of the visitors. When the opening pair put on a score of 24 disaster befell. Three wickets fell without any further addition to the score. After that our batsmen pulled up and played a steady game. We were all out for 166. (Kunjunny Appan 11, Melville 17, Kuruvilla 75, Raja T. R. 20; Rajagopla 5 for 57, Dinker Rao 2 for 32, Somanna 2 for 21). With great confidence the Agriculturists began their innings, but 'Amaman' shattered their hopes by dismissing the first three batsmen at an early stage. The entrance of Rajagopal altered the complexion of the game. He exhibited some sparkling cricket, his running between the wickets for singles being brilliant. Our fielding was erratic, catch-missing being a regular sight. The Coimbatoreans were all out for 127. (Nagaraj Rao 22, Rajagopal 58; Amaman 3 for 27, Kuruvilla 4 for 45. Melville 2 for 40). Thus the Maharaja's College won by a margin of, 39 runs.

Our next butt was against the Old Boys' team for the Princes' Cup. The match was played in our new 'Lords', and the fresh pitch on that day proved a bowler's paradise. The Old Boys were all out for a meagre total of 19. (Prabhu 8; Melville 6 for 7; Kuruvilla 4 for 0). The College batting next began to repeat the same story, but thanks to 'Amaman' again who stepped in at the nick of time to save the match, the College won by 4 wickets.

The closing match of the season was the Inter-Collegiate semi finals with the Presidency College at Madras. As some of the members

of the team were suffering from examination mania, we were not able to exhibit our true form at Madras. The fact was that our opponents proved too strong for us. Fielding lapses and lack of change-bowlers led us to a great defeat. Kunjunnyappan and Melville attracted the crowd by some steady game.

Looking back, we are proud to boast of an era of unparalleled success. We are greatly indebted to the Prince's Club who were only too ready to give us practice fixtures which we honestly believe contributed not a little to our glory. We have the honour to extend our hearty thanks to Keralavarma Appan Thampuran and Mr. G. Krishna Rao, our President, for their invaluable coaching and untiring enthusiasm.

We hope that our successors will improve upon the tradition of this Club, and win greater laurels in future.

— K. I. Kuruvilla, *Captain.*

Hockey.

Out defeat in the second round of the Inter-Collegiate Hockey tournament at the hands of the Union Christian College, Alwaye, did not damp our spirits. We resumed our activities with true sportsmanship.

During the Christmas Holidays, the Palghat Hockey Team paid a visit to Ernakulam. We met them in a friendly fixture. The match was very interesting, and there was a large crowd of spectators. Unfortunately, despite a thrilling, strenuous fight, we lost by three goals to two.

We had two more fixtures, one with the H. M. S. Investigator which we won by four goals to nil. The second one was with the Agricultural College, Coimbatore, which ended in a draw, the score being one all.

Altogether we played fourteen matches this year of which six we won, three we drew, and five we lost.

My thanks are due to the President of the Hockey Club, and all the enthusiastic members who have contributed to the improvement of the standard of the game here.

The Inter-Hall Hockey Tournament was very well contested. The Sealy and Davies Halls got twenty points each, Barlow Hall and Cruickshank Hall getting ten points each. Thus the Championship became a tie.

— D. Nataraj, *Captain.*

Tennis.

The two courts that were reported as under construction were at our disposal for play early this term. Sadly did we bid good-bye to the splendid lawn, facing the foreshore, for fairly did it serve us for all these years we were there.

A few new members have been enrolled in the club, as a number of the old players have retired from active practice. They however lend their patronage now and then by trying a hand at the game whenever they find it convenient to do so.

— N. N. Pai, *Captain.*

Football.

The College Elevens continued to win fresh laurels. In the University inter-collegiate finals of this zone we met the Coimbatore Agriculturists at Ernakulam. The Game through out was interesting, though ours was an easy victory. We won by 5 goals to 1 and thus qualified ourselves for the Semi finals of the whole 'tourney'.

We went to Calicut and there met the Zamorin's College, and won by 3 goals to 1. Thus we were qualified for the finals. Though to divisional Victories our College is no stranger, for the first time in the history of this College our team was taken to Madras. At the old Engineering College Grounds Madras we met the Medicals. The offensive launched by our team during the first half of the game kept our opponents at abeyance, but in the second half we had to fall back exhausted, the fried Madras veterans sending in four Goals against our single goal response.

The All Kerala Inter-Collegiate finals were played at the local palace grounds. We met the St. Berchmans' College, Changanacherry. It was a real tug-of-war, the first day ending in draw, even after an extended game. On the second day when the game was re-played, our college team during the second half sent in a violent ball through our opponent's Goal, which they were not able to return and secured us the victory and the trophy.

Our thanks are due to Mr. V. K. R. Menon who still takes a keen interest in the activities of the club. Our President, Mr. Easwara Iyer, by his ceaseless effort has contributed much to the success of the team. Our thanks are also due to him and to the Physical Directors.

— K. O. Cheriyan, *Captain.*

THE STUDENTS' COUNCIL.

The Students' Council is of recent birth. It is the working Committee of the Students Union, and consists of the following office bearers: Hall Captains, Class Representatives, Games Captains, Secretaries of College Societies and Hostel Secretaries. Altogether we are thirty-six in number including ten women students. The Council reports on matters referred to it by the Principal and is authorised to make suggestions regarding the improvements of the amenities of student life in the College. It is also responsible for appointing Sub-Committees for the proper management of general College functions.

We began our activities with the election of the President, the Vice-President and the Secretary of the Council. Mr. M. I. David was elected the President, Miss. T. J. Margaret the Vice-President and Mr. K. J. Thomas the Secretary. We are extremely glad to state that the Council was able to do some substantial work during this experimental year.

On the recommendation of the Council the rates of catering in the College refectory, were brought down to a reasonable level. A separate Vegetarian section to the Canteen was also opened in the College compound, providing convenience, comfort and economy for the students. The whole catering department is now under the direct supervision of a Refectory Committee. The Council also had its initial say in the formation of the Social Service League and the Excursion Club.

One of the resolutions passed by the Council when it met last was that only a Fourth Year class student (B. A. or B. Sc.) should be eligible to be elected President of the Council. Another equally important resolution passed by the Council on the same day was that only those who have represented their respective Halls in any of the Inter-Hall matches should stand for the Captainship. Two of the most important recommendations made by the Council were:—

"Paying due regard to the financial embarassments of the students the present rate of fine of two annas a day might be reduced to a nominal amount.

It was too hard to compel students to pay fine for Sundays when fee was not accepted on that day".

The Principal has taken steps to redress the legitimate grievances of the students.

Thus we feel that within a short breathing space, we were able to advance a little in the right direction. We are extremely thankful to our Principal who, by the creation of this Council, has given us an opportunity to voice forth the general opinion of the student community.

—K. J. Thomas, *Secretary.*

SOCIAL SERVICE LEAGUE.

This great College of ours is giving its lead in 'Social Service'. The members of the Social Service League attended regularly classes in theory and practice at the Out-patient Department of the Local General Hospital under the guidance of the medical authorities.

The first lecture we had was on "First Aid" by Dr. T. Verghese, M. D., the Civil Surgeon-in-charge. He also delivered a very interesting and instructive lecture on 'Tetanus'. We had also the benefit of extraordinary lectures by "specialists" on common diseases such as Leprosy, Consumption. Bleeding, Convulsions. Fractures, Dislocations, Burns, Suffocations, etc. were topics for daily discussions. occasionally we got chances to witness and also assist at minor 'Operations' too. We are also conscious of the fact that we have done considerable work to relieve pain and misery.

We are thankful to the Medical authorities for the inspiration they have given us. Dr. Babu Rao deserves special mention for the most valuable and patient service he has rendered as in imparting knowledge on a variety of diseases and on the complexities of the human constitution.

The examinations will interrupt our 'service' which will be resumed next term. We invite willing students to join the League which has great possibilities for humane and cosmopolitan service.

The following members of the Social Service League were posted for Hospital out-patient work as follows:—

BATCH A.	1. K. J. George,	Calss I,	gr. i,
	2. K. P. Chandrasekharan Nair,	I,	iii,
	3. K. Ragunathan Thampi,	III,	ii e,
	4. T. R. Venkitakrishna Pillai,	III,	ii e,
	5. C. P. Govindankutty Menon,	III,	iv a.

BATCH B.	1. M. Rabindra Nath,	J. B. Sc.,	gr. v.
	2. A. Kochunni,	Class I,	ii,
	3. T. A. Ramakrishnan,	J. B. Sc.,	
	4. M. V. Achutha Rao,	Class III,	ii e,
	5. N. J. Joseph,	III,	ii b,
BATCH C.	1. K. Gopinath,	S. B. Sc.,	
	2. M. G. Ramachandra Nair,	Class IV,	iv a,
	3. V. M. Tharanath,	,, II,	ii.
	4. P. Gopala Kurup,	,, III,	iv b,
	5. T. K. Purushothaman,	,, II,	ii,
BATCH D.	1. T. Halasyam,	,, II,	i,
	2. M. Krishnankutty Menon,	,, I,	i,
	3. C. S. Krishnaswami,	J. B. Sc.,	iii,
	4. P. Achuthan Nair,	Class III,	iv a,
	5. C. P. Sarachandran Nair,	,, III,	iv b,

BATCH A.	On all Saturdays from 9 to 11 A. M. commencing from the 31st of October 1936.
BATCH B.	On all Sundays from 3 to 5 P. M., commencing from the 31st of October 1936.
BATCH C.	On all Sundays from 9 to 11 A. M. commencing from the 1st of November 1936.
BATCH D.	On all Saturdays from 3 to 5 P. M. commencing from the 1st of November 1936.

Owing to the large number of volunteers for this work, further arrangements were made to give every one an opportunity of serving and vacancies in the batches were filled up as they arose.

— P. G. Kurup, *Secretary.*

SEA SCOUTS.

The following programme was adopted for the recent camp of the Cochin Sea Scouts (see separate article.) :—

Thursday, 31st December 1936.

(Starboard watch)

10—12 A. M.	Make camp in good order.
	Fly staff, hoist flag.
	Latrines.
	Kitchen. Port, watch cook meal.
1 P. M.	Meal.
2--3.	Rest.
3—4-30	Opening talk, Camp Commandant.
4—30-6	Bathe and Boat pulling.
	Sunset. Lower flag.
	Hoist riding light.
6-30—7	How to keep a log.
8	Meal.
9	Short camp fire.
	Prayers.
	Good-night.
10	Lights out.

Friday, 1st January 1937.

6 A. M.	Reveille—Church parade.
6-30.	Bathe.
7.	Hoist flag. Prayers.
8.	Chota.
8-30	Inspection.
9.	Clean boats.
9-30	Leave for *Investigator* (1) Rule of the Road——Mr. Moore. (2) Safety precautions.
12—1	Knotting and splicing.
1	Meal.
2—3	Rest.
3—4	Prepare camp for visitors. Tea for guests.
5—6-30	Practical sailing—Mr. Davidson.
6-30	Flag.
7—8	Signalling (Morse)
8 P. M.	Meal.
9	Camp fire. Prayers Good-night
10.	Lights out.

Saturday, 2nd January 1937.

6-30 P. M.	Bathe.
7—8	Boatpulling.
8	Breakfast.
9	Inspection.
9-30	Leave for *Cochin* Tug.
10—12	Fire precautions at Sea.
	Demonstration on the Tug. *Cochin.*
	Visit "Clan Line" mercantile ship.
1 P. M.	Meal.
2—3	Rest.
3—4	Theory of sailing.
4—5	Rigs of vessels.
	Knotting and splicing.
5—6-30	Boating games.
6-30	Flag.
6-30 to 7-30	Talk by Port Officer.
8 P. M.	Meal.
9	Camp fire.
	Prayers.
9-30	Goodnight.
10 P. M.	Lights out.

Sunday, 3rd January 1937.

6-30 A. M.	Bathe.
9—10	Church parade:
10	Inspection (visitors from Cochin).
10	Navigation
	Lights and Flags used by ships.——Mr. Wakefield or Mr. Sheppard:
11—12	Care of boats and repairs: ——————— Mr: Grub
1 P. M.	Meal:
2—3	Strike camp:
3—4	Final talk, C. Commandant: Sea Scout organisation and crafts for various localities and load boats and pull for Ernakulam.

STUDENTS' CO-OPERATIVE SOCIETY.

Office-Bearers for 1936-1937.

President.	The Principal—*Ex-Officio.*
Vice-President:	Mr. N. R. Ramachandra Iyer, M. A., L. T.
Joint Secretaries:	Mr. P. R. Subbarama Iyer, M. A., (HONS.) L. T.
	„ K. Parameswara Menon, Cl. I.
Treasurer:	Mr. N. P. Subramania Iyer, M. A.
Members:	Mr. M. A. Krishna Kaimal, Cl. IV.
	„ K. R. Sreedhara Panikkar, Cl. III.
	„ P. G. Joseph, Cl. II.
	„ N. I. Devy, Cl. I.
	Miss. A. Lekshmikutty, Cl. III.
Clerk:	Mr. P. Subramania Menon.

"Inaptitude, corruption, mismanagement and inefficiency are keeping the movement far away from success," wrote the Registrar of Co-operative Societies, Cochin State, while reviewing the work of his Department for the year 1110. But here is a record for efficiency, aptitude, honesty and perseverance. The Registrar of Co-operative Societies is taking us nearer and nearer to the ideal of Co-operative movement.

Our membership has risen from a number below 100 at the start to over 500 this year. There is an enormous increase in the

volume of work done. Our prices are lower than the lowest of bazaar rates, and it is satisfying to note that the students have fully taken advantage of this fact. Business being thus increased, we had a sufficiently encouraging budget before us, and we have raised the salary of our 'Registrar' by rupees five. The recent change in attitude of the 'fair' section of the College towards the Co-operative stores must surely have been due to the satisfaction given by the Society to students. Out of the short surplus we had this year we have awarded a Scholarship of Rs. 24 to a poor but intelligent student of the senior B. A. Class.

Let me quote what the Secretary wrote in 1935?

"One thing—the scanty encouragement we receive at the hands of many of our professors and sisters (sort of) throws the wet blanket over our budding scheme."

I conclude with his words. "Let it not be the old story once again."

— K. Parameswara Menon, *Secretary.*

Mathematics Association.

"Numbers—Their meaning and magic" was the amusing subject on which Mr. Francis. J. Eravely spoke at a meeting on 29th January 1937 with Mr. V. V. Gopalan, a member, in the chair. The lecture was throughout interesting, and it was profusely illustrated with examples which he worked out on the board. He explained many mathematical tricks with the air of a veritable magician revealing his extraordinary knowledge of Numerology and the Occult Sciences.

The magic that could be wrought with numbers was further illustrated by a mathematical prodigy who paid a visit to us recently. I refer to Mr. Guruswamy of Madura, who, on Tuesday the 9th of February, at the rather inconvenient time of 1-30 P. M., gave us a grand demonstration of his prodigious memory-power, in a hall crowded almost to suffocation. When we saw him nonchalantly dabbling with twenty-digit and thirty-digit numerals, we were irresistibly reminded of Macaulay—here, indeed, was a walking table of logarithms!!.........

We can only wonder what a flaming genius Mr. Guruswamy would have developed into, had only God provided him with the power of sight!

Mr. Sankara Narayana Sastri, Professor of Vyakarana, Sanskrit College, Tripunithura addressed our Association on the 17th of February at 4-5 P. M. on "Ancient Mathematics." We are sure we derived immense pleasure and benefit from his scholarly inquiry into the Mathematics of our ancestors.

A Social gathering was held on Friday the 19th February, followed by a group photo.

The Association has now on its rolls about 130 members in all, of whom not less than 60 are women students............Can there be still people who doubt whether Mathematics has any poetry?

— S. Ramchandran, *Secretary.*

History and Economics Association.

This year a number of meetings were held presided over by former students.

On the 19th of August, Miss L. K. Ambadi took the chair, when Mr. M. I. David read a paper on "Nationalism *versus.* Internationalism."

On the 16th September; Mr. Sant Singh. M. A., Professor of Economics, Khalsa College, Amritsor, deliverd a lecture on "Evolution of Culture."

On 5th October, under the presidenship of Mr. P. S. Velayudhan, M. A., another ordinary meeting was conducted, when Mr. M. I. Thomas, spoke on the "Power of the Press."

A Parliamentary Debate took place on a fine Friday evening, with Mr. V. K. R. Menon, M. Sc. (Lond) as the Speaker.

The motion before the House was that "Politicians have done greater good to the world than Poets." Mr. G. Vasantha Pai was the mover and Mr. C. G. Sivadas, the opposer. The following members spoke on the occasion: Mr. K. Sreedharan, N. R. Ramachandra Iyer, M. A., L. T, T. R. Velunney, B. A.. B. L, M. Achutha Menon, R. S. Panicker and M. S. Padmanabhan, B. A. After a very interesting

discussion and some lively questions and opinions from the floor, the House divided. The motion was lost.

We had our last meeting on the 27th of January 1937 with Mrs. Margaret Chithalan in the chair. Mr. N. Sreenivasa Shenoi spoke on "Democracy in the retreat." The meeting was well appreciated by the audience, and many members came forward with their opinions.

Though the Association was operating under very severe financial adversites, we feel proud to state that we were able to maintain, if not to over reach, the tradition of its past.

— K. J. Thomas, *Secretary.*

Physics Association:

Under the auspices of this Association demonstrations were held in the laboratory at the time of the College Day celebrations. This year the laboratory was open to all. All of us enjoyed much, and it was a spectacle to see men and women students surrounded by an eager crowd listening to the demonstrations.

The second ordinary meeting of the Association was held with Mr. H. R. Mills M. Sc., in the chair, and Mr. Ramasubban, M. A., Commercial Research Officer, G. I. P. Ry., was the lecturer. He spoke on 'Sugar Industry.'

At the third meeting Mr. P. S. N. Kaimal read a paper on 'Chemistry of Photography'. Mr. K. V. Krishna Warrier, M. A., took the chair.

The Wireless and the Photographic Clubs are turning out good work. The members take active interest in them.

We hope to conduct a competition in Photography and another in General Knowledge in Science if sufficient number of members respond.

— K. Gopinath, }
— R. V. Bhat, } *Jt. Secretaries.*

NEWS FROM HOSTELS.

Christian Hostel.

Our nights are now shorter and the days longer. The happy-go-lucky have begun to take life more seriously, and the more studious find little time to ease a while. In the selection examination the Hostel scored pretty well, and in the field the traditional glory remains untarnished.

Ere long we are to part, and those of us who are to meet again as Hostel mates will assemble early next year perhaps not under the roof of this venerable old building of honourable traditions and enviabl achievements.

— P. J. Mathew, *Secretary.*

Cosmopolitan Hostel.

The third term began with an air of seriousness pervading through the Hostel, in expectation of the ordeal of the University examinations. Our hostel fared very well in the last University examination, and we hope to do our very best at the ensuing examinations. Naturally all the leaders are confined to their rooms poring over their volumes with the occasional encouragement from our Warden. Moreover the din of the dynamo has now given place to a calm and silent atmosphere, facilitating greater concentration on studies.

Our Hostel activities are going on as usual. The hostel has not merely maintained its high reputation but wrested new laurels in the various games and inter-Hall tournaments conducted under the auspices of the College. Mr. P. A. Sundaram is one of the winners in the inter-Hall tournment for Tennis doubles, and has won a cup. He was a given grand acclamation by his fellows.

We are having common prayers every Monday. These are so arranged as to enable students of all castes and creeds to join together. This healthy feature has been exercising a salutary influence on the general Cosmopolitan tone of the institution.

We wish to gratefully acknowledge the presentation of a portrait of His Highness the Maharaja of Travancore by Mr. K. Gangadharan, one of the boarders. This portrait was unveiled at a meeting presided over by Mr. K. J. Augustine.

We celebrated the Hostel Day on the 23rd January 1937 under the Presidentship of Mr. Thomas Manjooran, B. A., B. L., Govt. Advocate. The enthusiasm and sincere interest of all the boarders were responsible for the smiling appearance that the premises put on at that time. Mr. O. Kappeler and Srimathi T. Bharathi Amma were our English and Malayalam speakers respectively. Before the commencement of the public meeting Tea was served which was joined by the members of the staff and some other distinguished guests. The Cosmopolitan Olympic Sports which followed created a roar of laughter among the spectators. After the public meeting there was a Grand Variety Entertainment by the boarders. The Hostel today is a happy joint family where there is perfect amity and concord. This has been largely due to the kind sympathy of the authorities and the good sense and honour of the boarders. We trust we shall be able to maintain untarnished the glorious traditions of this great institution.

Shaik Hussain Sahib, *Secretary*,

The Muslim Hostel.

Situated as we are in the midst of genial surroundings, the Scout quarters, the temple of good will and mutual help on one side, an Insurance Company, the temple of safety on another, the high way, the birth right of all on a third side and a glassy canal, "the image of eternity" on the fourth, our quota in everything really deserves mention. And what is more ours is a well ventilated happy haven where many a 'ship' carrying requisites for construction touches the quay to our left.

An era of changes—so too with the Muslim Hostel. With the re-opening, our book-worms were found off and on the Sports grounds; but now with the approach of the exam. they are once more shut up among dusky volumes. To the pedestrian of the road the Hostel might appear a deserted village, but to the more serious inward visitor is revealed the spectacular display of students sitting over the books in their closed rooms, a perfectly contageous atmosphere for even the dullest of students.

V. K. Hamza, *Secretary.*

Thiyya Hostel.

Our Hostel day was celebrated on Saturday the 9th of January. The public meeting was presided over by Mr. M. K. Raman M. A., B. L. Many of the old inmates of the hostel and a large number of the public, both women and men, were present. Messrs. V. Ramanathan and P. Kesava Dev gave addresses on the occasion, the former on *Hostel life* and the latter on *Kalakal.*

Another meeting was held on the 16th idem, when our Literary Union observed the "Asan Day" commemorating the late Mahakavi Kumaran Asan. Mr. P. S. Velayudhan, M. A., presiding, Messrs. Kunnath Janardana Menon and Changampuzha Krishna Pillai spoke, respectively on the personality and works of the great poet.

Three more members have joined our Hostel this term. We are happy to welcome them.

The proximity of the examination has instilled into student-hearts a sense of responsibility, and a vigorous and strenuons effort is being made by them to face the inevitable with fearless courage. Midnight oil burns in most rooms, though, of course, with the golden exception of one or two, whose occupants seem not scared by the 'Ides of March.' A splendid success to all!

— K. B., *Secretary.*

Y. W. C. A.

One of the noteworthy events of the Y. W. C. A. this term was the celebration of its 10th Anniversary. A public meeting was held in the Maharaja's College hall, when the world-president of the Y. W. C. A., Miss Van Asch Van Wijk presided, and interesting speeches were made by Mr. M. S. Menon M. A. *Bar-At-Law* and Miss Woodsmall, world's secretary of the Y. W. C. A.

A successful experiment was also tried by the members of the Student Christian Federation when they invited the Alwaye College students to stage a Malayalam drama in aid of the Student Christian Federation in India.

The senior branch of the Y. W. C. A. members were kind enough to take the junior branch to a delightful boating party to some of the islands.

— A Boarder.

Women's Hostel.

This Term may indeed be reckoned as an epoch making one (to use a grand epithet) in the history of our Hostel. With all the ardour and enthusiasm characteristic of a first attempt, we have just celebrated our first regular Hostel Day, under the best of auspices; and the glow of pride caused by the unique success of that first attempt has hardly left our faces yet.

The meeting was held in the Hostel premises, in beautifying which we had employed all our womanly sense of artistic decoration—strengthened, of course, by the mighty efforts of our inevitable old "Cheeku", who, however, shook off his "drowsy numbness" and rose to the occasion for once in his life. We had the rare privilege of getting such a distinguished member of our sex as Mrs. Skrine to preside over the meeting. Our expectations were fully realised in the refreshingly original and delightfully humorous remarks which she made on the occasion. Among the novel ideas contained in her speech, her suggestion about the desirability of maintaining a "Hostel Book" as a record of the individual impressions and ideas of out-going boarders year after year, appealed to us most. She has herself graciously offered to present us with a book suitable for the purpose. We are, of course, all enthusiasm to act up to her valuable suggestion.

The Secretary, in her Report of the working of the Hostel and Literary Union, made a brief survey of the history of the institution from its inception up to the present day, making special mention of a prior visit of Mrs. Skrine, and of a " talk" by Mrs. (Dr.) Sankarambal on Aspects of Western Life and Character worthy of our emulation.

Miss G. Vatsala Bai, B. A., (Hons.) then gave us a learned and fascinating discourse on the Evolution and Present Condition of Education in India, suggesting many thought-provoking methods of reform. It was followed by a short but highly poetic speech in Malayalam by Mr. G. Sankara Kurup (Vidvan), exhorting us to utilize our education in a manner consistent with the high ideals of ancient Indian womanhood.

A Farce, presenting the ludicrous handling of a divorce-suit in a court of law, was then enacted by the boarders. The actresses, most of them veterans of the College stage, were pronounced to have acquitted themselves creditably.

After the function, we swarmed round Mrs. Skrine for her, autograph, and she was good enough to oblige every one of us in her characteristic manner.

Our biggest excitement for the year is over with the Hostel Day and EXAMINATIONS—the very word sounds grim—now stare us in the face. But as the Secretary rightly put it in her Report, we do not consider examinations to be the be-all and end-all of existence, though we do not lag behind others in paying them their *due* respect.

We feel sad to toll the knell of the parting year, but let us *smile even through our tears*—"tears of endless pity yet of a sacred joy and triumph......the beautifullest kind of tears,—indeed perhaps the beautifullest kind of thing—like a sky all flashing diamonds and prismatic radiance"......as Carlyle would describe the phenomenon.........yes, let us still smile through our tears—and wish our out-going fellow-boarders the *very best of luck in everything* !

—A. Boarder.

THE COLLEGE DAY, 1936.

1. Open Day.

The Maharaja's College put on her best smiling face on December 19, 1936, when her annual "Day" was observed with unusual eclat and ceremonies. Flags and festoons on the premises with triumphal arches at the entrances announced to the citizens of Ernakulam that they were on their "local holiday" of feasts, treats and entertainments.

The "Day" started with aquatic sports at 7-30 a. m., at the Huzur Jetty which was keenly contested by the students.

Between 8 a. m. and 1 p. m. the College was left open to the visitors. The History and Economics section had on view certain charts, drawings, and pictorially presented statistics of general interest with special reference to India and the Cochin State. Cochin Harbour models were exhibited by kind courtesy of Mr. R. C. Bristow.

The College Library and Mathematical Lecture Theatre and the Main Hall and Lecture Rooms were also open to the spectators. A few demonstrations were in progress during this time in the Chemistry and Physics Laboratories, while the Natural Science Museum and the Taxidermist's workshop offered special attractions to the spectators.

The Union buildings honsing the Staff Common Room, the Arts Club, Physical Director's Room, Students' Common Room, the Refectories and the Co-operative Stores were available for inspection by one and all interested in the physical amenities obtaining in the College.

2. Old Students' Association.

The annual meeting of the Maharaja's College Old Students' Association was held with Prince Kerala Varma, B. A. in the chair, in the Intermediate Physics Lecture Hall at 2-30 p. m. The Annual Report by the Secretary was passed, after which the following office-bearers were elected for the next year:—

	H. H. Prince Kerala Varma, B. A.	*President.*
Messrs.	N. Parameswaran Moothath, B. A., B. L.	*Secretary.*
,,	G. R. Narayana Iyer, M. A., L. T.	*Treasurer.*

,, P. Bhaskara Menon, B. A., B. L. ,, S. K. Subramania Iyer, M. A., L. T. ,, E. Sankunni Menon, B. A., B. L. ,, A. Narayana Menon, B. A., B. L., M. L. C. ,, P. Narayana Menon, M. A. ,, N. S. Radhakrishna Sarma, B. A., B. L. ,, M. P. Cherian, B. A., B. L. Miss Vatsala Bhai, B. A. (Hons.)	*Committee Members.*

The President in his concluding speech exhorted the old students to evince keener interest in the Association. With a vote of thanks by the Secretary the function terminated.

In pursuance of a resolution passed at a Committee meeting of the Old Students' Association, a portrait of Prince Kerala Varma, B. A., who has been the President of the Maharaja's College Old Students' Association since its inception, was unveiled by C. Matthai Esq., B. A., L T., ex-Director of Public Instruction. In doing so, he observed that he had known the Prince ever since his student days in the College and had been keeping in touch with him throughout his subsequent career. One of the pioneer University graduates in the Cochin Royal Family, he took a keen interest in the education of the younger members of the Family. Another of his self-imposed tasks in the sphere of education was in connection with the management of the Sanskrit College at Trippunithura. He had for many years been the President of the Managing Committee of that institution. And since Mr. Matthai happened to be the Head of the Department during the formative years of the College, he was in a position to gauge the valuable contribution the Prince had made towards the up-building of that institution. It was to him a labour of love and devotion. The Maharaja's College owed him a heavy debt of gratitude for the services he had ungrudgingly rendered so long. Ever since the College Day was instituted, he had been the President of the Old Students' Association, on whom devolved the task of making arrangements for the annual gatherings and the celebrations connected with them. That they had been conducted with such conspicuous success from year to year was to a large extent due to his personal influence and his unstinted exertions. But he worked behind the scenes all the time, and most of those who participated in these festivities knew little of the labours of the Committee and its President and the assiduous care and attention with which all the details were arranged. In spite of his indifferent health the Prince had been bearing this burden all these years and it was but fitting that they

should commemorate his long connection with the College and his devoted services in its behalf by putting up his portrait in the College so that it might serve as a reminder and an inspiration to coming generations.

Prince Kerala Varma thanked the Association for the honour done to him and for the eulogistic terms in which Mr. Matthai had referred to his services.

By 3-30 p. m. Tea was served, and heartily enjoyed by all students, old and young, and a goodly number of the friends, benefactors and well-wishers of the College.

3. Public Meeting.

The public meeting at 5 p. m. was held in the eastern quadrangle adjoining the Sealy block, which had been made specially gay with buntings, streamers and fencings enclosing an area laid out neatly with chairs and benches. As usual a large and representative gathering of the officialdom was present, besides the many old students, former staff and invited guests. Several members of the Royal Family and their consorts and other distinguished ladies also graced the occasion with their presence.

Mr. K. S. Manickam, B. A., B. L., M. L. C., Secretary, Old Students' Association, welcomed the gathering. In doing so he paid a tribute to the President of the day, Mr. S. Ranganathan, I. C. S., O. B. E., one of the most distinguished *alumni* of the College.

4. Principal's Report.

The Principal, Mr. H. R. Mills, M. Sc. (Lond.) read the report detailing at length the many-sided activities of the College and its achievements at the University and in the field of Sports and Games, since the previous College Day:

Mr. President, Your Highnesses, Ladies and Gentlemen,

I have much pleasure in submitting the following report on the work and activities of this College since we celebrated College Day last year.

It was a great disappointment to me not to have been able to share in the celebration of College Day last year, but I am very happy on this occasion to meet the many Old Boys and Friends of the College.

Our ever-growing College has required several additions to the staff. Dr. G. F. Papali who was on long leave in the Bikaner State service returned to us as Professor of English in the place of T. K. Sankara Menon who was appointed Sarvathikariakar. We welcome three new members of the staff: Mr. T. Madhava Menon, Assistant Professor of Chemistry; Mr. A. R. Ravi Varma Thirupad, Demonstrator in Physics and Mr. P. S. Velayudhan, Assistant Professor of History. We trust their stay with us

will be long and happy. On the debit side of our staff balance, I have to report the retirement of that staunch servant of the College, Mr. P. S. Ramakrishna Iyer, Professor of History, who served the College for 32 years of its 62 years of existence. Many old students and friends may wish to hear more of the life-work of Professor Ramakrishna Iyer and of the grand 'Send Off' that was accorded him, but time forbids, and I would refer my hearers to this term's issue of the College *Magazine.* Professor T. C. Sankara Menon has been designated Professor of History and Economics.

This year is a record one in regard to numbers. We have now 691 students on the rolls as against 651 last year. We have 406 in the Intermediate, 188 in the B. A. and 79 in the B. Sc. section. The total number of women students is 182 as against 145 last year. There are 6 junior scholarship holders in the College, and 69 students are enjoying half fee concessions.

In the University examinations of last March, the College maintained its usual excellence. In the B. A. there were 68 per cent passes in English, 81 per cent in Languages, 78 per cent in Mathematics, 73 per cent in Physics, 89 per cent in Chemistry, 80 per cent in Zoology, 89 per cent in History and 76 per cent in Economics. In the Intermediate Examination there were 57 per cent complete passes with 15 First Classes 11 in Gr. I; 2 in Gr. II; and 2 in Gr. III.

In the B. A. Degree examination the following distinctions were gained by our students: V. Krishna Menon—First Class, 5th in the Presidency in Part II Sanskrit. K P. Balakrishna Menon—First Class, 1st in the Presidency in Physics. Mary Samuel—First Class, First in the Presideney (bracketed) in Zoology. On the whole we should feel justly proud of our University examination results. I may be permitted to express the hope that we shall keep up this good standard and even improve it this year.

The College Hostels, although comfortably full, are not crowded except in the case of the inadequate Women's Hostel. The strength of the Cosmopolitan Hostel is 57, the Women's Hostel 23, and the Christian Hostel 23. The following recognized Government Aided Hostels have been working during the past year: The Muslim Hostel, the Harijan Hostel, the Sadanam and the Y. W. C. A. We are grateful to the management of these Hostels for the care and supervision given to the College students. Certain important improvements and repairs have been carried out in the Women's Hostel resulting in greater general comfort of the boarders who have been for some years putting up with all kinds of inconveniences. The Girl Guide movement has been started in the Hostel under the captaincy of the Superientendent. As usual the Hostels have their own elected Office bearers, and this year in the Cosmopolitan and Christian Hostels, a daily report is received by the Superintendents on the current affairs and repairs in the Hostel written by a student janitor appointed week by week.

The Superintendents have been at special pains to make Hostel life attractive to students by keeping the costs as low as possible, and by fostering an atmosphere of study and fellowship. We should like parents and students to realise that although the greater independence of 'private lodging' may offer some attraction to young men, yet we firmly believe that those who once accustom themselves to the give and take, and the discipline of an ordered corporate life, will find that it brings them both benefits and joys which remain a treasured possession throughout life.

A serious effort has been made this year to develop a fuller and more responsible student life. The ideal of a student Union is gradually being attained. The old High

School block has been a God-send to the College, as we have there concentrated all things that a College should offer its students as soon as they are relieved from the class-room or laboratory: Students' Refectory, Students' Canteen (for men and women), Students' Common room, Students' notice boards, Students' Co-operative Society, Arts Club Room, Physical Director's Office—all these facilities have been taken advantage of to the full, particularly the facilities offered by the Refectory which is supervisd by a Refectory Committee. The Common Room under a student Secretary appears to be much appreciated. Indoor games, magazines and newspapers have been provided in both the Staff and Students' Common rooms.

To co-ordinate all the student activities, including the many Societies and Clubs, all students are made members of the Students' Union of which the Working Committee is the Students' Council with a Student-President and a Vice-President.

Thanks to the kind co-operation of the Students' Co-operative Society, it was possible to publish and issue to all students, a Students' Union Handbook giving full information on all Union matters. The Handbook is also a Students' Diary which gives Games fixtures and particulars of Games Clubs, Halls, College Societies and all Office bearers. I am pleased to be able to note that the Literary and Debating Society, the History and Economics Association, the Mathematics Association, the English Association, the Physics Association with its wireless club and photographic club, the Bhashasahityamandalam and the Arts and Dramatic Club are all doing useful work as in previous years.

SOCIAL SERVICE LEAGUE:—It is to be expected that a great College like ours ought to give its students a lead in Social Aid. With this idea in view a Social Service League has been formed. This is comprised of about a score of volunteers from amongst the students of all castes and creeds, who attend the Out-Patient Department of the Local General Hospital, assisting under proper medical supervision, at the dressing and washing of wounds, bandaging, First Aid and other humanitarian work to relieve suffering. We are thankful to the medical authorities for the encouragement given to this scheme of practical training in Social service to our boys. About a dozen students have joined the College Sea Scouts and have placed themselves voluntarily under the discipline that true sailors must have. There could be no more ideal spot anywhere in the world for Sea Scouting than Ernakulam. We hope our small beginning will grow.

LECTURES. The College has had the privilege of having several extra curricular lectures this year. The inaugural address to the College Union was delivered by Mr. Mardy Jones, ex. M. P. on 'Indo British Relationship.' The Jubilee Memorial Lecture for the year was delivered by Sir R. K. Shanmukham Chetty, K. C. I. E., our Diwan, the subject of his lecture being 'Parliamentary Democracy and India'. A University Extension Lecture was delivered by Mr. T. K. Krishna Menon, B. A., on 'Cochin and the New Constitution'. The Chathu Panickar Memorial Lecture for the year was delivered by M. R. Ry. Vadakkankoor Rajaraja Varma Raja, the subject of his lecture being 'Kerala's Contribution to Sanskrit Literature'.

QUETTA EARTHQUAKE. In response to a representation from the local Quetta Earthquake Relief Fund Committee, the College organised an entertainment on a large scale, and we were able to hand over a sum of Rs. 500 to the Relief Fund.

Among the distinguished patron of the entertainment were Lady Chetwoe, the Agent to the Governor General, and Sir Shanmukham Chetty.

There was a bilingual entertainment in the College Hall in aid of the Sea Scouts and a crowded audience enjoyed it thoroughly. This was followed a week or two later by a drama in support of the Bhashasahityamandalam. These efforts have given considerable encouragement to the theatrically minded persons in the College who have charge of the Dramatic Society.

VISITORS. On 30th July 1936, Rao Bahadur Dr. A. Lakshmanaswami Mudaliar, B. A., M. D., F. C. O. G., the Ag. Vice Chancellor of the Madras University with some of the members of the Syndicate paid an informal visit to the College, and they were entertained. at tea by the members of the staff.

We have had several other distinguished visitors this year: Lt. Col. W. A. M. Garstin, the Agent to the Governor General, Madras States, Sir R. K. Shanmukham Chetty, K. C. I. E., the Diwan of Cochin, Professor Max Born, the famous German Mathematician, Diwan Bahadur S. E. Ranganadhan, Mr. K. N. Pai, the Retired Principal and last but not least Mr. S. Ranganathan, I. C. S., O. B. E. who visited the College this morning.

DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION. Provision is made for Foot-ball Hockey, Cricket, Athletics, Basket Ball, Volley Ball, Badminton, Tennis, Playground Ball, Boxing, Rowing and indoor games such as Chess, Table-tennis and Carroms for men students. Provision is also made for Tennis, Badminton, Volley ball, Tennicoit and indoor games for the women students.

COMPULSORY PHYSICAL TRAINING CLASSESS. For students of the Intermediate classes, compulsory physical training and games classes are held and attendance and progress certificates are issued at the end of each year in the form prescribed by the University. There are now over 360 men students attending these classes.

INTER-HALL TOURNAMENTS. As mentioned in my previous report for purposes of intra-mural competitions, the entire student body in the College is divided into four Halls with a view to encourage an "Esprit de corps" within smaller groups under student Captains. A general sports trophy has been instituted in the shape of a shield to be presented to the Hall (men and women) scoring the highest number of points. This shield was purchased from money kindly granted for the purpose from the Diamond Jubilee Fund. Tournaments were organised in the various games on the League system at the beginning of this academic year. These tournaments evoked great enthusiasm among the students. Each item was keenly contested. A few more matches in Cricket and hockey have yet to be played. In the items so far finished Barlow Hall tops the list with Davies, Sealy, and Cruickshank halls as Sccond, Third and Fourth respectively.

INTER-COLLEGIATE TOURNAMENTS. Our College entered for all the four items, i. e., Football, Volleyball, Cricket and Hockey in the Inter-Collegiate Tournaments organised under the auspices of the Madras University last year. Our teams won in two events, i. e., Football and Volleyball, and were Runners up in the two remaining items, Hockey and Cricket. This year, Intercollegiate tournaments were held only in Football Hockey aud Cricket. The College entered for all these and was successful in Football and

Cricket, thus qualifying for the Presidency Semi-Finals to be held shortly at Madras. I take this opportunity to congratulate the winning teams for their creditable performances. Th College competed for the Cochin Olympics this year and were successful in four events, creating two new records for the State.

PLAYFIELD AND IMPROVEMENTS. The improvements to the newly acquired site for College playgrounds have not been completed. Proposals have been submitted to Government for the construction of a Pavilion and Gymnasium, and I do not hope that before long this work will be completed. When this is done we shall not only have proper facilities for conducting our physical education programme in the College, but we shall also be the proud possessors of one of the finest sportsfields in South India.

TUTORIAL SUPERVISION. In order to forge a closer link between staff and students, a system of Tutorial supervision has been inaugurated. It is hoped that the newly-drawn-up scheme of 'Tutorial Supervision' will afford all members of staff an opportunity of taking upon themselves those special responsibilities towards a few students that should characterise University teaching. The Tutor will be of great service in the College in the following ways:—

1. Terminal Reports.
2. Disciplinary and leave supervision.
3. By acting on all possible occasions as the Students' guide, Philosopher and friend.

ENDOWMENTS. During the year under report the following endowments have been thankfully accepted:

S. K. Subramania Iyer Shashtiabdapoorthy Memorial Prize. The College gratefully acknowledges the S. K. Subramania Iyer Shashtiabdapoorthy Endowment for prizes in Physics and Histrionic talent. We are grateful not only to the donors for instituting the prize for the encouragement of Physics and Histrionics, but also for having a suitable commemoration of ex. Principal Mr. S. K. Subramania Iyer.

N. A. Parameswara Iyer Prize. This was instituted by the Old Boys and well-wishers of Mr. N. A. Parameswara Iyer, retired Professor of Logic of the College, and is a prize for Logic for Senior Intermediate Students.

The Cruickshank Memorial Prize. The students and well-wishers of the late Mr. D. M. Cruickshank have instituted an endowment of Rs. 500 the interest accruing from which is to be awarded as a prize to the best boy in English in the Intermediate Examination in March every year.

I am glad to report that the College compound is at last properly fenced in, and that the work on the College gardens has started. I hope at the next year's College Day we shall enjoy the scent of blossoms, colourful flowers, the green lawns and the playing of the fountains.

You will have noticed that several experiments have been tried and innovations introduced since last year. These signs of life in the College are only possible through the good support and hearty co-operation that I have received from my Colleagues and from the student body. With this healthy spirit in the College together with the keen

FOREST LIFE

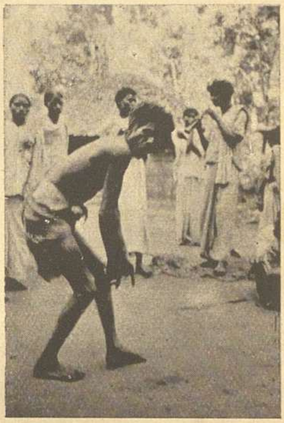

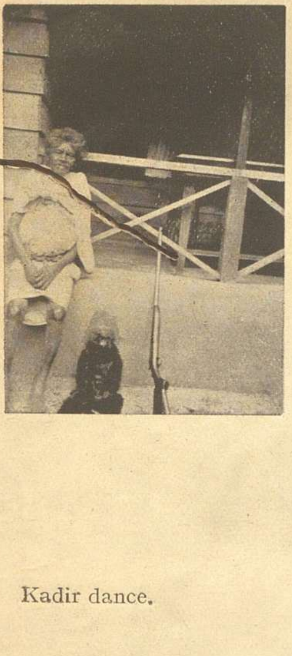

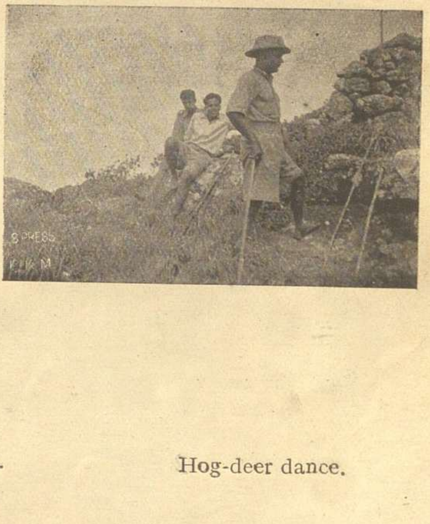

Kadir dance. — Hog-deer dance.

An old Kadan and his simean friend. — Karimangala gopuram (4,721 ft. above sea-level; a den of Ibex.)

Football Team, 1936—37.

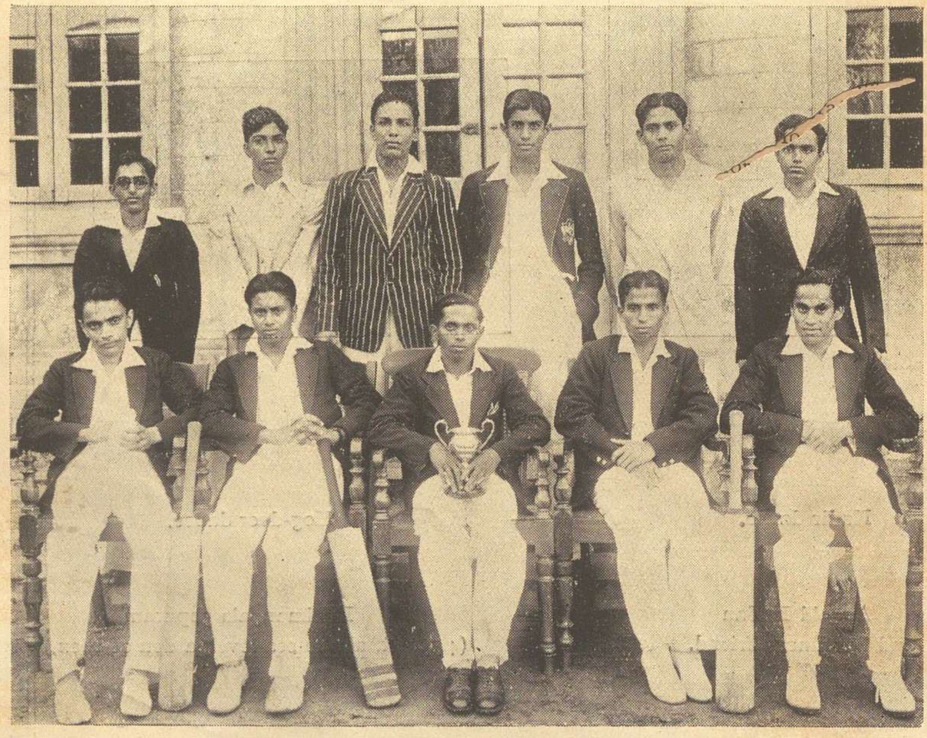

Cricket Team, 1936—37.

interest and continued generosity of the Government, the Maharaja's College, Ernakulam will ever maintain its position as a premier Institute for University Education in India.

5. Presidential Address.

Mr. Ranganthan, who was given an ovation on rising, spoke as follows;

My Dear Friends,

I cannot make a speech. During the past quarter of a century. I have not spoken more than half a dozen times, and not once, well. Here the desire to speak was born in me; and here it died. Now in fairness to my listeners, I read my speeches.

Today, I do not expect to say anything that is note-worthy. So if there is a reporter present in this gathering, I shall say to him; "Please rest your fingers".

Let me now tell you that I am glad to be in Ernakulam and in the old College. I remember entering it nearly 37 years ago. Queen Victoria was alive then. It was the year of the earthquake which, one early morning, rocked Ernakulam gently. At that time there was *Utsavam* in the temple, and drums were calling men to the *Kathakali.*

In those days, the school also was housed in this building: It was a full house and there was variety in the inmates. In retrospect, the College of those days had a feature which it began to lose after the opening of the railway line. The pupils were mostly children of the town, and grew up playing round the temple of the Lord. I was one of them.

I trust that my contemporaries of those far off years are happy. Some of them are here. Not many masters of that time, I fear, are alive. I met one of them this morning. He is a very old man past 80. The masters of my High School and College days are nearer to us, and most of them, are, happily, with us. To them and to my ancient contemporaries, I send an affectionate greeting on this occasion.

The boys of my time were fine fellows and the masters kind and wise. I cannot imagine that their successors are inferior to them.

I shall like to close on this note of optimism and good-will.

I can't speak to you about topics which possibly worry you most at this moment; for instance unemployment and the failure of our educational system to bring food to the hungry. I do not see clearly.

As the years pass, I wish more and more that we had schools which did *not* encourage the competitive spirit. If I should revive my school days I should like to belong to a school which did not bother about the percentage of passes and honours and which did not have prizes of any kind, nor marks of any kind to make boys the least bit jealous of one another. I should like my teachers to have contentment and self respect. Like their pupils they also should not be the least bit jealous of one another. Above all, I should like to see them universally respected, and the other servants of the State should set the example.

When I was a boy, there was a great uniformity in the conditions of living; for instance teachers wore clothes of the same quality which was drab. Two of my old

teachers carried betel leaves and tobacco in their turbans. Their classes were side by side, and between the working out of sums on the black board, they exchanged greetings and betel. They were grizzled men, but they were merry and laughed often. Their pupils worshipped them even after they passed out of their classes. Those old teachers looked at you steadily. Their hold on their pupils was sure and did not depend on anything external. I believe that their tremendous power flowed out of their singleness of vision and their conviction that they were doing a great work. They were dignity personified. Even the parents of their pupils treated them with the respect that not even the Head of a Government gets today.

In saying all this, I am thinking of the years at the end of the last century and the very beginning of this. Competition was still a word, the meaning of which was not fully understood. Today it has two implications — one is that in the struggle between wolves and lambs, the wolves win; the other is that to avoid destruction, the lambs should become wolves. The former is a harmless truism. It is the latter which entangles our feet.

As men live and are governed to-day, there is *not a hope* that the happiness coming out of the satisfaction of all our wants, will be ours. For us, the path to happiness lies in the shedding of desires. But this requires a change in the way we look at life.

That reminds me that I have one thing to commend to you before I close. It comes of my experiences and I feel that it is good. The only thing worth acquiring in life is the love of God and *afterwards* the love' of one's fellows. The love of God should come firts. Neither of them is possible for one who is not a child. Both can be achieved. But first you must find a GURU. Great men have lived in our country at all times. As in the days of the Upanishads, so today. Then there are the great books that live. To you in Kerala there is NARAYANEEYAM and its great commentator, *Vachaspathy* happily alive. For many years he lived amongst you. His SYAMASUNDARAM, his UMMA-MAHESWARA and MARGADARSI should be your constant companions. If you want more of that kind read SRIRAMAKRISHNA KATHA MRITHAM.

Please do not think that I address my remarks only to the Hindus. I have used the language of Hinduisim, as it is familiar to me. The GURU is not unknown to the Christians and the Muslims.

You must not travel far to find your GURU. He exists by the side of all of use. You should atone yourself to be linked with him.

So I say to you having found your GURU, become children and play round the feet of the Lord.

The President then distributed the Prizes and the Medals to those who had distinguished themselves at the various University Examinations and College competitions and tests.

6. The Toast.

Mr. P. Neelakanda Menon, B. A. (OXON)., Bar-at-law, Judge of the Cochin Chief Court, then proposed the following felicitous toast:

Mr. President, Your Highnesses, Ladies and Gentlemen,

I consider it a very great previlege to be called upon to propose the toast of our *Alma Mater*, the Maharaja's College, Ernakulam. I had my early education in this College at a time when the High School Department was attached to it. Since then great changes have come over this institution. Even the name has been changed, and now it is proudly called the Maharaja's College. In the course of the past few years, it has grown up into a full-fledged College; and I am sure no one will deny the fact that this College, in its accommodation and equipment and staff has now come to occupy a position which is second to none in the Presidency. It has got splendid laboratories which are probably the best in South India, and the students are provided with decent Hostels and one of the best playgrounds. I am also gratified to see abundant evidence of Collegiate activities in the College *Magazine*, of the Literary Associations, and the Sea Scouts of the College, the Social Service League and many other activities. We have, at the present day, a well equipped and self-contained College which can compete successfully with similar institutions in India. We must not forget the fact of the keen interest taken in its welfare by the successive Maharaja's of the State including the present Ruler, who has spared no energies or resources to make this one of the best Institutions of the kind. It is also our duty, when we celebrate the College Day, to remember, with gratitude, the great giants of this College.— I mean the distinguished old Principals and Directors, and I must not omit the fact that it is due to the enthusiasm of the present very energetic Principal, Mr. Mills and his assistants that the College continues to be held in very high esteem. I have pleasure to hear from the report just now read that we have made very great progress as borne out by the excellent results that have been produced. This College is also enriched by the glorious and splendid records of some of its past students and several of them have attained remarkable success. This evening's President, is one of the most brilliant students of this College. Several of them have by their successful career and honourable conduct in the various activities both inside and outside Cochin-planted the good will and good name of this College, and it is up to you, my young friends to cherish those great traditions and ideals and to bring special rights by your conduct and successess in life in this College. I can only repeat

Honour and esteem from no conditions rise—
Act well your part therein all honour lies.

You must, while you are here, cultivate study and good habit and also develop robust character. "When wealth is lost, nothing is lost., when health is lost, something is lost, and when character is lost, everything is lost" Please bear these wise words always in your minds, no matter who you may be and whatever positions you may hold.

May this College continue to be the centre of our active academic life and send out every year more and more young men and women of culture and high character and judgment to fight out their battles of life successfully. I have great pleasure in proposing the toast of the Maharaja's College cheers Ernakulam.

Sreemathy Leela Chettur, responded as follows on behalf of the present students:—

I rise with feelings of unique pleasure to respond to the toast so happily proposed by Justice Mr. Neelakanda Menon. It need hardly be said that the phenomenal development of women's education in the State is fully reflected in the ever increasing

number of women students that undergo training in this institution. To the distinguished president of the day, who passed through the portals of this college a few decades ago the number of women students now on the rolls, may come as a surprise—may I hope a pleasant surprise! But I am confident he will agree with me in thinking; that this is a sure sign of progress and not of deterioration. The women's Hostels attached to the College, the special arrangements made for the women's games and women's extramural activities in the College, and the generous number of seats given to us in the newly constituted Students' Souncil bear out this fact.

The rapid increase in the number of women students in the recent years has in fact led some to suggest that there is need for a separate College for women. But allow me to voice the sentiments of my sisters that a move in this direction will meet with resentment, that it so richly deserves. Sir Shanmukham Chetty has remarked. that the Maharaja's College forms the intellectual centre of the State, and we hope the nucleus of a future University; and to cut off at one stroke the feminine section of this institution would be converting it into a barren receptacle of intellectual cramming.

The unfailing courtesy shown to us by the men-students and teachers, and the remarkable cordiality that exists within the four walls of this College are sure signs of our united ambition to raise the prestige of this institution to still higher levels rather than dismember the College along the lines of an ancient prudishness. For, towards the building up of the traditions of this College the women students also have their share to contribute, and I am confident that the large number of us entering the portals of this Institution year after year are moulding and perfecting these cherished traditions in a manner worthy not only of Malabar but also of our dear Mother Land.

Mr. C. G. Sivadasan, Class II, also spoke in response.

Dr. G. F. Papali, Joint Secretary of the College Day Committee, proposed a vote of thanks. This was followed by a Fancy Dress Competition, at which Mr. P. A. Mathew, Class II, who impersonated a Kabuli woman, was awarded the first prize. Mr. M. T. David called for three cheers to His Highness the Maharaja and to the Day's President, which were lustily responded to.

7. Entertainments

The celebrations terminated with a triple dramatic programme that was successfully gone through at night. The Hall was crowded to its capacity, although the previous night had been specially reserved for the present students' entertainment.

As the curtain rose at 9 P. M. the audience were feasted to a most gorgeous and spectacular display of colour, song and light, which formed the chief characteristic of the Musical Drama, *Seetha Kalyanam* in Tamil enacted by the Lady Students of the College. Rama and Sita were impersonated by Misses T. Sarojini and T. C. Suseela respectively who were awarded special appreciative medals by Sry. V. K. Lekshmikutty Naithyaramma, the consort of H. H. the Elaya Raja of Cochin.

The English Farce was an adaptation of Moliere's *The Scamp* which afforded scope for uproarious laughter and great hilarity in the Hall. Mr. T. A. Mathew in the title role acted his difficult part to perfection, and deserved the medal that was awarded to him.

The Malayalam Farce was a homely satire on the clash between a half-educated youth and his old-fashioned servant, *Kittu*, whose part was dexterously played by Mr. A. R. Balakrishna Menon. He too was awarded a medal; while another was given to Mr. K. Bhaskaran who impersonated Kurup, the young hopeful. Mr. M. Krishna Nambisan was impressively realistic in the role of Cherotti Amma, the central female character in "കിട്ടുവിന്റെ പൊട്ടത്തം".

The Entertainments were in the hands of the College Arts and Dramatic Club, with Prof. T. C. Sankara Menon as Convener. Messrs M. Balakrishnan Nair, K. J. Augustine, K. S. Marar and M. Krishna Menon and Miss C. Thankom rendered invaluable help as producers of the different dramas.

AN APPEAL.

To The Old Students of the College.

Arrangements are being made to bring the list of old students of the College up to date, and all old students are requested to communicate their present addresses to the undersigned. Such of the old students as have not yet enrolled themselves as members of the Association are requested to get themselves enrolled *either* as Life Members by paying a consolidated subscription of Rs. 6, *or* as ordinary members by paying an annual subscription of 8 as. to the Secretary as early as possible.

—N. PARAMESWARAN MOOTHATH, *B. A., B. L.*,
Secretary, Old Students' Association,
Paliam Road, Ernakulam.

COLLEGE NOTES

1. H. H. the Maharaja's Brithday.

The seventy-fifth birthday of H. H. the Maharaja of Cochin was celebrated in this Institution with the hoisting of the Cochin Flag early on the morning of January 11th followed by an assemly of the staff and students in the College Hall, at 10 A. M., when a resolution of loyal greetings was passed, and cheers given to His Highness.

In the afternoon the staff attended the levee held by the Maharaja in the Durbar Hall, Ernakulam, and individually offered the Ruler their respectful homage.

As His Highness, accompanied by the Agent to the Governor General, Mrs. Skrine and Sir Shanmukham Chetty, the Diwan, entered the Durbar Hall grounds for the evening's Garden Party, he was encircled by the men-students of the College who leaped a round him a spirited New Zealand Maori Dance, involving the All-Powerful to preserve and prosper the Maharaja. The boys had made many spirited rehearsals in the sports field and the College quadrangle, and the final performance with vociferous greetings in true student manner greatly pleased His Highness and all those within the ring. The boys were disposed in four concentric circles, the members of the Students' Council forming the innermost ring, the B. A. and B. Sc., students coming next; the senior Intermediates making the third ring, and the Juniors dancing on the larger outer circle.

* * * *

2. Staff.

The English and Language Departments continued to be understaffed during this term on account of the absence on privilege leave of three members of the English and two members of the Malayalam staff. A substitute for Malayalam arrived in the person of Vidwan G. Sankara Kurup, while the Principal, in the

COLLEGE DAY—ENTERTAINMENT.

Malayalam Farce.

Tamil Drama.

English Farce.

(Vide Reports)

COLLEGE DAY & H. H. MAHARAJA'S BIRTHDAY

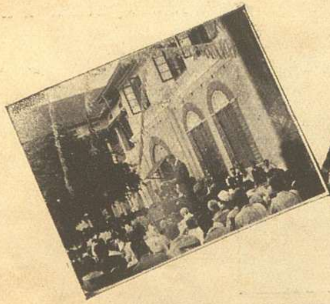

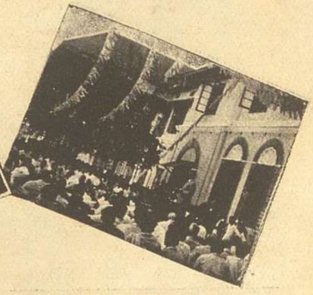

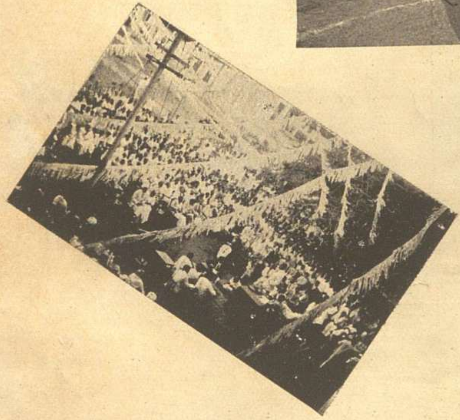

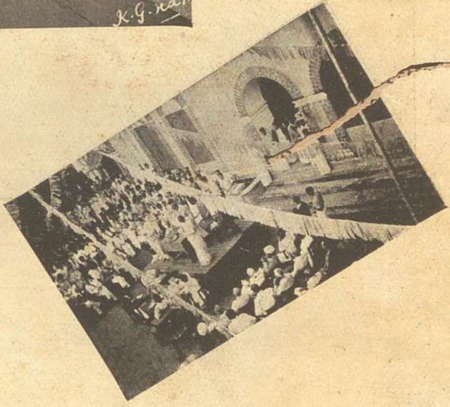

Principal's Report. — President's Address.

H. H. The Maharaja, the A. G. G. and Diwan
with College students in Durbar Hall.

Toast: 'Our Alma Mater'. — Prize-Giving.

emergency, took a few classes in English trying his hand now at Ruskin's 'Sesame and Lilies', and now at John Drinkwater's 'Abraham Lincoln'— texts for the Intermediate.

* * *

3. University Extension Lectures.

Three courses of well-attended lectures were held during this term under the auspices of the University Extension scheme:

Swami Agamananda of the Ramkrishna Mutt delivered three lectures on *Sri Sankara, his life and thought*, on 7th, 9th and 12th January 1937.

Mr. R. C. Bristow, C. I. E., &c., Administrative Officer and Harbour Engineer-in-Chief, Cochin Port, delivered a course of three lectures on *Cochin Harbour* on Thursdays beginning with 14th January 1937.

Three lectures were given by Rao Sahib I. N. Menon, M. A., B. LITT. (Oxon.), Director of Public Instruction, Cochin State, on *Democracy, its Ethical and Political Significance* on 8th and 15th February, and 2nd March 1937.

The Chathu Panikkar Memorial lecture was delivered by Mr. V. M. Kuttikrishna Menon, B. A., on കേരളത്തിലെ നടനകല— അതിൻെറ ഉത്ഭവവും പരിണാമങ്ങളും.

4. Visitors.

One of the distinguished visitors to the College this term was Sir Mirza Ismail, the Dewan of Mysore, who was taken round the College by the Director of Public Instruction and the Principal. He was much interested to see this Institution at work.

Mrs. C. P. Skrine, wife of the A. G. G. Madras States, visited us one afternoon, and was shown round by Mr. & Mrs. Mills and Miss Thankom, Asst. Professor.

The Agent to the Governor-General, Mr. C. P. Skrine, I. C. S., O. B. E., did our Sea Scouts the honour of a visit to their camp on the Willingdon Island early in January (see separate reports).

He gave the Valedictory Address to the College Societies and gave away the Prizes to the winners at the several competitions in Essay-writing, *Ex tempore* speaking, Versification Elocution, Music and Painting.

Mr. Skrine spoke inspiringly on 'Geography and Travel' giving lively anecdotes drawn from his own experiences in Central Asia and Chinese Turkestan, and elsewhere, and concluded with a recommendation for the formation of a Geographical Society in the College.

He also unveiled a portrait of Professor, P. S. Ramakrishna Iyer, presented by his pupils and admirers of the Historical and Economic Society.

4. Farewell, and Au Revoir.

Leave-taking, during the last term, necessarily leads to a series of Teas and Photographs, which strain inordinately one's capacity for the sweet things, and tries one's patience—or impatience—with the camera man. It is not easy to put on one's best smile on these last days; yet we spent many happy evenings in one another's company, men and women students vying with one another to make the 'Socials' really memorable and enjoyable. As some one remarked, the earth these days looked less like an orange and more like a *laddoo.*

We offer the outgoing Seniors, the B. As., B. Scs., and the Inters. every luck in their respective Examinations, and prosperous careers thereafter; the Juniors we expect to come out successful in the promotion examinations and return to the College in June, healthier, brighter and happier than ever! *Farewell,* and *Au Revoir*!!

— *The Editor.*

EXCHANGES.

THE SCHOLAR, PALGHAT.
THE GOSHRI SCOUT, COCHIN.
VISWA BHARATHI NEWS, SANTINIKETAN.
HINDU COLLEGE MAGAZINE, MASULIPATAM.
THE NEW REVIEW, CALCUTTA.
KAIRALI, TRICHUR.
GOVERNMENT BRENNEN COLLEGE MAGAZINE, TELLICHERY.
MYSORE ECONOMIC JOURNAL, BANGALORE.
GOVT. VICTORIA COLLEGE MAGAZINE, PALGHAT.
THE OLD COLLEGE MAGAZINE, TRIVANDRUM.
AMERICAN COLLEGE MAGAZINE, MADURA.
THE HINDU THEOLOGICAL COLLEGE MAGAZINE, MYLAPORE.
THE LITTLE FLOWER, PERUMPADAPPU, PALLURUTHI.
THE DUNGAR COLLEGE MAGAZINE, BIKANER.
THE SOCIAL ORDER, ALLAHABAD.
MADRAS LAW COLLEGE MAGAZINE, MADRAS.
MAGAZINE OF UNIVERSITY STUDENTS' UNION, VIZIANAGRAM.
NATIONAL COLLEGE MAGAZINE, TRICHINOPOLY.
PRESIDENCY COLLEGE MAGAZINE, MADRAS.
A GOVERNMENT COLLEGE MISCELLANY, MANGALORE.
ST. JOSEPH'S COLLEGE MAGAZINE, TRICHINOPOLY.
THE LIGHT OF THE EAST, RANCHI.

മഹാരാജകീയ കലാശാലാ മാസികയുടെ

മലയാളഭാഗം.

സാഹിത്യസോപാനം.

പത്രാധിപർ:

കവിതിലകൻ, കെ. പി. കറുപ്പൻ.

വിഷയവിവരം.

തിരുനാൾമംഗളാശംസകൾ		1
സന്ധ്യയിൽ	(വി. വി. ജി. ക്ലാസ്സ് III.)	5
സ്നേഹവും പ്രേമവും	(കെ. ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ, ക്ലാസ്സ് I, ഗ്രൂപ്പ് III.)	6
വിയോഗം	(വൈലോപ്പിള്ളിൽ ബലകൃഷ്ണ മേനോൻ.)	12
കേരളീയസംസ്കാരം	(എം. എൻ. കരുണാകരൻനായർ, ക്ലാസ്സ് III.)	13
ആധുനികപരിഷ്കാരം	(പി. കെ. ശ്രീധരൻ, ക്ലാസ്സ് I.)	17
സൌന്ദര്യസുധ (കേക)	(മുല്ലോത്തു വി. നാരായണ മേനോൻ.)	20
വീരപരീക്ഷ	(ബി. വി. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി, രാഷ്ട്രഭാഷാ വിശാരദാ)	21
ഒരു തത്വചിന്ത	(വി. എച്ച്. വിശാലാക്ഷി, ക്ലാസ്സ് I, ഗ്രൂപ്പ് III.)	32
ജപ്പാൻ സ്ത്രീകൾ	(ടി. സി. ജാനകിഅമ്മ, എം. എ. ഓണേഴ്സ്.)	33
തിരുമുൽകാഴ്ച	(ചങ്ങമ്പുഴ, ക്ലാസ്സ് I.)	37
പ്രവാചകൻെറ ആകർഷണം	(കെ. എൻ. സുബ്രഹ്മണ്യൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്.)	39
ആരാമത്തിൽ (കേക)	(കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടിമേനോൻ, ക്ലാസ്സ് I, ഗ്രൂപ്പ് III.)	42
രാവിൻെറ രമണീയത	(കെ. പിൻേറാ ജോസപ്പ്, ക്ലാസ്സ് IV, ഗ്രൂപ്പ് IV ബി.)	43
"പാതിരായാത്ര" (മഞ്ജരി)	(കെ. എൻ. മേനോൻ, ക്ലാസ്സ് II,) ഗ്രൂപ്പ് II.)	46

തിരുനാൾമംഗളാശംസകൾ.

പാരിൽപ്പാവനഭാവുകക്കഭിമത-
    ന്മാരാം മഹീവല്ലഭ-
ന്മാരിൽപ്പാരമുദാത്തനായ് പ്രഥിതനായ്
    ഗോശ്രീശ്വരൻ മൂലജൻ;
ഭൂരിസ്വാദുതദീയ ജീവിതമഹാ-
    കാവ്യത്തെയവ്യാഹതം
പൂരിപ്പിക്കണമേ! പുരാണപുരുഷൻ
    പൂർണ്ണത്രയീനായകൻ.

കുററിപ്പുറത്തു കേശവൻനായർ.

വിദ്യാവൃത്തിവിവേകസംഘടനയാ
    സ്വീയാഃ സമസ്താഃ പ്രജാ
നിത്യം ഭാവുകഭാസുരാ രചയതോ
    യസ്യോദയാദഞ്ജസാ ।
ശ്രീമൂലംകില താരകം സമധികാ-
    മന്വർത്ഥതാമശ്നുതേ
സോऽയം മാടമഹീശ്വരോ വിജയതാം
    ധർമ്മാവനോൽകശ്ചിരം ॥

പി. എസ്സ്. അനന്തനാരായണശാസ്ത്രി.

ക്ഷോണീപാലനതല്പരഃ സുരവചസ്സാഹിത്യദത്താദരഃ
സമ്യക്ജ്ഞാതധരാഭരഃ സഹൃദയപ്രാശസ്ത്യരമ്യാന്തരഃ
ധീരോऽയം സുരുചാം വരഃ ശ്രിതജഗൽകാരുണ്യപൂരാകരഃ
സാരസ്സർവ്വവിഭൂതിഭിശ്ചിരതരം ജീയാൽ സമാടേശ്വരഃ

മഹോപാദ്ധ്യായ പി. വി. കൃഷ്ണൻനായർ.

മാടശ്രീതൻ നടനനിലയം, ഭാഗ്യവാരാകരത്തിൽ-
ച്ചാടിത്തുള്ളും മകര, മമിതപ്രേമസമ്പൂർണ്ണധാമം
കൂട്ടും മോദം, മമത, മഹിതസ്ഥൈര്യമെന്നീഗുണത്തിൻ-
വാടാവാടം വിലസുക ! ചിരം രാമവർമ്മക്ഷിതീന്ദ്രൻ

വിദ്വാൻ, കെ. പ്രകാശം.

ശ്രീമാടക്ഷിതി നവ്യനവ്യസുപരിഷ്കാരങ്ങൾകൊണ്ടേതുയോ
നാമാശിപ്പതിലും കവിഞ്ഞനിലയെപ്രാപിച്ചുശോഭിപ്പുഹാ !
സീമാതീതഗുണങ്ങൾ മേലിലുമിതേമട്ടിൽപ്പരത്തിക്ഷമാ-
ക്ഷേമാർത്ഥി നൃവരൻ ജയിച്ചു നെടുനാൾവാഴേണമൂഴീതലേ.

സർ ഷണ്മുഖം സചിവപുംഗവനീനൃപന്റെ
നിഷ്കന്മഷംനിറയുമാശയമേറവാങ്ങി
സാക്ഷാൽപുരോഗതിധരയ്ക്കുവരുംവിധത്തിൽ
വർത്തിച്ചു മേന്മയുളവാക്കുക മാടഭൂവിൽ

വിദ്വാൻ, ടി. എം. ചുമ്മാർ.

ഹാ ! ഹർഷാലെഴപത്തിയഞ്ചുതികയുന്നാട്ടത്തിരുന്നാളിതിൽ
മാഹാത്മ്യത്തൊടു മൂലഭൂപതി വിളങ്ങീടുന്നു മാടേശ്വരൻ.
സ്നേഹത്താൽ പ്രജകൾക്കു സൗഖ്യമരുളുംഭൂപൻ ചിരംവാഴുവാൻ
നീ വൃത്തിൽക്കരുതീടണം കനിവതിൻഭണ്ഡാരമാമീശ്വരാ.

ടി. പി. പൌലോസ് ബി. എ.

ജനാവലിസുഖം സുഖം സ്വകമിതിസ്മരിച്ചനപ്പഹം
ജനാവനവിധാനദീക്ഷയെ വരിച്ചു മായേതരം
ജനാർദ്ദനപദാംബുജം ഹൃദി നിനച്ചു വാഴുന്നൊരീ-
ജ്ജനാധിപനു മംഗളം തരിക മംഗളാത്മാവജൻ.

എ. ഡി. നാരായണശർമ്മാ.

1 ശ്രീമാടക്ഷോണിനാഥൻ ശ്രിതജനശരണൻ
ശ്രീമണാളപ്പിറപ്പെ-
ന്നീമർത്ത്യക്കോർത്തിടേണ്ടും നിലയിൽ മഹിതമായ്
രാജ്യഭാരംനടത്തി,
ആമട്ടിൽചക്രവർത്തിക്കതിമതതരനായ്
നാട്ടിലെല്ലായിടത്തും
ക്ഷേമത്തെച്ചേർത്തു പേർത്തും വിമലമതി ജയി-
ക്കുന്നു സർ രാമവർമ്മാ.

2 സത്യം നിഷ്കാമകർമ്മം പ്രജകളിലതിര-
റവുള്ളവാത്സല്യമേവം
ധാത്രീപാലക്കുവേണ്ടും ഗുണഗണമിവയാൽ
പേരുയർത്തി പ്രകാമം.
ധീരാത്മാ മാടമൂലക്ഷിതിപതിയൊരുനൂ-
റാണ്ടു തന്നൂഴി കാക്കാ—
നേകട്ടേ തൃക്കടാക്ഷം മലർമകൾകണവൻ
പൂർണ്ണവേദാലയേശൻ

ടി. എം. ഗോവിന്ദവാരിയർ, ക്ലാസ്സ് III.

പാരാതോരോതരത്തിൽ, പരമരുചിരമാം
ക്ഷേമമൊട്ടൊട്ടുനല്കി-
ട്ടീ രാജ്യശ്രീ വളർത്തും ഭവ്യകജനയിതാ-
വായഗോശ്രീമണാളൻ;
ആരാലും, വർണ്ണ്യനാകും നൃപഗുണമഹിതൻ
നൂറുവർഷം സഹർഷം
സ്ഥാരാഭം പാരിടത്തെപ്പരിചൊടു പരിപാ-
ലിക്കുമാറാസ്സരട്ടെ!

കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടിമേനോൻ, ക്ലാസ്സ് I.

രാഗമാല

(ശഹന. ചാപ്പ്.)

ശ്രീമൂലമന്നവൻ ശ്രീമാധവാശ്രിതൻ
ശ്രീയാർന്നു വാഴ്ക ഗോ-ശ്രീമാതിൻ മാംഗല്യം! (ശ്രീ)
കാരുണ്യ കോരകം! കാമിത കല്പകം!
കാതരക്കാശ്രയം! കേരളഹീരകം! (ശ്രീ)
പാരിൻ പുകൾക്കൊടി! പ്രേമത്തിൻ പൂന്തിങ്കൾ!
പൌരർ തന്നാനന്ദം പൂജ്യതക്കാസ്ഥാനം! (ശ്രീ)

(എരിക്കില കാമോദരി.)

പാരം ഗുണഗണ വാരിധിയായോരു
പാരിൻ രമണ പുണ്യനിധേ വിജയിക്ക! (ശ്രീ)
പൊങ്ങും പുകളൊളി മലർ വിതറീടും
മംഗള നവകല്പവൃക്ഷം ജയിച്ചാലും! (ശ്രീ)

(കമാച്ചു.)

പാവനചരിത്ര തേ ഭാവുകം വളരുവാൻ
താവക ജനങ്ങളും കൈവണങ്ങീടുന്നല്ലൊ! (ശ്രീ)
ഭൂപതികുലമൌലേ! ഭൂവിനെ ഭരിച്ചുടൻ
ഭാസ്സെഴും പുരുകീർത്തി ചാർത്തണം ചിരകാലം! (ശ്രീ)

(കല്യാണി.)

കൊച്ചി തൻ ഭാഗ്യപ്പൂൺപേ സച്ചരിത്ര ഭവാൻെറ
മെച്ചമാം മാനമോർത്താൽ തുച്ഛരാം വാനവരും! (ശ്രീ)
വാരിധി ലാളിച്ചീടും കേരളമാതാവിനെ
വീരസൂപാദംചേർക്കും ശ്രീരാമവർമ്മൻ ഭൂപൻ! (ശ്രീ)

(സൌരാഷ്ട്രം.)

അർണ്ണോജനാഭനാകും പൂർണ്ണത്രയീശൻ തൻെറ
കൺമണിയായ് കീർത്തി വിണ്ണോളം വീശട്ടെ! (ശ്രീ)
മററുള്ള മന്നവർക്കു മാതൃകയായി നിത്യം
മുററും ശതവർഷം മന്നിടം കാക്കട്ടെ! (ശ്രീ)

എൽ. വെങ്കിടേശ്വരൻ, ബി. ഏ.

സന്ധ്യയിൽ.

(വി. വി. ജി. ക്ലാസ്സ് III.)

പകലിൻെറ അന്തിമവേളയായി,
സകലവും ശാന്തതതന്നിൽ മുങ്ങി.
തുഹിനകണങ്ങളണിഞ്ഞിടുന്നു
തൃണനികരങ്ങളും താരുകളും

നിശയാംകുളിരാററിൻ തീരത്തിങ്കൽ
നിരുപമാലങ്കാരധോരണിയിൽ;

വിരിയുന്ന താരമാം താരുകളെ
പരിസരദേശത്തിൽ ചിന്തിച്ചിന്തി
മരുവുന്നുസന്ധ്യയാം,—വിശ്വത്തിൻെറ
അഴകിൻെറനിത്യമാം കേളീരംഗം.

അലയുന്നോരാഴിയടങ്ങിനിൽപൂ,
ചലനമെഴാതെ ലതകൾപോലും,
മലയുംമരങ്ങളും പാടലശ്രീ
നലമൊടെ പൂണ്ടുമയങ്ങിനിൽപൂ
പ്രകൃതി,തൻ സൌന്ദൎയ്യംകാണുവാനോ
പരിചൊടെ കൌതുകംപൂണ്ടുനിൽപൂ?

മനമേ നീ നിഷ്പന്ദമായി നില്ക്കൂ,
മഹിതമീവിശ്രാന്ത വേളയിങ്കൽ
വളരുമാസൌന്ദൎയ്യപീയൂഷത്തിൽ
അലിയുവാ,നാനന്ദമഗ്നനാവാൻ.

സ്നേഹവും പ്രേമവും.

(കെ. ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ, ക്ലാസ് I ഗ്രൂപ്പ് III)

അന്തിമസൂര്യൻ തൻെറ ചെങ്കതിർജാലത്താൽ ആ ആരാമതരുക്കളെ പാടലവർണ്ണലേപനം ചെയ്തു് മനോഹരതരമാക്കുന്നു. സൂനസഞ്ചയത്തിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്ന പരിമളധോരണിയെ പ്രാന്തപ്രദേശത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന പവനൻെറ പരോപകാരതല്പരത കണ്ടു് എൻെറ ഹൃദയം തെല്ലൊന്നു് വികസിച്ചു. ആ പൂങ്കാവനത്തിൻെറ രമണീയകത്വം എൻെറ ഹൃദയത്തെ പരമാനന്ദത്തിലേക്കു് പായിച്ചു. നിത്യവും ഈ സമയങ്ങളിൽ എന്നോടു് ഒന്നിച്ചു് ഉണ്ടാവാറുള്ള സ്നേഹിതൻെറ വേർപാടിനെപ്പററി ചിന്തിച്ചപ്പോൾ എൻെറ മനസ്സ് ഒന്നു മങ്ങി. അദ്ദേഹത്തെ കൂടാതെയുള്ള ഒരു ദിവസം ഒരു വർഷമായിട്ടാണ് ഞാൻ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതു്. അഹോ! സ്നേഹത്തിൻെറ പ്രഭാവം. നിഷ്കളങ്കമായ സ്നേഹത്താൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട രണ്ടു് വ്യക്തികളുടെ ഏകോപിച്ച ജീവിതം എത്ര ആനന്ദദായകം. ആ ഭാഗ്യം അനുഭവിപ്പാൻ ഇടയാവുന്നവനല്ലെ യഥാർത്ഥഭാഗ്യവാൻ? നിർവിഘ്നം പ്രവഹിക്കുന്ന എൻെറ ചിന്താതടിനിക്കു് ഒരു സേതുവെന്നപോലെ ഒരു നിഴൽ മുൻപിൽ പ്രതിഫലിച്ചു. തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോഴേക്കും "ഗുഡ് ഈവ്നിംഗ് മി: പണിക്കർ" എന്നു് പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് എന്നെ സമീപിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ സമാധാനം പറയുന്നതിനുമുൻപു തന്നെ അവൾ തുടന്നു "മി. ശ്രീധരക്കുറുപ്പെവിടെ? നിങ്ങൾ ഒരുമിച്ചല്ലേ ഇപ്പോൾ താമസം?"

ഞാൻ:—"അതേ. അദ്ദേഹം ഇന്നു് സ്വദേശത്തേക്കു് പോയിരിക്കുന്നു. മൂന്നുമണിക്കുതന്നെ ഇന്നു് കോളേജിൽനിന്നും പോയല്ലോ. ഒരാഴ്ചകഴിഞ്ഞേ തിരിച്ചു വരികയുള്ളു."

പങ്കജം:—"അദ്ദേഹത്തിൻെറ വേർപാടുകൊണ്ടായിരിക്കാം നിങ്ങൾ ചിന്താഗ്രസ്ഥനായിക്കാണുന്നതു്."

ഞാൻ:—"തനിച്ചായതു്കൊണ്ടു് ഒരു വലിയ മുഷിവ്. അതു മാത്രമല്ല, ഈ മൂന്നുകൊല്ലംകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾ ആത്മാർത്ഥസ്നേഹിതന്മാരായിപ്പോയി. പ്രാണൻപോലും കുറുപ്പിനുവേണ്ടി ഉപേക്ഷിപ്പാൻ ഞാനും, എനിക്കുവേണ്ടി ഉപേക്ഷിപ്പാൻ കുറുപ്പും തയ്യാറാണ്."

പങ്കജം:—"അതു് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ എനിക്കു് ഷേക്സ്പീയർ നോട്ടു് ഒന്നുവേണം. അതിനാണ് ഞാൻ വന്നതു്."

ഞങ്ങൾ അഞ്ചുമിനിട്ടുകൂടി അവിടെനിന്ന് സംസാരിച്ചശേഷം ഞാൻ 'നോട്ട്' എടുത്തുകൊടുത്തു. പങ്കജം അവളുടെ കാറിൽ കയറിതിരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു.

ഞാൻ ചില ചിന്തകൾക്ക് വശംവദനായി. "പങ്കജം എന്തിനായിരിക്കാം വന്നതു്? ഒരു നോട്ടുബുക്കിനെ ഉദ്ദേശിച്ച് മാത്രമോ? അല്ല. അതിന് ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടി വരണമോ? വല്ല വേലക്കാരേയും പറഞ്ഞയച്ചാൽ പോരായിരുന്നോ? അവൾ ഒരു ജഡ്ജിയുടെ മകളല്ലെ? ഒരു നോട്ടുബുക്കിനുവേണ്ടി ഇറങ്ങിത്തിരിക്കുമോ? ഇതിൽ എന്തോ ഒരു രഹസ്യമുണ്ട്—ഹേയ്! ഒന്നുമില്ല. ഞാൻ വെറുതെ സംശയിക്കയാണ്. അനുരാഗദ്യോതകമായി അവൾ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. കാര്യംകൂടാതെ ഞാൻ മനസ്സിനേ പുണ്ണാക്കുന്നതെന്തിന്?

അടുത്തദിവസം പങ്കജം 'നോട്ട്' കൊടുത്തയച്ചു. അതിനോട് ഒന്നിച്ച് എനിക്ക് ഒരു ക്ഷണനവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഏതായാലും വൈകുന്നേരം ഒന്ന് പോകണമെന്ന് ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അന്നത്തെ എൻെറ സായാഹ്നസവാരി ആനന്ദഭവനത്തിലേയ്ക്ക് ആയിരുന്നു. പങ്കജം ഗേററിൽതന്നെ എൻെറ വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടെന്നവണ്ണം നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ രണ്ടാളുംകൂടി അവളുടെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ച് ഓരോ കസേരകളിൽ ഉപവിഷ്ടരായി. ഉടൻതന്നെ ഒരു ഭൃത്യനോട് ചായകൊണ്ടുവരുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അനന്തരം ഒരു ചെറുപുഞ്ചിരിയോടുകൂടി "എൻെറ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ല' എന്നു മൃദുസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

ഞാൻ:— "ഒരാളുടെ അപേക്ഷയെ മനഃപൂവം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു് യോഗ്യമാണോ?" ഇതു് കേട്ടപ്പോൾ പങ്കജം ഒന്ന് ചിരിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും ഭൃത്യൻ ലഘുഭക്ഷണത്തിന് ആവശ്യമായ പലഹാരങ്ങളുമായി വന്നുചേന്നു. ഞാൻ അപ്പോൾ തന്നെ ചായ കുടിച്ചിരിക്കയാൽ എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ഒന്നും ആവശ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞതിനെ അവൾ സമ്മതിച്ചില്ല. അതിന് അവൾ ഒരു പരിഹാസസ്വരത്തിൽ ഇങ്ങിനെ മറുപടി പറഞ്ഞു. "അതു് സാധിക്കയില്ല; ചായ കുടിക്കണം. അല്ലാത്തപക്ഷം എൻെറ മനസ്സിന് സുഖമുണ്ടാവുന്നതല്ല."

ഞാൻ:— "ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ പരമാത്ഥം? ഇപ്പോൾ ചായകുടിക്കണമെന്ന് നിർബന്ധിക്കുന്നതു് എന്നെ വിഷമിപ്പിക്കയാണ്."

പങ്കജം:— "എന്നാൽ പകുതി കുടിക്കണം. പകുതി ഞാനും കുടിക്കാം.........ഉച്ഛിഷ്ടഭോജനം അമൃതിന് തുല്യമല്ലോ?"

ഞാൻ:— "ആരുടെ?"

പങ്കജം:— "കാമുകാനാം എന്നു ചേർത്ത് ഞാൻ ആ സമസ്യ പൂരിപ്പിക്കട്ടെയോ?" ഇത്രയും പറഞ്ഞു് അവൾ അതിൽ കുറെ ചായയെടുത്ത് വേറെ പാത്രത്തിൽ പകൎന്ന് ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി ചായകുടി കഴിഞ്ഞു. അനന്തരം ഇരുകൂട്ടരും മൌനം അവലംബിച്ചു. ഒടുവിൽ അവൾതന്നെയാണ് ഈ മുദ്ര ഭേദിച്ചതു്. "ഇനി ദിവസവും വൈകുന്നേരം വരണേ. നിങ്ങൾ തനിച്ചല്ലെ ഉള്ളൂ? മി. കുറുപ്പ് ഒരാഴ്ചക്ക് അവധി എടുത്തു പോയിരിക്കയല്ലേ? അച്ഛനും ഇവിടെ ഇല്ല. ഏതോ ആവശ്യം പ്രമാണിച്ച് മദ്രാസിൽ പോയിരിക്കയാണ്."

ഞാൻ:— "എനിക്ക് ഇവിടെ വരുന്നതും പങ്കജവുമായി സംസാരിക്കുന്നതും ആനന്ദപ്രദം തന്നെയാണ്."

നേരം വൈകിയതിനാൽ ഞാൻ എൻെറ വസതിയിലേക്ക് ഗമിച്ചു. അന്നേദിവസം ആനന്ദസാഗരത്തിൽ ആറാടിക്കളിക്കയായിരുന്നു. അന്നുമുതലുള്ള സായന്തനസമയത്തെ രണ്ടു മണിക്കൂർ നേരം എൻെറ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാനവും പ്രഹർഷവുമായ രംഗങ്ങളായിത്തീൎന്നു. ഞങ്ങളുടെ അനുരാഗവല്ലി അതിശക്തിയായി തഴച്ചു് വളൎന്നു.

ആനന്ദമസൃണമായ ആ ഏഴു ദിവസം സ്വപ്നസമാനം കഴിഞ്ഞു. ആ ഭാസുരനഭസ്സിൽ ഒരു ചെറു കാർമുകിൽ വന്ന് കയറി. അതേ, ശ്രീധരക്കുറുപ്പ് തിരിച്ചു് വന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രത്യാഗമനം എനിക്ക് സന്തോഷപ്രദമായിരുന്നുവെങ്കിലും എൻെറ മനസ്സ് മങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഞങ്ങളുടെ പ്രണയചരിതം ഞാൻ കുറുപ്പിൽനിന്നും മറച്ചു. മൂന്ന് ദിവസം പങ്കജവുമായുള്ള സ്വൈരസല്ലാപത്തെ ഞാൻ ത്യജിച്ചു. എന്നാൽ നാലാം ദിവസം വൈകുന്നേരം കുറുപ്പു് ഒരു ഉപന്യാസം എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ അഞ്ചലാപ്പീസിലേക്കെന്നുള്ള വ്യാജവും പറഞ്ഞു് പങ്കജത്തിൻെറ ഗൃഹത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു.

* * * * * *

ഞാൻ അവിടെ ചെന്ന സമയം പങ്കജത്തിനെ കണ്ടതു് സന്താപദേവതയുടെ ഹസ്തങ്ങളാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ടവളായിട്ടാണ്. പങ്കജത്തിൻെറ കണ്ണുകളിൽനിന്ന് അശ്രുധാര ഇടവിടാതെ പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ കാരണം ആരാഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ സങ്കടം ദ്വിഗുണീഭവിക്കയാണ് ചെയ്തതു്. അല്പനിമിഷം അതിനെ തെല്ലൊന്ന് അടക്കിയിട്ട് അവൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

"എങ്ങിനെയാണ് ഈ വസ്തുത അങ്ങയോടു പറയുക. എന്നാൽ പറയാതിരിക്കാനും നിവൃത്തിയില്ല. എൻെറ ഹൃദയം സ്ഥിരതയുള്ളതാണ്. ഒന്നിൽ ഉറച്ചാൽ ഇളകുകയില്ല. ഇന്ന് അച്ഛന് വന്ന എഴുത്തുക

ളുടെക്കൂട്ടത്തിൽ അമ്മാവൻെറ ഒരു എഴുത്തുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ അതു പൊട്ടിച്ചു വായിച്ചു." അവൾ ഏങ്ങി ഏങ്ങിക്കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. ശബ്ദം വെളിയിൽ കേൾക്കാതിരിക്കാൻ എത്രശ്രമിച്ചിട്ടും കഴിഞ്ഞില്ല. കുറേനേരം ഈവിധം കഴിഞ്ഞശേഷം വീണ്ടും തുടൻ. "അതിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു. 'ശ്രീധരനെക്കൊണ്ട് പങ്കജത്തെ വിവാഹം ചെയ്യിക്കുന്നതു് എനിക്ക് സന്തോഷമാണ്. അവരുടെ പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞാലുടൻ അതു് നടത്താം." ഞാൻ ജിജ്ഞാസയോടുകൂടി ചോദിച്ചു:—"ഏതമ്മാവൻ?"

പങ്കജം:—"അതു് അവിടുത്തേക്ക് മനസ്സിലായിട്ടില്ലേ? ശ്രീധരക്കുറുപ്പിൻെറ പിതാവ് എൻെറ അമ്മാവനാണ്. കുറുപ്പ് ജീവിച്ചിരിക്കയാണെങ്കിൽ അവരുടെ നിശ്ചയപ്രകാരം നടക്കുകയും ചെയ്യും. അച്ഛൻ ഈ സംഗതിയെക്കുറിച്ച് അമ്മാവന് എഴുതി അയച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ഈ എഴുത്തിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. കുറുപ്പിനോട് എനിക്ക് സഹോദരനിർവിശേഷമായ സ്നേഹമേയുള്ളു. വിശേഷിച്ചും അങ്ങയെ ഞാൻ ...." അവൾ വീണ്ടും കണ്ണീർപ്രവാഹംതുടങ്ങി. മൃദുലങ്ങളെങ്കിലും കാര്യവശാൽ നിശിതങ്ങളായിത്തീൎന്ന അവളുടെ വാങ്നാരാചങ്ങൾ എൻെറ കണ്ണുകളിൽക്കൂടി തുളച്ചുകയറി ഹൃദയത്തിൽ വേദന ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ആ രംഗത്തിന് വലിയൊരു മാററം സംഭവിച്ചു. ശ്രീധരക്കുറുപ്പിൻെറ ആഗമനമാണ് അതിന് കാരണമാക്കിയതു്. ഉടൻതന്നെ പങ്കജം അകത്തു ചെന്ന് കണ്ണുനീർതുടച്ച് ഇറങ്ങിവന്നു. ഒരു പത്തു മിനിട്ടുസമയംകൂടി മറേറാരോ കാൎയ്യങ്ങളെപ്പററി സംസാരിച്ചശേഷം ഞങ്ങൾ അവിടെനിന്നും ഇറങ്ങി. അഞ്ചലാഫീസ്സ് ആനന്ദഭവനമാക്കിയതിനുള്ള കാരണം കുറുപ്പു ചോദിക്കയോ ഞാൻ അതിനെസംബന്ധിച്ച് എന്തെങ്കിലും പറയുകയോ ചെയ്തില്ല. മൌനാവലംബികളായിത്തന്നെയാണ് ഞങ്ങൾ താമസസ്ഥലത്തു ചെന്നെത്തിയത്.

എൻെറ അന്നത്തെ വായന വഴിപാടായിരുന്നു. ശയ്യയിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടും നിദ്രാദേവി എന്നെ സമീപിക്കപോലും ചെയ്തില്ല. വികാരവിജൃംഭണത്താൽ ഹൃദയം നൊന്തുതുടങ്ങി. "യാതൊന്നും കുറുപ്പ് എന്നിൽനിന്നു മറച്ചു വയ്ക്കുന്നതല്ലല്ലോ. പിന്നെ എന്താണ് പങ്കജവുമായുള്ള ബന്ധം എന്നെ അറിയിക്കാതിരുന്നതു? അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്നേഹം നിഷ്കളങ്കമായിരിക്കുമോ? പങ്കജത്തെക്കൂടാതെ ഞാൻ എങ്ങനെ ജീവിച്ചിരിക്കും? ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നതു വിചാരിക്കുന്നതുപോലും മഹാസങ്കടം. അല്ലയോ സ്നേഹിതാ! അങ്ങയെ കവിഞ്ഞൊരു മിത്രം ഈ ജന്മത്തു് എനിക്കാരാണ്? ഒരു സ്ത്രീമൂലം അങ്ങയെ

ഞാൻ വെടിയുമോ? ഒരിക്കലുമില്ല. പങ്കജം, ഹാ! ആ അക്ഷരത്രയം എന്നെ സന്താപകൂപത്തിൽ തള്ളിയല്ലോ. ആ മന്ത്രത്തിൻെറ ശക്തി അവൎണ്ണനീയംതന്നെ. ഇപ്രകാരം ഇരുവശങ്ങളിൽനിന്ന് ഇരച്ചുകയറുന്ന വികാരപരമ്പരാവീചികളിൽ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും ആ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടി.

* * * * *

ദിനകരൻ പൂൎവ്വപശ്ചിമശൃംഗങ്ങളിൽ മാറിമാറി പ്രവേശിച്ച് ലോകത്തെ പോഷിപ്പിച്ചും ശോഷിപ്പിച്ചും വളരെ പ്രാവശ്യം കഴിഞ്ഞു. പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞാലുടൻ പങ്കജവും ശ്രീധരക്കുറുപ്പും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം നടക്കുമെന്ന വാൎത്ത പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങി. അതു് സാദ്ധ്യമായിത്തീരുന്നുവെങ്കിൽ നിത്യബ്രഹ്മചൎയ്യം അനുഷ്ഠിപ്പാൻ ഞാൻ തീൎച്ചയാക്കി. ഈവക സംഗതികളെപ്പററി ഞാനും കുറുപ്പുമായി യാതൊന്നും സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. ഞങ്ങളെ ചുററിപ്പടൎന്നിരുന്ന സ്നേഹലതക്ക് യാതൊരുഭംഗവും വന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും അതിൻെറ കുസുമങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞു് വീണുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പങ്കജവും ഞാനുമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പ്രേമപാശത്തിൻെറ ദൃഢതനിമിത്തം അവളെ ലഭിക്കുന്നതിന് ഏതു് സാഹസകൃത്യവും ചെയ്യാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമായിരുന്നു. പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ പ്രാതികൂല്യംനിമിത്തം അവളുമായുള്ള സംസാരാനന്ദാബ്ധിയിൽ മുഴുകുന്നതിന് എനിക്കു സാധിക്കാതെയായി.

പങ്കജത്തിൻെറ കത്തനുസരിച്ച് ഒരുദിവസം വൈകുന്നേരം ഞാൻ ബീച്ചിൽചെന്നു. അവൾ എന്നെ കാത്തു് അക്ഷമയായി അവിടെ ഇരുന്നിരുന്നു. ശ്രീധരക്കുറുപ്പ് ജീവിച്ചിരിക്കയാണെങ്കിൻ ഇരുകൂട്ടരും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ഭാസുരഭാവി ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠമായിത്തീരുമെന്ന് അവൾ തീൎത്തുപറഞ്ഞു. അവിടെവച്ച് ഏതാനും നിശ്ചയങ്ങൾ ഞങ്ങൾ പാസ്സാക്കി.

* * * * * *

തലേദിവസത്തെ സംഭാഷണം എൻെറ ഹൃദയത്തെ കഠിനമായി വ്രണപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വായനകഴിഞ്ഞ് കുറുപ്പ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുറിയിൽ പോയി കിടന്നു. ഞാനും ശയ്യയിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആ കാളരാത്രിയിൽ ദുഷ്ടപിശാചുക്കൾ ഭീകരചേഷ്ടകൾ കാണിച്ചുകൊണ്ടു് എൻെറ ചുററും നൃത്തം ചെയ്യുന്നതായി എനിക്ക് തോന്നി. "ഏതൊരു സാഹസകൃത്യമാണു് ഇന്നു ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതു്? അല്ലയോ പ്രാണസ്നേഹിതാ! ആത്മമിത്രമേ! ഏകഹൃദയത്തോട്ട് കൂടിയല്ലേ നാം വൎത്തിച്ചുപോന്നതു്? അതിൻെറ അവസാനം ഈ തരത്തിലോ? അങ്ങയെ ഞാൻ .... ഇല്ല ഒരിക്കലും

ചെയ്യുകയില്ല. പങ്കജം, അഹോ! അതിൻെറ ഭീകരത അല്ല; സുന്ദരരൂപം. എൻെറ പ്രാണപ്രേയസി. ആ കാന്തികരേളബരത്തെ ഞാനൊന്ന് മനസാ ചുംബനംചെയ്യട്ടെ അനുമതി. ഞാൻ സർവ്വവും വെടിയും" ഈവിധവിചാരങ്ങളോടുകൂടി ഞാൻ ഒന്ന് മയങ്ങി. ഉടൻ ഭയങ്കര സ്വപ്നങ്ങൾകണ്ട് ഞെട്ടിയുണർന്ന്; ഞാൻ രഹസ്യമായി സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്ന "റിവാൾവർ" കയ്യിലെടുത്തു. അതിൽ തൊട്ടപ്പോൾ എൻെറ ദേഹം സ്തംഭിച്ചു. സ്നേഹവും പ്രേമവും ഇരുവശങ്ങളിലായിനിന്ന് എന്നെ വലിച്ചുതുടങ്ങി. ഞാൻ വെറും ഒരു ഉന്മത്തനായിത്തീൎന്നു. അവിടെനിന്നും എഴുന്നേററ ഒരു വെറും പ്രേതം കണക്കെ കുറുപ്പിൻെറ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെ ഒരനക്കവും ഇല്ല .ശയ്യയിൽ തപ്പിനോക്കി അതു ശൂന്യമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ വെറുംഭ്രാന്തനെപ്പോലെ തോട്ടത്തിലേക്ക് ഓടി. രാത്രിയുടെ ഭയങ്കരരൂപം സ്പഷ്ടമായി വെളിപ്പെട്ടിരുന്നു. കാററുകൊണ്ടിളകുന്ന ഇലകളുടെ വെറും ശബ്ദമല്ലാതെ അവിടെ യാതൊരു അനക്കവുമില്ല. "സ്നേഹിത" എന്ന് കരുണാമസൃണമായ ഒരു സ്വരം കർണ്ണങ്ങൾക്ക് പരമാനന്ദം നൽകിയ ക്ഷണം തന്നെ രണ്ടു കരവല്ലികൾ എന്നെ വലയം ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. വേറൊരു കോമളപാണി എൻെറ കരത്തിൽ മൃദുലമായി സ്പൎശിച്ചു. അത്ഭുതലോകത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന ഞാൻ പങ്കജത്തിനേയും കുറുപ്പിനേയും തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

കുറുപ്പ്:—"സ്നേഹിതാ, നമ്മുടെ സ്നേഹനാടകത്തിന് ഭരതവാക്യം ചൊല്ലേണ്ട ഘട്ടം ഇങ്ങിനെ തട്ടിനീങ്ങിയത് ഭാഗ്യാതിരേകം ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമാണ്. പങ്കജവും നിങ്ങളുമായുള്ള അനുരാഗം ഞാൻ മുമ്പേ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളെക്കൊണ്ടു പങ്കജത്തിനെ വിവാഹം ചെയ്യിക്കേണമെന്ന് എനിക്ക് അതിയായ ആഗ്രഹമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് ഞങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം നിങ്ങളെ അറിയിക്കാതിരുന്നത്. ഇവളെ എനിക്ക് വിവാഹം ചെയ്തു തരുവാൻ ഞങ്ങളുടെ അമ്മാവൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന വിവരം കുറച്ചുദിവസം മുമ്പു മാത്രമെ എനിക്കറിയാൻ സാധിച്ചുള്ളു. നിങ്ങൾ തന്നെ പ്രാണൻ എന്നു കരുതുന്ന പങ്കജത്തിൻെറ മനസ്സിനെ ശല്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട് എന്നു കരുതി എൻെറ ആശയം ഇന്നു ഞാൻ ഇവളെ അറിയിച്ചു. ഞാൻ ഇതു അവളെ അറിയിച്ചില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ കൈകൊണ്ടു തന്നെ എൻെറ മരണം. ഹാ! അതും ഒരു മഹാഭാഗ്യമായി ഞാൻ കരുതാം. എന്നാൽ ഞാൻ ഉറങ്ങുന്നതിന് മുമ്പ്, പങ്കജം എൻെറ മുറിയിൽ വന്ന്, എന്നെ വിളിച്ചു കൊണ്ടു വന്ന് ഇന്നു രാത്രി എന്നെ വധിക്കുന്നതിന് നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ആലോചിച്ചു തീൎച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം എന്നെ അറിയിച്ചു. കാൎയ്യം ശുഭമായതുകൊണ്ട് എൻെറ ജീവനെ നശിപ്പി

ക്കാതിരിക്കാൻ വേണ്ടിയാണു് പങ്കജം ഈ രാത്രി ഇവിടെ വന്നതു്. ഇതിൽ പങ്കജത്തിന്റെ മനോധൈൎയ്യത്തെ ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം എന്നെ മറച്ചുവെച്ചതുകൊണ്ടാണു് ഇത്രയും സങ്കടം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നതു്. വരൂ, നമുക്കു പങ്കജത്തിനെ ആനന്ദഭവനത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കാം. ഇനിയുള്ള സകല കാൎയ്യവും ഞാനേററു." സന്തോഷം, പശ്ചാത്താപം, ലജ്ജ എന്നീ വിവിധവികാരങ്ങളാൽ ഇതികൎത്തവ്യമൂഢനായിത്തീൎന്ന ഞാൻ എന്റെ സ്നേഹിതനെ പല തവണയും ആശ്ലേഷിച്ചു.

വിയോഗം*

(വൈലോപ്പിള്ളിൽ ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ)

പതിയെ വേർപെട്ടു വാഴുമ്പൊഴെൻമനം
പതറുകയാണു സന്താപബദ്ധമായ്
പരവശതാപം പകലൊക്കെ;യല്ലിലോ
വരുവതില്ലാ സുഷുപ്തിയൊരല്പവും.
പറവതാരൊടു ഞാൻ മമ സങ്കട-
മൊരുവരുമെനിക്കില്ലൊരാലംബനം.

തിമിരമെങ്ങും പരക്കവേ, താന്തമായ്
നിമിഷമോരോന്നിഴഞ്ഞു നീങ്ങീടവേ,
പ്രണയചിന്താപരവശയന്നു ഞാ-
നുണരുമാറുണ്ടു ഞെട്ടിപ്പലപ്പൊഴും.
അരികിലാ മലർമേനി കാണായ്കയാ-
ലെരിപൊരിക്കൊൾകയാണപ്പൊളെൻമനം.

ഇതി കഥിപ്പൂ കബീർ—"എൻസഖാക്കളേ!
മതിതെളിഞ്ഞിതു നിങ്ങൾ കേട്ടീടുവിൻ
പ്രിയജനമൊത്തു വാഴ്കയിലെന്നിയേ
നിയതമില്ലൊരു സംതൃപ്തിയാകുമേ."

---

* കബീർഗീതിയിൽനിന്നു

കേരളീയസംസ്കാരം.

അതിൻെറ പൂർവ്വപക്ഷം.

(എം. എൻ. കരുണാകരൻ നായർ, ക്ലാസ്സ് III)

"അതിപുരാതനകാലംമുതൽ നിലനിന്നുവരുന്നതും, തന്മൂലം അതിവിശിഷ്ടവും ആയ സംസ്കാരമാണ് കേരളത്തിനുള്ളത്. പാശ്ചാത്യന്മാരും പൌരസ്ത്യന്മാരും ഒരുപോലെ പ്രശംസിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് കേരളീയസംസ്കാരത്തെ." എന്നിങ്ങനെ ഉപക്രമിക്കുന്ന എത്രയെത്ര ഉപന്യാസങ്ങളും പ്രസംഗങ്ങളുമാണ് കേരളസംസ്കാരത്തെപ്പററി നാം വായിച്ചിട്ടുള്ളത്. എല്ലാററിനും രണ്ടു വശമുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത പ്രായേണ നമ്മുടെ ഉപന്യാസകാരന്മാരും പ്രാസംഗികന്മാരും മറന്നിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ കേരളത്തിനും അതിൻെറ സംസ്കാരത്തിനും വേറൊരു വശം കൂടിയുണ്ടോ എന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് എത്രമാത്രം ഇരുണ്ടതാണെന്നും നമുക്ക് ചിന്തിക്കാം.

ഒന്നാമതായി കേരളസംസ്കാരത്തിൻെറ സാമുദായികവശം നോക്കാം. കേരളത്തിലെ പ്രാചീനനിവാസികളിൽ പരിഷ്കൃതന്മാർ നായന്മാരായിരുന്നതിനാൽ കേരളസംസ്കാരം നായന്മാരുടെ സംസ്കാരമായിത്തന്നെ കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്. സമത്വം, സ്വാതന്ത്ര്യം ഇവയ്ക്ക് ആസ്പദവും, പ്രജാധിപത്യരീതിയോട് ഏറെക്കുറെ സാമ്യമുള്ളതും, അതിനാൽ അതിപരിഷ്കൃതവും ആയ ഗൃഹ്യജീവിതമാണ് കൂട്ടുകുടുംബഏർപ്പാട് എന്നാണ് ചില മഹാന്മാരുടെ മതം. എന്നാൽ കാരണവന്മാരുടെ ധൂർത്തിനും, അമ്മാവിമാരുടെ സ്വേച്ഛാപ്രഭുത്വത്തിനും ഇരയായി നശിക്കാത്ത എത്ര കുടുംബങ്ങൾ ഇനി അവശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്? അഥവാ നായർ ബില്ലാണ് ഇതിനു കാരണമെങ്കിൽ, അതിനു മുൻപ് എത്രയുണ്ട് അഭിവൃദ്ധ്യുന്മുഖമായിരുന്ന കൂട്ടുകുടുംബങ്ങൾ? പരിഷ്കൃതവും വ്യവസ്ഥാപിതവും ആയതായിരുന്നു ഇതെങ്കിൽ, എന്തു കാരണംകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം നശിച്ചു? ഇതരദേശീയരുമായി സംസ്കാരവിനിമയത്തിനുതകത്തക്കവിധത്തിൽ സമ്പർക്കം ലഭിക്കാതിരുന്നതിൻെറ ഫലമായി, മററങ്ങുമില്ലാത്ത ഒരു 'തായം' ഇവിടെ ഉണ്ടായി വന്നു. അത് വേറെയെങ്ങുമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് വളരെ വിശിഷ്ടമെന്ന് നാം തീരുമാനിക്കയും ചെയ്തു. അല്ലാതെ അത് വിശിഷ്ടമായ ഒരു സംസ്കാരത്തിൻെറ പരിണതഫലമല്ല.

രണ്ടാമതായി നാം കാണുന്നതു് കേരളീയരുടെ വിവാഹരീതിയും ദാമ്പത്യജീവിതവുമാണ്. സ്ത്രീപുരുഷന്മാൎക്കു് ഒരുപോലെ സ്വാതന്ത്ര്യവും സൗഖ്യവും നല്കിയിരുന്ന ഒരു വിവാഹരീതിപോലും! അതേ, സ്വാതന്ത്ര്യം. എന്തിനു്? വെറും മൃഗീയതയ്ക്കു്! ഭോഗംമാത്രമുദ്ദേശിച്ചുള്ള വിവാഹമല്ലേ പണ്ടും ഏറെക്കുറെ ഇന്നും നടന്നുവരുന്നതു്? രണ്ടും മൂന്നും സജാതീയഭാൎയ്യമാരുണ്ടായിരുന്നിട്ടും വീണ്ടും വിവാഹം ചെയ്യുന്നതു്, സൽസന്താനോല്പാദനത്തിനുവേണ്ടിയോ, അതോ കാമവികാരങ്ങളെ ശമിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയോ? അപ്രകാരമുള്ളവൎക്കേ തങ്ങളുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നു് വിവാഹംചെയ്യാൻ പാടുള്ളുവെന്നു് നിൎബ്ബന്ധമുള്ള എത്ര കാരണവന്മാർ ഇനിയും ഈ മലയാളക്കരയിലുണ്ടു്? അതു് അഭിമാനമായി കരുതുന്ന പരിഷ്കൃതാശയന്മാരും ഇക്കൂട്ടത്തിലുൾപ്പെടുന്നതാണ് അതിലും അത്ഭുതം. ബ്രാഹ്മണരും ഇതരസമുദായക്കാരുമായുണ്ടായിരുന്ന 'ബന്ധ'ത്തിന്റെ കഥ ആലോചിച്ചാൽ കേരളത്തിന്റെ സംസ്കാരമാഹാത്മ്യം വെളിപ്പെടും. പുത്രനേയും ഭാൎയ്യയേയും തൊട്ടാൽ അശുദ്ധമാകുന്ന ഇക്കൂട്ടരുമായുള്ള ദാമ്പത്യജീവിതം ശാസ്ത്രീയംപോലും!

നാഴികയ്ക്കു് നാല്പതുവട്ടം സംബന്ധമൊഴിയുന്ന പതിവു് നമ്മുടെ കേരളത്തിലല്ലാതെ എവിടെയുണ്ടു്? ഭ്രാതൃപത്നിയെ മാതൃതുല്യം ബഹുമാനിക്കണമെന്നു് ധൎമ്മശാസ്ത്രം ഒരുവശത്തു് ഉപദേശിക്കുമ്പോൾ, കേരളീയർ ഭ്രാതൃപത്നീപരിഗ്രഹം അനുവദിച്ചിരുന്നു. എല്ലാവരും അങ്ങിനെ ചെയ്തിരുന്നുവെന്നല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞതിന്റെ അൎത്ഥം. അപ്രകാരം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയെ സമുദായം ബഹിഷ്കരിക്കാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം അതംഗീകരിക്കപ്പെട്ടുവെന്നല്ലേ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതു്? എത്രയും ആഭാസമായ ആചാരങ്ങളിലൊന്നല്ലേ കേരളീയരുടെ 'കെട്ടുകല്യാണം'? ഇതും സാധൂകരിക്കുന്നതിനു് ചില മഹാന്മാർ വട്ടംകൂട്ടുന്നതു് കാണുമ്പോഴാണു് ആശ്ചൎയ്യം തോന്നുന്നതു്. ഇതുപോലെയുള്ള പല പരമാൎത്ഥങ്ങളും നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ തനിനിറം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനു് പൎയ്യാപ്തമാണ്. "വാലുള്ള വാനരന്മാൎക്കും ചിതം വരാ"ത്ത ഈദൃശമൃഗീയതകൾ ഏതു ധൎമ്മശാസ്ത്രം അംഗീകരിക്കുന്നു? ഏതു സാമ്രാജ്യികനിയമം സാധൂകരിക്കുന്നു?

ഇനിയും നമ്മുടെ സമുദായഘടന നോക്കുക. ആഢ്യബ്രാഹ്മണൻ മുതൽ പറയൻ വരെ എത്രയെത്ര ജാതികളും ഉപജാതികളുമാണ് കേരളീയസമുദായത്തെ ഛിന്നാഭിന്നമാക്കിയിരിക്കുന്നതു്? ലോകത്തിന്റെ യാതൊരു ഭാഗത്തും ഇന്നേവരെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതും, സൎവ്വത്ര അനീതിപരവും ആയ ഈ അനാചാരങ്ങളെ നാം ഇന്നും 'വെച്ചു പൂജിക്കു

ന്നില്ലേ? ഈശ്വരസത്തയെ കരതലാമലകംപോലെ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ ശ്രീനാരായണഗുരുവിനെ നരിയ്ക്കും നായിനുംകൂടി കൊള്ളാത്ത വൃത്തികെട്ട സത്രങ്ങളിൽനിന്നുപോലും ഇറക്കിവിട്ടില്ലേ? ഹരിജനോദ്ധാരകന്മാരും പൊതുജനനേതാക്കന്മാരും അതേസമയത്തുതന്നെ സ്വന്തം ഗൃഹത്തിൽ 'ഏട്ടിലപ്പിടി പയററിലിപ്പിടി' എന്ന നയമെടുക്കുന്നവരും ആയ പല മഹാന്മാരേയും ഇവിടെത്തന്നെ എനിക്ക് അറിയാം. ഇതൊക്കെയല്ലേ നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിൻെറ ഫലങ്ങൾ? അഹോ, കേരളസംസ്കാരത്തിൻെറ വിശിഷ്ടത!

ഇനിയും നോക്കുക. നമ്മുടെ ശുചിത്വാവബോധം. ശൗചം ചെയ്യുന്ന കുളത്തിൽത്തന്നെ പല്ലുതേയ്ക്കുകയും അവിടെത്തന്നെ കുളിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പതിവ് ഇന്നോ ഇന്നലെയോ തുടങ്ങിയതാണോ? ലോകത്തിലറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സകലതരമലിനതകളുടെയും ഭണ്ഡാഗാരമാണു നമ്മുടെ തീർത്ഥങ്ങൾ. ഇതുപോലെ ആരോഗ്യത്തിനു ഹാനികരവും വൃത്തിഹീനവുമായ എത്രയെത്ര നടപടികളാണ് നമുക്കുള്ളത്? ഇവയിൽ കുളിച്ചാൽ മാത്രമേ ശുദ്ധമാകുകയുള്ളുവെന്നു വിശ്വസിക്കുന്ന അഭ്യസ്തവിദ്യരെന്നഭിമാനിക്കുന്ന മഹാന്മാർ ഈ ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിലും സുലഭമായുണ്ടെന്നറിയുമ്പോഴാണ് ഈ സംസ്കാരത്തിൻെറ ഭയങ്കരത പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാവുന്നത്.

അടുത്തത്, ഈശ്വരാരാധനക്രമമാണ്. ജാതിയിലുള്ളതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ വിവിധത്വം ഈശ്വരന്മാരിൽ കാണാം. കള്ളു കുടിക്കുന്ന ദൈവം, കഞ്ചാവുകുടിയൻ ദൈവം, മാംസം കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ കോപിക്കുന്ന ദൈവം എന്നിങ്ങനെ ഏതു ജാതി ദൈവത്തിനേയും എത്ര വേണമെങ്കിലും കിട്ടും. ഈദൃശങ്ങളായ അനാചാരങ്ങൾക്കുപുറമെ പല ദേവാലയങ്ങളിലും ഇനിയും ജന്തുബലി ഇന്നു നടന്നുവരുന്നുണ്ടെന്നുള്ളത് എത്രയും സുവിദിതമാണല്ലോ. നമ്മുടെ സന്മാർഗ്ഗനിഷ്ഠയുടെ മകുടോദാഹരണമാണ് പൂരവും പൂരപ്പാട്ടും. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണിയും മററും നമുക്കെല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്നതുകൊണ്ട് അവയെ വർണ്ണിക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കുന്നില്ല. ഇതൊക്കെ എന്തു് സൂചിപ്പിക്കുന്നു? ഈശ്വരസന്നിധിയിൽ, സ്വന്തം മാതാപിതാക്കന്മാരുടേയും സഹോദരിമാരുടേയും സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ, ഈദൃശങ്ങളായ പാട്ടുകൾ പാടണമെങ്കിൽ അതിനു പ്രേരകമായ സംസ്കാരം എത്രമാത്രം ജുഗുപ്സാവഹമാണ്! എന്നാൽ അതു് തെററാണെന്ന് നാം സമ്മതിക്കുമോ? അതു് വളരെ അത്യാവശ്യമാണെന്നും, ഇല്ലെങ്കിൽ ദേവി കോപിക്കുമെന്നും അഭ്യസ്തവിദ്യനായ ഒരു കൊടുങ്ങല്ലൂക്കാരൻ സന്ദർഭവശാൽ ഈയിടെ എന്നോട് പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ മനഃസ്ഥിതി എത്രതന്നെ അവഹേളനാർഹമല്ല? പൂരപ്പാട്ടു

കേൾക്കാതെ ഉറക്കംവരാത്ത ഈശ്വരനോ ഈശ്വരിയോ ആരായാലും വേണ്ടില്ല, എടുത്തു സമീപത്തുള്ള കായലിലേക്ക് എഴുന്നള്ളിക്കണം. അതാണു് വേണ്ടതു്.

അതിപരിഷ്കൃതമായ രാജ്യഭരണരീതിയിലും നാം ഇതരഭൂവിഭാഗങ്ങളെ അതിശയിച്ചിരുന്നുവത്രെ! കരകൾ തമ്മിലും, ദേശങ്ങൾ തമ്മിലും പരസ്പരം കലഹിക്കാതിരുന്ന ഒരൊററ കാലഘട്ടംപോലും കേരളചരിത്രത്തിലുണ്ടോ? ഇതായിരിക്കാം പരിഷ്കൃതഭരണരീതിയുടെ ഫലം. അതുപോലെതന്നെ കേരളക്കരയുടെ മിക്ക ഭാഗങ്ങളും ഒരു കോയ്മയുടെ അല്ലെങ്കിൽ മറെറാന്നിൻെറ കീഴിൽ ഇരുന്നിരുന്നുവെന്ന പരമാൎത്ഥം ലജ്ജയോടുകൂടിയെങ്കിലും പറയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. പാശ്ചാത്യശക്തികളുടെ വരവോടുകൂടിയുള്ള അവസ്ഥ പൂൎവ്വാധികം ലജ്ജാവഹം തന്നെ.

വീൎയ്യശൗൎയ്യാദി ഗുണഗണങ്ങളുടെ വിളനിലമായിരുന്നുപോലും കേരളീയർ! കേരളചരിത്രം പൊതുവേയും ഓരോ രാജ്യത്തിൻെറയും പ്രത്യേകിച്ചും പരിശോധിക്കുമ്പോൾക്കാണാം ഇതിൻെറ പരമാൎത്ഥം. നമ്മുടെ രാജാക്കന്മാരും അവരുടെ നായർപ്പട്ടാളവും "ചേകോപ്പടയും" യുദ്ധത്തിൽ അതിഖ്യാതി നേടിയിട്ടുള്ളവരാണു്. പരസ്പരം തമ്മിൽത്തല്ലുന്നതിനു് ഇവർ അതിസമൎത്ഥന്മാരെന്നു് സമ്മതിച്ചേ തീരു. എന്നാൽ വിദേശീയാക്രമണങ്ങളിൽ ഗണ്യമായ ഒന്നിനെയെങ്കിലും നമ്മുടെ വീരപുരുഷന്മാർ തടുത്തു് ഓടിച്ചതായി കേട്ടുകേൾവിപോലുമില്ല. എന്നിട്ടും പറയുന്നു, അവർ വീൎയ്യധൈൎയ്യാദികളിൽ സമ്പൂൎണ്ണന്മാരെന്നു്. അസുരന്മാരോട്ട് തോററു പലായനം ചെയ്യുന്ന ദേവസേനകൾ കേരളയോധന്മാരെപ്പോലെ ഓടി എന്നു് നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ സ്വകാവ്യത്തിൽ വൎണ്ണിക്കണമെങ്കിൽ തീൎച്ചയായും അതീവ ധൈൎയ്യശാലികൾതന്നെയായിരിക്കണം അവർ.

ഇപ്രകാരം ഓരോ വശങ്ങളുമെടുത്തു നോക്കുമ്പോൾ നിൎമ്മത്സരബുദ്ധികൾക്ക് ബോദ്ധ്യമാവും, കേരളസംസ്കാരം തനിത്തങ്കമല്ല, നന്നായി ചെമ്പുചേൎന്നതാണെന്നു്. കേരളസംസ്കാരത്തെപ്പററി എനിക്കഭിമാനമില്ലെന്നും അതിനു് സദ്വശങ്ങളില്ലെന്നും ഇതിൽനിന്നൎത്ഥമാക്കരുതു്. ഉള്ള കുററങ്ങളേയും കുറവുകളേയും മൂടിപ്പൊതിഞ്ഞുവെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാതെ അവയെ പ്രത്യക്ഷമാക്കി, പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയാണു് എല്ലാവരുടെയും കൎത്തവ്യമെന്നു മാത്രമേ എനിക്കു് ഉൽബോധിപ്പിക്കാനുള്ളു.

ആധുനിക പരിഷ്കാരം.

(പി. കെ. ശ്രീധരൻ, ക്ലാസ്സ് I)

മനുഷ്യജീവിതത്തെ ശരിയാംവണ്ണം മനുഷ്യത്വത്തോടുകൂടി നയിച്ചു മനുഷ്യസഹജങ്ങളായ പ്രവൃത്തികളെ ചെയ്തു്, ജീവിതായോധനത്തിൽ വിജയിയാകുന്നതിനുതകുന്ന ഏററവും പ്രയാസം കുറഞ്ഞ ജീവിത നടപടിയെയാണ് ഞാൻ പരിഷ്കാരമായി കരുതുന്നതു്. പരിഷ്കാരം രണ്ടുവിധത്തിലുണ്ടു്—ബാഹ്യമായ പരിഷ്കാരം, ആന്തരമായ പരിഷ്കാരം ഇവയെക്കുറിച്ചു അല്പം വിചിന്തനംചെയ്യാം.

ആധുനികലോകത്തെ നാം ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുന്നപക്ഷം ബാഹ്യമായ പരിഷ്കാരത്തെക്കുറിച്ചു നിഷ്പ്രയാസം മനസ്സിലാകും. മനോമോഹനങ്ങളും, നയനാകർഷണങ്ങളുമായ കടലാസ്സുപുഷ്പച്ചെണ്ടുകളുടെ സ്ഥിതിയാണു ഞാൻ വാസ്തവത്തിൽ ബാഹ്യമായ പരിഷ്കാരത്തിൽ കാണുന്നതു്. അന്ധത, ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തെ, മനുഷ്യനിൽ ലീനമായികിടക്കുന്ന ആ ദിവ്യത്വത്തെ, അമോഘശക്തിയെ, എത്രമേൽ മറയ്ക്കുന്നുവൊ അത്രമേൽ ആ പുറംപൂച്ചു തെളിഞ്ഞുകാണും. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ 'മിന്നുന്നതെല്ലാം പൊന്നല്ല' എന്നു മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നവരും ഇല്ലാതില്ല. കാമക്രോധലോഭമോഹാദികളായ പ്രാപഞ്ചികനശ്വരസുഖങ്ങളിൽക്കൂടി മനസ്സിനെ നയിക്കമൂലം ആ യഥാർത്ഥമായ, പരിപാവനമായ ജീവിതം, പാറകളിലുംമററും തട്ടിയുടഞ്ഞു ഛിന്നഭിന്നമായി, നിരുപയോഗമായി സംസാരസാഗരമദ്ധ്യത്തിൽ ചെന്നുചേന്നു കയ്യും കാലും ഇട്ടടിക്കുന്നു. ജീവിതായോധനത്തിൽ വിജയിയാകുവാൻ കഴിയാതെ, യാതൊരു ശരണവുമില്ലാതെ അവർ കുഴങ്ങുന്നു. ബാഹ്യപരിഷ്കാരത്തിൻെറ അവസാനഘട്ടമിങ്ങനെയാണ്.

ആന്തരമായ പരിഷ്കാരത്തെ കുറിച്ചാലോചിക്കാം. ആന്തരമായ പരിഷ്കാരം സിദ്ധിക്കുമ്പോൾ, ഈ ലോകം വെറും കണ്ടകസമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു വൈതരണിയാണെന്നും, ഇന്നു നമ്മുടെ ദൃഷ്ടികൾക്കുഗോചരീഭൂതമാകുന്നതെല്ലാം തൃണപ്രായങ്ങളാണെന്നും നമുക്കുതോന്നുകയും, നശ്വരങ്ങളായ സുഖഭോഗങ്ങളെ മനസാ നിഷ്കാസനം ചെയ്തു് ജീവിതോദ്ദേശത്തെ ലാക്കാക്കിപ്രവത്തിച്ചു അതിൽ വിജയിയായി ശാശ്വതാനന്ദം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇതിനെ ആധാരമാക്കി ആധുനികപരിഷ്കാരത്തെ കുറിച്ചു കുറച്ചൊന്നാലോചിക്കുമ്പോൾ, ബാഹ്യമായ പരിഷ്കാരത്തെയാണ് ആധുനികപരിഷ്കാരം ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതു് എന്നു എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാകും. പൂർവ്വകാലത്തു് വെറും മൃഗീയരായി ജീവിച്ചിരുന്ന മനുഷ്യർ, നിത്യോപയോഗത്തിന്നു ശിലകളും മരങ്ങളും ആയുധമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന മനുഷ്യർ, കാലാന്തരത്തിൽ നഗ്നതമറച്ചു്, കൂടുതൽ ഉപയോഗപ്രദങ്ങളായ ഇരുമ്പു്, ഉരുക്കു്, മുതലായവകൊണ്ടുള്ള ആയുധങ്ങളുണ്ടാക്കി. ദാരിദ്ര്യപിശാചിനെ—അതെ ആ ഘോരരാക്ഷസിയെ—സംഹരിച്ചുവന്ന ആ സുദർശനചക്രം നശിച്ചു, പരിഷ്കാരം മൂത്തപ്പോൾ ദാരിദ്ര്യത്തെ സ്വാഗതം പറയുന്ന, യജമാനന്മാരുടെ ഭണ്ഡാഗാരങ്ങൾ നിറച്ചു സാധുക്കളെ (തൊഴിലാളികളെ) പട്ടിണിയിട്ടു നട്ടംതിരിക്കുന്ന യന്ത്രങ്ങളുണ്ടായി. ആയതുപോലെ സൈക്കിൾ, മോട്ടോർ, തീവണ്ടി, ട്രാംകാർ, കപ്പൽ, ബോട്ടു എന്നിവയുമുണ്ടായി. ഒടുവിൽ ലോകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തുനിന്നും മറെറാരുഭാഗത്തു നിഷ്പ്രയാസം എത്തുന്നതിന്നുതകത്തക്ക 'വിമാനം' മുതലായവയും; ലോകത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തെ വിശേഷങ്ങളെ അതിനിമിഷത്തിൽ മറെറാരുസ്ഥാനത്തെത്തിക്കുന്നതിന്നുള്ള ടെലഫോൺ, ടെലഗ്രാഫ്, സ്വനഗ്രാഹിണി (radio etc.) മുതലായവയും കണ്ടുപിടിച്ചു. ഇപ്രകാരം ലോകത്തിൽ നവംനവങ്ങളായി ഓരോന്നും കണ്ടുപിടിച്ചുവരുന്തോറും അപകടങ്ങളും അപായങ്ങളും ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ഇതിന്നും പുറമെ ഈയ്യിടെയായി യുദ്ധോപകരണങ്ങൾ പലതും കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടത്രെ – അനേകായിരം ജനങ്ങളെ ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു കൊന്നൊടുക്കത്തക്ക ശക്തിയുള്ള ഒരുതരം 'ഗാസ്സും' ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ലോകനാശത്തിന്നിതിൽ കൂടുതലെന്തുവേണം?

പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരം പൂർവ്വപ്രാന്തങ്ങളിൽ കടന്നുതുടങ്ങിയതോടുകൂടി, അനാവശ്യമായ ആ പരിഷ്കാരക്കൊടുങ്കാററു് പൂർവ്വപ്രദേശങ്ങളിലാകമാനം ചുററിയടിക്കുവാനും, അനുകരണഭ്രമക്കാരായ പൌരസ്ത്യർ ആ പരിഷ്കാരക്കൊടുങ്കാററിൽ പെട്ടു നട്ടംതിരിയുവാനുംതുടങ്ങി. ശീതോഷ്ണസ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച യൂറോപ്പു് വസ്ത്രധാരണം, ഉഷ്ണപ്രദേശമായ ഇൻഡ്യയിൽ–ഒരു വസ്ത്രംമാത്രം പോരുന്ന ഇൻഡ്യയിൽ–ഒരു 'ഫാഷ'നായിത്തീൎന്നു. തന്നിമിത്തം താങ്ങാൻപാടില്ലാത്ത ഭാരം അവരെ ദാരിദ്ര്യത്തിൽ മുക്കിത്തുടങ്ങി. ആധുനികപരിഷ്കാരങ്ങൾക്കുമുമ്പു് മൃഷ്ടാന്നഭോജനം കഴിച്ചു സസുഖം ജലപാനം ചെയ്തുവന്നിരുന്നതിന്നു പകരമായി പരിഷ്കാരം അധികമായപ്പോൾ, ശുദ്ധവെള്ളത്തിന്നു കൂടി കാശുകൊടുക്കേണ്ടതായിവന്നുകൂടി. നാനാവിധത്തിലുള്ള ദുശ്ശീലങ്ങൾ മനുഷ്യരുടെ ജീവി

തസന്ധാരണമാൎഗ്ഗത്തിൽ പററിപ്പിടിച്ചു് ആ ജീവിതപ്രവാഹത്തിൻെറ ശക്തിയെ ക്ഷയിപ്പിച്ചു് അവരെ അല്പായുസ്സുകളാക്കി.

മതപരമായി ആധുനികപരിഷ്കാരത്തെ വീക്ഷിക്കുന്നപക്ഷം യഥാൎത്ഥമായ പദ്ധതിയിൽനിന്നും മതം ഉത്തരദക്ഷിണധ്രുവങ്ങളേപ്പോലെ അകൽച്ചയിലാണു് സ്ഥിതിചെയ്തുവരുന്നതു്. എന്നാൽ അതിനെ യഥാൎത്ഥരൂപത്തിൽ വരുത്തുവാനുള്ള ലോകവന്ദ്യനായ മഹാത്മാവിൻേറയും അനുചരന്മാരുടേയും ശ്രമം സ്തുത്യൎഹവും ആനന്ദദായകവും തന്നെ.

വിദ്യാഭ്യാസപരമായിട്ടും ധാരാളം ദൂഷ്യങ്ങൾ ആധുനികനിലക്കു പററിപ്പിടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗുരുകുലങ്ങളോടുകൂടി സുപ്രശസ്തമാംവണ്ണം ഭക്തിവിനയാദരപുരസ്സരം നടത്തിവന്നിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം, ഇന്നുവിദ്യാൎത്ഥികൾക്കു സൎവ്വസുഖങ്ങളും— അതെ, സൽപന്ഥാവിൽനിന്നും വഴിപിഴച്ചുപോകുന്നതിനുള്ള സൎവ്വസ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളും- പ്രദാനംചെയ്യുന്ന സ്കൂളുകളിലാണു്; പണ്ടുകാലത്തു ക്ഷീണം തോന്നുമ്പോൾ പ്രാണായാമം ചെയ്തിരുന്നതിന്നു പകരം ഇന്നു് വീടി, പൊടി, കുടി മുതലായവയാണു്. ബ്രഹ്മചൎയ്യത്തോടുകൂടിയ ആ സുപ്രഭാതം അസ്തമിച്ചു; കാലസ്ഥിതിക്കും ജീവിതസന്ധാരണത്തിന്നും ഉതകാത്ത മിശ്രമായ വിദ്യാഭ്യാസം നടപ്പിലായി; വിദ്യാൎത്ഥികളുടെ ബ്രഹ്മചൎയ്യം നശിച്ചു; പ്രാപഞ്ചികവ്യവഹാരങ്ങളിൽപെട്ടു രക്ഷാമാൎഗ്ഗം കാണാതെ അലഞ്ഞുതിരിയേണ്ടതായിവന്നു.

ആകപ്പാടെ ആധുനികപരിഷ്കാരം ഗുണങ്ങളേക്കാൾ കൂടുതൽ ദോഷത്തെയാണു് വരുത്തിവച്ചിട്ടുള്ളതു്. "തട്ടിപ്പറിച്ചതു് പൊട്ടിത്തെറിക്കു"മെന്നും, അദ്ധ്വാനിച്ചതു മാത്രമേ നിലനില്ക്കുകയൊള്ളുവെന്നും ലോകം മുമ്പുതന്നെ പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് പാശ്ചാത്യരിൽനിന്നു തട്ടിയെടുത്ത ഈ പരിഷ്കാരം പൊട്ടിത്തെറിക്കുമെന്നു ആശിക്കാം. അതിനുള്ള ഒരുസന്ദൎഭം കരഗതമാകട്ടെ. തന്മൂലം ലോകർ ശാശ്വതാനന്ദം അനുഭവിക്കട്ടെ!

സൌന്ദര്യസുധ.

(മുല്ലോത്തു വി. നാരായണമേനോൻ.)

(കേക)

പഞ്ചമരാഗം മുദാ പൂങ്കുയിൽ പാടീടവെ,
ചാഞ്ചാട്ടം തരുവൃന്ദം മൎമ്മരം പൊഴിക്കവെ,
പുഞ്ചിരിചിതറുന്ന പുഷ്പത്തിൻകപോലത്തിൽ
അഞ്ചിതപ്രേമത്തോടു മാരുതൻ തഴുകവേ,
വാനിനെസ്സന്ധ്യാരാഗം സിന്ദൂരമണിയിക്കെ,
പ്രാണനാഥനെക്കണ്ടു കുമുദം വികസിക്കെ,
ഉല്ലാസവികസ്വരമാകുന്ന മുല്ലപ്പൂക്കൾ
സോല്ലാസം സുഗന്ധത്തെസ്സൎവ്വത്ര പരത്തവെ,
പൂനിലാവണയവേ, തൂമുകിലുലയവേ,
മാനത്തു നക്ഷത്രാളി വന്നെത്തിനോക്കീടവെ,
പൂന്തോപ്പിൽകടന്നു ഞാ,നദ്ദിക്കിൽ കളിയാട്ടം.
ശാന്തമാം സൌന്ദര്യത്തിൻ ബിന്ദുക്കൾ നുകരുമ്പോൾ
എൻസിരകളിൽക്കൂടിയാനന്ദം വമിച്ചുകൊ-
ണ്ടനേരമനന്തമാം ചേതന ചരിക്കയായ്
കാലമാം വീണാഗാനമാധുരി മൽസ്വാന്തത്തെ
ചാലവേ സചേതനമാക്കിനാനതുനേരം.
സച്ചിദാനന്ദൻതൻെറ പാദവിന്യാസത്തിനാൽ
മച്ചിത്തം മുഖരിതമായ് ലസിച്ചിതാത്തവ്വിൽ
മോഹങ്ങളാകും പത്രിജാലങ്ങൾ ചിറകടി-
ച്ചാഹന്ത പറന്നുപോയദ്ദിവ്യനാദംകേൾക്കെ
സങ്കടമണയാതെയണഞ്ഞാൻ മച്ചിത്തമാം
ഭൃംഗ,മാ,ത്വൽപ്പാദമാം പങ്കജസുമംതന്നിൽ
ആദ്യന്തരഹിതമാം സൌന്ദര്യസുധയിങ്കൽ
സദ്യോലീനനായ്‌വാണേനദ്ദിശി സകൌതുകം.

വീരപരീക്ഷ. *

(ബി. വി. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി, രാഷ്ട്രഭാഷാവിശാരദാ)

ഭീമനദിയുടെയും നീരാനദിയുടെയും സംഗമസ്ഥലത്ത് 'മഹേന്ദ്രവിഹാര'മെന്ന് ഒരു പ്രസിദ്ധനഗരമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെയായിരുന്നു ദ്രോണായനനെന്ന രാജാവിൻെറ രാജധാനി. ദ്രോണായനനു തൻെറ രാജ്യം വിപുലമാക്കുവാൻ പ്രബലമായ ആസക്തിയും സാമത്ഥ്യവുമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അയൽവാസികളായ രാജാക്കന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ സദാ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു. അക്കാലത്ത് 'രാജേന്ദ്രഗഡി'ലെ രാജാവായ മല്ലശ്ശൂരനു മാത്രമേ ദ്രോണായനനെ ഭയമില്ലാതിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ ദ്രോണായനൻെറ ഭാഗ്യത്താൽ മല്ലശ്ശൂരന് അകാലമരണമകപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പുത്രനായ പുഷ്പഹാസനെന്ന ബാലനാണ് പിന്നെ രാജാവായത്. പുഷ്പഹാസൻ ചെറുപ്പമായിരുന്നതിനാൽ പ്രധാനമന്ത്രിയായ ജല്ലകണ്ഠൻ രാജ്യംഭരിച്ചുതുടങ്ങി. മല്ലശ്ശൂരൻ മരിച്ച അവസരംനോക്കി ദ്രോണായനൻ പൊടുന്നനെ രാജേന്ദ്രഗഡിനെ ആക്രമിച്ചു. മല്ലശ്ശൂരൻ പരലോകപ്രാപ്തനായതോടുകൂടി തൻെറ മാർഗ്ഗം നിഷ്കണ്ടകമായല്ലോ എന്നായിരുന്നു ദ്രോണായനൻെറ അന്തർഗ്ഗതം. ഈ യുദ്ധത്തിൽ തൻെറ പുത്രനായ ഭദ്രമുഖനും പുത്രിയായ ഭദ്രസാമായും ദ്രോണായനനെ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. ദ്രോണായനനൊരുമിച്ചു അവരും ധൈര്യസമേതം പോരാടി.

ജല്ലകണ്ഠൻ സമരഭൂമിയിൽ ബാണവർഷം പൊഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ തനിക്കഭിമുഖമായി ഭദ്രസാമ കാമബാണമയക്കുന്നതായും അതു തൻെറ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിനെ പിളക്കുന്നതായും കണ്ടു. അന്നത്തെ യുദ്ധം അവസാനിച്ചതോടുകൂടി ജല്ലകണ്ഠൻ തൻെറ കൂടാരത്തിൽപോയി സന്ധ്യോപാസന ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അപ്പോഠം അദ്ദേഹത്തിൻെറ അന്തഃകരണത്തിൽ ഭഗവാൻെറ പാദാരവിന്ദങ്ങഠംക്കുപകരം ഭുവനമോഹിനിയായ ഭദ്രസാമയുടെ രൂപമാണ് വ്യക്തമായി പ്രകാശിച്ചത്. ആ മൂത്തിയെ വിസ്മരിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം കഴിയുന്നവിധത്തിലെല്ലാം ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും എല്ലാം നിഷ്ഫലമായതെയുള്ളു. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം തൻെറ ഇഷ്ടദേവതയോടിപ്രകാരം പ്രാത്ഥിച്ചുതുടങ്ങി. "ഹേ പ്രഭോ! ദയാസിന്ധോ! എനിക്കിത്ര പൊടുന്നനെ എന്തുസംഭവിച്ചു? നാഥാ!

---

* ഹിന്ദിയിൽനിന്ന്.

എൻെറ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തു് എന്തുഭാവമാണു് ഉല്പന്നമായിരിക്കുന്നതു്? ചിരശത്രുവിൻെറ നേരെ ഇങ്ങിനെ ഒരു സ്നേഹബന്ധത്തിനുള്ള ആസക്തി എൻെറ ഉള്ളിൽ ഉളവാകുവാൻ എന്തു കാരണമാണു്? യാതൊരുവളുടെ ഹൃദയരക്തത്താൽ എൻെറ കർത്തവ്യതർപ്പണം കഴിക്കേണമൊ ആ അവളുടെ പാദങ്ങളെ എൻെറ ഹൃദയരക്തത്താൽ പൂജിക്കുവാനുള്ള ഈ വിരുദ്ധമായ ഇച്ഛ എന്തുകൊണ്ടാണു് എന്നിലുണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്നറിയുവാൻ കഴിയുന്നില്ലല്ലോ! അല്ലയോ മദനമദഹരനായ ഭഗവാനെ! എനിക്കു മനശ്ശക്തി പ്രദാനംചെയ്തു് എൻെറ ചിത്തക്ഷോഭത്തെ ശാന്തമാക്കിയാലും."

ഉപാസന സമാപ്തമാകുന്നതിനു മുമ്പായിതന്നെ ജല്ലകണ്ടനെ കാണ്മവാനായി ഒരു ദൂതൻ വന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു ദ്വാരപാലകൻ വന്നുണർത്തിച്ചു എന്തൊ ഒരു അവ്യക്തകാരണത്താൽ ജല്ലകണ്ടൻെറ അന്തരംഗത്തിൽ ആശാദ്ധ്വനി മുഴങ്ങുവാൻ തുടങ്ങി. ഒടുവിൽ ദൂതനെ വിളിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാനായി ആജ്ഞാപിച്ചു. ദൂതൻ വന്നു നമസ്കരിച്ചു് ഒരു പത്രം തിരുമുമ്പിൽ വെച്ചിട്ടു മറുപടി പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വണങ്ങിനിന്നു. മന്ത്രിപ്രവരൻ കമ്പിതഹസ്തങ്ങളോടുകൂടി പത്രം വായിച്ചു തുടങ്ങി:—

"സ്വസ്തി ശ്രീസമരവിജയ ശ്രീപൂജിത സചിവശ്രേഷ്ഠ ജല്ലകണ്ഠ മഹോദയേഷു—

സമരകുശലനായിരിക്കുന്ന വീരശ്രേഷ്ഠാ! ഇന്നുവരെയും എൻെറ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തു് ഞാൻ ഏതൊരു ആദർശവീരമൂർത്തിയെ ദർശിക്കുവാനുള്ള ഉൽക്കണ്ഠയോടെ വർത്തിക്കുകയും എൻെറ ഹൃദയമന്ദിരത്തിൽ ഏതൊരു മൂർത്തിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു ആരാധിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നുവൊ അതിൻെറ അവലോകനം ഇന്നെനിക്കു ഭവാൻെറ മനോഹരമൂർത്തിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു താങ്കൾ ശത്രുകന്യകയായിരിക്കുന്ന ഈ എൻെറ പൂജോപചാരം സ്വീകരിക്കുമെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥയായി.

രാജകന്യക ഭദ്രസാമാ."

ഹർഷാവേഗത്താൽ ജല്ലകണ്ടൻെറ ഹൃദയം തുള്ളിച്ചാടുവാൻ തുടങ്ങി. വീണ്ടുംവീണ്ടും ലേഖനം വായിക്കുകയും തിരിച്ചും മറിച്ചും പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു. തന്നെ കബളിപ്പിക്കുവാൻ അവർ ചെയ്ത സൂത്രമായിരിക്കുമൊ എന്നുള്ള ശങ്കയും ഇടയ്ക്കുളവായി.

"എന്നെ വിഡ്ഢിയാക്കുവാനായി പ്രയോഗിച്ച തന്ത്രമായിരിക്കുമോ? അല്ല; ഒരിക്കലുമല്ല. ഇതു സത്യം തന്നെയാണു്. ഹാ! ഇന്നു ഞാൻ ഭാഗ്യവാനായി. വിജയിയായി. രമണിയെ ജയിക്കുക എന്നതു്

സാമ്രാജ്യവിജയത്തെക്കാൾ തുലോം പ്രയാസമേറിയതുതന്നെയാണ്. ഞാൻ മഹാഭാഗ്യശാലിതന്നെ." ഇങ്ങിനെ നാനാപ്രകാരേണയുള്ള വിചാരതരംഗങ്ങളുടെയിടയിൽ അയാളുടെ ചിത്തം മുങ്ങിപ്പൊങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഇങ്ങിനെ മറുപടി എഴുതി:—

"മന്മഥമൈത്രീവശീകൃത ശ്രീമതി ഭദ്രസാമായുടെ സമക്ഷത്തിൽ:-

ഭദ്രേ! ഭവതി, കാമദേവൻെറ സമ്മോഹനാസ്ത്രമാകുന്നു. ഇന്നു ഞാൻ യഥാൎത്ഥത്തിൽ പരാജിതനായിരിക്കുന്നുവൊ വിജയിയായിരിക്കുന്നുവൊ എന്നു ഞാൻതന്നെ അറിയുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇന്നു എനിക്ക് അസാധാരണമായ ഒരു സുഖമുണ്ടായിയെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. ഇന്നത്തെ ഈ ആനന്ദവും അപൂൎവ്വസുഖവും എന്നെന്നും നിലനില്ക്കട്ടെ എന്നു ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

ജല്ലകണ്ണൻ."

പിറേറദിവസം ജല്ലകണ്ണൻെറ ഉത്സാഹത്താൽ യുദ്ധം അവസാനിപ്പിച്ചു സന്ധിചെയ്തു. ഗജേന്ദ്രഗഡ് രാജ്യത്തിൻെറ ഒരു വലിയ ഭാഗം കൊടുക്കാമെന്നു ജല്ലകണ്ണൻ സമ്മതിച്ചതിനാൽ തൻെറ പുത്രിയായ ഭദ്രസാമയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊള്ളുവാൻ ദ്രോണായനനും ജല്ലകണ്ണനു അനുമതിനൽകി. സന്ധിപത്രത്തിൽ രണ്ടുപക്ഷക്കാരും ഒപ്പിടുകയും ചെയ്തു. ജല്ലകണ്ണൻ രമണീമോഹത്തിൽപെട്ട് കൎത്തവ്യഭ്രഷ്ടനായിചമഞ്ഞു.

II

നീരാ നദിയുടെയും ഭീമാ നദിയുടെയും സംഗമസ്ഥലത്തിൻെറ സമീപത്തുതന്നെ ഒരു പുഷ്പവാടികയുണ്ടായിരുന്നു. രാജകുമാരിയായ ഭദ്രസാമ ഉദ്യാനത്തിൻെറ ഒരു രമണീയമായ തിണ്ണയിലിരുന്നുകൊണ്ട്, അനേകം കങ്കണങ്ങൾ അണിഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള തൻെറ കരകമലങ്ങളാൽ താളംപിടിച്ചുകൊണ്ട്, ക്രീഡാമയൂരത്തിനെ നൃത്തം ചെയ്യിക്കയായിരുന്നു. 'പുഷ്പികാ' യെന്നുപേരായ അവളുടെ ഒരു തോഴി അശോകപുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഒരു ഹാരമുണ്ടാക്കി രാജകുമാരിയുടെ കിരീടത്തെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. അവളുടെ ശുഭ്രവൎണ്ണമായ ലലാടത്തിൽ, അരുണവൎണ്ണമായ ആ മാല, ഉഷാദേവിയുടെ നെററിയിന്മേൽ കുങ്കുമതിലകമെന്നപോലെ, പരിശോഭിച്ചിരുന്നു. അവളുടെ ആ മനോഹരവും സുപ്രസന്നവുമായ മുഖകമലം ആ പുഷ്പവാടികയിലെ ഒരു മഹിമയേറിയ പുഷ്പം തന്നെയായിരുന്നു. പുഷ്പങ്ങളുടെ സൌരഭ്യം വഹിച്ചുകൊണ്ട് മന്ദമാരുതൻ ഇടവിടാതെ വീശിയിരുന്നു. ആ സമയത്ത് സചിവശ്രേഷ്ഠനായ ജല്ലകണ്ണൻ ആ ഉദ്യാനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. അതോടുകൂടി മയൂരം

തൻെറ നൃത്തം അവസാനിപ്പിച്ചു വൃക്ഷത്തിന്മേൽ കയറിയിരുന്നു. തോഴിമാരും അങ്ങുമിങ്ങും മാറി ഒളിച്ചു. രാജകുമാരിമാത്രം അവിടെ ത്തന്നെയിരുന്നു. അവളുടെ മുഖത്തു് സങ്കോചമൊ ലജ്ജയൊ അണു മാത്രം കാണപ്പെട്ടില്ല. ഉദാസീനത കലൎന്നിട്ടുള്ള ഒരു വെറുപ്പിൻെറ നിഴലാട്ടം അവളിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിരുന്നു. ജല്ലകണ്ണൻ ഈ കാൎയ്യക ണ്ടിട്ടുംകൂടി പ്രേയസിയുടെ ആ അവസ്ഥയിൽ മുഗ്ദ്ധനായി സ്വൎഗ്ഗസു ഖമനുഭവിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

കുറഞ്ഞൊരു സമയം നിശ്ശബ്ദമായിരുന്നതിനുശേഷം രാജകുമാരി മന്ത്രിയുടെനേരെ നോക്കിക്കൊണ്ടിപ്രകാരം പറയുവാൻതുടങ്ങി:-"മന്ത്രി മഹാശയാ! ഈ ഉദ്യാനം സ്ത്രീകളുടെ ക്രീഡാസ്ഥലമാണെന്നും രാജ്യനീ തിജ്ഞന്മാൎക്കുള്ളതല്ലെന്നും താങ്കൾക്കു് അറിയാമായിരിക്കുമല്ലൊ."

ആ സമയത്തു് ജല്ലകണ്ണൻ പ്രണയവിഹ്വലനായിരിക്കയായിരു ന്നു. അദ്ദേഹം സ്നേഹസ്വരത്തിലിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—"പ്രേയസി, പ്ര ണയത്തിൻെറ കപടകൌശലമാണു് എനിക്കു് ഇവിടെ വരുവാനുള്ള ധൈൎയ്യം തന്നതു്. അതുകൊണ്ടു മാത്രമാണു് ഞാൻ വന്നതു്. പ്രാണപ്രി യേ, താല്ക്കാലികമായ ആവേശംകൊണ്ടു ഞാൻ വല്ല മൎയ്യാദക്കേടും പ്രവ ൎത്തിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയതിനു മാപ്പുതരണമെ. എന്നെ അന്യനായിക്ക രുതരുതു്."

ഇത്രയും പറഞ്ഞു രണ്ടടി മുമ്പോട്ടുവെയ്ക്കുകയും ഭദ്രസാമയുടെ ക യ്യുപിടിക്കുവാനായി ഉദ്യമിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സമയത്തു് അയാളുടെ നെററിത്തടം വിയൎപ്പുതുള്ളികളെക്കൊണ്ടു് നിറഞ്ഞിരിക്കുകയും, ശരീര മാകമാനം വിറയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

രാജകുമാരിയാകട്ടെ ഈ കാൎയ്യകൾ കണ്ടിട്ടു കോപവിഹ്വലയായി സൎപ്പത്തേപ്പോലെ ചീററിക്കൊണ്ടു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി:— "മന്ത്രി! അവിവേകം പ്രവൎത്തിക്കരുതു്. ഒരു കുലീനയായ കന്യകയുടെ മാനഭംഗം വരുത്തുവാനായി യത്നിക്കേണ്ടാ."

ജല്ലകണ്ണൻെറ വീരഹൃദയം ഒരു അബലയുടെ ഉപദേശവാക്യ ത്താൽ വിറച്ചുപോയി. അദ്ദേഹം വിനീതസ്വരത്തിൽ സാവധാനമാ യി പറഞ്ഞു:-"കുമാരി, ഞാൻ ഭവതിയുടെ പ്രോത്സാഹനവും സമ്മത വും ലഭിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമാണല്ലൊ ഈ സാഹസം ചെയ്യുവാൻ മു തിൎന്നതു്. ഭവതിയുടെ പൂൎവ്വസമ്മതം ആലോചിച്ചിട്ടു പ്രേമവഞ്ചന ചെയ്യാതിരിക്കുവാൻ ദയയുണ്ടാകേണം."

ഭദ്രസാമയാകട്ടെ ആദ്യത്തെപ്പോലെ തന്നെ തീവ്രസ്വരത്തിൽ പ റഞ്ഞുതുടങ്ങി:—

"ഞാൻ ഭവാൻെറ ധീരതയിൽ മുഗ്ദ്ധയായിട്ടു വല്ല സമ്മതവും തന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയതിന് എനിക്കു മാപ്പുതന്നു ക്ഷമിക്കണം. ഞാൻ താങ്കൾക്ക് എല്ലാംകൊണ്ടും അയോഗ്യയാണെന്നു എനിക്കു പൂർണ്ണബോധം വന്നിരിക്കുന്നു. യുദ്ധത്തിനുശേഷം ഞാൻ ശാന്തമായി ഈ സംഗതികളെല്ലാം മനസ്സിരുത്തി ആലോചിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ എൻെറ വിഡ്ഢിത്തത്താൽ ചെയ്തതു് അനുചിതമായിപ്പോയി എന്നെനിക്കു മനസ്സിലായി.. എൻെറ അറിവില്ലായ്മയ്ക്കു മാപ്പുതരിക."

വാക്യബാണത്താൽ മുറിവേററ ജല്ലകണ്ണൻ കുറച്ചുനേരം രാജകുമാരിയുടെ ലാവണ്യമേറിയ മുഖത്തുനോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നുപോയി. അവളുടെ മുഖത്തു് കരുണ ലേശംപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവളുടെ വാക്കു സ്ഥിരമായിരുന്നു. മന്ത്രി നിരാശയോടെ ഉദ്യാനത്തിൽ നിന്നു മടങ്ങിപ്പോയി.

ജല്ലകണ്ണൻ പോയതോടുകൂടി ഭദ്രസാമയുടെ ദൃഢനിശ്ചയത്തിനു കുറേശ്ശെ ഇളക്കം വന്നുതുടങ്ങി. അവളുടെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തു് കഠിനമായ വ്യകഥതുടങ്ങി. അത് അവൾക്ക് ഒടുവിൽ സഹിക്കവയ്യാതായി. പല അസ്വാസ്ഥതകളും കാട്ടിത്തുടങ്ങി. തൻെറ പുഷ്പകിരീടമെല്ലാം വലിച്ചുപൊട്ടിച്ചു ദൂരത്തെറിഞ്ഞു. അതിൻശേഷം മടിയിൽനിന്നു മന്ത്രിയുടെ പ്രണയപത്രമെടുത്തു വീണ്ടുംവീണ്ടും ചുംബിക്കയും ചെയ്തു. കണ്ണിൽനിന്നും ബാഷ്പധാര ഒഴുകി. തന്നെത്താൻ ഇങ്ങനെ വിലപിച്ചു "പ്രാണപ്രിയാ' വീണ്ടും വരിക! അങ്ങയെ അപമാനിച്ചതിനു ഞാൻ പ്രേമചന്ദനംകൊണ്ടു പൂജിച്ചുകൊള്ളാം. എൻെറ ഹൃദയമന്ദിരത്തിൻെറ പ്രേമസിംഹാസനത്തിൽ ഭവാനെ പ്രതിഷ്ഠിക്കാം, എൻെറ യൌവനവസന്തത്തിലെ പ്രഥമപുഷ്പാഞ്ജലി അങ്ങയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ സമർപ്പിക്കാം. അങ്ങു പോയിട്ട് എനിക്കിവിടെ സർവ്വവും ശൂന്യമായിത്തോന്നുന്നു. പ്രാണനാഥാ! എൻെറ ചിത്തം ശാന്തമാക്കിയാലും! പ്രാണേശ്വരാ! വേഗം തിരിച്ചുവന്നാലും.

രാജകുമാരിയുടെ പ്രണയവിലാപം കേട്ടിട്ടു തോഴിയായ പുഷ്പിക ജല്ലകണ്ണൻ പോയവഴിയെ ഓടി ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:—"മന്ത്രി മഹാശയാ! രാജകുമാരി അങ്ങു പോയിട്ടു കരഞ്ഞു കരഞ്ഞു പരവശയായിരിക്കുന്നു. ആയതിനാൽ ഉടനെ മടങ്ങിവന്നാലും."

ചന്ദ്രൻെറ ശീതളകിരണങ്ങളേല്ക്കുമ്പോൾ സമുദ്രം മറിയുന്നതുപോലെ, ആ വാക്കുകൾ കേട്ട മാത്രയിൽ ജല്ലകണ്ണൻെറ ഹൃദയം ഹർഷാതിരേകത്താൽ തുള്ളിച്ചാടുവാൻ തുടങ്ങി. ഉടനെ അയാൾ ഉദ്യാനത്തിൽ തിരിച്ചെത്തി. രാജകുമാരി തൻെറ നാമധേയം ഉച്ചത്തിൽ വി

ളിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹം ദൂരത്തുനിന്നുതന്നെ കേട്ടിരുന്നു. ജല്ലകണ്ണൻ സ്നേഹപൂർവ്വമിങ്ങനെ ഉച്ചരിച്ചു. "പ്രിയേ! ഇതാ ഞാൻ തിരിച്ചുവന്നിരിക്കുന്നു. ഹൃദയേശ്വരി! എഴുന്നേററാലും." എന്നാൽ ജല്ലകണ്ണൻെറ ആശാങ്കുരം അധികം നിലനിന്നില്ല. രാജകുമാരി ചാടി എഴുന്നേററ് സിംഹത്തെപ്പോലെ ഇങ്ങനെ ഗർജ്ജിച്ചു:—"താങ്കൾ ഇവിടെ എന്തുകൊണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു? ഉടനെ മടങ്ങി പോവുക. ഒരിക്കൽ എന്നെ അപമാനിച്ചിട്ടു തൃപ്തിവന്നില്ലയൊ? വീണ്ടും അന്യായം പ്രവർത്തിക്കുവാൻ വന്നതാണൊ? കത്തുന്ന തീയ്യിൽ നെയ്യൊഴിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കുന്നുവൊ? ലോകാചാരമെങ്കിലും അറിയുവാനുള്ള ബുദ്ധിയില്ലാതായല്ലൊ?"

രാജകുമാരിയുടെ ഈ അവിചാരിതമായ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടു ജല്ലകണ്ണൻ സ്തംഭിച്ചുനിന്നുപോയി. സ്ത്രീഹൃദയം എത്ര അഗമ്യവും ചഞ്ചലവുമാണെന്ന് അദ്ദേഹം തന്നത്താൻ ചിന്തിച്ചു. ഒരക്ഷരമെങ്കിലും ഉരയ്ക്കാതെ അവിടെനിന്നും തിരിച്ചുപോയി. പുഷ്പിക ഇതെല്ലാം കണ്ടു വിസ്മയിച്ചുനിന്നു.

അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഭദ്രസാമ വീണ്ടും വിലാപം തുടങ്ങി:– "എന്തിനാണു വന്നതു്? രതിയെ ജയിക്കുവാനാണൊ? അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനാണു മടങ്ങിപ്പോയതു്? രണഭൂമിയിൽ ബാഹുബലം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നമാതിരി രതിഭൂമിയിൽ എന്തുകൊണ്ടു് അങ്ങയ്ക്കു ഹൃദയബലമുണ്ടാകുന്നില്ല? തിരിച്ചുവന്നു ധീരത പ്രദർശിപ്പിച്ച് എൻെറ ഹൃദയദുർഗ്ഗം കീഴടക്കിയാലും! ഹാ! ഞാൻ ഭവാനെ അധീനപ്പെടുത്തിയിട്ടു വീണ്ടും എനിക്കു നഷ്ടമായിപ്പോയല്ലൊ. ഹേ! പ്രാണവല്ലഭാ! ഞാൻ അങ്ങേയ്ക്കുവേണ്ടി ഇതാ മരിക്കുന്നു. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും!"

III

ജല്ലകണ്ണൻ തൻെറ കൂടാരത്തിൽ പോയിട്ടു രാജകുമാരിക്ക് ഇപ്രകാരം ഒരു കത്തെഴുതി.

"ഭദ്രേ! മൂഢത്വംകൊണ്ടു ഞാൻ ഭവതിക്കു വല്ല ഉപദ്രവവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ദയവായി ആയതിന് എനിക്കു മാപ്പുതരേണം. ഞാൻ എൻെറ അപരാധത്തിൻെറ പ്രായശ്ചിത്തം അനുഭവിക്കുന്നുണ്ടു്.

ജല്ലകണ്ണൻ."

ദൂതൻ പത്രം കൊടുത്തു തിരിച്ചെത്തി. രാജകുമാരി യാതൊരു മറുപടിയും കൊടുത്തില്ല.

ഒരുദിവസം ഭദ്രസാമയുടെ സഹോദരനായ ഭദ്രമുഖൻ തൻെറ സഹോദരിയെ വിളിച്ചിപ്രകാരം ചോദിച്ചു. "ഭദ്രേ! സചിവശ്രേഷ്ഠനായ

ജല്ലകണ്ണനെ എന്തിനായിട്ടാണ് ഇങ്ങനെ നിരാശപ്പെടുത്തിയതു്? പ്രിയസോദരി! അദ്ദേഹം സർവ്വഥാ നിനക്കു യോജിച്ച വരനാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്. രാജകുമാരി ഒരു ദീർഘശ്വാസം കഴിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—"അദ്ദേഹം എനിക്കു യോജിച്ച ആളായിരിക്കാം. പക്ഷെ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനു യോജിച്ചവളല്ല. രണഭൂമിയാണദ്ദേഹത്തിനു യോജിച്ചതു്, പ്രേമഭൂമിയല്ല എന്നാണെനിക്കു തോന്നുന്നതു്. എൻെറ കഥയില്ലായ്മയെല്ലാം മറന്നു കളയേണമെന്നു ജ്യേഷ്ഠൻതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനോടു പറയണം." രാജകുമാരൻ അവിടെനിന്നും പോയി.

സഹോദരൻ പോയതോടുകൂടി ഭദ്രസാമയുടെ മനസ്സും അവളുടെ അധീനത്തിൽനിന്നും പിന്നെയും വിട്ടുതുടങ്ങി. അവളിപ്രകാരം ചിന്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി:—"പ്രേമം അങ്കുരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതൊരുമിച്ചുതന്നെ യോഗ്യതയും എന്തുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നില്ല? ഇല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ ഈ ഗുണദോഷചിന്തനങ്ങൾ എന്തിനുണ്ടാകുന്നു?" ആ സമയത്തു ദ്രോണായന മഹാരാജാവും ഇവിടെവന്നു മകളെ വിളിച്ചിങ്ങനെ ചോദിച്ചു. "മകളെ, നിനക്ക് ഇതു പെട്ടന്ന് എന്താണു സംഭവിച്ചതു്? ജല്ലകണ്ണനെ എന്തിനാണിങ്ങനെ നിരാശനാക്കിയതു്? അദ്ദേഹം നിനക്കുവേണ്ടി എന്തെല്ലാം ചെയ്തുവെന്നു നീ അറിയുന്നില്ലെ? അദ്ദേഹം എന്നെ ഒരു വിശാലമായ രാജ്യത്തിൻെറ അധിപനാക്കിയിട്ട് എൻെറ അതിയായ ആഗ്രഹമെല്ലാം അനായാസേന നിറവേററിത്തന്നു. നീ നിൻെറ ഈ കുട്ടിക്കളിയൊക്കെ വിട്ടിട്ടു ജല്ലകണ്ണനെ വിവാഹം ചെയ്യുക. നിൻെറ ഭോഷത്വംകൊണ്ട്, എനിക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടുപോകാതെ സൂക്ഷിക്കണെ. എന്തായാലും നീ ജല്ലകണ്ണനെ വിവാഹം ചെയ്യാതെ നിവൃത്തിയില്ല."

രാജകുമാരിയാകട്ടെ ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെ പറഞ്ഞു: "അച്ഛാ, അവിടുന്നു രാജ്യലോഭംകൊണ്ടാണ് മകളുടെ വിവാഹം കഴിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതു്. ഇതു മകളുടെ വിവാഹമെന്നല്ല, വില്പന എന്നാണു പറയേണ്ടതു്."

ദ്രോണായനൻ അവളുടെ വാക്യബാണത്താൽ ക്ഷതനായി അവിടെ നിന്നും പോയി. ഭദ്രസാമ വീണ്ടും ആലോചിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. "കർത്തവ്യപാലനത്തിനായി എൻെറ മനസ്സിനെ സ്വാധീനമാക്കുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുകയില്ലയൊ? ഒരുവശത്തു പ്രേമവും മറുവശത്തു കർത്തവ്യവും. പ്രേമസിംഹാസനം കർത്തവ്യത്തേക്കാൾ ഉയന്നതാണൊ? എന്നാൽ പ്രേമത്തിനെ ജയിക്കുവാനും അത്ര എളുപ്പമുള്ളതല്ല." ഇങ്ങനെ രാജകുമാരിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ കർത്തവ്യവും പ്രേമവും തമ്മിൽ ഒരു

ഘോരസമരം നടന്നു. അവൾ കർത്തവ്യവിമൂഢയായി, സന്മാർഗ്ഗം കാണിച്ചുതരുവാനായി, ജഗദീശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചു.

IV

ജല്ലകണ്ണൻ തൻെറ സ്വാമിയുടെ രാജ്യങ്ങൾ മടക്കി കൊടുക്കുവാനായി ദ്രോണായനനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ദ്രോണായനൻ വിട്ടുകൊടുത്തില്ല. ജല്ലകണ്ണൻ സമ്മതിക്കാതായപ്പോൾ ദ്രോണായനനിങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—"കന്യകാദാനത്തിന് എനിക്കു സമ്മതമാണ്. പക്ഷെ രാജകുമാരി അനുവദിക്കുന്നില്ല. അതു് എൻെറ കുററമല്ലല്ലൊ; താങ്കൾക്ക് അവളെ വശത്താക്കരുതെ? ഇതുകേട്ടിട്ടു ജല്ലകണ്ണൻ വീണ്ടും ഭദ്രസാമയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുവാനായി കഴിയുന്നവിധമെല്ലാം ശ്രമിച്ചു. പക്ഷെ ഇതുകൊണ്ടൊന്നും യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാകാതായപ്പോൾ പിന്നെ സ്വാമിയുടെ രാജ്യം ആവശ്യപ്പെടുവാൻ തുടങ്ങി. ദ്രോണായനൻ രാജ്യം കൊടുക്കയില്ലെന്നു തീർത്തുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജല്ലകണ്ണനിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. "എൻെറ കരങ്ങൾക്കു ബലമുണ്ടെങ്കിൽ മടക്കി വാങ്ങാതിരിക്കയില്ല. അതു നമുക്കു കാണാം." ഇതുകേട്ടു ദ്രോണായനനിങ്ങനെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. "രാജ്യം ഒരുപക്ഷെ തിരിച്ചുമേടിക്കുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ എൻെറ മകളെ ഒരിക്കലും ലഭിക്കുകയില്ല." ജല്ലകണ്ണൻ ആയതിന് ഉത്തരമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

V

അവമാനം കൊണ്ടു ഗർവിഷ്ഠനായിരുന്ന ജല്ലകണ്ണൻ, തൻെറ സ്വാമിയുടെ രാജ്യംതിരിച്ചു വാങ്ങുവാനായിട്ടുള്ള ശ്രമം തുടൎന്നുകൊണ്ടു തന്നെയിരുന്നു. കഴിയുന്നത്ര ഉത്സാഹിച്ചു. വീണ്ടും വീണ്ടും യുദ്ധം ചെയ്തു് ഒടുവിൽ തൻെറ രാജ്യങ്ങൾ മാത്രമല്ല ദ്രോണായനൻെറ മററു പലേ കോട്ടകളും ജല്ലകണ്ണൻ പിടിച്ചടക്കി. ദ്രോണായനനാകട്ടെ ഗത്യന്തരമില്ലാതായപ്പോൾ സന്ധിക്കപേക്ഷിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

ജല്ലകണ്ണൻ തൻെറ കൂടാരത്തിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. വിജയോല്ലാസത്താൽ അദ്ദേഹം പ്രസന്നവദനായിരുന്നു. ആ സമയത്തു് യാദൃച്ഛികമായി അദ്ദേഹത്തിനു ഭദ്രസാമയുടെ ആദ്യത്തെ പ്രണയപത്രത്തിൻെറ സ്മരണയുണ്ടായി. അതിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന വാക്യത്തിൻെറ സാരം അയാൾക്ക് അപ്പോൾ മാത്രമാണു യഥാർത്ഥത്തിൽ മനസ്സിലായതു്.

ആ സമയത്തു രാജകുമാരനായ ഭദ്രമുഖൻ, സന്ധിക്കാൎയ്യമാലോചിക്കുവാനായി വന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു ദ്വാരപാലകൻ വന്നു ജല്ലകണ്ണനെ അറി

യിച്ചു. ജല്ലകണ്ഠൻ തൽക്ഷണം പുറത്തുപോയി ഭദ്രമുഖനെ ആദരപൂൎവ്വം സ്വീകരിച്ചു് തന്റെ സമീപത്തുതന്നെ ഒരു ആസനത്തിന്മേൽ സല്ക്കരിച്ചിരുത്തി. ഭദ്രമുഖനിങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—"മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠാ! താങ്കളുടെ രാജ്യങ്ങളെല്ലാം വീണ്ടെടുത്തു തന്റെ അഭിലാഷസിദ്ധി വരുത്തിയല്ലൊ. ഇനി ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽ സന്ധിചെയ്യുന്നതിനു വിരോധമില്ല. മേലാൽ മിത്രഭാവത്തിൽതന്നെ വൎത്തിക്കേണമെന്നാണു ഞങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം." ആയതിനു ജല്ലകണ്ഠനിങ്ങനെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു:—"രാജകുമാരാ! നിങ്ങൾ തയ്യാറായിരിക്കാം. എന്നാൽ ഞാൻ തയ്യാറല്ല. ഞാൻ ഈ കാൎയ്യത്തിൽ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടും മനഃക്ലേശവും സഹിച്ചു. ഇനി ഏതായാലും ഇതിനു മുഴുവനും പ്രതികാരം ചെയ്യാതെല്ലാതെ ഞാൻ അടങ്ങുകയില്ല. എന്നെ ആദ്യമായി യുദ്ധത്തിൽ തോല്പിച്ചു, നിങ്ങളുടെ സഹോദരിയായ ഭദ്രസാമയെ ലഭിച്ചാലല്ലാതെ എന്റെ ഈ പ്രതികാരേച്ഛ അടങ്ങുകയില്ല."

"മന്ത്രി, ഒരിക്കലുമില്ല. താങ്കൾ തെററിദ്ധരിക്കയാണു്. യഥാൎത്ഥമായ പ്രതികാരം ഇതാണു്. ഇതാ എടുക്കുക; എന്റെ കൈവശമുണ്ടു്." ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഭദ്രമുഖൻ തന്റെ അരയിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന ഒരു കഠാരമെടുത്തു് ജല്ലകണ്ഠന്റെ മാൎവ്വിടത്തിൽ കുത്തിയിറക്കിയിട്ടു വായുവേഗത്തിൽ അവിടെനിന്നും പാഞ്ഞുപോയി.

ഇതിനിടയിൽ ഭദ്രസാമയുടെ ദൂതൻ വന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു ദ്വാരപാലകൻ വന്നുണൎത്തിച്ചു.

മരണോന്മുഖനായിരുന്ന മന്ത്രി, ദൂതനെ ഉടനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാനായി കല്പനകൊടുത്തു. 'ചണ്ഡാലനായ ഈ ദൂതൻ എന്തിനായിട്ടാണിപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്ന'തെന്നു വീണ്ടുംവീണ്ടും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ജല്ലകണ്ഠൻ മൂൎഛിച്ചുവീണു.

ഈ കാഴ്ചകണ്ടിട്ടു ദ്വാരപാലകൻ നിലവിളിച്ചുതുടങ്ങി. നിലവിളികേട്ടിട്ടു് അനേകായിരം ജനങ്ങൾ അവിടെ വന്നുചേൎന്നു. ദൂതനും അകത്തു പ്രവേശിച്ചു. അല്പസമയം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മന്ത്രിപുംഗവൻ കണ്ണുകൾ തുറന്നു. അപ്പോൾ മററുള്ളവരോടൊക്കെ പുറത്തുപോകുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചിട്ടു ദൂതനെ മാത്രം തന്റെ സമീപത്തേക്കു് വിളിച്ചു. മന്ത്രിയുടെ ദയനീയാവസ്ഥ കണ്ടിട്ടു ദൂതൻ വ്യാകുലതയോടെ ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു:—

"അവിടുത്തെ ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആക്കിയതു് ആരാണാവോ?"

"എന്റെ ഭാഗ്യം തന്നെ. അതായതു് രാജകുമാരനായ ഭദ്രമുഖൻ തന്നെയാണു്." എന്നു മന്ത്രി മറുപടി പറഞ്ഞു. "ഏതായാലും രാജകുമാരൻ

ഒരു ഭീരുവാണെന്ന സംശയമില്ല. ഇങ്ങിനെയുള്ള പ്രവൃത്തി വീരപുരുഷന്മാൎക്കു യോജിച്ചതല്ല" എന്ന ദൂതൻ പറഞ്ഞു.

ജല്ലകണ്ണൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി:— "എല്ലാം എൻെറ ഭാഗ്യദോഷം തന്നെയാണ്. കൎത്തവ്യഭ്രഷ്ടനായിട്ടു ഞാൻ എൻെറ സ്വാൎത്ഥലാഭത്തിന്ന വേണ്ടി മാത്രം സ്വാമിയുടെ രാജ്യങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുത്തു. അതിൻെറ ഫലം തന്നെയാണ് ഞാനിപ്പോൾ അനുഭവിക്കുന്നത്. അതിൻെറ പ്രായശ്ചിത്തമാണ്. പക്ഷെ ഇനി ഇത്രയൊക്കെ പറഞ്ഞിട്ടു എന്തു പ്രയോജനമാണ്. നിങ്ങളിവിടെ വരുവാനുള്ള കാരണം പറയുക." ദൂതൻ ഒരെഴുത്തെടുത്തു് മന്ത്രിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. മന്ത്രി എഴുത്തു വായിക്കുവാൻ വളരെ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ഒരക്ഷരംപോലും വായിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണുകളുടെ കാഴ്ച തീരെ ക്ഷയിച്ചിരുന്നു. മരണം ആസന്നമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ പത്രം ദൂതനോടു തന്നെ വായിച്ചു കേൾപ്പിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. "ഒട്ടും താമസിക്കരുതു്. പ്രിയതമ എന്താണ് എഴുതി അയച്ചിരിക്കുന്നതെന്നറിയുവാൻ ഞാൻ അക്ഷമനായിരിക്കുന്നു. കേൾക്കുവാനുള്ള ശക്തി ഇതുവരെ ക്ഷയിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല." എന്ന വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

ദൂതൻ ഇപ്രകാരം വായിച്ചു തുടങ്ങി:—

"സചിവശ്രേഷ്ഠനായ ജല്ലകണ്ണൻ സമയംപോലെ ബോധിപ്പാൻ—

പ്രാണപ്രിയാ, താങ്കൾ കൎത്തവ്യഭ്രഷ്ടനായമുതല്ക്ക്, ആയിരം തേൾ ഒരുമിച്ചു കൊത്തുന്നപോലെയുള്ള തീവ്രവേദനയാണ് ഹൃദയാന്തൎഭാഗത്തു് ഉണ്ടായിരുന്നതു്. താങ്കൾ ഉചിതമാൎഗ്ഗത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു് നീചവൃത്തി ചെയ്യുവാൻ മുതിൎന്നപ്പോൾ എൻെറ മാൎവ്വിടം വിദീൎണ്ണമായി—താങ്കളുടെ വീരതയിൽ കളങ്കം കണ്ടുതുടങ്ങിയമുതൽ എൻെറ ഹൃദയവും കാർമേഘത്താൽ ആവൃതമായി—അതെ സത്യംപറയുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ഒരു പ്രകാരത്തിൽ നരകയാതനതന്നെ അനുഭവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നേരെമറിച്ച് താങ്കൾ വീണ്ടും കാൎയ്യഗൌരവവും വിവേകവും ഉള്ള മഹാശയനായിരിക്കുന്നതു് കണ്ടിട്ടു എനിക്കു എത്രത്തോളം സന്തോഷവും കൃതാൎത്ഥതയുമുണ്ടെന്ന എഴുതി അറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. താങ്കളുടെ കീൎത്തിമുദ്ര കണ്ടിട്ടു എൻെറ ഹൃദയം ആനന്ദഭരിതമായിരിക്കുന്നു. താങ്കളുടെ രണവിജയംതന്നെയാണ് എന്നെ ജയിച്ചതെന്ന എനിക്കിപ്പോൾ പൂൎണ്ണബോദ്ധ്യം വന്നിരിക്കുന്നു. അല്ലയോ വീരശ്രേഷ്ഠാ, വേഗം വന്നാലും! എൻെറ ഹൃദയരാജ്യം താങ്കൾ അധീനപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ എനിക്കു അങ്ങയുടെ വിരഹം ദുസ്സഹമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഹൃദയേശാ! എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും. എൻെറ ഈ പ്രേമം അചഞ്ചലമാ

മാകുന്നു. അതിനെ മൂടിയിരുന്ന തിരശ്ശീല ഇപ്പോഠം ഛിന്നഭിന്നമായി പ്പോയിരിക്കുന്നു. പ്രാണേശ്വരാ, ഇപ്പോഠം ഞാൻ ശരീരംകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും അങ്ങയെ ആരാധിക്കുകയാകുന്നു.

പൂജാൎത്ഥിനി—ഭദ്രസാമ"

പത്രം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ദൂതാ, എനിക്കുവേണ്ടി രാജകുമാരിയെ ഇങ്ങിനെ അറിയിക്കുക. "ദേവീ, ഞാൻ കേവലം ഒരു വിഡ്ഢിയാകുന്നു. ഭവതിയെപ്പോലെയുള്ള വീരാംഗനകളെ എങ്ങിനെയാണ് ലഭിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതെന്നു എനിക്കു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഞാൻ അനുചിതമായ സന്ധിചെയ്തു് കൎത്തവ്യഭ്രഷ്ടനാവുകയും തന്മൂലം ഭവതിയെ ലഭിക്കുവാൻ അസാദ്ധ്യമാവുകയും ചെയ്തു. ഈ അപരാധത്തിൻെറ ദുഃഖം അസഹ്യമായിരുന്നു. എന്നാലും ഭവതിയെ ലഭിക്കുവാൻവേണ്ടിയാണല്ലൊ ഇത്രയൊക്കെ ക്ലേശമനുഭവിച്ചതെന്നോക്കുമ്പോഠം എനിക്കു ഒരപൂൎവ്വസമാധാനവും സുഖവും തോന്നുന്നുണ്ടു്. ഭവതിയുടെ പ്രേമം യഥാൎത്ഥപ്രണയമാണ്. നാരീരത്നമായ ഭവതി, വീരപരീക്ഷികയാണ്. ഭവതിയുടെ ഹൃദയം എനിക്കു പ്രദാനംചെയ്തിരിക്കുന്നുവെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഇതാ ഞാൻ മരിക്കുന്നു. ഭവതിയുടെ ഈ സന്താപഹാരിയായ ലേഖനം എൻെറ അന്ത്യകാലത്ത് എന്നെ ആനന്ദഭരിതനാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇന്നു എൻെറ പ്രേമം സാൎത്ഥകമായി!! മരിക്കുവാൻപോകുന്ന ഈ സമയത്ത് ഞാൻ അവഠംക്കു പ്രേമത്തിൻെറ എന്തടയാളമാണ് കൊടുക്കേണ്ടതു്. കൊള്ളാം, രാജകുമാരിയുടെ പ്രഥമപ്രണയപത്രത്തെ എൻെറ മാറിന്മേൽ കിടക്കുന്ന കീശയിൽ ഞാൻ ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു നിങ്ങഠം അവഠംക്കു കൊടുക്കണം".

ഇത്രയും പറഞ്ഞു ജല്പകണ്ണൻ എഴുത്ത് കീശയിൽനിന്നെടുക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ കഠാരത്തോടൊരുമിച്ചു പത്രത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗവുംകൂടി ശരീരത്തിനുള്ളിൽ തറഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു അപ്പോഠം മനസ്സിലായി. രക്തരംജിതമായ ആ ശേഷിച്ചിരുന്ന പത്രത്തെ എടുത്തു് വീണ്ടുംവീണ്ടും ചുംബിച്ചു. അതിനുശേഷം ആ പത്രവും രക്തത്തിൽ മുഴുകിയിരുന്ന ആ കഠാരവുമെടുത്തു് ദൂതൻെറകയ്യിൽ കൊടുത്തിട്ടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:— "ഇതു രണ്ടും രാജകുമാരിയെ ഏല്പിച്ചു കൊടുത്തു് ഇങ്ങിനെ പറയണം:— ഈ കഠാരം എൻെറ ജീവഹാനി വരുത്തിയതാണെങ്കിലും എനിക്കു വലിയ ഉപകാരം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ ഭവതിയുടെ പ്രണയപത്രത്തിൻെറ അക്ഷരത്തെ എൻെറ രക്തത്തിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി കലൎത്തിത്തന്നു. ഞാനിതുകൊണ്ടു് ഏററവും സന്തുഷ്ടനായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു." കഠാരം ഊരി എടുത്തതോടുകൂടി രക്തപ്രവാഹം തുടങ്ങി. ജല്പകണ്ണൻെറ ശരീരം ശയ്യമേൽ വീണു........

ദൂതൻ രാജകന്യകയോടു എല്ലാ വിവരവും പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുകയും എഴുത്തും കഠാരവും കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ഭദ്രസാമയാകട്ടെ, രക്തരംജിതമായ ആ അവസാനത്തെ പാരിതോഷികം കണ്ടിട്ടു ഉറക്കെ വിലപിച്ചു. ബാഷ്പധാര ശക്തിയായി പ്രവഹിച്ചു തുടങ്ങി. പത്രത്തിൻെറ ഒരംശമെടുത്തു് അവളുടെ കോമളമായ ചികുരഭാരത്തിൽ തിരുകിവെക്കുകയും ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നതു് വസ്ത്രത്തിന്നടിയിൽ നിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം പ്രാണപ്രിയൻെറ ഹൃദയരക്തത്താൽ മുഴകിയിരുന്ന കഠാരം പലവുരു ചുംബിക്കുകയും ആ രക്തംകൊണ്ടു് നെററിയിന്മേലൊരു തിലകം തൊടുകയും ചെയ്തു. ആ പൊട്ടു് ഹൃദയേശ്വരൻെറ പ്രണയചിഹ്നമെന്ന രൂപത്തിൽ സിന്ദൂരസമാനം ശോഭിച്ചിരുന്നു...................

ഒരു തത്വചിന്ത.

(വി. എച്ച്. വിശാലാക്ഷി, ക്ലാസ് I, ഗ്രൂപ്പ് III.)

ചന്ദ്രികാസ്മിതത്തോടെ ഉദിച്ചുപൊങ്ങീടുന്ന
ചന്ദ്രനും പ്രകൃതിതൻ ചന്ദനപ്പൊട്ടുപോലെ.
പ്രേയാൻെറ വരവിങ്കൽ സുസ്മേരവദനയായ്
പ്രേയസി, നിശാദേവി വിലസീടുന്നപാരം.
മാനവന്മാരിൽക്കാണും ദോഷമെന്നതുപോലെ
മതിതൻബിംബത്തിലും മാലിന്യം കണ്ടീടുന്നു.
വരിക ദൎശിക്കുവാൻ ലോകരെ! സൂക്ഷ്മമായി,
വരിക കാണാമൊരു തത്വസാരത്തെയിതിൽ.
ഇന്നത്തെ ലോകംപോലെ, വെണ്മയിൽകുളുപ്പിച്ചു
നിന്നീടും ശശാങ്കനും സാരമാംമന്ത്രംചൊല്വൂ.
"വിശ്വസിക്കല്ലേ നിങ്ങൾ ബാഹ്യമാംഗുണത്തിങ്കൽ
വിശ്വമോഹനമായാവിദ്യതൻവിലാസത്തിൽ.
പരിശോധിക്കവേഗം ആന്തരം ഹൃദയാന്തം
സരസം അത്രതാനോസ്വാൎത്ഥത്തിന്നടിവാരം.
ലോഭജം കളങ്കംകൊണ്ടാത്മാവു കറുപ്പിച്ച
ലോകത്തെ ദൎശിക്കുവിനിജ്ജനത്തിനെപ്പോലെ.

ജപ്പാൻ സ്ത്രീകൾ.

(ടി. സി. ജാനകിഅമ്മ, എം. എ. (ഓണേഴ്സ്.)

ജപ്പാൻ എന്ന പേരു് കേൾക്കുമ്പോൾ എല്ലാവരും ഒന്നു ചെവി ഓർക്കുന്നതു് സാധാരണയാണു്. എന്തെങ്കിലും ഒരു കാരണംകൊണ്ടു് ജപ്പാൻകാരെ ഓർക്കാതെ നമ്മുടെ ഒരു ദിവസമെങ്കിലും കഴിയുന്നുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. അവരുടെ സാമാനങ്ങൾ വിവിധരൂപത്തിൽ നമ്മുടെ എല്ലാവരുടേയും വീടുകളിൽ കടന്നു സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുന്നതിൽ അതിശയോക്തിയില്ല. കാണ്മാൻ കൌതുകമുള്ളതും അതേസമയത്തു് വില കുറഞ്ഞതുമായ ഒരു സാധനം വേണമെങ്കിൽ അതു് ജാപ്പാനിൽനിന്നു വന്നതാകാനേ തരമുള്ളു. ഐകമത്യത്തോടുകൂടിയ പരിശ്രമം ഒരു രാജ്യത്തെ എത്ര ക്ഷണം മുന്നണിയിലേയ്ക്കു് കൊണ്ടുവരുമെന്നു ജപ്പാൻചരിത്രം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ഈ പുരോഗമനത്തിൽ അവിടുത്തെ സ്ത്രീകളുടെ ഭാഗം എന്താണു്? അവരും പൌരസ്ത്യരാണല്ലോ. നമുക്കതിൽ കൌതുകം ഉണ്ടാകാം.

ജപ്പാൻ ചരിത്രം രൂപാന്തരീകരിച്ച വേഗതയ്ക്കു് അനുസരിച്ചു് സ്ത്രീകളുടെ കാൎയ്യത്തിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടായില്ല എന്നു തോന്നുവാൻ വഴിയുണ്ടു്; അങ്ങിനെ തോന്നിക്കുന്നവ മിക്കവാറും ബാഹ്യങ്ങളായ പരിഷ്കാരങ്ങളാണു്. ദേശീയഘടനയിൽ കുടുംബജീവിതത്തിനു പ്രാധാന്യം പാശ്ചാത്യരുടെ ഇടയിൽ ഇല്ലാതായി വളരെ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും പൌരസ്ത്യദേശങ്ങളിൽ അതിന്റെ സ്ഥാനം സുസ്ഥിരമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ജപ്പാൻ സ്ത്രീകളുടെ ജീവിതത്തിൽ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വലിയ മാററങ്ങൾ ദേശീയജീവിതത്തേയും ശക്തിയോടെ ബാധിക്കുന്നുണ്ടു്. സൈനികവൃത്തിയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഒരു സമുദായത്തെപ്പററി വലിയ അറിവില്ലാത്ത നമുക്കു്, ജപ്പാനിൽ വന്നിട്ടുള്ള മാററങ്ങളുടെ ഗുരുത്വംതന്നെ തോലനം ചെയ്യുക സുസാദ്ധ്യമല്ല. ചരിത്രം അവിടത്തെ സ്ത്രീകളെ കൊണ്ടുപോയി സ്ഥാപിച്ച പരിസരം മനസ്സിലായാൽ അവർ എത്ര ക്ഷണം അവരുടെ പഴയ രൂപത്തെ മാററിക്കളഞ്ഞു എന്നു് അത്ഭുതപ്പെടുവാനേ വഴിയുള്ളൂ.

ഒരായിരം വൎഷങ്ങൾക്കു് മുമ്പുവരെ ജപ്പാനിൽ മരുമക്കത്തായമായിരുന്നുവെന്നതിന്നു് പലേ തെളിവുകളും കാണുന്നുണ്ടു്. രാജ്യഭാര

ത്തിൽ പേരെടുത്ത സ്ത്രീകളുടെ എണ്ണവും ചുരുക്കമല്ലെന്ന് ചരിത്രം പറയുന്നു. സാഹിത്യത്തിലെന്നല്ല മററു കലകളിലും പുരുഷന്മാരേക്കാൾ പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന സ്ത്രീകൾ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. നോവൽ എഴുത്തുകാരിയായ Murasaki Shikibu യുടെ പേർ പാശ്ചാത്യരാജ്യക്കാൎക്കും സുപരിചിതമാണ്.

അതിനുശേഷമാണ് അവിടുത്തെ സ്ത്രീകളെ "ശനി ബാധിച്ചതു്." ഏതു സമയത്തും യുദ്ധംചെയ്യും അല്ലാത്തപക്ഷം യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറായും ഇരിക്കുന്ന ഒരു രാജ്യത്തിൽ പിന്നെ സാമുദായികജീവിതത്തിന് സ്ഥലമില്ലല്ലൊ. പട്ടാളത്തിൽ എണ്ണം കുറയാതിരിക്കുവാൻ ധാരാളം ആൺകുട്ടികളെ പ്രസവിക്കുക; പട്ടാളക്കാരെ ശുശ്രൂഷിക്കുക; ഇതു മാത്രമായിരുന്നു സ്ത്രീകൾക്ക് അനുവദിച്ച ജീവിതോദ്ദേശ്യം. ഗൃഹജീവിതം എന്നൊന്നില്ലാതായി. അതു് സൈനികന് ഒരു വിശ്രമസ്ഥാനം മാത്രം. രാജ്യമാകെ ഒരു വലിയ സൈന്യസമുദായം സംഘടിതമായി എന്നല്ലാതെ വ്യക്തിപരമായ ജീവിതം പാടേ നാമാവശേഷമായി. സ്ത്രീകളാകട്ടെ "പിതാ രക്ഷതി കൗമാരെ" എന്നു തുടങ്ങിയ പരാശ്രയനിയമത്രയത്തിന്റെ അടിമകളുമായി.

അവരുടെ രക്ഷകത്താക്കന്മാരെ ശുശ്രൂഷിക്ക എന്നായിത്തീൎന്നു ജീവിതോദ്ദേശ്യം. കുട്ടികളെ വളൎത്തുക എന്ന ചുമതലയല്ലാതെ മക്കളുടേമേൽ അമ്മയ്ക്കു് യാതൊരു അവകാശവുമില്ലാതായി. അവരുടെ വീട്ട് അവരുടെ ലോകവുമായി. സ്വതന്ത്രകളായ സ്ത്രീകൾ അന്നു (Geisha) ഗീഷകൾ മാത്രമായിരുന്നു.

പിന്നെ സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥിതിയിൽ പറയത്തക്ക ഒരു വ്യത്യാസം കണ്ടുതുടങ്ങിയതു് ലോകമഹായുദ്ധകാലത്തോടടുത്തായിരുന്നു. ആയിടയ്ക്കു് ദുർലഭം ചിലർ വിദേശവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി പോയി. സ്വരാജ്യത്തെ സ്ത്രീകളുടെ സ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുവാനുള്ള ഉത്സാഹവുംകൊണ്ടാണ് അവർ തിരിച്ചുവന്നതു്. പാശ്ചാത്യസ്ത്രീകളെ അനുസരിച്ച് ഒന്നുരണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളും തുടങ്ങി. ആദൎശം ശരിയാകാഞ്ഞതുകൊണ്ട് വിചാരിച്ച ഫലമുണ്ടായില്ല; എങ്കിലും അവ വലിയൊരു ഉപകാരം ചെയ്തു. എന്തെന്നാൽ സ്ത്രീകൾക്ക് പഴയ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഉന്നതസ്ഥാനം അന്ന് പല ചിന്തകന്മാരുടേയും സ്മരണകോടിയിൽ വന്നു. അവർ സ്ത്രീകളുടെ പുരോഗതിയ്ക്കായി അന്നുമുതൽ സൎവ്വാത്മനാ യത്നിക്കയും ചെയ്തു. ഇന്നും അവിടുത്തെ സ്ത്രീപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കെല്ലാം പുരുഷന്മാരുടെ സഹായവും സഹകരണവും ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യ

മാണ്. ഒരേ ചാട്ടത്തിന്ന അവർ സമത്വാവകാശവും മററും ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല. എന്നാൽ അതിന്ന തക്ക യോഗ്യത സിദ്ധിക്കുവാൻ അവർ ഐക്യത്തോടെ യത്നം തുടങ്ങി. അതിൻെറ ഫലമാണ് നവീനജപ്പാൻ. അതിന്നാവശ്യമുള്ള പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരങ്ങളും അവർ കൈക്കൊണ്ടു.

ഗൃഹത്തിനകത്ത് അവരെ തടവുകാരെപ്പോലെ നിർത്തിയിരുന്നു. ഓരോ ശൃംഖലകളേയും പ്രായമായവർ കുറച്ചു വൈമുഖ്യത്തോടും, ചെറുപ്പക്കാർ ഉത്സാഹത്തോടും പൊട്ടിച്ചുകളഞ്ഞു. പരാശ്രയത്തിൽനിന്ന മുക്തരാകുവാൻ സ്ഥാനവലിപ്പം നോക്കാതെ നിവൃത്തിയുള്ളവരെല്ലാം വേലയെടുപ്പാൻ പുറത്തിറങ്ങി. കൈത്തൊഴിലും കച്ചവടവും, അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയും, എന്നല്ല മറെറല്ലാവിധജോലികളും സ്ത്രീകളെ പുരുഷന്മാരോടൊപ്പം ഉത്സാഹത്തോടെ ആകർഷിച്ചു. പൌരസ്ത്യരാജ്യങ്ങളിൽ ഉന്നതസ്ഥാനം കൈക്കലാക്കുവാൻ ജപ്പാന് ഇത്ര ക്ഷണം സാധിച്ചതും ഇതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്.

ജോലി എടുക്കുവാൻ സൌകര്യത്തിന്നുവേണ്ടി സ്ത്രീകൾ അവരുടെ ഭംഗിയുള്ള "കിമോണോ" ഉപേക്ഷിച്ച് പാശ്ചാത്യവേഷം സ്വീകരിച്ചു. ജോലിസ്ഥലങ്ങളിൽ വളരെ ചുരുക്കമായിട്ടേ ദേശീയവസ്ത്രം ധരിച്ചവരെ കണ്ടുവരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ, ഗൃഹത്തിനകത്തു കടന്നാൽ അവർ പരിസരങ്ങൾക്കൊത്ത അവരുടെ പഴയ വേഷത്തേയും അതിനടുത്ത ആചാരങ്ങളേയുംതന്നെ കൊണ്ടാടുന്നു എന്നു കേൾക്കുന്നത്, ദേശാഭിമാനികൾക്ക് തൃപ്തിജനകമാകാതിരിക്കയില്ല. മനസ്സിലെ വികാരഭേദങ്ങളെക്കൊണ്ടു അന്യരെ ശല്യപ്പെടുത്താതിരിക്കുവാൻ ചെറുപ്പത്തിലെ അവർ ശീലിക്കും. ഈ ഒരു ശാന്തതയും വണക്കവും അവർ ജോലിക്കു പോകുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ എത്ര ഉപകാരമായിരിക്കുമെന്നു നമുക്ക് ഏതാണ്ടാലോചിക്കാം.

ഈ പരിവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായിവിവാഹവിഷയത്തിലും അവൎക്കു കൂടുതൽ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വിവാഹത്തോടുകൂടി അവരുടെ സാമുദായികജീവിതം ഇല്ലാതാകുന്നില്ല. എന്നാൽ പഴയ കാലങ്ങളിലെപ്പോലെതന്നെ അവർ ഇന്നും ഗൃഹാലങ്കരണത്തിലും മററു ലളിതകലകളിലും ശ്രദ്ധവെക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിന്നുവേണ്ട സൌകര്യങ്ങൾ വലിയ വ്യവസായശാലകളിലും കൈത്തൊഴിൽശാലകളിലുംകൂടി ഏർപ്പാടുചെയ്തുകൊടുക്കുന്നു.

ഇതിൻെറ എല്ലാം അടിസ്ഥാനം വിദ്യാഭ്യാസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. പെൺപള്ളിക്കൂടങ്ങളുടെ എണ്ണം എത്രവേഗമാണ്

വദ്ധിച്ചതെന്നു പറയുവാനസാദ്ധ്യം. സാഹിത്യവും ശാസ്ത്രങ്ങളും എന്നു മാത്രമല്ല, എല്ലാത്തരം കൈത്തൊഴിലുകളും പഠിപ്പിക്കുവാൻ വിദ്യാഭ്യാസാധികൃതന്മാർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ട്.

ജോലിക്ക് സ്ത്രീകൾ ഇറങ്ങിയതിൽ പുരുഷന്മാക്ക് ഒരു വലിയ കോട്ടാതട്ടി. അവക്ക് പുരുഷന്മാരേക്കാൾ കൂലി കുറവായതുകൊണ്ട് പലേ ശാലകളിലെ വേലയും അവക്ക് എളുപ്പത്തിൽ കരസ്ഥമാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ചലനചിത്രങ്ങളിലും സ്ത്രീനടികളാണ് മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്നതു്. ഈ പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരങ്ങളൊക്കെ അവക്ക് ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കിത്തീത്തു. വേഷം മാററിയതോടുകൂടി അവർ ചുണ്ടിലും മററും ചായം തേക്കുവാനുംമററും പഠിച്ചുതുടങ്ങി. ചിലവും വദ്ധിച്ചു. അതിനു വേണ്ട പണം സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നവർ മാത്രമാണ് ഈവക ധാരാളിത്വങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതു് എന്നാണ് കേൾവി. പാശ്ചാത്യവേഷത്തേക്കാൾ അവരുടെ ദേശീയവസ്ത്രധാരണരീതിയാണ് അവക്ക് ചേച്ച് എന്നു പറഞ്ഞാൽ ചിലക്ക് നീരസവുമുണ്ടത്രെ.

ഏതായാലും അവർ തങ്ങളുടെ എന്നല്ല തങ്ങളുടെ രാജ്യത്തിൻേറയും പുരോഗതിയ്ക്കായി യത്നിക്കുവാൻ ഇറങ്ങി പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. യത്നം സഫലമാകുന്നുണ്ടെന്ന് ഈ വത്തമാനശകലങ്ങൾ ഏതാണ്ട് കാണിക്കുന്നുണ്ട്. അതു ഇതരരാജ്യങ്ങളിലെ സ്ത്രീകളേയും ഉത്സാഹത്തോടെ മുന്നോട്ടു നടത്തുമെന്ന് ആശിക്കാം.

തിരുമുൽക്കാഴ്ച.

(ചങ്ങമ്പുഴ, Cl. I.)

I

ആരുമറിഞ്ഞിടാതെൻ ജീവിതത്തിലേ-
യ്ക്കാരാൽ നടന്നുവരുന്നവ,ളാരു നീ?
പേർത്തു,മെൻ ചിത്തം തുളുമ്പിടുമ്മാറതാ
കേൾപ്പൂ, നിൻ നേരിയ കാൽച്ചിലമ്പൊച്ചകൾ!
നെഞ്ചിടിപ്പേററുമാറെത്തുന്നു ചാരെ, നിൻ
ചഞ്ചലവസ്ത്രാഞ്ചലസ്വാനവീചികൾ!
ചിന്നിപ്പരക്കുന്നു മജ്ജീവനാളത്തിൽ
നിൻ നെടുവീർപ്പിൻ സുഗന്ധലഹരികൾ!...
.. ആരുനീ,യുജ്ജ്വല ജ്യോതിർവിലാസമെ?
ആരുനീ,യുൽക്കട പ്രേമവിശാലമേ?...

II

ഇത്രയും കാല,മെൻ ചിന്തകൾക്കപ്പുറ-
ത്തജ്ഞാതയായ് നിന്നൊളിച്ചുകളിച്ചു നീ!
അങ്ങിങ്ങു കണ്ടു മൽ സ്വപ്നരംഗങ്ങളി-
ലവ്യക്തമായി നിൻ കാലടിപ്പാടുകൾ!
അപ്പാദമുദ്രകൾ ചുംബിച്ചു, നിന്നെയോർ-
ത്തെത്രനാ,ളൊററയ്ക്കിരുന്നു കരഞ്ഞു ഞാൻ!
എൻ നിഴലിൻെറ പുറകിൽ മറഞ്ഞു നി-
ന്നെന്തിനോ, നിന്നെ ഞാൻ കാത്തു പലപ്പൊഴും!
എങ്കിലും, നിന്നെ ഞാനത്രമാത്രം ഭജി-
ച്ചെങ്കിലും, വന്നില്ല, വന്നില്ലടുത്തു നീ!...

III

പോയിക്കഴിഞ്ഞു, വസന്തഹേമന്തങ്ങൾ;
പോയിക്കഴിഞ്ഞു, ഹാ, പുഷ്പനിലാവുകൾ;—
ഇത്തിമിരാപ്ലുതവർഷാന്ത നിശയിലോ
കഷ്ടം, വരുന്നതെൻ പുൽക്കുടിലിങ്കൽ നീ?
ഏകാന്തതയു,മിരുട്ടു,മല്ലാതൊന്നു-
മേകാൻ നിനക്കില്ലിവിടെയി,ന്നോമനേ!
അല്ലി,ലൊററയ്ക്കിങ്ങിരിക്കുകയാണു ഞാ-
നിങ്ങില്ലൊരു കൊച്ചുമൺവിളക്കെങ്കിലും!
നിന്നെ,സ്സുശോഭനേ, മാമകജീവിത-
സ്പന്ദങ്ങളാൽ, സ്വയം സ്വാഗതം ചെയ്വു ഞാൻ!...

IV

ഒന്നുമില്ലെങ്കില്ല, മേകുവാനുണ്ടെനി-
ക്കെന്നെ, നിനക്കെൻ വിനീതോപഹാരമായ്!
മജ്ജീവിതത്തിലെസ്സർവ്വ രഹസ്യവു-
മുജ്ജ്വലത്തായ മൽസ്വപ്നസാമ്രാജ്യവും;
മാമക ഹർഷ, വിഷാദ, ശതങ്ങളും;
ഹാ, മമ പ്രേമവും—എന്നുവേണ്ടാക്കെയും
ഞാനെന്നൊരൊന്നിലടക്കി, നിൻ കാൽക്കൽ വെ-
ച്ചാനന്ദദേ, വന്നെതിരേൽപ്പു നിന്നെ ഞാൻ!...
കണ്ണീരിൽ മുക്കി ഞാൻ കാഴ്ചവെച്ചീടുന്നൊ-
രെന്നുപഹാരമി,തംഗീകരിക്ക നീ!......

പ്രവാചകന്റെ ആകൎഷണം.

(കെ. എൻ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്.)

പ്രവാചകന്മാൎക്ക് എങ്ങിനെ ശിഷ്യഗണങ്ങളുണ്ടായി എന്നു വിചാരിച്ചു നാം അത്ഭുതപ്പെടാറില്ല. അവരുടെ അസൂക്കൾ ലോകോന്നതിക്കും, ജനതയെ തമസ്സിൽനിന്നു നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതിലേയ്ക്കും, ആയിസ്ഥിതിഗതികളേയും, പരിതഃസ്ഥിതികളേയും, കണ്ടറിഞ്ഞു ലോകേശ്വരനാൽ നിയോഗിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ടവരാണവർ. നിൎവ്വഹിപ്പാനുള്ള പ്രവൃത്തിയുടെ കാഠിന്യത്തെ പുരസ്കരിച്ച് നിയോഗിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ടവരുടെ സാദ്ധ്യശക്തിയും, വലുതായിരിക്കും. ഈ തത്വമാണ് നമുക്ക് ചരിത്രത്തിൽനിന്ന് ഒന്നാമതായി പഠിപ്പാനുള്ളത്. അതിനാൽ അമാനുഷത്വം പൂൎവ്വീകന്മാർ അവരിൽവെച്ചു കെട്ടീട്ടുള്ളതു വെറുതെയല്ലെന്ന് സമ്മതിയ്ക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തമസ്സകററുവാൻ, ഹിന്തുമതത്തെ ഭൂലോകത്തിലെല്ലാടവും കൊണ്ടുപോയി പ്രദൎശിപ്പിച്ച് ആളുകളെ പല വിധത്തിലും അതിലേക്കു കീഴടക്കി മതത്തിൽ ആറാടിച്ചതാണ് ഹിന്തുമതപ്രവാചകനായിരുന്ന വിവേകാനന്ദസ്വാമികളുടെ പ്രസംഗപരമ്പരകൾ. ലോകരുടെ അറിവിൽ ഹിന്തുമതദീപ്തിയെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചതു് സ്വാമി വിവേകാനന്ദനാണ്. അദ്ദേഹം കൊളുത്തിവെച്ച ദീപങ്ങളെ, ദീപ്തിപൂരമാക്കിത്തീൎത്ത വേറെ ഒരു വിവേകാനന്ദനാണ്, സ്വാമി രാമതീൎത്ഥൻ.

ഒരു ബ്രാഹ്മണ ഉപാദ്ധ്യായനായിരുന്ന, ഗോസ്വാമിഹിരാനന്ദന്റെ പുത്രനായി, 1873-ൽ, പഞ്ചാബിലെ 'മുരാലിവാല' എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ രാമതീൎത്ഥൻ ജനിച്ചു. ബാലനായ രാമതീൎത്ഥൻ, ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെയും, ക്ഷേമാഭാവത്തിന്റെയും അരുമസ്സന്താനമായിട്ടുതന്നെയാണ് ബാല്യം കഴിച്ചുകൂട്ടിയതു്. 1888-ൽ മട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയും, അതിനെ തുടൎന്നു ഇൻറർമീഡിയേററ് പരീക്ഷയും സ്തുത്യൎഹമായിത്തന്നെ പാസ്സായി.

എം. എ. ബിരുദു സമ്പാദിച്ചതിന്നുശേഷം ഗവൎമ്മെണ്ടുദ്യോഗങ്ങളിലൊന്നും, കൈവെയ്ക്കാതെയിരിപ്പാനുറച്ചുവെങ്കിലും, 1896-ൽ, ലാഹോർ മിഷ്യൻ കോളേജിലെ കണക്കുശാസ്ത്രം പ്രഫസറായി അദ്ദേഹം നിയമിക്കപ്പെട്ടു. തന്റെ ജോലി കൃത്യമായും നിഷ്കളങ്കമായും നിൎവ്വഹിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, മാനുഷികത്തിങ്കൽനിന്നു ഉപരിയായ ഒരു തേജസ്സുണ്ടെന്നുള്ള ചിന്തനം അദ്ദേഹത്തിൽ സദാ പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഈ സമയത്തിങ്കൽ വിവേകാനന്ദ സ്വാമികൾ പഞ്ചാബിൽ പൎയ്യടനം ചെയ്യുകയും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രശാന്തഗംഭീരമായ പ്രസംഗങ്ങൾ അനവധി മനസ്സുകളെ വശീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വാമികളുടെ വേദാന്തപ്രസംഗങ്ങൾ രാമതീൎത്ഥനെ ഭൌതികജീവിതത്തെ വെറുപ്പിക്കുകയും ഹിന്തുമതപ്രചാരത്തിന്നു പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭക്തി അദ്ദേഹത്തിൽ ഉദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സാത്വികവികാരം ലൌകീകവിഷയങ്ങളിൽനിന്നും, മനുഷ്യസുഖത്തിൽനിന്നു ഉൽകൃഷ്ടമായ സുഖം ഉപരിലോകത്തു, അല്ലെങ്കിൽ നാം കാണാറുള്ള ഗോളങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കാമെന്നു ഊഹിച്ചൂഹിച്ച്, അദ്ദേഹത്തെ ഹിമാലയസാനുവിലേക്കു ആനയിച്ചു.

രണ്ടു കൊല്ലത്തെ യോഗാഭ്യാസത്തിന്നുശേഷം, മടങ്ങിവന്നതോടുകൂടി, ടഹ്റിരാജാവിൻെറ പ്രേരണം മൂലം 1902-ൽ ജപ്പാനിലേക്കു കപ്പൽ കയറി. അവിടെ വെച്ചു പലമഹനീയമായ പ്രസംഗങ്ങളും അദ്ദേഹം നടത്തി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിജ്ഞാനത്തിലും, യോഗ്യതയിലും, ജപ്പാൻകാരുടെ സ്തുതിക്കും, അവരുടെ ചുറുചുറുപ്പിലും പ്രവൃത്തിനിപുണതയിലും, നിരതയിലും, അദ്ദേഹവും, അവരെററാഴ്ത്തി. ഒരുപക്ഷം മുഴവൻ അവിടെ താമസിച്ചതിന്നു ശേഷം, അദ്ദേഹം അമേരിക്കയ്ക്കു യാത്രചെയ്തു. കപ്പലിൽവെച്ചുതന്നെ ഒരു അമേരിക്കക്കാരൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിജ്ഞാനപ്രഭയാൽ ഒരു വലിയ അത്ഭുതഭക്തനായിച്ചമഞ്ഞു. രാമതീൎത്ഥൻെറ വേദാന്തത്തെ ഉപജീവിച്ചുള്ള പ്രവചനങ്ങൾ, അമേരിക്കക്കാരെ ആശ്ചൎയ്യപ്പെടുത്തി. അമൃതവാക്യങ്ങൾ വൎഷിച്ച്, അമേരിക്കയിൽ കൂടി താപശമനം ഉണ്ടാക്കി. ഇന്ത്യായിലെ സന്യാസിവൎയ്യൻെറ ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യത്തിൽ അവർ ആശ്ചൎയ്യചിത്തരായി.

"വിചാരശീലനാകുന്ന ഒരു ഇന്ത്യൻ ബ്രാഹ്മണസുരോത്തമൻ ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നു," എന്നിപ്രകാരമാണ് അമേരിക്കയിലെ പത്രങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെപ്പററി എഴുതിയിരുന്നതു. വേദാന്തമായിരുന്നു പ്രസംഗവിഷയമെങ്കിലും, തൻെറ മതം, ഒരു പൊതുപന്ഥാവ്, എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരുന്നതു്. അമേരിക്കയിൽ താമസിച്ചകാലത്തു്, ആബാലവൃദ്ധം, അദ്ദേഹം ഒരു ശാന്താത്മാവുതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ മതധൎമ്മങ്ങളെ പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ അവിടെ, സ്നേഹിതന്മാരുടെയും, ഭക്തന്മാരുടെയും, പരിശ്രമഫലത്താൽ, "രാമസമാജങ്ങൾ" സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു.

ഇന്ത്യയിൽ തിരിച്ചെത്തിയ ശേഷം സ്വാമി രാമതീൎത്ഥൻ പലപ്രസംഗങ്ങളും ചെയ്തു. "ഇന്ത്യയുടെ അധോഗതി, മരവിച്ചു പോകത്തക്കതായ ആചാരം, വൎഗ്ഗത്തിൻെറ ജീവനേയും ഉല്പത്തിയേയും കല്ലിപ്പി

ക്കുകയും, ദൂഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു," എന്നാണ് അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞത്. "വിജ്ഞാനത്തിൻെറയും, വിഭവസമൃദ്ധിയുടെയും, സൂര്യൻ, ഭാരതത്തിൽ കിരണങ്ങൾ ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരുകാലമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അവ കാലാന്തരത്തിൽ പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിലേക്കു നീങ്ങിപോയി. എങ്കിലും അവ,ശാന്തസമുദ്രത്തിൽ, ജപ്പാനിൽ ശോഭിപ്പാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഭാവിയിൽ ഇന്ത്യയിലും പ്രവേശിക്കും." ഇന്ത്യയിലെ കോടിക്കണക്കായ ജനങ്ങൾ സഹകരിക്കുന്നില്ല, സഹകരിച്ചു പ്രവൃത്തിക്കുന്നില്ല. ഒരു ശക്തി മറെറാരുശക്തിയെ ദുബ്ബലപ്പെടുത്തുന്നു. ഒന്നു മറെറാന്നിനെ സമീകരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ദേശീയശക്തി പൂജ്യം അവാന്തരവിഭാഗങ്ങളും വ്യത്യസ്ത താല്പയ്യങ്ങളും, അന്യോന്യം വെറുപ്പോടെ ദൃഷ്ടിപതിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവയാണ് ഇന്ത്യക്കാരുടെ ക്ഷയത്തിന്നു കാരണങ്ങൾ.

രാമതീത്ഥൻ ഇന്ത്യാക്കാരെ ഇപ്രകാരം ഓമ്മപ്പെടുത്തി. "നാം ഋഷി മുനി മുതലായവരിൽനിന്നു ഉത്ഭവിച്ചവരാണ്. എന്നാൽ അവരുടെ പരിതസ്ഥിതിയല്ല ഇന്നു നമ്മുടെ പരിതസ്ഥിതി. ശാസ്ത്രം പല കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും ചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. അന്യരാജ്യങ്ങളായി കൂടിക്കഴിഞ്ഞു, "കാലത്തിനൊത്ത കോലം" പോലെ ജീവിപ്പാൻ പഠിക്കണം."

സ്വാമി രാമതീത്ഥൻ തൻെറ അന്ത്യവേളകൾ ഹിമാലയസാനുവിലുള്ള ആശ്രമങ്ങളിൽ, സംസ്കൃതം, വേദം, വേദാന്തം, ഉപനിഷത്തു, മുതലായവ പഠിച്ചും, ഗ്രഹിച്ചും, ആസ്വദിച്ചും, കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ 1906 ഒക്ടോബറിൽ ഒരു ദിവസം പാവനമായ ഗംഗയിൽ സ്നാനം ചെയ്യുമ്പോൾ മുങ്ങിമരിക്കുകയാണുണ്ടായത്—അല്ലാ, പരിശുദ്ധയുംഅനഘാചാരയും ആകുന്ന ഗംഗയിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി ലയിച്ചു. എങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ, ലോകാന്തരഗീത കീത്തിമൂത്തി മത്തായി ഈ ലോകത്തിൽ ഇന്നും പ്രശോഭിക്കുന്നുണ്ട്.

കഷ്ടാവസ്ഥയുടെ പോറ്റുപുത്രനായും അഖിലജനതയുടെ ശാന്താത്മാവായും, ഭാരതഭൂമിയുടെ വിദ്യാദാനശീലനായും, ഹിന്ദുമതത്തിൻെറ പ്രവാചകനായും ലാലസിക്കുന്ന സ്വാമിരാമതീത്ഥൻ ഇന്ത്യാ മാതാവിൻെറ അപൂവ്വ സന്താനങ്ങളിൽ ഒരു മാന്യമായ പീഠത്തെ അലംകരിക്കുന്ന ഒരു മഹാത്മാവുതന്നെ.

ആരാമത്തിൽ

(കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടിമേനോൻ, ക്ലാസ്സ് I, ഗ്രൂപ്പ് III.)

(കേക)

അന്നു— ഞാനെൻ ജീവിത നന്ദന മലർക്കാവി-
ലൊന്നു ലാത്തുവാനായിത്തരസാ പുറപ്പെട്ടു
വളഞ്ഞു പിരിഞ്ഞുള്ള വഴികളതിൽ ക്രൂടി-
ത്തളൻ്റു തളൻ്റു ഞാൻനടന്നു വിവശനായ്
കാലുകളിടതെററി, മുള്ളുകളിടതിങ്ങും-
ചാലുതന്നുള്ളിൽക്കൂടിരുധിരക്ലിന്നനായി
ക്ഷീണനായ്, വിമൂഢനായ്, പ്രാണവേദനയോടെ-
കേണരുണ്ടൊരുവിധമെത്തിനേനാരാമത്തിൽ

*   *   *   *

വരുക, വരുക, യെന്നോതിടും കിളിനാദം,
തകരുമെൻകരളെത്താങ്ങിനാനല്പനേരം
മന്ദമായ്, മന്ദാനിലനെന്നുടെ സമീപംവ-
ന്നന്നുചുംബന മേകി, മറഞ്ഞുവിഹായസ്സിൽ-
വല്ലികൾ തലയാട്ടി, മല്ലികാ മലരുക-
ളുല്ലാസാൽ കുടുകുടെച്ചിരിച്ചു, വിഹരിച്ചു.

*   *   *   *

പൊന്നൊളിതേടീടിന ഭാനുമൽക്കരങ്ങളും,
സന്നമാം നീലവിണ്ണിൻ മോഹനസ്മിതങ്ങളും,
ഒന്നുമേ കാണാതായി, വ്യാപരിച്ചിരുൾ, കഷ്ടം!
ഖിന്നനായുഴന്നു, ഹാ, മുന്നോട്ടുഗമിക്കാതെ,
അപ്പൊഴെൻ മുന്നിലായിക്കണ്ടുഞാനൊരുദീപം
അപ്രതീക്ഷിതം, ഹാ, ഹാ, ശോഭനതേജോമയം
ധൂമപങ്കിലമല്ല, ചെന്തീയിൻനിറമല്ല
കോമളം, നിരാമയം, സച്ചിദാനന്ദാത്മകം;
ഇപ്പൊഴു,മാദീപമെൻ മുന്നിലായ് വഴികാട്ടാ-
നെപ്പൊഴും നിഴൽപോലെക്രൂടവെനടക്കുന്നു.
ദീപമെ! ജ്വലിച്ചാലും! ദീപമെ! വിൺമഹസ്സെ,
നീമമജന്മാന്തര ഭാഗ്യാതിരേകപൂരം.

രാവിൻെറ രമണീയത.

(കെ. പിൻേറാ ജോസഫ്, ക്ലാസ്സ് IV; ഗ്രൂപ്പ് IV ബി.)

വസന്തകാലത്തെ ഒരു മനോമോഹനമായ സായംകാലം നാനാദിഗന്തങ്ങളിലും വികസിച്ചിരുന്ന സുമനിരകളിൽ ഭ്രമരങ്ങൾ തേനുണ്ടു മദിച്ചു മേവുന്നു. അവയിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പരിമളധോരണി വഹിച്ചുകൊണ്ട് മന്ദാനിലൻ കൃതാൎത്ഥനായി നാലുപാടും തത്തിക്കളിച്ച് ത്തു മന്ദഹാസം ചൊരിയുന്നു. അന്തിക്കതിരവൻ അസ്ഥാചലത്തെപ്രാപിച്ചു പശ്ചിമജലാശയക്കുണ്ടിലേക്കിറങ്ങുവാൻ തക്കംനോക്കി നിലകൊണ്ടു. പൂൎവ്വോത്തരദിങ്മുഖം സാന്ധ്യാരുണിമചേൎന്നു പൂൎവ്വാധികം ശോഭനമായിത്തീൎന്നു. കൎമ്മസാക്ഷി, തൻെറ തുനിവിനെ സാക്രുതമായി വീക്ഷിച്ചു കടലോരത്തെ ഒരു ശിലാതലത്തിൽ ആസനസ്ഥനായിരുന്ന എന്നെ കാഞ്ചനമയമായ സഹസ്രകരങ്ങളാൽ മന്ദമന്ദം തലോടി. ഈ തലോടലേററ് പുളകോൽഗമം പൂണ്ടഞാൻ അധികനേരം ഇപ്രകാരം ഇരിപ്പാൻ ഇടവരുന്നതിന്നുമുമ്പെ ചണ്ഡകിരണൻ അബ്ധിയിൽ ആണ്ടുതുടങ്ങി. വമ്പിച്ച ക്രരിരുട്ടിൻെറ പ്രത്യാഗമനകാലമായെന്നു ചീവീടുകൾ എവിടയും ഝങ്കാരഭേരിമുഴക്കിയറിയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ജലാശയത്തിലെ അലകൾ തീരസ്ഥമായ ശിലകളിൽ അലസമായി അലച്ചിരുന്ന അലാരവം എൻെറ കൎണ്ണപുടങ്ങളിൽ വ്യക്തമായി പതിച്ചു. കുളങ്ങളിൽ കമലങ്ങൾ കൂമ്പുകയും കുല്യകളിൽ കുമുദങ്ങൾ വികസിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. വിഹഗങ്ങൾ അവററയുടെ ക്രൂടുകളെ ലാക്കാക്കി വിയത്തിലൂടെ പക്ഷങ്ങളാട്ടി ത്വരിതഗമനംചെയ്തു. വിൺവീഥിയിൽ ആകമാനം ചെറുതാരങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങായി ചിന്നിമിന്നി അങ്കുരിക്കുന്നതും അദൃശ്യമാകുന്നതും നയനാനന്ദപ്രദംതന്നെയായിരുന്നു. അദൃശ്യനായ ഒരു വിദഗ്ദ്ധചിത്രകാരൻെറ തൂലികാപാടവം വിയപ്പരപ്പിൽ എവിടെയും പ്രത്യക്ഷമായിക്കണ്ടു. ആകാശവാടിയിൽ വലാഹകങ്ങൾ വിവിധവൎണ്ണാങ്കിതസസ്യജാലങ്ങൾപോലെ പരിലസിച്ചു. ഈ സസ്യഗണങ്ങളിൽ താരങ്ങൾ സുമങ്ങളായും പരിശോഭിച്ചു. രാവിൻെറ വീൎപ്പായ ഇളംതെന്നൽ സമീപസ്ഥമായ തമാലപ്പടൎപ്പുകളിൽ 'മരമര' ശബ്ദം ഉളവാക്കുകയും ചിലപ്പോഴെല്ലാം എന്നോടു കുശലപ്രശ്നങ്ങൾ ചെയ്കയുംചെയ്തിരുന്നു.

തത്സമയം ശീതളകിരണനായ ശശാങ്കൻ അടിവച്ചടിവച്ചുയൎന്നു പൂൎവ്വാംബരഭാഗത്തിന്നു തിലകമായി ലസിക്കയും നിഷ്പ്രഭങ്ങളായ നീരദങ്ങളിൽ തങ്കച്ചാർ തളിച്ച് അവയെ പതിന്മടങ്ങു മോഹനമാക്കിത്തീൎക്കയും ചെയ്തു. പകലവൻെറ ഉഗ്രകിരണങ്ങളേററ് പകൽ മുഴുവനും എരിപൊരികൊണ്ട ലോകത്തെ ചന്ദ്രൻ തൻെറ ശീതളകരസ്പൎശത്താൽ

കുളപ്പിച്ചു. ചിലപ്പോഴെല്ലാം ചന്ദ്രൻ കാർമേഘയവനികയ്ക്കുള്ളിൽമറ
ഞ്ഞു, ഭൂമുഖത്തെ 'കുററാക്കുററിരുട്ടിന്റെ ക്രുത്തടിക്കോലാഹല'ത്തിൽ
ആമഗ്നമാക്കിയെങ്കിലും യവനികയ്ക്കു പുറത്തുവരുമ്പോഴെല്ലാം പൂർവ്വാധി
കംപ്രഭയോടെ പ്രശോഭിച്ചുമിരുന്നു. ആകാശവാടിയിൽ സുമസമാനം പ
രിലസിച്ചിരുന്ന ചുരുക്കം ചില ചെറുതാരകാഗണങ്ങൾ രാത്രിയുടെ കട്ടി
ക്കൂരിരുളിനെ ദൂരീകരിക്കാൻ പര്യാപ്തങ്ങളായില്ല. ഈ സുമങ്ങളിൽനി
ന്നു പൊഴിയുന്ന മരന്ദമോ എന്നു ഃതാന്നുമാറു് മൃദുശീകരമഞ്ഞുതുള്ളി
കൾ അടന്നു നിലംപതിച്ചിരുന്നു. അവ എന്റെ ദുകൂലത്തേയും ഒട്ടൊ
ട്ടാർദ്രമാക്കാതിരുന്നില്ല. ഇടക്കിയ്ക്കിടയ്ക്കു അടുത്തുള്ള ചെടിപ്പടപ്പുക
ളിൽ ചന്ദനക്കുഴമ്പുപോലുള്ള മന്ദമാരുതനേററു് മെല്ലെമെല്ലെ താളം
പിടിച്ചിരുന്ന പത്രപംക്തികളെ വാർതിങ്കൾ പൊൻകോപ്പണിയിച്ചി
രുന്ന ചേതോഹരമായ കാഴ്ച ഞാൻ സുധാസമം കൺകോണുകളാൽ
പാനംചെയ്തിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ എന്റെ അക്ഷികൾ നീലിമകലന്ന
ആകാശദേശത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തിലേക്കു പാഞ്ഞുകേറുകയും ഗഹന
വും മോഹനവുമായ എന്തോ ചിന്താതരംഗങ്ങൾ എന്റെ അന്തരംഗഭി
ത്തികളിൽ നിരങ്കുശം തിരതല്ലുകയുമുണ്ടായി.........

ഈ നിലയിൽ എത്രനേരം ഞാൻ ഇരുന്നുവെന്നു അനുമാനിക്കു
വാൻ എനിക്കുതന്നെ നിർവ്വാഹമില്ലായിരുന്നു. അഗ്രഭാഗത്തു് അതിവി
ദൂരസ്ഥിതങ്ങളായ നൌകകളിൽ പകിട്ടേറുന്ന വിവിധവർണ്ണങ്ങൾ 'ഒളി
ച്ചുകളി'ച്ചിരുന്നതു് എന്റെ അക്ഷികൾക്കു അക്ഷണം ലക്ഷീഭവിച്ചിരു
ന്നു. പ്രകൃതിയുടേയും കരകൌശലത്തിന്റേയും തടവററ സങ്കലനം
ദർപ്പണത്തിലെന്നോണം എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു. അതോടു
കൂടി എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു പരിതുഷ്ടി എന്നിൽ അങ്കുരിക്കയും ഞാൻ
ആനന്ദാബ്ധിയിൽ മറുകരകാണാതെ നീന്തിത്തുടിക്കയുംചെയ്തു. വാർതി
ങ്കളിൽനിന്നു അനർഗ്ഗളമായി നിർഗ്ഗളിച്ചു മനസ്സിന്നും മേനിക്കും ഒരുപോ
ലെ കുളിർമയേകിയിരുന്ന ചന്ദ്രിക, അപ്രാപ്യമായ ചക്രവാളപരിസര
ങ്ങളിൽ മഞ്ഞിമറയുംപോലെ തോന്നി, ആകമാനം ഭൂമുഖം പ്രകൃതിവിലാ
സത്തിന്റെ നൃത്തരംഗമായി വിലസിയിരുന്ന ആ ദർശനത്തിൽ അപഹൃ
ചിത്തനായി ഞാൻ അനന്തരകരണീയമെന്തെന്നറിയാതെ അധികനേ
രം ഇരുന്ന ഇരുപ്പിൽത്തന്നെ ഇരുന്നുപോയി. ആ കാഴ്ചയുടെ സുന്ദര
ത്വം മേൽക്കുമേൽ അക്ഷികളാൽ ആസ്വദിച്ചിട്ടും ഞാൻ തൃപ്തിയട
ഞ്ഞില്ല. അനുനിമിഷം നവംനവങ്ങളായ ഓരോ ആശയങ്ങൾ എന്റെ
ഹൃദയകോരകത്തിൽ ഉദിതമാകയും എന്നെ വിസ്മയജലധിയിൽ മുക്കി
പ്പൊക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ നിദ്രാദേവി എന്നെ കടാക്ഷിക്ക
പോലും ചെയ്തില്ല.

മുഹൂർത്തനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ഗഭീരപ്രശാന്തത എൻെറ ചുററും വ്യാപരിച്ചുതുടങ്ങി. ചീവീടുകൾ തികഞ്ഞ മൌനമാചരിച്ചിട്ട് നേരം വളരെയായി. മന്ദമാരുതൻെറ അഭാവംമൂലം പച്ചിലപ്പടപ്പിലെ ചലിച്ചിരുന്ന ഇലകളും നിഷ്പന്ദമായ്ഭവിച്ചു. പരിസരങ്ങളിലെങ്ങും ഉൽകഷം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രശാന്തത ഗഹനമായ ചിന്താപരമ്പരകൾക്കു വഴിതെളിച്ചിരുന്നു. ചന്ദ്രികയിൽ വെള്ളിത്തകിടുപോലെ പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന സമുദ്രപ്പരപ്പിലേക്കു കണ്ണോടിച്ചപ്പോൾ അനിർവ്വചനീയമായ ഒരാഹ്ലാദത്താൽ എൻെറ മാനസം പരിപ്ലുതമായി..............
"എത്രമേൽ ശാസ്ത്രജ്ഞാനവും, എത്രമേൽ വ്യുല്പത്തിയും, എത്രമേൽ ഭൌമീകോന്നതിയും എത്രമേൽ സന്മാർഗ്ഗീകോൽക്കഷവും കരഗതമാക്കിയാലും മനുഷ്യൻ നിത്യതയാകുന്ന മഹാർണ്ണവത്തിൻെറ ഉപരിഭാഗത്തെ അഗണ്യമായ ഒരു നീർക്കണം മാത്രമെ ആകുന്നുള്ളു, ആയതു ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു സാഗരജലത്തിൽ ലയിച്ചു വിസ്മൃതപ്രായമായിത്തീരുന്നതുപോലെ മനുഷ്യനും അവൻെറ നിത്യതയിലേക്കുള്ള ലയത്തിന്നായി ഇഹലോകജീവിതത്തോടു അവിചാരിതമായി യാത്രപറയേണ്ടതായി വന്നുകൂടുന്നു..................... ഇതിനെല്ലാം കാരണം എന്തായിരിക്കാം? ആരായിരിക്കാം ഈ സംസാരചക്രത്തേയും അതിലുൾപ്പെട്ട പക്ഷിമൃഗാദി തിര്യഗ് ജീവികളേയും, എന്നുവേണ്ട ചരങ്ങളും അചരങ്ങളും ആയ ലക്ഷോപലക്ഷം ജീവാജീവജാലങ്ങളേയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതു?" എന്നിത്യാദി വിചാരധാരകളായിരുന്നു എൻെറ ചിന്താകോണത്തിൽ ഈ സമയം തടവുകൂടാതെ നടമാടിയിരുന്നതു്. ഞാൻ ലോചനങ്ങളെ വിൺവീഥിയിലേക്കുയത്തി ക്രമേണ അർദ്ധനിമീലിതങ്ങളാക്കുയും ഓരോന്നു ഗാഢമായി വിചിന്തനം ചെയ്തു നിമിഷങ്ങൾ പോക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

മണിക്കൂറുകൾ അതിദ്രുതം കടന്നുപോയിരുന്നതു മനസ്സിലാക്കുവാൻ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അധികം സമയവിളംബമെന്ന്യേ ചെറു പക്ഷികളുടെ മധുരകൂജനങ്ങൾ എൻെറ കർണ്ണപുടങ്ങൾക്ക് സ്വാഗതമരുളി. പ്രഭാതകാലം സമീപിച്ചുവെന്ന് അപ്പോഴാണ് ഞാൻമനസ്സിലാക്കിയതു്. കിഴക്ക് ക്രമേണ വെള്ളകീറിത്തുടങ്ങി. താരങ്ങൾപകലിനെ ഭയന്നു് നിശ്ശേഷം വിയത്തിൽനിന്നും പാഞ്ഞൊളിച്ചു. ബാലാക്കൻ പിഞ്ചുകരവല്ലികൾ നീട്ടി ലോകമാസകലം തൻെറ ഹസ്തവലയത്തിൽ പെടുത്തുവാൻ അനല്പമായ ഉന്മേഷത്തോടുകൂടി ശ്രമം ചെയ്തിരുന്നു. ഞാൻ വിസ്മയപരതന്ത്രനായി ഇരുന്നിരുന്ന ശിലാതലത്തിൽനിന്നും എഴുന്നേററു് മെല്ലെ ഗേഹത്തെ ലാക്കാക്കി നടകൊണ്ടു.

“പാതിരായാത്ര.”

(കെ. എൻ. മേനോൻ, ക്ലാസ് II, ഗ്രൂപ്പ് II.)

(മഞ്ജരി)

പാതിരപ്പൂങ്കോഴി കൂകുന്നനാദത്തെ-
യാതുരചിത്തനായ് കേട്ടു ബുദ്ധൻ.
ഞെട്ടിയുണൎന്നപോൽ പെട്ടെന്നെഴുന്നേററാൻ
ഗാഢമാം നിദ്രയിലാണ്ട ദേവൻ.
കണ്ണുംതിരുമ്മിക്കൊണ്ടദ്ദേവൻ നിന്നിതു
ഹൃത്തടം പൊട്ടുന്നചിന്തയോടും
അന്ത്യമാംയാത്ര, തൻകാന്തയോടോതുവാൻ
ഹന്ത! ഭൂവല്ലഭൻ നിശ്ചയിച്ചു.
മോഹനമാനസൻ മന്ദമായ്ച്ചെന്നിതു
പത്നിതൻ കട്ടിലിന്നൊട്ടടുത്തായ്.
ആ മണിമെത്തമേൽ നിദ്രയിലാണ്ടോര-
ക്കാമിനീരത്നത്തെ നോക്കിനിന്നാൻ.
കൈ തിരുമ്മീടിനാൻ, താഴോട്ടുനോക്കിനാ-
നേതുമേ തോന്നാതെയൊട്ടുനേരം.
തിങ്ങിവളൎന്നു ചുരുണ്ടുള്ള കുന്തളവും
ഭംഗിതിങ്ങീടുന്നൊരാനനവും
പാരം പ്രസന്നത പൂണ്ടുള്ള ഗണ്ഡവും
പാൎത്തുംകൊണ്ടദ്ദേവനേവമോതി.
“ഓമനേ! പീയൂഷധാമമേ! വെൽവൂ നീ!
സാമോദം വാഴ്ക ഭാഗ്യരാശേ!
പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന നിൻമുഖം നോക്കിഞാ-
നഞ്ചിതവിഗ്രഹേ! പോയിടട്ടെ;
ജീവനിൽപ്പാതിയാം നീയുമെന്നാകിലു-
മാവതില്ലേതുമേയൊപ്പം വാഴ്‌വാൻ
സാദ്ധ്വിയാം നിന്നെ ഞാൻ വിട്ടിതാ പോകുന്നു
മാദ്ധ്വീകവാണി! നീ കേണീടൊല്ലേ?
ആറെട്ടുവൎഷം ഞാൻ നിൻ മേനിയോമനി-
ച്ചാനന്ദവീചിയിലാണ്ടുപോയി.

അന്നു നീയേകിയ ചുംബനമോരോന്നു-
മെന്മനം വേറാക്കിവിട്ടതില്ല"
"എന്തുഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്തുഞാൻ ചെയ്യേണ്ട-
തെന്തുവാനോതേണ്ടതാത്മബന്ധോ!"
ഒട്ടൊട്ടുഞെട്ടിയുമൊട്ടൊട്ടുറങ്ങിയും
മട്ടോലുംവാണിതൻഹൃത്തടത്തി-
ലാനന്ദമഗ്നനായങ്ങലയിക്കുന്ന
ലോലനാം ബാലനെ നോക്കിച്ചൊന്നാൻ
"വത്സാ! നീയെന്തിനായ് താഴോട്ടു പോന്നിതു
സംസാരംതന്നിലുഴറുവാനോ ?
ഉന്നതികാംക്ഷിപ്പു ലോകരിന്നേവരു-
മിന്നിതുതോന്നുവാനെന്തുബന്ധം?
ഇന്നതൊട്ടെന്നുണ്ണിയച്ഛായെന്നിങ്ങിനെ
ചേണററമോദാൽ വിളിച്ചീടൊല്ലെ
അമ്മതൻലാളനമേററു നീ വാണാലു-
മിമ്മണിസൌധത്തിൽ പ്പൊന്മകനേ!"
ഇത്തരമോരോന്നു ചിന്തിച്ചും ചൊല്ലിയും
പാൎത്ഥിവനോക്കാതിങ്ങിണ്ടലാണ്ടു
ചീക്കുന്ന ദുഃഖത്താൽ കണ്ണിൽനിന്നാശ്രുക്കൾ
ചിക്കെന്നൊഴുകി നനച്ചു വസ്ത്രം.
ബാഹുയുഗളത്താൽ നേത്രങ്ങൾപൊത്തിയും
ബാഢമാം ദീൎഘനിശ്വാസംചെയ്തും
ലോകാധിനാഥനാം കാരുണ്യശീലനെ
യാകുലമെന്യേ ഭജിച്ചുകൊണ്ടും
തെല്ലിടതാനിങ്ങു കൎത്തവ്യമൂഢനായ്
നിന്നുപോയ്---ദൈവമേ! ശാന്തം പാപം!
... ...
... ...
ഇത്തരമൊട്ടു കഴിഞ്ഞോരുനേരത്തി-
ലത്തലുംതീൎന്നു തെളിഞ്ഞുധീരൻ.
ജാതിപ്പിശാചിനാൽ പാഴ്ക്കുണ്ടിലാഴുന്ന
ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു.
ഭാരങ്ങളെല്ലാമെ ദൈവത്തിലേല്പിച്ചു
പാരാതിറങ്ങിതു ധന്യധന്യൻ.

വാതായനംവിട്ടു മുററത്തിറങ്ങിനാൻ
ചേതോഭിരാമനാം ബുദ്ധദേവൻ
താരാഗണങ്ങളും താരേശബിംബവു-
മമ്പരന്നംബരെ നോക്കിനില്പായ്
സൎവ്വത്ര ശാന്തമായ് ലോക,മന്നെല്ലാരു-
മൂൎച്ഛയിൽനിന്നെങ്ങോ പോയപോലെ.
അന്ധവിശ്വാസമാം പൈശാചിതന്നുടെ-
യാന്ധ്യമാം കൈത്തലംതന്നിൽനിന്നും
കൈവല്യംനേടുവാൻ മുന്നിട്ടിറങ്ങിയ
ദേവാധിരാജനെ ക്കാൺകയാലോ,
മേദിനീദേവിതൻ ദീൎഘനിശ്വാസംപോൽ
മേളിച്ചു മന്ദപവനനെങ്ങും.

താഴെ പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ നന്ദിപൂൎവ്വം സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അഭിപ്രായം അടുത്ത ലക്കത്തിൽ:

1. പദ്യസാഹിത്യചരിത്രം — വിദ്വാൻ ടി. എം. ചുമ്മാർ.
2. ജീൻ വാൽ ജീൻ — പ്രകാശം.
3. മംഗളോപഹാരം — കെ. നാരായണപ്പിഷാരടി, എം. എ.

മഹാരാജകീയ കലാശാലാമാസികയുടെ
മലയാളഭാഗം.

സാഹിത്യസോപാനം.

പത്രാധിപർ:

പി. എം. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ, എം. എ., എൽ. ടി.

വിഷയവിവരം.

അമരത്വം	(പാറായിൽ വി. ഉദമീസ്ത്തരകൻ, ബി. എ.)	49
വിശുദ്ധരശ്മി	(ചങ്ങമ്പുഴ ക്ലാസ്സ് I.)	54
പുഷ്പകയാത്രയും മേഘസന്ദേശവും	(എ. ഹരിഹരൻ.)	57
സർവ്വസ്വ—സമർപ്പണം	(പി. മാലതി, 'രാഷ്ട്രഭാഷാ വിശാരദ്')	64
മധുമഞ്ജരി	(എൽ. വെങ്കടേശ്വരൻ, ബി. എ.)	77
ആത്മശക്തി	(മുല്ലോത്തു് വി. നാരായണമേനോൻ)	80
കവച്ച്ക്കാരന്റെ ധർമ്മം		80
കാളിദാസൻ	(ചന്ദ്രഹാസൻ)	81

അമരത്വം

(പാറായിൽ വി. ഉറുമീസ്സുതരകൻ ബി. ഏ.)

മരണമില്ലായ്മ! ഈ ആശയമാണ് സകല ആശയങ്ങളിലും വച്ചു ഏററവും ദുരവഗാഹം. ഈ ആശയം അബദ്ധമായിരുന്നാൽ തന്നെ അതു മനുഷ്യമനസ്സിൻെറ ഏററവും ഉയരത്തിലുള്ള പാറക്കല്ലിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതു സത്യമാണെങ്കിൽ, ഹാ! എന്തെന്തു സാധ്യതകളെയാണ് നമ്മുടെ ഭാവനയുടെയും പ്രത്യാശകളുടെയും കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിച്ചു കാണിക്കുന്നതു്!

ഒന്നു ചിന്തിച്ചുനോക്കുക! ഈ ലോകത്തിൽ മനുഷ്യൻ മൃഗങ്ങളോടൊപ്പം ജീവിക്കുന്നു; അവൻെറ ശരീരത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവൻ മൃഗങ്ങളിൽനിന്നു വളരെ വ്യത്യസ്തനല്ല. മൃഗങ്ങൾക്കില്ലാത്ത ഒരു അവയവമെങ്കിലും അവനില്ല. അവൻെറ കാലടികളെ അനുധാവനം ചെയ്യുന്ന നായയെപ്പോലെയോ, അവൻെറ തലയ്ക്കുമുകളിൽക്കൂടി പാറിപ്പറന്നുപോകുന്ന ചിത്രശലഭത്തെപ്പോലെയൊ, മനുഷ്യൻ, കേവലം ഒരു ഭൌമികജീവിയാകുന്നു; അവൻെറ ചരിത്രം പാർത്ഥിവവുമാണ്. എന്നാൽ അവൻെറ മനസ്സിൽ, ചരിത്രാതീതകാലംമുതൽക്കേ, അവൻ ഇതരജീവികളെപ്പോലെ മരിക്കുന്നവനല്ലെന്നും, ദേവകളെപ്പോലേ അമർത്ത്യനാണെന്നും ഉള്ള മഹത്തായ ഒരു ബോധം കടന്നുകൂടിയതായിക്കാണാം. ഈ ആശയം ആദ്യമായി കണ്ടുപിടിച്ച മനുഷ്യനെ തീർച്ചയായും ദേവസമാനനായി ഗണിക്കേണ്ടതാണ്. എന്തെന്നാൽ അമർത്ത്യത എന്ന ആശയത്തിൻെറ സമീപത്തു, പ്ലേറെറാ, ഷേയിയ്ക്സ്പീയർ, ന്യൂട്ടൺ, പാസ്ച്ചർ മുതലായവരുടെ മഹത്തായ ആശയങ്ങളെല്ലാം കേവലം ബാലിശങ്ങളായിത്തീരുന്നു.

അനേകശതവത്സരകാലം ഈ ആശയം ആരാലും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ഒരു പഹറോൻ (Pharaoh) രാജോചിതമായ ഒരു ശവകുടീരത്തെ പണിചെയ്യിച്ചു്, അതിൽ ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു്, അനന്തരജീവിതത്തിലുപയോഗിക്കുന്നതിന്നായി വിലപിടിച്ച ആഭരണങ്ങളെ സംഭരിച്ചു്, നിത്യജീവിതത്തിലേയ്ക്കു പുനരുത്ഥിതനാകുമ്പോൾ പരിസേവനത്തിനു അടിമകളേയും കരുതിച്ചെയ്തു്, അതിൽ സ്വന്തം മൃതദേഹത്തെ സംസ്കരിച്ചപ്പോൾ ആരുംതന്നെ അതിൽ അത്ഭുതംകൊണ്ടില്ല. ഈ ആർഷഭൂമിയിൽത്തന്നെ എത്രകാലം വിധവ

കൾ തങ്ങളുടെ മൃതരായ ഭത്താക്കന്മാരെ അനുഗമിക്കുന്നതിന്നായി സ്വശരീരങ്ങളെ ചിതാഗ്നിയിൽ ആഹുതിചെയ്യുകില്ല! മഹാപ്രതാപശാലികളായിരുന്ന റോമൻചക്രവത്തിമാർകൂടി മരണാനന്തരജീവിതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു് ദേവതകൾക്കായി ബലികൾ അപ്പിച്ചിരുന്നു.

എന്നാൽ, മരണമില്ലായ്മ എന്ന ആശയത്തിൽ മനുഷ്യൻ അല്പാല്പം അവിശ്വാസം പ്രദശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങിയ ഒരു കാലം വന്നു. അവർ പിറുപിറുത്തു:— "ഇവരെന്തുമൂഢന്മാർ! മരണാനന്തരജീവിതംപോലും! ഇതെല്ലാം വെറും മുത്തശ്ശിക്കഥകൾ; മനുഷ്യന്റെ ശ്വാസം നിലച്ചാൽ അവന്റെ ഉണ്മയും നിലച്ചു." ക്രിസ്തുവിന്നുമുമ്പു് പലസ്തീനായിലും, സോക്രട്ടസിന്റെ മധുരഭാഷണങ്ങൾ പ്ലേട്ടോറോ തുടങ്ങിയവരെ പുളകിതഗാത്രരാക്കിയതിന്നുമുമ്പു് ആതൻസിലും, ഇക്കൂട്ടരെ ധാരാളം കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നു.

അക്കാലംതുടങ്ങി ഇന്നേവരെ മനുഷ്യൻ സ്വയം ചോദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി— "മരണാനന്തരം നാം ജീവിക്കുമെന്നുപറയുന്നതു വെറും അന്ധവിശ്വാസമൊ, അതൊ യാഥാത്ഥ്യമൊ?" എന്നു്.' മരണാനന്തരജീവിതത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ വിശ്വാസം പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ മനുഷ്യചരിത്രത്തിൽ തുലോം ഉജ്ജ്വലത്തായ ഘട്ടങ്ങളാണു്;

മറിച്ചു, "മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയം സംശയത്താൽ കലുഷമായി, മ്ലാനവദനനായി അവൻ സോളമനെപ്പോലെ "എല്ലാം മായ" എന്നു സ്വയം മന്ത്രിച്ചിട്ടുള്ള ദശകൾ ചരിത്രത്തിലെ ഇരുളടഞ്ഞ ഏടുകളാണു്.

അന്നും ഇന്നും സ്ഥിതിഗതികൾക്കു വലിയവ്യത്യാസം വന്നിട്ടില്ല. ചിലൎക്കു ജീവിതം വെറും കിനാവാണു്, ഒരു മായാദീപപ്രദശനമാണു്, ദുരന്തമായ ഒരു നാടകമാണു്. മററുചിലക്കോ— ജീവിതം സ്വന്തം വ്യക്തിപ്രഭാവത്തെ വികസിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഒരു സുവണ്ണാവസരമാണു്; നന്മ, സത്യം, സൌന്ദൎയ്യം മുതലായ അദൃശ്യോപാധികളെ ഉപാസിക്കുന്നതിന്നുള്ള സന്ദഭമാണു്; നീതിക്കുവേണ്ടി വിശക്കുന്നതിന്നും ദാഹിക്കുന്നതിനും ഈശ്വരനാൽ ദത്തമായിട്ടുള്ള ഒരു പരിമിതകാലമാണു്.

ഈ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളിലും ഉൾപ്പെടാതെ, പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങളെ പൎയ്യവേക്ഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടു്, ഒന്നിലും വിശ്വസിക്കാതെ, അന്ധവിശ്വാസങ്ങളുടെയും അബദ്ധസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും പതിരിൽ നിന്നു സത്യനെൻമണികളെപാററി എടുക്കുന്നതിൽ കൃത്യപ്രതിജ്ഞനായി

നിൽക്കുന്നു. ശാസ്ത്രകാരൻ മൊത്തത്തിൽ പറയുന്നപക്ഷം വലിയശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെല്ലാം ഇഹലോക ജീവിതത്തിനപ്പുറത്തും ഒരു ജീവിതമുണ്ടെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ, മറേറതെങ്കിലും പ്രകൃതിസത്യത്തെപ്പോലേ അതു തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി അവർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടില്ലെന്നേയുള്ളൂ. പ്രകൃതിജിഗീഷുകളായിരുന്ന അവർ, സമയവും ശക്തിയും മുഴുവൻ പ്രകൃതിരഹസ്യങ്ങളുടെ മറമാററുന്നതിനായിവിനിയോഗിച്ചതിനാൽ അതിപ്രധാനമായ ഈ പ്രശ്നം മിക്കവാറും വിഗണിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇന്നു ശാസ്ത്രത്തിനു ഈ പ്രശ്നത്തിൽക്കൂടുതൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. പരമാണുവിനെ വിഘടനം ചെയ്തുനോക്കിയതിൽ, അതു അദൃശ്യമായ ഒരു ആലക്തകശക്തിവിശേഷമാണെന്നു തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈ അദൃശ്യമണ്ഡലത്തിൽ, അവർ, മനുഷ്യമനസ്സിൻെറ ബീജാണുജീവനെ അന്വേഷിക്കുകയാണ്. പക്ഷെ അവരുടെ കരാംഗുലികൾ ആത്മാവിൻെറ ദിവ്യകവാടത്തിൽ ചെന്നുതടഞ്ഞേക്കാം.

അതുവരെ ഈ പ്രശ്നത്തിനു നാം ഓരോരുത്തരും സ്വയം ഉത്തരം കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഈ പ്രശ്നത്തോടു സമീപിക്കണമെങ്കിൽ, നമ്മുടെ മസ്തിഷ്കത്തെപ്പററി ചില സംഗതികൾ ആലോചിക്കുന്നതുകൊള്ളാം. നാമെല്ലാം "ഞാൻ" അല്ലങ്കിൽ "അഹം" എന്നു പറയുന്നതു് ഈ മസ്തിഷ്കത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണൊ ? വാത്സല്യമസൃണമായ ഒരു നോക്ക് മസ്തിഷ്കത്തെ ആനന്ദിപ്പിക്കുകയൊ, കേട്ടുക്കൂടാത്ത ഒരു വാക്കു അതിനെ വേദനിപ്പിക്കുകയൊ ചെയ്യുമൊ ? അതിനു നിസ്വാൎത്ഥമായി മററൊരാളെ സ്നേഹിക്കുവാൻ സാധിക്കുമൊ ? മററൊരാൾക്കുവേണ്ടി, അഥവാ പ്രിയംകരമായ ഒരു ആദൎശസ്ഥാപനത്തിന്നായി അതിനു ആത്മത്യാഗം ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കുമൊ ? അല്ലെങ്കിൽ അതു ഒരു പിയാനൊപോലെ ബാഹ്യപ്രേരകങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു് യഥാക്രമം പ്രതികരണം നിൎവ്വഹിക്കുന്ന വെറും ഒരു യന്ത്രവിശേഷമാണൊ ?

മസ്തിഷ്കം, നമ്മുടെ മററു അവയവങ്ങളെപ്പോലുള്ള ഒരു അവയവം മാത്രമാണെങ്കിൽ—അതു നമ്മുടെ വ്യക്തിത്വത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, നമ്മുടെ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിൻെറ ഇരിപ്പിടം ശരീരത്തിൻെറ ഒരവയവത്തിലല്ലെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഈ "അഹം" എന്നു പറയുന്ന വസ്തു നമ്മുടെ ശരീരത്തെ അതിജീവിക്കുകയില്ലെ എന്നു സംശയിക്കുവാൻ ന്യായം കാണുന്നുണ്ടു്. ഇവിടെ രണ്ടു സംഗതികൾക്കൂടി ഓൎക്കുന്നതു കൊള്ളാം. ഒന്നാമതായി അനേകശതാബ്ദകാലത്തെ പരിണാമത്തിനുശേഷവും മനുഷ്യൻെറ ഈ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിനു ഒരു മാററവും വന്നിട്ടില്ല. രണ്ടാമതായി ചരിത്രത്തിൻെറ ബാല്യകാലംമുതൽ

ഇന്നോവരെ ഗണനീയന്മാരായ അനേകംപേർ മനുഷ്യാത്മാവിൻെറ അമത്ത്യതയിലും, സ്നേഹമൂത്തിയായ ഒരു പരാശക്തിയിലും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഈ രണ്ടുസംഗതികളും ഓമ്മിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യനും മക്കടനും തമ്മിൽ ഭേദം ഒന്നുമില്ലെന്നു പറയുന്നതിനെ വിശ്വസിക്കുവാൻ പ്രയാസം തോന്നുന്നു. ഒന്നുകിൽ ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഒരു യാദൃച്ഛികസംഭവം മാത്രം —അല്ലെങ്കിൽ ക്രമീകൃതവും സുനിയന്ത്രിതവുമായ ഒരു സൃഷ്ടിഫലം; ഒന്നുകിൽ ജീവിതം ഒരു ശൂന്യമായസ്വപ്നം, അല്ലെങ്കിൽ വ്യവസിതമായ ഒരു ലക്ഷ്യത്തോട്ടക്കൂടിയതു്. ഈ അമത്ത്യത എന്ന ഗുണം ഈശ്വരദത്തമാണെന്നും, അതിനായി അഭിലഷിക്കുകയും, പ്രാത്ഥിക്കുകയും, പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവക്കമാത്രമേ അതു കരഗതമാകയുള്ളുവെന്നും അനേകംപേർ വിശ്വസിക്കുന്നു. മനുഷ്യഹൃദയത്തിൽ നിഗൂഢമായിരിക്കുന്ന എന്തൊ ഒന്നു്, അവൻ ഒരിക്കലും, എന്നേക്കുമായി മരിക്കയില്ലെന്നും, കാലപരിപൂർണ്ണതയിൽ അവനു് ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം ലഭിക്കുമെന്നും നിരന്തരമായി മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

നാം എങ്ങോട്ടുനോക്കിയാലും ജീവിതത്തിൻെറ ആന്തരികത്വം (innerness)നമ്മെ അഭിമുഖീകരിക്കുതന്നായി കാണാം. കീററ്സ് (Keats) നോടൊപ്പം നാം ഏററുപറയുന്നു! "ഒരുമനുഷ്യൻെറ ജീവിതം അവിഛിന്നമായ ഒരു രൂപകവും, അതിൻെറ രഹസ്യം ചുരുക്കം ചില നയനങ്ങൾക്കുമാത്രം ഗോചരവുമാകുന്നു" എന്നു്. തൻെറ ജീവിതത്തിൻെറ വിളവെടുപ്പു് മുഷ്ടിമേയമല്ലാത്ത സന്ധ്യാരാഗം പോലെയാണെന്നും "അതു എൻെറ കൈക്കുമ്പിളിൽ വാങ്ങിയ കുറച്ചു് നക്ഷത്രപ്പൊടിയോ, എൻെറ കരവല്ലികൾ ആഞ്ഞുപിടിച്ച മഴ വില്ലിൻെറ ഒരു അററം മാത്രമോ" ആണെന്നും തോറൊ (Thoreau)പറഞ്ഞപ്പോൾ,അദ്ദേഹത്തിൻെറ വികാരങ്ങൾ എന്തൊക്കെ ആയിരുന്നുവെവന്നു നമുക്കും ഏതാണ്ടുമനസ്സിലാക്കാം.

"ഈ ജീണ്ണിച്ച മൃൽകഞ്ചുകം" അഴിച്ചുകളഞ്ഞാൽമാത്രം കാണാറാവുന്ന ഒരു തേജസ്സ് ഉണ്ടു് എന്നു ഷേയ്ക്കുസ്പീയരെപ്പോലെ നമുക്കും ചിലപ്പോൾ തോന്നാറുണ്ടു്.

> "To see the world in a grain of sand,
> And Heaven in a wild flower;
> Hold infinity in the palm of your hand,
> And eternity in an hour."

എന്നു ബ്ലേക്കു (William Blake) പാടുന്നതിൻെറ രഹസ്യം നമുക്കു അജ്ഞാതമല്ല. ഈ ലോകത്തിൽ കിടന്നു ദുരിതപ്പെടുന്നവരുടെ അന്ത്യ

ഭവിതവ്യതകളെപ്പററി

"Foiled by our fellowmen, depressed, outworn
We leave the brutal world to take its way,
And — patience! — in another life, we say
The world shall be thrust down, and we upborne"

എന്നിങ്ങനെ മാത്യ അർനോൾഡ് പ്രത്യാശിക്കുമ്പോൾ നമുക്കും ആ ചേതോവികാരത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതിരിക്കാൻ തോന്നുന്നില്ല.

ബ്രൌണിങ്ങിൻെറ:—

"In man's soul arise
August anticipations, symbols, types
Of a dim spendour ever on before
In that eternal circle life pursues"

എന്ന വരികളിൽ വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രിയദർശനമായ ആ കാഴ്ച ചില അപൂർവ്വസന്ദർഭങ്ങളിൽ എല്ലാവർക്കും തന്നെ ലഭിക്കാറുണ്ട്.

നിശ്ചയമായും അത്ഭുതാവഹമായ ഒരു ആശയമാണ് മരണമില്ലായ്മ എന്നതു്. പ്രകൃതിതന്നെ ഈ മഹത്തായ ആശയത്തെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഉപമാലങ്കാരമാകുന്നു. പ്രകൃതിയിൽ എവിടെ നോക്കിയാലും മരണകുടീരത്തിൽനിന്നും ജീവൻ മുളച്ചു പൊന്തുന്നതുകാണാം. മനുഷ്യൻെറ വ്യക്തിചൈതന്യം — ജീവിതത്തിലെ ഏററവും മഹത്തായ നേട്ടം — മനുഷ്യപരിണാമത്തിൻെറ തുംഗാധിത്യക—അതു നശ്വരമാണെന്നു എങ്ങനെ വിചാരിക്കും ?

അങ്ങനെ നാം വാസ്തവത്തിൽ അമർത്ത്യരാണെങ്കിൽ എത്ര മോഹനമായ, ദുരൂഹമായ ഒരു ഭാവിചക്രവാളമാണ് നമ്മുടെ അന്തർനേത്രങ്ങൾക്കു വിഷയീഭവിക്കുന്നതു് ! നമ്മുടെ അന്തമില്ലാത്ത ആഗ്രഹങ്ങൾക്കും, ചിന്തകൾക്കും, കാംക്ഷിതങ്ങൾക്കും തടസ്ഥമായി നിൽക്കുന്ന ഈ മൃൽപഞ്ജരത്തെ തകർത്തുകൊണ്ടു് നമ്മുടെ ആത്മപതംഗം അതിൻെറ തങ്കചിറകുകളെ വിരുത്തുമ്പോൾ—ഹാ ! അപ്പോളുണ്ടാവുന്ന ഒരു ആനന്ദമെ !

വിശുദ്ധരശ്മി

(ചങ്ങമ്പുഴ, Cl. I.)

മഞ്ജരിതമായ് തീൎന്ന, മന്മനോ-
കുഞ്ജകത്തി നതിഥിയായ്,

ഏതു ഗന്ധൎവ്വ ഭൂവിൽ നിന്നേവ-
മേകയായ് പറന്നെത്തി, നീ ?

ഗാനലോലുപേ, നിൻ മനോഹര-
പ്രാണഹർഷദാലാപനം,

ഇത്ര നാളും നുകൎന്നിരുന്നതേ-
തൎച്ചനീയ വൃന്ദാവനം ?

ഭഗ്നമോഹ ശതങ്ങളാൽ ദുഃഖ-
മഗ്നമായ മൽ ജീവിതം,

മംഗളോന്മാദ മാധുരികളിൽ
മുങ്ങി നില്ക്കുമാറങ്ങിനെ,

അപ്രതീക്ഷിതേ, വന്നണഞ്ഞിതൊ-
രപ്സരസ്സിനെപ്പോലെ, നീ !!...

2

മഞ്ഞിൽ മുങ്ങിക്കുളിച്ച, ഹേമന്ത-
മഞ്ജുചന്ദ്രിക മാതിരി

ഹന്ത, മന്മനം ഞാനറിഞ്ഞിടാ-
തെന്തിനേവം കവൎന്നു, നീ ?

നിൎമ്മലേ, മമ ജീവ, നെന്തിനു
നിൎവ്വൃതിയിൽ പൊതിഞ്ഞു, നീ ?

വിണ്ണിൽ നീളെച്ചരിക്കയാ, ണൊരു
പൊൻ മുകിൽത്തേരിലേറി, ഞാൻ;

മന്ദിയാതെ, നിനക്കൊരോമന-
ച്ചന്ദനത്തണൽ തേടുവാൻ !

ലോല താരകപ്പൂക്കളാ, ലൊരു
മാല കെട്ടുകയാണു, ഞാൻ;

വാടിടാതെന്നും, ഹാ, നിനക്കു നിൻ
വാർകുഴൽക്കെട്ടിൽ ചൂടുവാൻ !

മാരിവില്ലുകൾ പൂക്കു, മാ നീല-
മാമരത്തളിർച്ചില്ലയിൽ,

ചേണെഴ മൂഞ്ഞാൽ തീർക്കയാ,ണൊരു
വേണുസംഗീതം കൊണ്ടു ഞാൻ

ഫുല്ലയൗവനേ, ഹാ, നിനക്കെന്നു-
മുല്ലസിച്ചിരുന്നാടുവാൻ !

പ്രാണ സുസ്മിതം കൊ,ണ്ടൊരു കൊച്ചു
വീണ നിർമ്മിക്കയാണു, ഞാൻ;

ഭാവുകാസ്പദേ, ഹാ, നിനക്കെന്നു-
മാവിലേതരം പാടുവൻ ! —

മാമകോദ്യമം പാഴിലായ് പോയാ-
ലോമനേ, നീ പൊറുക്കണേ !

എന്നെന്നേയ്ക്കുമാ, യാ നിമേഷത്തിൽ
തന്നെ, യെന്നെ മറക്കണേ ! ...

3

തണ്ടലഞ്ഞു തഴകിടാം തമ്മിൽ
രണ്ടു ജീവിതച്ചെണ്ടുകൾ;

കമ്മബന്ധത്തിൻ കാററി, ലീ ലോക-
സുന്ദരാരാമവീഥിയിൽ !

ആത്മരാഗ പരാഗ സൗരഭം
വാർത്തു വാർ, ത്തവ നിൽക്കവെ,

മത്ത്യനീതി തൻ കാളമേഘ മൊ-
ന്നെത്തിടു, മിടി വെട്ടുമായ്;

ഞെട്ടി മാറി, ഞൊടിക്കുക, ത്തവ
ഞെട്ടടർന്നടിഞ്ഞീടുവാൻ ! ...

എന്തതിൽ നിന്നു നേടിടുന്നു നീ
നിന്ദ്യ നിഷ്ഠുര ലോകമേ ?

നീതിതൻ ക്രൂരവഞ്ചവുമായി
നീ, യടുക്കാതിരിക്കിലോ,

ചേലെഴും സൽഫലങ്ങളാ,യവ
നാളെ നിൻ മുന്നിൽ നിന്നിടാം;

സ്വാന്തജമാം നിൻ തപ്തതൃഷ്ണയ്ക്കു
സാന്ത്വന ത്തേൻ പകരുവാൻ!!...

4

അല്ലാ, തങ്കം പുരണ്ട താരുണ്യ-
മ,ല്ലതിൻ മായികാ ഭയാൽ,

കാണിപോലും, കവർന്നെടുത്തതെൻ
മാനസ, മേവ, മോമലേ !

മങ്ങിപ്പോം ബാഹ്യമോടിയിൽ, കണ്ണു
മഞ്ഞളിക്കുവോനല്ല, ഞാൻ !

നിൻ മുഖത്തു, ഞാൻ കാൺമതു, ണ്ടൊരു
നിർമ്മലാത്മ പ്രഭാങ്കുരം:

മോദദാവാച്യമാ, മതിൻ, മതി-
മോഹനോജ്ജ്വല രശ്മികൾ,

ഒന്നിനൊന്നായണഞ്ഞു, മന്മന-
സ്പന്ദനം തോറും, മിങ്ങനെ,

അർപ്പണം ചെയ്കയാണു, നേരിയോ-
രത്ഭുതാവ ഹാമന്ത്രണം:--

"മുക്തിയാണവൾ ശുദ്ധിയാണവൾ !
മുഗ്ദ്ധ സംഗീതമാണവൾ !!..."

5

അന്ധകാരത്തിൽ നിന്നുയരുന്നി-
തന്തിവാനി ലരുന്ധതി:

ഉത്തമ പ്രണയോജ്വലാദർശ
രത്നതല്ലജ മ്മാതിരി !--

രാഗ സൗരഭ സാന്ദ്രമാം, മഹാ
ത്യാഗ കോരകം മാതിരി!--

സ്വർഗ്ഗ ദിവ്യ വിശുദ്ധിതൻ, ലസൽ
സ്വപ്ന ബുൽബുദം മാതിരി !---

ഒന്നതിൻ നേരേ നോക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും
കൺമണി, നിന്നെ യോർപ്പു ഞാൻ ! ...

6

താവക ധ്യാനശുദ്ധിയാൽ പോലും
ദേവനാവുകയായി ഞാൻ !

മൃത്യുസാമ്രാജ്യ സീമയെപ്പോലും
ധിക്കരിച്ചിപ്രഭാങ്കുരം

നിന്നെയും ചിരഞ്ജീവിയാക്കാവൂ
വെൺ മയൂഖ മതല്ലികേ ! ...

പുഷ്പകയാത്രയും മേഘസന്ദേശവും.

(എ. ഹരിഹരൻ.)

രഘുവംശമഹാകാവ്യത്തിലെ രാമായണകഥാസംഗ്രഹം കാളിദാസരുടെകൃതികളിൽ കാവ്യഗുണമേറിയ ഭാഗങ്ങളിലൊന്നാണെന്നുള്ളതു് നിസ്തക്കം സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണു്. എന്നാൽ രാവണവധം കഴിഞ്ഞു് സീതാദേവിയോടും വിഭീഷണാദികളോടുംകൂടി പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ അയോദ്ധ്യയിലേയ്ക്കുള്ള രാമൻെറ ആകാശയാത്രയുടെ വൎണ്ണനമാണു് ഏററവും മനോഹരമായ കാവ്യഭാഗം. ദാരുണമായ വിയോഗവ്യഥയാൽ നിരാശയും, ഐഹികസുഖങ്ങളിൽ വിമുഖയുമായ സീതാദേവിയെ പ്രേമസംപൂൎണ്ണമായ മധുരസംഭാഷണംകൊണ്ടു ശ്രീരാമൻ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതും നവചൈതന്യത്തെ അവളിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതുമാണു് പ്രസ്തുതസൎഗ്ഗത്തിൻെറ ഉദ്ദേശം. വിമാനസ്ഥനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ അതിദൂരത്തിൽ നിന്നു പ്രകൃതിവിലാസങ്ങളെ പ്രേയസിക്കു് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. വിശാലവും അനന്തവുമായ സാഗരം, അതിരമണീയങ്ങളായ പൎവ്വത

സാനുക്കൾ സ്വച്ഛസലിലസംപൂൎണ്ണങ്ങളായ സരസ്സുകൾ, ഫലപുഷ്പസമൃദ്ധങ്ങളായ കാനനതരുക്കൾ, പരിപൂതങ്ങളായ പൎണ്ണശാലകൾ എന്നീ നാനാരൂപങ്ങളായ പ്രകൃതിയുടെ സൌന്ദൎയ്യങ്ങളെക്കണ്ടു സീതാദേവി നിസ്സീമമായ ആനന്ദത്തെ അടയുന്നു.

ഭാരതമാതാവിന്റെ ഇപ്രകാരമുള്ള സൌകുമാൎയ്യത്തെത്തന്നെയാണു് കവിവരൻ മേഘസന്ദേശത്തിലും വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ പ്രകൃതിവിലാസങ്ങൾ തന്നെയാണു് ചേതോഹാരിയായ രാമഗിര്യാശ്രമത്തിലുഴലുന്ന ശാപഗ്രസ്തനും, കാന്താവിരഹദുഃഖിതനുമായ യക്ഷനെ ഉന്മത്തനാക്കുന്നതും, അത്യഗാധമായ ശോകാൎണ്ണവത്തിൽ താഴ്ത്തുന്നതും

പ്രസിദ്ധ പാശ്ചാത്യചിന്തകനായ എച്ച്. ജി. വെൽസ് തന്റെ ആദ്യത്തെ വിമാനയാത്രയിലുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന അവസരത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:—"Hitherto my only flights have been flights of imagination, but this morning I flew." അതെ —പത്തുപതിനെട്ടു ശതവൎഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് കാളിദാസരും ഭാവനാശക്തിയെ ആശ്രയിച്ചു് ആകാശത്തിൽക്കൂടി ഒന്നു പറന്നു. ആ സഞ്ചാരത്തിൽ ദൃശ്യമായ രമണീയങ്ങളായ പ്രകൃതിഭാവങ്ങളെ കവിശ്രേഷ്ഠൻ സ്വായത്തമായ വാഗ്വിലാസത്താൽ ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മേഘസന്ദേശം ഉത്തരേന്ത്യയുടെ ഒരു വിഹഗവീക്ഷണവും കൂടിയാണു്.

ഈ നൂതനകാവ്യപദ്ധതി കൈക്കൊള്ളുവാൻ കാളിദാസരെ പ്രേരിപ്പിച്ചതെന്തായിരിക്കും ? രാമായണത്തിലുള്ള വിമാനയാത്രാവൎണ്ണനം സംഗ്രഹിച്ചുതീൎന്നപ്പോൾ കേവലം വിയന്മാൎഗ്ഗാശ്രിതയായ ഒരു കാവ്യരചനയാൽ പ്രകൃതിമാതാവിന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ഒരു പുഷ്പാഞ്ജലി ചെയ്യണമെന്നു ആ അനുഗൃഹീത സന്താനത്തിനു തോന്നിയിരിക്കണം. മല്ലിനാഥസംജീവിനിമാത്രം ഏദിസ്ഥമാക്കി കാളിദാസകൃതികളെ ആസ്വദിക്കുന്ന ചില യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ പറയുമായിരിക്കാം, "മേഘസന്ദേശനിൎമ്മണത്തിനുശേഷമാണു് രഘുവംശം രചിച്ചതെന്നു വന്നുകൂടേ" എന്നു്. ആ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തെ അപമാനിക്കണമെന്നില്ല. എന്നാലും കാളിദാസകവിത പൌഢൂല്യം പ്രാപിക്കുന്നതു മേഘസന്ദേശത്തിലാണെന്നു ആ കവിയുടെ കൃതികളെ സശ്രദ്ധം വായിക്കുന്ന ഏതു സഹൃദയനും നിഷ്പ്രയാസം ധരിക്കാം. പ്രായേണ കലാവൈദഗ്ദ്ധ്യം തെളിഞ്ഞു കാണുന്നതു അനന്തരകൃതികളിലാണെന്നുള്ളതു് അനുഭവസിദ്ധമാണു്. രഘുവംശത്തിലെ ആകാശഗമനവൎണ്ണനം രാമായണത്തിൽനിന്നും പാടെ എടുത്തു തന്റെ തൂലികാഗ്രംകൊണ്ടവിടവിടെ രമ്യങ്ങളായ ചില രേഖകൾ ചേൎത്തതാണു്. മേഘസന്ദേശമാവട്ടെ, ഹനുമൽസന്ദേശത്തിന്റെ ഛായമാത്രം ഗ്രഹിച്ചു, തന്റെ സകല

ഭാവനാശക്തികളേയും വിനിയോഗിച്ചു നൂതനമായ കാവ്യപദ്ധതിയിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഒരു സ്വതന്ത്രകൃതിയാണ്. സ്വതന്ത്രകൃതിയിലോ സംഗ്രഹകൃതിയിലോ ഉത്തേജകാപേക്ഷ്യത്തിൻെറ ആധിക്യം ആരോപിക്കേണ്ടതെന്നു സ്വതന്ത്രബുദ്ധികൾ ഗാഢമായി ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ഇനി പുഷ്പകയാത്രാവർണ്ണനമാണ് മേഘസന്ദേശത്തിനുള്ള ഉത്തേജകമെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാനുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങളെ ആരായുകതന്നെ ചെയ്യാം.

പുഷ്പകവിമാനത്തിൽ കൂടിയുള്ള യാത്ര ലങ്കാപുരിയിൽനിന്നും തുടങ്ങി അയോദ്ധ്യാനഗരപരിസരങ്ങളിൽ അവസാനിക്കുന്നു. ഭ്രാതാവിനാൽ പരാജിതനാക്കപ്പെട്ട വൈശ്രവണൻ ലങ്കയിൽനിന്നു പലായനം ചെയ്തു ഹിമവത്സാനുക്കളിൽ വാസമുറപ്പിച്ചു എന്നു പുരാണങ്ങളിൽ കാണുന്നു. കവിവരൻ സംകല്പശക്തികൊണ്ടു സ്വർഗ്ഗതുല്യമായ അളകാനഗരിയെ നിർമ്മിക്കുന്നു; അവിടെ രാജരാജൻ സസുഖം വാഴുന്നു. ഗർവ്വിഷ്ഠനും, കാമാന്ധനുമായ രാവണൻെറ ഉന്മൂലനാശത്തിനേയും, സദ്വൃത്തനും, സൌമ്യനുമായ കുബേരൻെറ ഐശ്വര്യപ്രാപ്തിയേയും കവി താരതമ്യേന നിരൂപിക്കുന്നു. ഈ നിരൂപണത്തിനുള്ള യാത്ര വിയന്മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയാണെങ്കിൽ പുഷ്പകയാത്രയുടെ 'രസച്ചരട്' അററുപോകാതിരിക്കും. തൻെറ ശ്രോതാക്കളെ മുഷിപ്പിക്കാതെ യാത്രതുടരുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുവാനാണ് കവി വാഹനമൊന്നു മാററിയതു്. വാസനാനുഗൃഹീതനായ കവിപുംഗവൻ മേഘത്തെയാണ് കണ്ടുമുട്ടിയതു്. ആഷാഢമേഘത്തിൻെറ ഭാഗ്യാതിരേകം ! ആ കവിയുമായുള്ള സംപർക്കം മേഘത്തിൻെറ മഹിമയെ ശതഗുണീഭവിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു !!

ദയിതാജീവിതാലംബനാർത്ഥിയായ യക്ഷൻ കാന്താസമീപത്തേയ്ക്കു സന്ദേശഹരൻെറ നിലയിലയയ്ക്കുന്ന മേഘത്തിനും, പതിന്നാലു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം, വനവാസകാലം കഴിഞ്ഞു് ഒരു വിനാഴിക താമസിച്ചാൽ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യുമെന്നു ശപഥംചെയ്ത ഭരതൻെറ അന്തികത്തിലേയ്ക്കു ഭ്രാതൃവത്സലനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ദ്രുതഗതിയായി നയിക്കുന്ന വിമാനത്തിനും സാദൃശ്യങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടു്.

ഭൂയസ്തതോ രഘുപതിർവ്വിലസത്പതാക-
മദ്ധ്യാസ്ത കാമഗതി സാവരജോ വിമാനം |
ദോഷാതനം ബുധബൃഹസ്പതിയോഗദൃശ്യ-
സ്താരാതിപസ്തരല വിദ്യുദിവാഭ്രവൃന്ദം

എന്നു രഘുവംശപദ്യം ഈ തത്ത്വത്തെ സുസ്പഷ്ടമായി ഉദാഹരിക്കുന്നുണ്ടു്. പുഷ്പകവിമാനത്തിനു അതിൽ വസിക്കുന്ന ദേവതയുടെ പ്രഭാവം

കൊണ്ടു ആസനസ്ഥരായവരുടെ ഇംഗിതമനുസരിച്ചു പറക്കുവാൻ സാധിക്കും. പൂർവ്വമേഘത്തിൽ കവി മേഘത്തെ "പ്രകൃതി പുരുഷം കാമരൂപം മഘോനഃ" എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നുമുണ്ടു്.

വേറൊരുദാഹരണം

അമൂർവിമാനാന്തരലംബിനീനാം
ശ്രുത്വാസ്വനം കാഞ്ചനകിങ്കിണീനാം ॥
പ്രത്യുദ്വ്രജന്തീവ ഖമുത്പതന്ത്യോ—
ഗോദാവരീസാരസ പംക്തയസ്ത്വാം ॥

സീതാദേവി ഗോദാവരീതീരത്തിൽ വല്ലഭനോടുകൂടി താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തിൽ അരുമയോടെ താലോലിച്ചിരുന്ന സാരസപക്ഷികൾ പുഷ്പകവിമാനത്തിലുള്ള കാഞ്ചനകിങ്കിണികളുടെ മധുരക്വണിതങ്ങൾ കേട്ടു അവളെ എതിരേൽക്കുവാനെന്നപോലെ മേല്പോട്ടുയരുന്നു. എന്നാൽ ആ സൽക്കാരത്തെ സ്വീകരിക്കുവാൻ അവൾക്കവിടെ താമസിച്ചുകൂടാ. കാരണം—ഭരതനയോദ്ധ്യയിൽ കത്തിജ്വലിക്കുന്ന ചിതയുടെമുമ്പിൽ നിമിഷങ്ങൾ എണ്ണിക്കൊണ്ടു ജ്യേഷ്ഠനെ കാത്തുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു.

ശുക്ലാപാംഗൈഃ സജലനയനൈഃ സ്വാഗതീകൃത്യ കേകാഃ
പ്രത്യുദ്യാതഃ കഥമിവ ഭവാൻ ഗന്തുമാശു വ്യവസ്യേത് ॥

നിദാഘാന്തത്തിൽ പൊങ്ങിവരുന്ന മന്ദ്രധ്വനിയോടുകൂടിയ ആഷാഢമേഘത്തെ ചിരസന്ദർശനത്താൽ ആനന്ദഭരിതരായ മയൂരങ്ങൾ അശ്രുകണങ്ങളോടുകൂടിയ നേത്രങ്ങളാൽ ക്ഷണിക്കുന്നു. ഇവരെ അവഗണിച്ചു നീ എങ്ങനെ വേഗം യാത്ര തുടങ്ങുമെന്നു യക്ഷൻ വ്യാകുലനായി തന്റെ സഖാവിനോടു ചോദിക്കുന്നു. എങ്ങനെയെങ്കിലും ഉടനടി അവരോടു യാത്ര പറയണമെന്നാണു വിരഹിയായ യക്ഷന്റെ ആന്തരമായ അഭിപ്രായം. കാരണം നിത്യാഹ്ലാദമനുഭവിക്കുന്ന അളകാ നഗരവാസികൾക്കിടയിൽ പ്രഥമ വിരഹദുഃഖാർത്തയായ യക്ഷിണി പുഷ്പദങ്ങളാൽ ശേഷമുള്ള വിരഹമാസങ്ങളെ എണ്ണിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവളെ കഴിയുന്നതും വേഗം ആശ്വസിപ്പിക്കണം.

രഘുവംശം പതിമൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പല ആശയങ്ങളേയും അനന്തരം കവി മേഘസന്ദേശത്തിൽ വിസ്തരിച്ചു എന്നാൽ സ്വാരസ്യം കളയാതെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കാം:—

കരേണ വാതായനലംബിതേന
സ്പൃഷ്ടസ്ത്വയാ ചണ്ഡികതുഹലിന്യാ |

ആമുഞ്ചതീവാഭരണം ദ്വിതീയം
ഉദ്ഭിന്ന വിദ്യുദ്വലയോ ഘനസ്തേ ॥

ശരദഭ്രവൃന്ദങ്ങളെ തൊടുവാനുള്ള കൌതുഹലം നിമിത്തം സീതാദേവി തന്റെ പാണിപല്ലവത്തെ വിമാനത്തിന്റെ വാതായനത്തിൽ കൂടി പുറത്തേയ്ക്കു നീട്ടിയസമയത്തു വൃത്താകാരത്തിലുള്ള ഒരു വൈദ്യുതരേഖ ആ കരകമലത്തെ അണിയിക്കുന്നു. ശ്രീരാമൻ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ ചഞ്ചലവിദ്യുത്തിനെ സീത ഒരു ലലനയായി സംകല്പിച്ചു മുഖമൊന്നുകറുപ്പിക്കുന്നു. അരുണഗിരിനാഥൻ ഇപ്രകാരം 'ചണ്ഡി' എന്ന സംബോധനയുടെ ഔചിത്യത്തെ സരസമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മിന്നലിനെ കൃശാംഗിയായ ഒരു തരുണിയായി സംകല്പിക്കാമെന്ന് ഉത്തരമേഘത്തിലെ "വിദ്യുത്വന്തം ലലിതാവനിതാഃ" എന്ന പദത്തിൽ നിന്ന് സുവ്യക്തമാകുന്നു. പോരെങ്കിൽ സന്ദേശത്തിലുള്ള,

ശ്യാമാസ്വംഗം ചകിതഹരിണീപ്രേക്ഷണേ ദൃഷ്ടിപാതം
വക്ത്രച്ഛായാ ശശിനി ശിഖീനാം ബർഹഭാരേഷുകേശാൻ |
ഉത്പശ്യാമി പ്രതനുഷു നദീവീചിഷു ഭ്രൂവിലാസൻ
ഹന്തൈകസ്ഥം ക്വചിദപിനതേ ചണ്ഡിസ്യാദൃശ്യമസ്തി ॥

എന്ന ശ്ലോകവും ഈ ആശയത്തെത്തന്നെ വേറൊരു വിധത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ഉന്മത്തനായ യക്ഷൻ ഒരിടത്തും തന്റെ പ്രിയതമയുടെ രൂപസാദൃശ്യം കാണുന്നില്ല. ഹന്ത അപരസ്ത്രീദർശനത്താൽ യക്ഷിണിയുടെ ദ്വേഷ്യംമാത്രം ലാഭം !

ആകാശസഞ്ചാരികൾക്കു ഭൂതലത്തിലുള്ള വസ്തുക്കൾ വളരെ കൃശ്യങ്ങളായിത്തോന്നുമല്ലൊ. ഈ അനുഭവത്തെ കവി രഘുവംശത്തിൽ മനോഹരമായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്:—

ഏഷാ പ്രസന്നസ്തിമിത പ്രവാഹാ
സരിദ്വിദൂരാന്തര ഭാവതന്വീ |
മന്ദാകിനീ ഭാതി നഗോപകണ്ഠേ
മുക്താവലീ കണ്ഠഗതേവ ഭൂമേഃ ॥

വിമാനസ്ഥനായ ശ്രീരാമനും ഭൂലോക ഗംഗയ്ക്കും നടുവിലുള്ള നെടുതായ ദൂരം കാരണം സ്ഫടികജലസംപൂർണ്ണമായ ആ നദി ഭൂമിയുടെ കണ്ഠത്തിൽ ഒരു മുത്തുമാല എന്നപോലെ പരിലസിക്കുന്നു. ഈ ആശയത്തെത്തന്നെ കവി മേഘസന്ദേശത്തിൽ കുറെക്കൂടി ഹൃദയംഗമമായി പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ത്വയ്യാദാതും ജലമവനതേ ശാർങ്ഗിണോ വർണ്ണചോരേ
തസ്യാഃ സിന്ധോഃ പൃഥുമപി തനും ദൂരഭാവാത് പ്രവാഹം |

പ്രേക്ഷിഷ്യന്തേ ഗഗനഗതയോ നൂനമാവർജ്ജ്യ ദൃഷ്ടീ-
രേകം മുക്താഗുണമിവ ഭുവഃ സ്ഥൂലമദ്ധ്യേന്ദ്രനീലം ||

യക്ഷൻ അചേതനമായ മേഘത്തെ സന്ദേശഹരനായി വരിക്കുവാനുള്ള കാരണം വിശദീകരിക്കുന്ന,

'കാമാത്താ ഹി പ്രണയകൃപണാശ്ചേതനാചേതനേഷു'

എന്ന അത്ഥാന്തരന്യാസവും രഘുവംശത്തിൽനിന്ന് പ്രതിബിംബിച്ചതാണ്. തൻെറ കാന്തയിൽനിന്നു വേർപിരിഞ്ഞു കഴിച്ചുകൂട്ടിയ വഷകാലത്തിലെ അതിദീഘങ്ങളായ ദിവസങ്ങളിൽ താനനുഭവിച്ച തീവ്രവ്യഥകളും, ഉന്മാദാവസ്ഥയിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിഹാസ്യചേഷ്ടിതങ്ങളും രാമൻ സീതാദേവിയെ അറിയിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:—

ഇമാം തടാശോകലതാം ച തന്വീം
സ്തനാഭിരാമസ്തബകാഭിനമ്രാം |
ത്വത്പ്രാപ്തിബുദ്ധ്യാ പരിരബ്ധുകാമഃ
സൌമിത്രിണാ സാശ്രുരഹം നിഷിദ്ധഃ ||

"മേഘാലോകേ ഭവതി സുഖിനോപ്യന്യഥാവൃത്തി ചേതഃ
കണ്ഠാശ്ലേഷപ്രണയിനി ജനേ കിം പുനർദ്ദൂരസംസ്ഥേ"

സവ്വജീവജാലങ്ങളേയും ബാധിക്കുന്ന ഈ അവസ്ഥാന്തരവും രാമൻ മാല്യവാനിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ വഷകാലത്തിൻെറ വണ്ണനത്തിലടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

രഘുവംശം പതിമൂന്നാം സഗ്ഗത്തിൽ രാമനും സീതയുമായുള്ള സംഭാഷണം വിരഹവ്യഥയെ തീരെ അകററുവാനും, രാമനു അവളിലുള്ള സ്നേഹത്തെ ദൃഢീകരിക്കുവാനും, പിന്നീട് അയോദ്ധ്യയിലുള്ള രാജവിഭവങ്ങളേയും നാഗരികജീവിതത്തേയും അവളെ അനുഭവിപ്പാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുവാനുമാണെന്നു മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. വാസ്തവത്തിൽ ഈ സംഭാഷണം, രാമൻ തൻെറ പ്രിയതമയ്ക്കു അയയ്ക്കുണമെന്നുദ്ദേശിച്ചിരുന്ന സന്ദേശത്തിൻെറ രത്നച്ചുരുക്കം മാത്രമാകുന്നു. എന്നാൽ പന്ത്രണ്ടാം സഗ്ഗത്തിൽ അഭിജ്ഞാനരത്നവും കൊടുത്തയയ്ക്കുന്ന മാരുതിയെത്തന്നെ സന്ദേശഹരനാക്കിക്കൂടെ എന്നു ചോദിക്കുമായിരിക്കാം. രാജ്യശ്രീയെ യാതൊരു ചാപല്യവും കൂടാതെ ത്യജിച്ച ഒരു ക്ഷത്രിയവീരൻ തൻെറ കാന്തയിൽനിന്നുണ്ടായ ആകസ്മികമായ വിരഹത്തിൽ ധാരധാരയായി അശ്രുക്കൾ പൊഴിച്ചുവെന്നോ, ഉന്മത്തനായി ചേതനാചേതനവ്യത്യാസംകൂടാതെ വൃക്ഷങ്ങളോടും, മൃഗങ്ങളോടും, വല്ലികളോടും, 'സീതയെക്കണ്ടുവോ ?' എന്നു ചോദിച്ചുവെന്നോ മറെറാരുവ്യക്തി

പറയുന്നതുതന്നെ തൻെറ നായകനഭിമാനക്ഷയമായേക്കുമെന്നു രസികാഗ്രേസരനായ കവി മനസ്സിലാക്കിയതുകൊണ്ടാണ് അപ്രകാരം ചെയ്യാത്തതു്. പ്രസ്തുതവിഷയം അവർതമ്മിൽ—ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർതമ്മിൽ ഗൂഢമായിരുന്നു സംസാരിച്ചു രസിക്കേണ്ടതാണ്. ആ സമയത്താവട്ടെ യക്ഷനയയ്ക്കുന്ന സരളസന്ദേശത്തിൽ,

മാമാകാശപ്രണിഹിതഭുജം നിർദയാശ്ലേഷഹേതോ-
ർല്ലബ്ധായാസ്തേ കഥമപി മയാ സ്വപ്നസംദർശനേഷു |
പശ്യന്തീനാം ന ഖലു ബഹുശോ ന സ്ഥലീദേവതാനാം
മുക്താസ്ഥൂലാസ്തരുകിസലയേഷ്വശ്രുലേശാഃ പതന്തി ||

എന്നു വിവരിക്കുന്ന വിവശതയെ, രാമനും മറച്ചുവെക്കാതെ,

ത്വം രക്ഷസാ ഭീരു യതോപനീതാ
തം മാർഗ്ഗമേതാഃ കൃപയാ ലതാ മേ |
അദർശയൻ വക്തുമശക്നുവത്യഃ
ശാഖാഭിരാവർജിതപല്ലവാഭിഃ.

എന്നു പ്രിയതമയെ ബോധിപ്പിക്കുന്നു.

"ത്വാമപ്യസ്രം നവജലമയം മോചയിഷ്യത്യവശ്യം
പ്രായഃ സർവ്വോ ഭവതി കരുണാവൃത്തിരാർദ്രാന്തരാത്മാ"

യക്ഷിണിയുടെ ശോചനീയമായ സ്ഥിതിയെക്കണ്ടാൽ മേഘം തീർച്ചയായും അശ്രുക്കൾ പൊഴിക്കുമെന്നു യക്ഷൻ പറയുന്നു. ഇതുതന്നെയാണ് രാമനും പറയുന്നതു്—പക്ഷെ അതു് തൻെറ വിവശത കണ്ടിട്ടാണ്—

നവം പയോ യത്ര ഘനൈർമയാ ച
ത്വദ്വിപ്രയോഗാശ്രുസമം വിസൃഷ്ടം |

രാമൻ തൻെറ പ്രിയതമയോടു ഇപ്രകാരം വിരഹകാലത്തിലുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെ പ്രേമപൂർവ്വം പറയുന്നതായി വർണ്ണിച്ചു കഴിഞ്ഞശേഷം, ഒരു സന്ദേശകാവ്യംതന്നെ നിർമ്മിക്കണമെന്നു കവിക്കു തോന്നിയിരിക്കണം.

യക്ഷനെപ്പററി നമുക്കു യാതൊരറിവുമില്ല. സ്വാമിശാപത്താൽ ഒരു കൊല്ലക്കാലം നിഷ്കാസിതനായി രാമഗിര്യാശ്രമത്തിൽ ഏകാകിയായി വസിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തി മാത്രമാണയാൾ. എന്നാൽ ഒന്നു നമുക്കറിയാം. അളകാപുരിയിലെ മററു സകലനിവാസികളേയുംപോലെ ഈ യക്ഷനും സകല വിഭവങ്ങളോടും ആഡംബരത്തോടുംകൂടി തൻെറ പ്രാണപ്രേയസിയുടെകൂടെ ദിനങ്ങളെ നിമിഷങ്ങളെന്നപോലെ കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരാളാണ്. ഈ വ്യക്തിയുടെ സന്ദേശം വേറൊരാൾ വഹിക്കുന്നതിൽ യാതൊരനൌചിത്യവുമില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്

കവി വിമാനയാത്രാവൎണ്ണനത്തിനുശേഷം സന്ദേശകാവ്യമെഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയതു്; രാമായണം കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡത്തിലെ വൎഷകാലവൎണ്ണനവും, ഹനുമത്സന്ദേശവും, തൻെറ നായകനു ന്യൂനത പററാതിരിപ്പാൻവേണ്ടി, രാമഗിര്യാശ്രമസ്ഥനായ ഒരു അജ്ഞാതകമിതാവിനാൽ കവി നിൎവ്വഹിക്കുന്നു.

മേഘസന്ദേശനിൎമ്മാണത്തിനുള്ള ഉത്തേജകം രഘുവംശത്തിലെ വിമാനയാത്രാവൎണ്ണനമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഇതിൽ കൂടുതലായി വാദിക്കണമെന്നില്ല. രഘുവംശത്തിന്നോ, മേഘസന്ദേശത്തിന്നോ മേന്മ കൂടുകയെന്നതു് കാവ്യരസികന്മാർ തീൎച്ചയാക്കട്ടെ.

സൎവ്വസ്വ—സമൎപ്പണം*

(ഏകാങ്കനാടകം)

(പി. മാലതി, 'രാഷ്ട്രഭാഷാവിശാരദ')

കഥാപാത്രങ്ങൾ

വിനോദൻ-ഒരു യുവാവ്.
ഉമ-വിനോദൻെറ പത്നി.
പ്രേമം-വിനോദൻെറ സ്നേഹിതൻ.
നിൎമ്മല-വിനോദൻെറ വളൎത്തച്ഛൻെറ ഭാഗിനേയി.

രംഗം 1.

[പലവിധത്തിലുള്ള ലതാമണ്ഡപങ്ങളാൽ ചുററപ്പെട്ട ഒരു ഉദ്യാനഗൃഹത്തിൻെറ പുരോഭാഗത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും മാർബിൾ കല്പടകളോടുകൂടിയതുമായ ഒരു തടാകം. തടാകത്തിലെ സ്ഫടികസദൃശമായ ജലത്തിൽ ചന്ദ്രകിരണങ്ങൾ വീണുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തടാകത്തിൻെറ ഒരു

---

* ഹിന്ദിയിൽ നിന്നു്.

കല്പടമേൽ എന്തോ ഗംഭീരചിന്തയിൽ മുഴുകിക്കൊണ്ടു് നിർമ്മല ഇരിക്കുന്നു. ആകാശം നിർമ്മലമായിരുന്നു. ശ്വേതവർണ്ണത്തിലുള്ള മേഘഖണ്ഡങ്ങൾ ആകാശത്തിൽ അവിടവിടെ ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. നിർമ്മലയ്ക്കു ഏകദേശം ഇരുപതുവയസ്സു പ്രായം തോന്നും. അവളുടെ ചുരുണ്ട തലമുടി ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നു. പിന്നിൽനിന്നു പ്രേമം പ്രവേശിക്കുന്നു.]

പ്രേമം-ഞാനും വരട്ടെ.

നിർമ്മല-വരു.

പ്രേമം-ഇതെന്താണു് ഇത്രവലിയ ആലോചന ?
(പ്രേമം മഞ്ഞനിറത്തിലുള്ള ഒരു ചരടെടുത്തു നിർമ്മലയുടെ കൈയ്യിന്മേൽ വളരെ ആദരവോടുകൂടി കെട്ടുന്നു.)

നിർമ്മല ഇതെന്താണു പ്രേമം ?

പ്രേമം-അല്ലാ ! ഇന്നു രക്ഷാബന്ധനദിവസമാണെന്നു നിർമ്മല ഇതുവരെ അറിഞ്ഞില്ലേ ! സഹോദരീസഹോദരന്മാരുടെ ഉത്സവദിനമല്ലേ ?

നിർമ്മല-ഓഹോ, എനിക്കു ഓർമ്മയുണ്ടായില്ല.

പ്രേമം-ഹേ, നിർമ്മലയ്ക്കിതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടെ ? ആട്ടെ, ഇതറിയാമോ ? ഒന്നാമതായി ഇതു വർഷഋതുവാണു്. ചില കവികൾ വസന്തത്തെയല്ല ഈ കാലത്തെയാണു 'ഋതുരാജാ'വെന്നു വിളിക്കുന്നതു്. ഹാ, നോക്കു നിർമ്മലേ, നമ്മുടെ വനലക്ഷ്മി എപ്പോഴെങ്കിലും ഇതിലധികം സൌന്ദര്യവതിയായി പ്രശോഭിച്ചു് കണ്ടിട്ടുണ്ടോ ?

നിർമ്മല- ഓ, മതി, മതി. എനിക്കിപ്പോൾ കവിതയൊന്നും കേൾക്കേണ്ട. (കുറച്ചുനേരം മൌനമായിരുന്നിട്ടു്) ആട്ടെ, പ്രേമം, എനിക്കു മരിക്കുവാൻ എന്തെങ്കിലും ഉപായം പറഞ്ഞുതരുമോ ?

പ്രേമം- ഹാ, ഇതു നല്ലവിചാരംതന്നെ. പ്രകൃതീദേവി ഇത്ര മനോഹരമായി പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന ഈ സമയത്തു മനുഷ്യർക്കു മരിക്കണമെന്നല്ലാതെ മററെന്തുവിചാരമാണുണ്ടാകുക !

നിർമ്മല- പ്രേമം, ഞാൻ നേരമ്പോക്കല്ല പറയുന്നതു.

പ്രേമം- ലോകംമുഴുവനും എന്നും ചെറുപ്പമായിരിക്കുന്നതിനുള്ള വിദ്യ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ തലകുത്തിമറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ...

നിർമ്മല (മുഷിച്ചിലോടെ) മതി പ്രേമം, അല്ലെങ്കിലും നിങ്ങളോടു എന്തെങ്കിലും കാര്യമായി സംസാരിക്കുവാൻ ആരെയും അനുവദിക്കയില്ല.

പ്രേമം- (കുറച്ചു ഗൌരവസ്വരത്തിൽ) നിർമ്മലെ, എന്താണുകാ ര്യം ? ഒന്നു വ്യക്തമായി പറയൂ.

നിർമ്മല-പ്രേമം ഇന്നു വിനോദൻെറ മുഖം കണ്ടോ ? കണ്ടിരു ന്നെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കുകയില്ലായിരുന്നു.

പ്രേമം- ഉവ്വ്. എനിക്കും എന്തോ പന്തിയല്ലെന്നുതോന്നി. എന്താ ണുണ്ടായതു ?

നിർമ്മല-കുറച്ചു ദിവസമായി വിനോദൻ ആൾ തന്നെ മാറിയ തുപോലെ തോന്നുന്നു. ഇന്നു ഞാൻ മുറിയിൽ ഇരുന്നു ഒരു മാസിക വാ യിക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്നു വിനോദൻ കടന്നുവന്നു അവിടെ ഇട്ടി രുന്ന ഒരു കസേരയിൽ വന്നിരുന്നു. വിനോദൻെറ മുഖം അന്നു വല്ലാ തെയാണു ഇരുന്നിരുന്നതു. ഞാൻ വിനോദൻ വരുന്നതു കാത്തിരിക്കുക യായിരുന്നു. ഈ സമയത്താണു ഞങ്ങൾ ഉദ്യാനത്തിലെ ചെടികൾക്കു നനയ്ക്കുക പതിവ്. വന്നിരുന്ന ഉടനെ എന്നോടു എന്താണു വായി ക്കുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. ഞാൻ പുസ്തകം കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അദ്ദേഹം കുറച്ചുനേരം അന്യമനസ്കനായി പുസ്തകത്തിൻെറ പേജുകൾ മറിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ എൻെറ മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ പുസ്തകം മേശപ്പുറത്തെറിഞ്ഞു പോകാനായി എഴുന്നേററു. അതുകണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ ചോദിച്ചു "ഇന്നു തോട്ടത്തിൽ നനയ്ക്കുവാൻ പോകണ്ടേ ?"

വിനോദൻ- വേണ്ട. ഇന്നു എനിക്കു വേറെ കാര്യമുണ്ടു.

പ്രേമം- നിർമ്മലേ, പിന്നെ എന്താണു ഭവതിയോടു പറഞ്ഞതെ ന്ന് ഇനിക്കു മനസ്സിലായി.

നിർമ്മല- ആഹാ, പ്രേമം. നിങ്ങൾക്കു സകലതും അറിയാം. പി ന്നെ എന്തിനാണ് എന്നെക്കൊണ്ടു പറയിക്കുന്നതു് ? അമ്മയും അമ്മാ യിയും മരിച്ചശേഷം ഞാൻ അമ്മാമൻെറ കൂടെ താമസിക്കുവാൻതുടങ്ങി. അക്കാലത്താണ് അമ്മാമൻെറ ഒരു സ്നേഹിതൻ അനാഥനായ പുത്രനെ അമ്മാമനെ ഏല്പിച്ച് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞതു്. ആ കുട്ടിയാ ണു വിനോദൻ. അങ്ങിനെ ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കളിച്ചുവളൎന്നു. ഇതൊക്കെ പ്രേമത്തിന്ന് അറിയാമായിരിക്കും.

പ്രേമം- അറിയാം, എങ്കിലും ഇപ്പോൾ അതിനൊക്കെ ഒരു പുതു മ തോന്നുന്നു.

നിർമ്മല- പിന്നീട് അമ്മാമൻ മരിക്കാറായപ്പോൾ ഞങ്ങളെ രണ്ടു പേരെയും ആണ്ഈ ഉദ്യാനവും ഗൃഹവും ഏല്പിച്ചതു്. ഉമയ്ക്കു് ഈ

വകകാര്യങ്ങളിൽ അത്ര ശ്രദ്ധയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് അമ്മാമൻ അവളെ ഭാരമേല്പിക്കാതിരുന്നതു്. അതിന്നുശേഷം...

പ്രേമം-ഉം, നിത്തേണ്ട, പറയൂ.

നിമ്മല-പ്രേമത്തിനെല്ലാം അറിയാം. ഉമ എന്നോടു വ്യത്യസ്തമായി പെരുമാറുവാൻ തുടങ്ങി. എനിക്കാദ്യം ഇതിൽ ആശ്ചര്യം തോന്നി. ക്രമേണ, ഞാൻ വിനോദനെ ആശ്രയിച്ചാണു കഴിയുന്നതെന്ന ഒരു വിചാരം മനസ്സിൽ തോന്നി. ഞാൻ വിനോദന്റെ ആരുമല്ല. വിനോദനും ഞാനുമായി എന്താണു ബന്ധം ? ഈ ബോധം മനസ്സിന്നു് ഒരു വലിയ ആഘാതം തന്നെയായിരുന്നു.

പ്രേമം-ഈ ബോധം നിമ്മലയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അന്തർലീനമായിരുന്ന പ്രേമത്തെ തട്ടിയുണത്തി. അല്ലേ ?

നിമ്മല-പ്രേമം, നിന്നെ ഞാൻ എന്റെ സ്വന്തം സഹോദരനെപ്പോലെയാണു വിചാരിക്കുന്നതു്. ഞാൻ എന്താണു വേണ്ടതു് ? ജ്യേഷ്ഠത്തിഅമ്മയുടെ (ഉമ) അസൂയാപാത്രമായി ഇവിടെ എങ്ങിനെയാണു താമസിക്കുക ?

പ്രേമം-ലോകാചാരത്തെക്കുറിച്ചു് എനിക്കൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടെങ്കിലും ന്യായം എന്താണെന്നറിയാം. ജ്യേഷ്ഠത്തിഅമ്മ ഇപ്പോൾ വന്നവരല്ലേ ? അതിന്നുമുമ്പു നിമ്മലയല്ലേ ഉണ്ടായിരുന്നതു് ?

(പിന്നിൽനിന്നു ദീഘകായനും സുമുഖനുമായ ഒരു യുവാവു് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

യുവാവ്-പ്രേമമുണ്ടോ ഇവിടെ ? (നിമ്മല എഴുന്നേല്ക്കുന്നു.)

പ്രേമം-ഉവ്വ്, വിനോദൻജ്യേഷ്ഠാ.

വിനോദൻ-ഉമ കുറച്ചുനേരമായി അന്വേഷിക്കുന്നു. അങ്ങോട്ടു ചെല്ലൂ. (പ്രേമം എഴുന്നേററു പോകുന്നു. നിമ്മലയും പിന്നാലെ പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

വിനോദൻ-നിമ്മലേ, എങ്ങോട്ടാണു് പോകുന്നതു് ? എനിക്കൊരു കാര്യം പറയുവാനുണ്ടു്. നില്ക്കൂ.

നിമ്മല- എന്താണു ? പറയൂ.

വിനോദൻ- നിമ്മലെ, നമ്മുടെ രണ്ടുപേരുടെയും ജീവിതമാകുന്ന വഞ്ചികളെ ഒപ്പം കൊണ്ടുപോകുന്നതു് ഈ അദൃഷ്ടശക്തിക്കു സമ്മതമല്ലെന്നോ? ഇന്നത്തെ അന്തരീക്ഷത്തിലെ ഈ ക്ഷോഭം രണ്ടു വഞ്ചികളെയും അകററുവാനാണു ശ്രമിക്കുന്നതു്. നമുക്കു് എന്നും ഒപ്പം സഞ്ചരിക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നുള്ള വസ്തുത ഇന്നാണു് ആദ്യമായി മനസ്സിലാ

യതു് നിമ്മലേ, ഈ ആഘാതം അസഹ്യംതന്നെ. നിമ്മല ഇതു സഹിക്കുമോ ?

നിമ്മല- (ദൃഢവും ശാന്തവും ആയ സ്വരത്തിൽ) സഹിക്കുകതന്നെ വേണം.

വിനോദൻ- പക്ഷെ......(കുറച്ചാലോചിച്ചിട്ടു്) എന്തു ! സ്ത്രീകൾക്കു പുരുഷന്മാരെക്കാൾ അധികം സഹനശക്തിയുണ്ടോ?

നിമ്മല- സഹനശക്തി അധികമോ, കുറവോ, എന്നുള്ളതല്ലാ കാര്യം. പുരുഷന്മാൎക്കു സഹിക്കയല്ലാതെ വേറെയും പല ഉപായങ്ങളുമുണ്ടു്. പക്ഷെ സ്ത്രീകൾക്കു സഹിക്കുകയേ ഗതിയുള്ളു.

വിനോദൻ- (ഉത്തേജിതസ്വരത്തിൽ) നിമ്മലെ, ഞാൻ പുരുഷനാണു് എൻെറ അടുക്കൽ വേറെയും ഉപായമുണ്ടു്. ഞാൻ നിശ്ചയമായും ഈ യുദ്ധം ചെയ്യും. (ആകാശത്തെലക്ഷ്യമാക്കി മുഷ്ടിചുരുട്ടിക്കൊണ്ടു്) ഭവതിക്കുവേണ്ടി ഈ അദൃഷ്ടശക്തിയോടു മല്ലിടും. നമ്മെ വേർപെടുത്തുന്നതിന്നു് ഈ ലോകത്തിൽ ഒരു ശക്തിക്കും സാദ്ധ്യമല്ല. (കുറച്ചു ശാന്തതയോടെ) പ്രിയേ, ഭവതിക്കോർമ്മയുണ്ടോ ? അന്നു് ആ ഭയങ്കരമായ കൊടുങ്കാററുണ്ടായദിവസം.. ......(പൂൎവ്വസ്മരണയിൽ പുഞ്ചിരിതൂകിക്കൊണ്ടു്)

നിമ്മല (തടഞ്ഞുകൊണ്ടു്) അരുതു, വേണ്ട, വേണ്ട. അതൊന്നും പറയണ്ട.

വിനോദൻ-നിമ്മലേ, ഓർമ്മയില്ലേ ? അന്നത്തെ ആ കൊടുങ്കാററിനെ ഭയന്ന ഭവതി......

നിമ്മല-വിനോദാ, അരുതു്. അതൊക്കെ വീണ്ടും പറയാൻ ആരംഭിക്കയാണെങ്കിൽ ഞാൻ ഇതാ പോകുന്നു. (പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

വിനോദൻ-ഇല്ല നിമ്മലയ്ക്കിഷ്ടമില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പറയുന്നില്ല. നിമ്മല എന്തിനാണു് എൻെറ അടുക്കൽനിന്നും പോകുന്നതു് ? നാം ആരോടെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും അപരാധം പ്രവൎത്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ ? എങ്കിലും അവളുടെ ഈൎഷ്യ............അസൂയ ?

നിമ്മല-അവിടുന്നിങ്ങനെ പറയരുതു്. തന്നെത്താൻ ഒന്നാലോചിച്ചുനോക്കു. ഉമയ്ക്കു് അസൂയ ഉണ്ടാകുവാൻ തക്കതായ യാതൊരു കാരണവും നാം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലെ ?

വിനോദൻ-നിമ്മലേ, അതൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ജീവിച്ചിരിക്കെ ഏതു മഹാശക്തിക്കും നമ്മെ വേർപെടുത്താൻ സാധിക്കുകയില്ല.

നിമ്മല-ഇങ്ങനെ പ്രക്ഷുബ്ധനാകാതെ ശാന്തമായി ആലോചിച്ചു നോക്കു. പ്രസവത്തിന്നുശേഷം ഉമയുടെ രോഗം ദിവസംതോറും അധികമായിട്ടാണു വരുന്നതു്. ഈ അവസരത്തിൽ അവളോടുള്ള കത്തവ്യത്തെ അവിടുന്നൊരിക്കലും വിസ്മരിക്കരുതു്. എൻെറ കായ്യത്തെപ്പററി ഒട്ടും വിചാരപ്പെടേണ്ടാ.

വിനോദൻ (ദൃഢസ്വരത്തിൽ) ഇതെന്തിനും എന്നോടു പറയേണ്ടാ. എന്തുതന്നെ വന്നാലും ഞാൻ നിമ്മലയെ കൈവെടിയുകയില്ല.

നിമ്മല-എന്നെ ദുബ്ബലചിത്തയാക്കുന്ന ഈ വിധത്തിലുള്ള വാക്കുകൾ പറയരുതു്. ആ പിഞ്ചുപൈതലിനെ അവിടുന്നു വിസ്മരിക്കുന്നു.

വിനോദൻ-നിമ്മലേ, ഇതുകൊണ്ടൊന്നും ഞാൻ എൻെറ ദൃഢനിശ്ചയത്തിൽ നിന്നും വ്യതിചലിക്കയില്ല. ഇരുപതു വർഷങ്ങളായി നാം ഒന്നിച്ചാണു വളന്നതു്. സത്യത്തെ മറയ്ക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഞാൻ യഥാത്ഥത്തിൽ ഉമയെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നില്ല. അതു് ഒരു മിത്ഥ്യാഭ്രമമായിരുന്നു.

നിമ്മല-അവിടുന്നെന്താണീപറയുന്നതു് ? നമ്മുടെ രണ്ടുപേരുടേയും അഭ്യുന്നതിക്കുള്ള സകലമാഗ്ഗങ്ങളും ബന്ധിക്കുകയല്ലേ അവിടുന്നു ചെയ്യുന്നതു് ?

വിനോദൻ- അഭ്യുന്നതിയോ ? നിമ്മലേ, നിൻെറ കൂടെ നരകത്തിലേക്കുപോലും പോകാൻ സന്നദ്ധനായ എനിക്കു അഭ്യുന്നതിയെന്തിന്നു് ? നിമ്മലേ, നിന്നെ ഞാൻ പ്രാണനെക്കാൾ അധികം സ്നേഹിക്കുന്നു. ഇതാണു സത്യം. ഈ സത്യം ഇതുവരെ നാംതന്നെ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇന്നു് അവിചാരിതമായി ഈ വസ്തുത നമുക്കു ബോദ്ധ്യമായിരിക്കുന്നു. പ്രിയേ, പറയൂ, സത്യത്തെ ചവിട്ടിത്താഴ്ത്തുന്നതല്ലെ അധമ്മം ?

നിമ്മല-മതിയാക്കൂ. ഞാൻ പോകട്ടെ. എനിക്കൊന്നും കേൾക്കാൻ വയ്യാ. ഞാൻ വല്ല അപരാധവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ക്ഷമിക്കണം.

വിനോദൻ- (ആവേശത്തോടുകൂടി) ക്ഷമിക്കണമെന്നോ, നിമ്മലേ, ഞാനാണു ക്ഷമയാചനം ചെയ്യേണ്ടവൻ; നിമ്മലയോടു ഞാൻ അക്ഷന്തവ്യമായ അപരാധമാണു പ്രവത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഞാൻ എൻെറ പ്രേമത്തെ എന്തുകൊണ്ടു് ഇതിനു മുമ്പു മനസ്സിലാക്കിയില്ല ? വെറും ഒരു ഭ്രമത്തിൽപ്പെട്ടു ഞാൻ യഥാത്ഥപ്രേമത്തെ തിരസ്കരിച്ചു് അതിൻെറ ഫലം ഞാൻ ഇപ്പോൾ അനുഭവിക്കുന്നു. ഞാൻ എന്തിന്നു മറെറാരു സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തു ? പക്ഷെ നിമ്മലേ നീ ഇതുവരെ ആരെയും വിവാഹം ചെയ്തില്ല. അതിന്നു കാരണമെന്താണു് ?

നിമ്മല-ഈ ഗൃഹത്തിൻെറ ഭാരം മുഴുവനും അമ്മാമൻ എന്നെയല്ലേ ഏല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു് ? പിന്നെ, വിവാഹം ചെയ്താൽ എൻെറ ചുമതല ശരിയായി നിറവേററാൻ സാധിക്കുമോ ?

വിനോദൻ-എന്തുകൊണ്ടാണു നിമ്മല വിവാഹം കഴിക്കാതിരുന്നതെന്നു നിമ്മലയ്ക്കെന്നപോലെ എനിക്കും നല്ലപോലെ അറിയാം. നിമ്മലെ, നിൻെറ ഹൃദയം മുഴുവനും പ്രേമപ്രകാശത്താൽ പവിത്രമാണു്. നിമ്മലയുടെ ജീവിതം മുഴുവനും അതിനെ ആശ്രയിച്ചാണു ഇരിക്കുന്നതു്. സ്വന്തം മനസ്സാക്ഷിയെ വഞ്ചിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതെന്തിനാണു നിമ്മലേ ?

നിമ്മല-അതെ, അവിടുന്നു പറയുന്നതു സത്യമാണെന്നു ഞാനും സമ്മതിക്കുന്നു. നാളെ എന്തെങ്കിലും ഒരു കായ്യം നിശ്ചയിച്ചു പറയാം. നേരം വൈകി; ഞാൻ പോകട്ടെ.

വിനോദൻ (പ്രസന്നതയോടേ) ആട്ടെ, നിമ്മലേ, ഈ പൂനിലാവുള്ള രാത്രിയിൽ നിനക്കു യാതൊരു സമ്മാനവും തരാതെ അയയ്ക്കുവാൻ തോന്നുന്നില്ല. (അടുത്തു നില്ക്കുന്ന ചെടിയിൽനിന്നു് ഒരു പനിനീർപുഷ്പം പറിച്ചു അവളുടെ തലയിൽ ചൂടിക്കുന്നു. നിമ്മല വിരോധമൊന്നും പറയുന്നില്ല. ചന്ദ്രകിരണങ്ങളിൽ നിമ്മലയുടെ മുഖം പൂവ്വാധികം ശോഭിക്കുന്നു. അവളുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു്) ഹാ, നിമ്മലേ........ (മുഴുവൻ പറയുന്നതിനുമുമ്പു നിമ്മല ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്, ഇടയ്ക്കിടെ തിരിഞ്ഞു നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവിടെനിന്നു് ഓടിപ്പോകുന്നു.)

രംഗം 2.

[ഒരു വലിയമുറി. ഹരിതവണ്ണത്തിലുള്ള ബൾബോടുകൂടിയ ഒരു വൈദ്യുതദീപം കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മുറിയിലുള്ള ഒരു കട്ടിലിൽ തലയിണയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ഇരുപത്തിമൂന്നുവയസ്സുപ്രായം തോന്നുന്ന രോഗിണിയായ ഉമാദേവി ചാരിയിരിക്കുന്നു. കൈയ്യിൽ ഒരെഴുത്തും പിടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അടുത്തുള്ള ഒരു കസേരയിൽ പ്രേമം ഇരിക്കുന്നു.]

ഉമ-പ്രേമം, നിമ്മലയുടെ അടുക്കൽ നിന്നാണോ വരുന്നതു് ?

പ്രേമം-അതെ, ജ്യേഷ്ഠത്തിവിളിക്കുന്നുവെന്നു വിനോദൻ ജ്യേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു.

ഉമ- അദ്ദേഹം ഇനിയും അവിടെ നില്ക്കുകയാണോ ?

പ്രേമം- അതെ.

ഉമ- (ഈഷ്യനിറഞ്ഞസ്വരത്തിൽ) ഹും. പ്രേമം, ഈ എഴുത്തൊന്നു വായിക്കു.

പ്രേമം- ഇതാരുടെയാണ ജ്യേഷ്ടത്തീ,

ഉമ- അദ്ദേഹം കൊടുത്തയച്ചതാണ്. എന്നോടു മുഷിഞ്ഞിരിക്കയാണെന്നുതോന്നുന്നു. ഇന്നു മുഴുവൻ എൻെറ അടുക്കൽ വന്നിട്ടില്ലാ.

പ്രേമം (എഴുത്തു ഉറക്കെവായിക്കുന്നു).

"ഇത്രകാലത്തെ പരിചയമുണ്ടായിട്ടും എന്നെ ഇങ്ങിനെ സംശയിക്കുവാൻ നിനക്കു സാധിച്ചു. അതിനെക്കുറിച്ചു ഞാൻ തല്ക്കാലം ഒന്നും പറയുന്നില്ല. നിർമ്മലയെ ഇവിടെനിന്നും പറഞ്ഞയക്കണമെന്നാണ് നിൻെറ വിചാരം. പക്ഷെ അതു എത്രകണ്ട് ന്യായമാണെന്നാണ് ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതു്. എനിക്കിന്നുള്ള സകല ഐശ്വൎയ്യവും നിർമ്മലയുടെ മാതുലൻെറ കൃപയുടെ ഫലമാണ്. നാം രണ്ടുപേരും യഥാർത്ഥത്തിൽ നിർമ്മലയെ ആശ്രയിച്ചുകഴിയുന്നവരാണ്. അവളോടു നാം എന്നെന്നേക്കും കടപ്പെട്ടവരുമാണ്. നിർമ്മലയും ഞാനുമായുള്ള ബന്ധം അഭേദ്യമാണെന്നു ധരിക്കണം. അതുപറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. അതെല്ലാം ഭാഷയ്ക്കതീതമാണ്. ഇനിയും നിനക്കു മനസ്സിലായില്ലെങ്കിൽ എൻെറ ഹൃദയത്തിലെ ആദ്യത്തെ ഈ വേദന നിൻെറ അസൂയാകലുഷമായമനസ്സിന്നു അഗ്രാഹ്യമായിത്തന്നെ ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ."

(എഴുത്തു കേൾക്കുമ്പോൾ ഉമാദേവി തേങ്ങിതേങ്ങിക്കരയുന്നു. എഴുത്തവസാനിച്ചപ്പോൾ അവൾ കിടക്കയിലേക്കു മറിഞ്ഞുവീണു, വീണ്ടും കരയുന്നു. പ്രേമം അഗാധചിന്തയിൽ മുഴുകിയപോലെ നിശ്ചേഷ്ടനായി ഇരിക്കുന്നു.)

ഉമ—പ്രേമം, എന്താണ വേണ്ടതു്? എൻെറ സർവ്വസ്വവും നശിച്ചു. (പ്രേമം, ഒന്നുംപറയുന്നില്ല.)

ഉമ-അയ്യോ പ്രേമം- എന്താണൊന്നുംപറയാത്തതു്? ഈശ്വരാ, എൻെറ മനസ്സിലെ വേദന ആരും അറിയുന്നില്ലേ?

പ്രേമം—ജേഷ്ടത്തീ, സമാധനപ്പെടു. ഇങ്ങിനെ വ്യസനിച്ചാൽ ദേഹം ക്ഷീണിക്കും. കരയാതിരിക്കു.

ഉമ- ദേഹം നശിച്ചുപോകട്ടെ. ഇനി ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടെന്തുഫലം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'വനലക്ഷ്മി' ഇപ്പോൾ എവിടെ, പ്രേമത്തിന്നറിയാമൊ, അദ്ദേഹം എന്നെ എത്ര ഓമനപ്പേരുകൾ പറഞ്ഞാണ വിളിക്കാറുള്ളതെന്നു? ഇപ്പോൾ ആ സ്നേഹമൊക്കെ എവിടെപ്പോയി.?

പ്രേമം- ജ്യേഷ്ടത്തീ, ഞാൻ ഒരു കാൎയ്യം ചോദിക്കട്ടെ. നിങ്ങൾക്കു സ്വയം അനുഭവിക്കുവാൻ സാധിക്കാത്ത ഒരു സാധനം പ്രസന്നതയോടെ മററൊരാൾക്കു ദാനം ചെയ്യാൻ സാധിക്കയില്ലേ? നിങ്ങൾ കൊടു

ക്കുന്നതാക്കാണെന്നാലോചിച്ചു നോക്കു. നിങ്ങളുടെ സർവ്വസ്വവും യാതൊരാളുടെ ചരണങ്ങളിലാണ് അർപ്പിച്ചതു്, ആ ആൾക്കു അങ്ങിനെ ദാനം ചെയ്യാതിരുന്നാൽ നിങ്ങളുടെ മഹനീയമായ പ്രേമത്തിന്നു അതൊരു കളങ്കമായിരിക്കുകയില്ലേ ? ജ്യേഷ്ഠത്തീ, നിങ്ങളുടെ വിശാലമായ ഹൃദയത്തിൽ, അന്ത്യസമയത്തു ഈ വിധത്തിലുള്ള സംകുചിത വിചാരങ്ങൾക്കിടം കൊടുക്കരുതു്. ഇതാണ് എൻെറ അപേക്ഷ.

ഉമ- പ്രേമം, നിങ്ങളെ ആളുകൾ മഹാമനസ്കനെന്നു പറയുന്നതു വെറുതെയല്ല. പക്ഷെ ഈ അബലയായ എന്നിൽ നിന്നു ഇത്രമഹത്തായ ത്യാഗത്തെ ആശിക്കുന്നതെന്തിനാണ് ? ആകട്ടെ, പ്രേമം, ഞാൻ ഒരു കാര്യംപറയാം. കേൾക്കുമോ?

പ്രേമം- ഓഹോ, പറഞ്ഞുകൊള്ളു.

ഉമ- ഞാൻ ദുർബ്ബലയാണെന്നു പറഞ്ഞല്ലോ. ഹൃദയത്തിൽ അതിയായ വ്യസനമുണ്ടാകുമ്പോൾ ഭഗവാനെ ആശ്രയിച്ചാൽ മാത്രമെ എനിക്കു മനസ്സമാധാനം ഉണ്ടാകയുള്ളു. അതുകൊണ്ടു ആ പൂജമുറിവരെ പോകുവാൻ എന്നെ ഒന്നു സഹായിക്കുമോ ? നിങ്ങളുടെ സഹായംകൂടാതെ പോകാൻ സാധിക്കയില്ല.

പ്രേമം- ജേഷ്ഠത്തീ, എന്നെ ആളുകൾ 'നാസ്തികൻ' എന്നാണ് വിളിക്കാറുള്ളതു്. എങ്കിലും ഞാൻ കൊണ്ടുപോകാം. പക്ഷെ അതുകൊണ്ടു ഫലമില്ലെന്നാണ് എൻെറ അഭിപ്രായം.

ഉമ- പ്രേമം, നിങ്ങൾക്കു നല്ല മനക്കരുത്തുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് ദേവതമാരുടെ സഹായമൊന്നും ആവശ്യമില്ല. പക്ഷെ എനിക്കങ്ങിനെയല്ല. ഞാൻ തന്നെത്താൻ മേല്പോട്ടു കയറുവാൻ ശ്രമിക്കുന്തോറും ചളിയിൽ പൂണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു.

പ്രേമം-ജ്യേഷ്ഠത്തീ, ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കു. എല്ലാവക്കും മനസ്സിന്നു ശക്തിയുണ്ടു്. പക്ഷെ, ചിലർ അതിനെ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല. ദേവന്മാരെയും ദേവിമാരെയുമൊന്നും ഇപ്പോൾ ആശ്രയിച്ചിട്ടു ആവശ്യമില്ല. ഹൃദയത്തിൽ കൈവെച്ചു പറയു—എനിക്കു ഏററവും വിലയേറിയ സാധനം ഞാൻ ഏററവും സ്നേഹിക്കുന്ന ആൾക്കു കൊടുത്തു. എൻെറ സർവ്വസ്വവും അദ്ദേഹത്തിന്നു കൊടുത്തു. ഈ വിശാലമനസ്കത ജ്യേഷ്ഠത്തിക്കുണ്ടെങ്കിൽ മനസ്സിന്നു ശാന്തതയുണ്ടാകുമെന്നു ഞാൻ ഉറപ്പു പറയുന്നു.

ഉമാ-(ദൃഢതയോടുകൂടി) പ്രേമം, എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തേയും നിർമ്മലയേയും വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരു.

പ്രേമം-വരട്ടെ, നല്ലപോലെ ആലോചിച്ചിട്ടു മതി. അങ്ങിനെ ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചുവോ ?

ഉമ-ഉവ്വ്; നിശ്ചയിച്ചു. (വിനോദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു. ഉമ കട്ടിലിൽനിന്നു എഴുന്നേററു അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാല്ക്കൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. പ്രേമം എഴുന്നേററു പോകുന്നു. വിനോദൻ അവളെ എഴുന്നേല്പിച്ചു കട്ടിലിൽ കൊണ്ടുപോയി ഇരുത്തി കണ്ണുനീർ തുടച്ചുകളയുന്നു.)

ഉമ-(തേങ്ങിത്തേങ്ങി കരഞ്ഞുകൊണ്ട്) ഞാൻ വലിയ തെററാണു ചെയ്തതു്. മാപ്പു തരു എനിക്ക്. അവിടുന്നു എൻെറ ഈ അപരാധം ക്ഷമിച്ചില്ലെങ്കിൽ പരലോകത്തിൽപോലും എനിക്കു ശാന്തിയുണ്ടാകയില്ല.

വിനോദൻ-ഉമേ, കരയാതിരിക്കു. എനിക്കു നിന്നോടു യാതൊരു ദ്വേഷ്യവും ഇല്ല.

ഉമ-എന്നാൽ പിന്നെ ഇന്നു മുഴുവൻ എൻെറ അടുക്കൽ വരാതിരുന്നതു എന്തുകൊണ്ടാണ് ?

വിനോദൻ-ഞാൻ ചെയ്തതു് തെററായി. ഉമ എൻെറ അപരാധം ക്ഷമിക്കുമോ ?

ഉമ-നിമ്മലയെന്താണു വരാത്തതു് ? (ഉറക്കെ) നിമ്മലേ, പ്രേമം, അകത്തേക്കു വരു. (നിമ്മലയും പ്രേമവും പ്രവേശിക്കുന്നു. ഉമ നിമ്മലയെ സസ്നേഹം അരികിൽ ഇരുത്തുന്നു. നിമ്മല ഉമയുടെ പാദംതൊട്ടു നമസ്കരിക്കുന്നു. ഉമ തലയിണയുടെ അടിയിൽനിന്നു ഒരു ആഭരണപ്പെട്ടിയെടുത്തു അതിൽനിന്നു ഒരു സ്വണ്ണഹാരം എടുത്തു നിമ്മലയുടെ കഴുത്തിൽ ധരിപ്പിച്ചശേഷം അവളെ സപ്രേമം ചുംബിക്കുന്നു).

ഉമ-നിമ്മലേ, മരിക്കുമ്പോഴും ഈ ഹാരം എൻെറ കഴുത്തിൽത്തന്നെ ഉണ്ടാകുമെന്നാണു ഞാൻ ഒരുകാലത്തു വിചാരിച്ചിരുന്നതു്. പക്ഷെ, ഇപ്പോൾ ഈ മാല നിൻെറ കഴുത്തിൽത്തന്നെയാണു കിടക്കേണ്ടതു്.

നിമ്മല-(പണിപ്പെട്ടു്) ജ്യേഷ്ഠത്തിഅമ്മേ, ഞാൻ ഈ ദയയ്ക്കു അഹയല്ല. ഇത്ര സ്നേഹത്തിന്നു എനിക്കു അഹതയില്ല.

ഉമ-നിമ്മലേ, നീ ഒരിക്കലും ഇവിടെനിന്നും പോകരുതു്. പോകാൻ ഞാൻ അനുവദിക്കയില്ല. ഈ ലോകത്തിൽ എനിക്കുള്ള സവ്വസ്വത്തോടും നിന്നെ ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ബന്ധത്തിൻെറ അടയാളമാണു ഈ മാല. ഇനി എനിക്കു സമാധാനത്തോടെ മരിക്കാം.

നിമ്മല-(പെട്ടെന്നു എഴുന്നേററ് ഹാരം കഴുത്തിൽനിന്നു ഊരിയിട്ടു) ജ്യേഷ്ഠത്തിയമ്മേ, ഇതു ശരിയല്ല. എന്നെ ആരോടും ബന്ധിക്കേണ്ട. എനിക്കതിന്നു ആഗ്രഹവും ഇല്ല. (ഹാരം ഉമയുടെ കാൽക്കൽ വെയ്ക്കുന്നു). ഈശ്വരൻ വിധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കാര്യം മററുള്ളവരെ വഞ്ചിച്ചു അനു

ഭവിക്കുവാൻ എനിക്കു ആഗ്രഹമില്ല. ഈശ്വരൻ നിങ്ങൾക്കു സർവ്വമംഗളങ്ങളും നൽകട്ടെ. (നിർമ്മല വേഗം അവിടെനിന്നു പോകുന്നു.)

ഉമ-പ്രേമം, പ്രേമം, എല്ലാം കുഴപ്പത്തിലായല്ലൊ. നിർമ്മലയെവിടെപ്പോയി ? അവൾക്കു നല്ലപോലെ മനസ്സിലായിട്ടില്ലായിരിക്കുമോ?

പ്രേമം-അവൾക്കു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായി. പക്ഷെ നിങ്ങളുടെ മനസ്സു ഇനിയും പരിശുദ്ധമായിട്ടില്ല. അതാണു നിർമ്മല നിങ്ങളുടെ ദാനം സ്വീകരിക്കാതിരുന്നത്. (ഉമ കിടക്കയിൽ മറിഞ്ഞുവീണു കരയുന്നു)

ഉമ-ഹാ, എൻെറ മനസ്സു ഇനിയും നന്നായില്ലേ ? എന്നാൽ എനിക്കു മരിച്ചാലും ശാന്തിയുണ്ടാകയില്ല. പ്രേമം, നീ മഹാനാണു്. എൻെറ മനസ്സു ശുദ്ധമാക്കിത്തരു. പ്രേമം, ഞാനെന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു് ?

പ്രേമം-ജ്യേഷ്ഠത്തീ, ഇങ്ങിനെ വ്യസനിക്കാതെ സമാധാനത്തോടുകൂടി കുറച്ചുറങ്ങു. ഞാൻ എല്ലാം ശരിയാക്കിത്തരാം. (പോകുന്നു).

രംഗം. 3

[കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം. ഉമയുടെ മുറി. കാലത്തു ആറുമണി സമയം. ആദ്യത്തേക്കാൾ കുറെക്കൂടി ക്ഷീണകായയായി ഉമ കട്ടിലിൽ കിടക്കുന്നു. വിനോദൻ അടുത്തുള്ള കസേരയിൽ വ്യസനഭാവത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു. കയ്യിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷുദിനപത്രമുണ്ടു്. വിനോദൻ എന്തോ ഔത്സുക്യത്തോടെ വായിക്കുന്നുണ്ടു്]

ഉമ—(ക്ഷീണിച്ചസ്വരത്തിൽ) പ്രേമവും നിർമ്മലയും എന്നാണോ ആവോ ജയിലിൽനിന്നു് വിമുക്തരാകുന്നതു്?

വിനോദൻ- (വേഗത്തിൽ എന്തോ രസമായ വർത്തമാനം വായിക്കുന്നതുപോലെ പേജുമറിക്കുന്നു) നില്ക്കു, ഇപ്പോൾ പറയാം. ഞാൻ ഇതു വായിച്ചു തീർക്കട്ടെ.

ഉമ- എന്താ, അവരെപ്പററി വല്ല വർത്തമാനവും ഉണ്ടോ.?

വിനോദൻ- (കടലാസിൽനിന്നു കണ്ണെടുക്കാതെതന്നെ). ഉം.

ഉമ- (വേഗത്തിൽ കട്ടിലിൽ എഴുന്നേററിരിക്കുന്നു)വേഗം പറയൂ. എന്താണുകാര്യം ?

വിനോദൻ- (ഒരു ദീർഘനിശ്വാസത്തോടുകൂടി പത്രം മേശമേൽ വലിച്ചെറിഞ്ഞിട്ടു) ഉമേ, എന്താണീചെയ്യുന്നതു്? പരിഭ്രമിക്കാതെ അവിടെത്തന്നെ കിടക്കു. എന്നാൽ പറയാം. യാതൊരു മാനസികക്ഷോഭവും ഉണ്ടാകരുതെന്നല്ലേ വൈദ്യൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് ?

ഉമാ-ഇനി ഡോക്ടർക്കു ഇവിടെ കാര്യമൊന്നും ഇല്ല. പറയൂ എന്താണു വർത്തമാനം ? അവരെ ഒരു നോക്കു കാണാൻ വേണ്ടിയാണു ഞാൻ

ഇതുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നതു്. ആട്ടെ അവർ എന്തിനാണു ജയിലിൽ പോയതെന്നു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ.

വിനോദൻ–ഇവിടെനിന്നു പോയ ഉടനെ നിമ്മല കോൺഗ്രസ്സിൽ ചേൎന്നു. സിവിൽ നിയമലംഘനം ആരംഭിച്ചപ്പോഠം നിമ്മലയും രാജദ്രോഹകുററത്തിന്നു ജയിലിൽ അയക്കപ്പെട്ടു. പ്രേമത്തിൻെറ ഉപദേശമനുസരിച്ചാണ് നിമ്മല കോൺഗ്രസ്സിൽ ചേൎന്നതു. അല്ലെങ്കിൽ അവഠം ആത്മഹത്യ ചെയ്യുമായിരുന്നു.

ഉമ– ജെയിലിലേക്കു എൻെറ എഴുത്തു കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തോ ?

വിനോദൻ– ഉവ്വ്. ജെയിലിൽ നിന്നു മോചനം ലഭിച്ചാൽ ഇവിടെ വന്നു കണ്ടിട്ടു പോകാമെന്നു വളരെ നിബ്ബന്ധിച്ചപ്പോഠം സമ്മതിച്ചു.

ഉമ– നോക്കു. ഞാൻ ഒരു കാൎയ്യം തീച്ച്യാക്കി. ഇത്തവണ ഞാൻ നിമ്മലയെ സ്വന്തം സഹോദരിയായി സ്വീകരിക്കും. ഇല്ല. എൻെറ മനസ്സിൽ യാതൊരു വിദ്വേഷവും ഇനി ശേഷിച്ചിട്ടില്ല.

(വിനോദൻെറ കണ്ണുകളിൽനിന്നു അശ്രുധാര ഒഴുകി. നിമ്മലയുടെ കണ്ണിലും കണ്ണുനീർ നിറഞ്ഞിരുന്നു. ഈ സമയത്താണ് നർസ് മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചതു്)

വിനോദൻ– എന്താണു നർസ് ? ഡോക്ടർ വന്നിട്ടുണ്ടോ ?

നർസ്– ഉവ്വ്.

(ഉമ ക്ഷീണത്തോടുകൂടി കിടക്കയിലേക്കുവീണു. ആംഗ്ലേയരീതിയിൽ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്ത ഡോക്ടർ സ്റ്റെത്തസ്കോപ്പുമായി പ്രവേശിക്കുന്നു. വിനോദൻ എഴുന്നേല്ക്കുന്നു. വന്ന ഉടനെ ഡോക്ടർ രോഗിണിയുടെ നാഡി പരിശോധിക്കുന്നു. പരിശോധിച്ചശേഷം നിരാശനായി രോഗിണിയുടെ കയ്യ് പതുക്കെ അവിടെ വെക്കുന്നു. പിന്നീടു ഡോക്ടർ വിനോദൻെറ മുഖത്തേക്കു നോക്കി മൌനമായി നില്ക്കുന്നു. വിനോദനും ഒന്നും ചോദിക്കാൻ ധൈൎയ്യപ്പെടാതെ നില്ക്കുന്നു. ഈസമയത്തു ഉമ പതുക്കെ കണ്ണുതുറക്കുന്നു).

ഉമ–(നേത്തസ്വരത്തിൽ നിത്തിനിത്തിക്കൊണ്ടു്) ഡോക്ടർ, നിമ്മല വരുന്നതുവരെ എൻെറ ജീവനെ രക്ഷിക്കണം. എൻെറ സവ്വസ്വവും നൽകി അവളെ ആശീവ്വദിച്ചിട്ടുവേണം.........(ഉമ വീണ്ടും കണ്ണടയ്ക്കുന്നു. ഡോക്ടർ പുറത്തേക്കുപോകുന്നു. വിനോദനും ഡോക്ടരുടെകൂടെ പുറത്തേക്കുപോകുന്നു. ഉമ വീണ്ടും കണ്ണുതുറക്കുന്നു).

ഉമ-പ്രേമം, നീ പറഞ്ഞതു എനിക്കു സമ്മതമാണ്. എന്റെ സർവ്വസ്വവും അവൾക്കു കൊടുക്കാം. നിർമ്മലേ.........(ഉമ വീണ്ടും കണ്ണടയ്ക്കുന്നു. ഉമ എന്തോ പറയുന്നതുപോലെ ചുണ്ടനക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സമയത്തു വിനോദൻ പ്രേമത്തേയും നിർമ്മലയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു. നിർമ്മല ഒരു വെളുത്ത വസ്ത്രം ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രേമം (മലിനവേഷത്തിലാണ്. ഉമ പതുക്കെ കണ്ണുതുറന്നിട്ടു)

ഉമ-(ക്ഷീണിച്ച സ്വരത്തിൽ) പ്രേമം !

(വിനോദൻ ഉമയുടെ ചെവിയിൽ പതുക്കെ പറയുന്നു)

വിനോദൻ-ഉമേ, നോക്കു, ആരാണു വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു.

ഉമ-(കണ്ണുതുറന്നിട്ടു) നിങ്ങളെല്ലാവരും പുറത്തേക്കു പോകു. നിർമ്മലേ, അടുത്തുവരു. (പ്രേമവും, വിനോദനും, നർസ്സും പുറത്തേക്കുപോകുന്നു.) നിർമ്മല ഉമയുടെ പാദം തൊട്ടു പ്രണാമം ചെയ്യുന്നു. പക്ഷെ അവളുടെ സ്പർശമേററ ഉടനെ ഉമ കാൽ വലിക്കുന്നു. ഉമ അസ്വാഭാവികമായ ഒരു മാതിരി ഉച്ചസ്വരത്തിൽ വിളിച്ചു പറയുന്നു.) അയ്യോ, എനിക്കിതു സാദ്ധ്യമല്ല; സാദ്ധ്യമല്ല. (ഉമയുടെ കണ്ണുകൾ തീക്കനൽപോലെ ജ്വലിക്കുന്നു. അവൾ പെട്ടെന്നു കിടക്കയിൽ എഴുന്നേററിരുന്നു ബലമായി നിർമ്മലയുടെ കൈ രണ്ടും പിടിച്ചു അഗ്നേയദൃഷ്ടിയാൽ അവളെ തുറിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു പറയുന്നു)

രാക്ഷസീ ! നീ എന്തിനിവിടെ വന്നു ? നിനക്കിവിടെ എന്താണു കാര്യം ? ഞാൻ മരിക്കയില്ല. തീർച്ചയായും തീർച്ചയായും മരിക്കുകയില്ല. പൈശാചികസ്വരത്തിൽ) ദുഷ്ടേ, പോ, ഇവിടെനിന്നു നിന്റെ മുഖം ഇവിടെ കാണരുതു്. നിന്റെ രക്തം കുടിച്ചെങ്കിലെ എനിക്കു തൃപ്തിവരികയുള്ളു. ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ സാധിക്കാത്തപക്ഷം ഞാൻ പിശാചായിവന്നു നിന്റെ രക്തം കുടിക്കും. രാക്ഷസീ, നീയല്ലേ എന്റെ നാശത്തിന്നു കാരണഭൂത ? (ഇതുയും പറഞ്ഞതോടെ ശക്തിയെല്ലാം ക്ഷയിച്ചു ഹതപ്രാണയായി അവൾ നിലം പതിക്കുന്നു. ശബ്ദം കേട്ടു വിനോദനും പ്രേമവും ഓടിവരുന്നു. അവർ വീണു കിടക്കുന്ന ഉമയെ കണ്ടു സ്തബ്ധരായി നില്ക്കുന്നു. യവനികാപതനം)

മധുമഞ്ജരി*

(എൽ. വെങ്കടേശ്വരൻ, ബി. എ.)

1.

വരുവിൻ പാനപാത്രമെടുക്കാം, മഴലെല്ലാം
മറക്കാം, മറന്നിടാം മായയാം ജീവിതത്തെ !
മന്നിലെച്ചളി പററാതെത്തിടാം വിണ്ണിൽ വേഗം,
മിന്നവെ ദ്രാക്ഷാരസം, ഖിന്നതക്കുണ്ടോ നേരം !
കാമുക ! കരയാതെ കുടിച്ചാൽ നിൻ കയ്യിലാം
കാമിനി, നിൻ കാമിതം തീവ്രമെന്നായ് ധരിക്കിൽ !
നിത്യമായ് മന്നിലൊന്നുമില്ലല്ലൊ, നേരത്തേ നാം
സത്യമാം ദ്രാക്ഷാരസം കുടിക്കാം കാത്തിടേണ്ട !! 1.

2.

പുഞ്ചിരിപ്പൂവാട നീ ചാർത്തണം വേഗം പച്ച
മഞ്ചമാം മൈതാനമെ ! വാനിലേക്കേറും കുന്നേ !
ഇന്നല്ലൊ നരമാററി യൌവനം ചാർത്തീടുന്നു
മന്നിലെ പ്രകൃതിയും വിണ്ണിലെ വെളിച്ചത്തിൽ !
കൈരവത്തിനു വീണ്ടും കണ്ടിടാം കലേശനെ
കൈതവം കലരാതെ കുളിരിൽ കുളിച്ചിടാം !
ചെമ്പകപ്പൊൻപൂവിതാ ചുംബിപ്പു പനിനീർപ്പൂ-
വമ്പിനാൽ നുകരുവാൻ മധുരം മകരന്ദം ! 2.

വാസന്ത വാതായനംവഴി നിൻ തോട്ടം പൂകും
വാനപ്പുഞ്ചിരികളെസ്സസ്നേഹം ഗ്രഹിച്ചാലും !
മാനസാഹ്ലാദം ചേപ്പാൻ മാത്രമായ് വന്നോരിവർ
മേലിലന്നിതുപോലെ വന്നീലയെന്നും വരാം !

---

* ഹാഫീസ്

സമ്മോദം വളൎത്തുവാൻ സ്വൎഗ്ഗത്തിൽനിന്നു വന്നോർ
ഹേമന്താഗമത്തിലൊ ഗമിക്കാമെന്നോക്കുമായ് !
ദേവി ! നീ നോക്കിയാലും വീണ്ടുമെന്നെയും ഭൂവിൽ
ദൈവത്തിൻ കിടാങ്ങളാം പുഷ്പങ്ങളേയും നന്നായ് !
ഞങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നതും താവക സൌഖ്യത്തിനായ്,
ഞങ്ങളാഗ്രഹിപ്പതൊ സ്വാഗതം ലഭിക്കുവാൻ ! 3.

പോയി ഞാൻ മറവതിൽ മുന്നമായൊരിക്കൽ നീ
പുഞ്ചിരിപ്പൂനിലാവാൽ ധന്യനാക്കണമെന്നെ !! 4.

3.

"മുകരാം സൌന്ദൎയ്യമെന്നോൎത്തു നീ മുതിരുകിൽ
മകനേ, നാകം കാണാൻ കഴിയില്ലൊരുനാളും !
മായയാൽ ഭ്രമിക്കല്ലെ, മന്നിലെസ്സുഖം ദുഃഖം,
മൌനിയായ് ഭജിച്ചാലുമീശനെ മോക്ഷം നേടാൻ !
ഇന്നു നീ മരിച്ചാലുമാത്മാവു ജീവിച്ചിടാ–"
മെന്നൊന്നുമെന്നോടോതാൻ നില്ക്കേണ്ട പുരോഹിത !
അറികിൽ സൌന്ദൎയ്യം നാമറിഞ്ഞൂ സ്വൎഗ്ഗസൌഖ്യം,
മറക്കിൽ നമ്മെ, കാണാം മരതൻമൂലം മുന്നിൽ ! 5.

പുഷ്പങ്ങൾ നിത്യം കണ്ടും, പുഷ്കല ഗാനം കേട്ടും,
പൂജ്യരായ് ജീവിക്കുവാൻ പാരിതിൽ ജനിപ്പു നാം !
സൌന്ദൎയ്യത്തിൻെറ സത്യം കാണുവാൻ കണ്ണില്ലാത്ത
വിണ്ണെങ്ങു വിണ്ണായിടും മന്നാണുമെച്ചമപ്പോൾ ! 6.

4.

മയക്കും ഭ്രമമെന്തോ, മധുവൊ മാധുൎയ്യമൊ,
മദിരേക്ഷണതാനോ, മൂലമീമായക്കിപ്പോൾ ? 7.

മതി നീ കരയേണ്ട നിറയും പ്രേമം മുററും
മനമെ ! മറച്ചില്ലെ, മുത്തുപോലിതുനാളും !
പനിനീർപ്പൂവേ പേടിക്കേണ്ട നീ വിടൎന്നാലും
പരനിന്നസാദ്ധ്യം നിൻ സൌന്ദൎയ്യം ബന്ധിക്കുവാൻ !

മാനിനി! മൈതാനമോ മലരിൻ മെത്തയായി,
പാനപാത്രം ഗ്രഹിക്കൂ, പറയും വാക്കുകേൾക്കൂ!
ഹേമന്തദുഃഖം മാററാൻ മൂലികയുണ്ടെൻപക്കൽ
കശ്മലൻ നമിക്കുന്നു വിധിയും;—മോദം മോദം! 8.

മയക്കം ഭ്രമമെന്തോ, മധുവൊ മാധുര്യമൊ,
മദിരേക്ഷണതാനോ, മൂലമീമായക്കിപ്പോൾ!! 9.

5.

പോയി പോലവളെങ്ങോ, പാഞ്ഞു പിന്നാലെ ചിത്തം
പാരവശ്യത്തിൽപെട്ടും, പ്രാർത്ഥിച്ചും, വിശ്വസ്ഥനായ്! 10.

വന്നതും പ്രാർത്ഥിച്ചു ഞാൻ, കേണുതാൻ തിരിച്ചിടാം,
ഇന്നു മൽ പ്രേമം മായ്ക്കാൻ വിണ്ണിനും കഴിഞ്ഞിടാ!
ദേവി! നീയറിയുന്നിതെൻ പ്രേമപരിശുദ്ധി,
ഭാവിയിൽ ദൈവയോഗാൽ മേളിക്കുവാനായേക്കാം!
ലോകരും പഴിക്കട്ടെ, നാകത്തെ മുൻനിർത്തി ഞാൻ
നൽകിടാം സത്യം, തത്വം ഭാവിയിൽ തെളിഞ്ഞിടും! 11.

ക്രൌര്യത്തിൻ മർദ്ദനത്തിൽ വർത്തിച്ചുവെന്നാലും ഞാൻ
സ്ഥൈര്യവും വെടിയാതെൻ പ്രേമത്തിൽ വിശ്വസ്തനാം!
ആനന്ദലക്ഷ്മിതന്റെ ഗാനമാധുര്യം തൂകീ-
ട്ടാനയിപ്പാൻ നോക്കുകിൽ മാറിനിന്നീടും ദൂരെ!
കാൺമതും ഭവതിയെ കേൾപ്പതും നിൻ ഭാഷണം
കോൾമയിർക്കൊള്ളാൻ കാഴ്ച വേണ്ടെനിക്കൊന്നും വേറെ!
പിന്തുടർന്നീടുന്നു ഞാൻ പ്രേമത്തിൻ ജൈത്രയാത്ര-
ക്കന്തമില്ലല്ലൊ സ്വന്തം സ്ഥാനമില്ലല്ലൊ മററും!! 12.

ആത്മശക്തി

(മുല്ലോത്തു് വി. നാരായണമേനോൻ).

(പാന)

വിശ്വസിക്കുക, നിന്നന്തരംഗത്തിൽ
വാഴ്ത്തും കുതുകേന വസിച്ചിട്ടും
ശാശ്വതൻെറ—സകലലോകേശൻെറ—
വിശ്വമോഹനമാകുന്ന രൂപത്തെ
സ്വീയമാമാത്മശക്തി ലസിക്കുവ-
തായതിലാം നിരൂപിച്ചു നോക്കുകിൽ.
ലോലമാ, മാസ്വരൂപത്തെയീക്ഷിക്കാൻ
നീലിമപെട്ടും വാനിലേക്കാനനം
എന്തിനായി നീ പൊന്തിച്ചു നോക്കുന്നു
ഹന്ത ! നീതാൻ നിനക്കിലാചിൽപ്രഭ
ചിത്തതാരിൽ സദാപി വിഹരിപ്പൂ
മത്തഭൃംശം മണിവർണ്ണ വിഗ്രഹം.

കവച്ച്ക്കാരൻെറ ധർമ്മം

('ഹംസ്' മാസികയിൽ നിന്നു്)

ഒരു ധനികൻ ഒരു കാട്ടിൽക്കൂടി സഞ്ചരിക്കയായിരുന്നു. ഒരു കവച്ച്ക്കാരൻ ആയാളെ പിടികൂടി വധിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങി. ഭയവിഹ്വലനായ ധനികൻ താഴ്മയോടെ പറഞ്ഞു:— "നിർദ്ദോഷിയായ എന്നെ കൊല്ലുന്നതെന്തിനാണു് ? എൻെറ പക്കലുള്ള ധനം മുഴുവനും എടുത്തു് എന്നെ കൊല്ലാതെ വിട്ടയക്കുവാൻ ദയവുണ്ടാകണേ." കവച്ച്ക്കാരൻ രണ്ടു് നിമിഷം ആലോചിച്ചിട്ടു് ഗൌരവത്തോടെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു:— "താങ്കൾ ക്ഷമിക്കണം. താങ്കൾ സ്വന്തം മനസ്സാലെ തന്നിട്ടു് ഞാൻ സ്വീകരിച്ചാൽ അതു് ദാനമാകും. ദാനം കൈക്കൊള്ളുവാൻ ഞാൻ ബ്രാഹ്മണനല്ല. താങ്കളെ കവച്ച്ചെയ്യാതെ പോകുവാൻ അനുവദിക്കുന്നതായാൽ ഞാൻ ഭീരുവായി ഗണിക്കപ്പെട്ടും. താങ്കളെ കൊന്നു് ധനം കൈക്കലാക്കുന്നതാണു് എൻെറ ധർമ്മം."

കാളിദാസൻ.

(ചന്ദ്രഹാസൻ)

മഹാകവി കാളിദാസൻെറ കാലനിർണ്ണയം സാഹിത്യകാരന്മാരെയും ചരിത്രകാരന്മാരെയും ഒരുപോലെ വിഷമിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിഷയമാണല്ലോ. ആധുനിക ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിലെ ഉത്തമ നാടകകർത്താവും ഒരു പ്രസിദ്ധ കവിയും ആയ ബാബു ജയശങ്കർ 'പ്രസാദ്' തൻെറ 'സ്കന്ദഗുപ്ത വിക്രമാദിത്യ'നാടകത്തിൽ ഈ വിഷയത്തെപ്പററി ശ്രദ്ധേയങ്ങളായ ചിലസംഗതികൾ സൂചിപ്പിച്ച് പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതു് മലയാളത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചെഴുതുന്നത് ഹിന്ദിഭാഷ അഭ്യസിക്കാത്ത 'ഭാരതീയകവിചക്രവർത്തി'യുടെ ആരാധകന്മാർക്ക് രസിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു. പ്രസാദ്ജി സംസ്കൃതം, പ്രാകൃതം, പാലി മുതലായ പ്രാചീന ആര്യഭാഷകളിൽ നല്ല പണ്ഡിതനും ചെറുപ്പം മുതല്ക്കേ ചരിത്രപ്രധാനങ്ങളും സാഹിത്യപരവും ആയ പലേ വിഷയങ്ങളിൽ ഗവേഷണം നടത്തിയിട്ടുള്ള മാന്യനുമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ അഭിപ്രായങ്ങളെ ചുരുക്കി എഴുതുകമാത്രമാണ് ഈ ലേഖനത്തിൻെറ ഉദ്ദേശം.

മഹാകവി കാളിദാസൻ വിക്രമാദിത്യൻെറ സമകാലീനനായിരുന്നു എന്ന അഭിപ്രായം ഏതാണ്ട് സർവ്വസമ്മതമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ വിക്രമാദിത്യൻെറ കാലം ക്രിസ്തുവിന്ന് മുമ്പ് ഒന്നാംശതാബ്ദത്തിലായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹമാണ് വിക്രമസംവത്സരം നടപ്പിൽവരുത്തിയതെന്നും പല പണ്ഡിതന്മാരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതല്ല, വിക്രമാദിത്യൻ എന്ന സ്ഥാനംകൈക്കൊണ്ട രണ്ടാം ചന്ദ്രഗുപ്തനാണ് (400 എ. ഡി.) കാളിദാസൻെറ മിത്രമായിരുന്നതെന്നാണ് മററുചില പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായം. കാളിദാസൻെറ കാലം എ. ഡി. അഞ്ചാം നൂററാണ്ടിലോ ആറാംനൂററാണ്ടിലോ ആയിരുന്നു എന്ന് അഭിപ്രായമുള്ള പണ്ഡിതന്മാരും ഇല്ലായ്കയില്ല. പ്രാചീന ഭാരതത്തിൽ താഴെ വിവരിക്കുംപ്രകാരം മൂന്ന് വിക്രമാദിത്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ് ബാബു ജയശങ്കർ പ്രസാദിൻെറ അന്വേഷണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നത്.

(I) വിക്രമാദിത്യ 'സാഹസാങ്ക്.' (57. ബി. സി.) ഇദ്ദേഹം ഗന്ധർവ്വസേനൻെറ പുത്രനും മാലവ 'ഗണ രാഷ്ട്ര'ത്തിൻെറ മുഖ്യനായകനും ആയിരുന്നു. വിക്രമാദിത്യൻ എന്ന് ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പേരും "സാഹസാങ്ക്" എന്ന് സ്ഥാനവും ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹമാണ് മധുരയിലെ

ശകന്മാരെ നശിപ്പിച്ചതും ദില്ലീ (ഡെൽഹി) രാജ്യം ജൈത്രപാലനെ ഏല്പിച്ചതും. (II) ചന്ദ്രഗുപ്ത 'വിക്രമാദിത്യൻ' (എ. ഡി. 385 (400?) മുതൽ 413വരെ) ഇദ്ദേഹം മഗധ ചക്രവത്തിയായിരുന്നു. (III) സ്കന്ദഗുപ്ത 'വിക്രമാദിത്യൻ' (എ. ഡി. 455 മുതൽ 467വരെ) ഇദ്ദേഹം മാലവയിലെ പ്രധാന നഗരിയായ ഉജ്ജയനിയെ തൻെറ രാജധാനിയാക്കി.

ഇവരിൽ ആദ്യത്തെ വിക്രമാദിത്യൻെറ സമകാലീനനായിരുന്ന ശാകുന്തളം മുതലായ നാടകങ്ങൾ എഴുതിയ കാളിദാസൻ. ഇദ്ദേഹം നാടകങ്ങളല്ലാതെ വേറെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചതായി അറിവില്ല. രഘുവംശം, കുമാരസംഭവം, മേഘദൂതം എന്ന മൂന്ന് ഉത്തമകാവ്യങ്ങളുടെ കത്താവ് സ്കന്ദഗുപ്തൻെറ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന 'കാളിദാസൻ' എന്ന് സ്ഥാനപ്പേരുള്ള ഒരു കവിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പേരു് മാതൃഗുപ്തനെന്നായിരുന്നു എന്നും സ്വദേശം കാശ്മീരമായിരുന്നു എന്നും വിശ്വസിക്കാൻ തക്കതായ കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടു്. അദ്ദേഹം ബാല്യത്തിൽതന്നെ സ്കന്ദഗുപ്തൻെറ അച്ഛനായ കുമാരഗുപ്തൻെറ രാജധാനിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. (കുമാരഗുപ്തൻെറ സ്മരണക്കായിരിക്കാം 'കുമാരസംഭവം' രചിച്ചതെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ല) പിന്നീട് സ്കന്ദഗുപ്തന്ന് അധികാരം പ്രാപ്തമായപ്പോൾ അദ്ദേഹം മാതൃഗുപ്തനെ കാശ്മീരാധിപതിയാക്കി. സ്കന്ദഗുപ്തൻ മരിച്ചപ്പോൾ മാതൃഗുപ്തൻ ദുഃഖിതനായി പലെടിക്കിലും സഞ്ചരിച്ച് സിംഹളരാജ്യത്ത് ചെല്ലുകയും 'മേഘദൂതം' രചിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കണം. 'രഘുവംശ'വും ഗുപ്തരാജാക്കന്മാരുടെ അധഃപതനത്തെ കണ്ടുകൊണ്ടു് രചിച്ചിട്ടുള്ളതാവാൻ വഴിയുണ്ടു്.

ഇതാണ് പ്രസാദ്ജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൻെറ ചുരുക്കം. ഇങ്ങിനെ ഒരഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ തന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ച കാരണങ്ങളുടെ ചുരുക്കവും താഴെ ചേക്കുന്നുണ്ടു്.

പതിനൊന്നാം നൂററാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന രാജശേഖരൻെറ ഒരു ശ്ലോകം ജൽഹൺ കവിയുടെ 'സൂക്തിമുക്താവലി'യിലും ഹരികവിയുടെ 'സുഭാഷിതാവലി'യിലും കാണുന്നുണ്ടു്.

"ഏകോപി ജീയതേ ഹന്ത കാളിദാസോനകേനചിത്
ശൃംഗാരേ ലളിതോദ്ഗാരേ കാളിദാസ ത്രയീ കിമു. "

ഇതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാലംവരെ മൂന്ന് കാളിദാസന്മാരുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ധ്വനിക്കുന്നുണ്ടു്. 'ഋതുസംഹാരം' 'ശൃംഗാരതിലകം' മുതലായ ചില കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചത് 'രഘുവംശ' കത്താവായ മഹാകവി കാളിദാസനല്ലെന്നും എട്ടാം നൂററാണ്ടിലോ മററോ ബങ്കാളിൽ

ജീവിച്ചിരുന്ന വേറൊരു കാളിദാസനായിരിക്കാമെന്നും ചിലക്കഭിപ്രായമുണ്ടല്ലോ. രാജശേഖരൻ സൂചിപ്പിക്കുന്ന മൂന്നാമത്തെ കാളിദാസൻ ഒരു പക്ഷെ ഇൗ കവി ആയിരിക്കാം.

ഇതുവരെ കാളിദാസൻെറ കാലം നിർണ്ണയിക്കാൻ ശ്രമിച്ച പണ്ഡിതന്മാക്ക് ഒരു വൈഷമ്യം നേരിട്ടത് നാടകങ്ങളുടെയും ഉത്തമകാവ്യങ്ങളുടെയും കത്താവ് ഒരേ കാളിദാസനാണെന്ന് സങ്കല്പിച്ചതുകൊണ്ടാണ്.* കാളിദാസൻെറ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്ന് അവർ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള അംശങ്ങളെ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചാൽ നാടകങ്ങളുടെ കത്താവ് ബി. സി. ഒന്നാം ശതാബ്ദത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കാളിദാസനാണെന്നും കാവ്യങ്ങളുടെ കത്താവ് എ. ഡി. അഞ്ചാം നൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനത്തിലും ആറാം നൂററാണ്ടിൻെറ ആദ്യത്തിലും ആയി ജീവിച്ചിരുന്ന വേറൊരു കാളിദാസനാണെന്നും എളുപ്പം അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.(1)'രഘുവംശ'ത്തിൽ ഗുപ്തരാജാക്കന്മാരുടെ—പ്രധാനമായി കുമാരഗുപ്തൻ, സ്കന്ദഗുപ്തൻ മുതലായ അവസാനരാജാക്കന്മാരുടെ -വർണ്ണനയുണ്ട്. 'രഘുവംശ'ത്തിലെ അവസാനഭാഗങ്ങളിൽ ഗുപ്തവംശത്തിൻെറ ഐശ്വര്യഹീനമായ അന്തം പ്രതിബിംബിച്ച് കാണുന്നുണ്ട്. 'മേഘദൂതി'ൽ അവ്യക്തരൂപേണ കവിയുടെ കാശ്മീരവിയോഗത്തിൻെറ വർണ്ണനയുണ്ട്. 'രഘുവംശ'ത്തിലും 'കുമാരസംഭവ'ത്തിലും ഉള്ള വർണ്ണനങ്ങളിൽ അന്തിമ ഗുപ്തരാജാക്കന്മാരുടെ കാലത്തെ ഹൂണന്മാരുടെ ഉപദ്രങ്ങളുടെയുംമററും ധ്വനി സ്പഷ്ടമായുണ്ട്. എന്നാൽ നാടങ്ങളിലാകട്ടെ ഗുപ്തവംശക്കാരുടേയോ, ആ കാലത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതോ, ആയ ഒരു വർണ്ണനപോലുമില്ല (2) നാടകകത്താവായ കാളിദാസൻ തനിക്ക് മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന നാടകകത്താക്കന്മാരെപററി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ 'സൌമില്ല്'നയും 'കവിപുത്ര'നെയും പററി ഒന്നുംതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടില്ല. (3) 'മാളവികാഗ്നിമിത്ര'ത്തിലെ കഥയുടെ രൂപം നോക്കുമ്പോൾ അത് ശുംഗവംശികളുടെ പതനത്തിന് വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞെഴുതിയതാണെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. അവരുടെ പതനകാലത്ത് തന്നെയാണ് വിക്രമാദിത്യൻ ശക്തിശാലിയായത്. അതേകാലത്ത് എഴുതിയതുകൊണ്ടായിരിക്കണം കാളിദാസൻെറ നാടകത്തിലെ കഥക്ക് ഇൗ രൂപം സിദ്ധിച്ചത്. (4) കാവ്യങ്ങളിൽ ജ്യോതിഷ സംബന്ധമായ 'ജാമിത്ര' 'ഹോര' എന്ന പദങ്ങൾകാണുന്നുണ്ട്. ഇൗ പദങ്ങളുടെ പ്രചാരം ഭാരതത്തിൽ എ. ഡി. അഞ്ചാം ശതാബ്ദത്തിന്ന് സമീപത്താണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ നാടകങ്ങളിലാകട്ടെ ഇൗ പദങ്ങൾ കാണുന്നില്ല. ആയതുകൊണ്ട് രഘുവംശം മുതലായ കാവ്യങ്ങൾ എ. ഡി. അഞ്ചാം നൂററാണ്ടിനുശേഷം രചിക്കപ്പെട്ടു എന്നും നാടകങ്ങൾ ആ സമയത്തിന്ന് കുറെ മുമ്പ് രചിക്ക

പ്പെട്ടുവെന്നും അനുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. (5) കാശീനിവാസിയായ പണ്ഡിത് കേശവപ്രസാദ് ജി മിശ്രയുടെ പക്കലുള്ള "അഭിജ്ഞാനശാകുന്തള"ത്തിന്റെ ഒരു പ്രാചീനമായ പ്രതിയിൽ താഴെ പറയുന്ന അംശം ഉണ്ട്.

"ആര്യേ, രസഭാവവിശേഷ ദീക്ഷാഗുരോഃ ശ്രീ വിക്രമാദിത്യ സാഹസാങ്കസ്യാഭിരൂപ ഭൂയിഷ്ഠേയം പരിഷത്ത് അസ്യാം ച കാളിദാസപ്രയുക്തേനാഭിജ്ഞാനശാകുന്തള നാമ്നാ നവേന നാടകേനോപസ്ഥാതവ്യമസ്മാഭിഃ" ഇതിൽനിന്ന് കാളിദാസൻ എഴുതിയ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളമെന്ന നവീന നാടകം 'സാഹസാങ്ക' എന്ന സ്ഥാനപ്പേരുള്ള വിക്രമാദിത്യന്റെ സദസ്സിൽ അഭിനയിക്കപ്പെട്ടു എന്നതു് വ്യക്തമാണ്. ഈ അവതരണത്തിൽ വിക്രമാദിത്യനെ രാജാവെന്നോ ചക്രവർത്തിയെന്നോ സംബോധന ചെയ്തുകാണാത്തതും ശ്രദ്ധേയമാണ്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ ശാകുന്തളകർത്താവായ കാളിദാസൻ (ഇതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരാണ്) ബി. സി. ഒന്നാം ശതാബ്ദത്തിലെ മാലവഗണാധിപതിയായിരുന്ന വിക്രമാദിത്യ സാഹസാങ്കന്റെ സമകാലീനനായിരുന്നു എന്നും ചന്ദ്രഗുപ്ത വിക്രമാദിത്യന്റെയോ സ്കന്ദഗുപ്ത വിക്രമാദിത്യന്റെയോ സമകാലീനനല്ലായിരുന്നു എന്നും തെളിയുന്നു. (6) നാടകങ്ങളിലെ പ്രാകൃതം മാഗധീസമ്മിശ്രമാണ്. ഇതു് പ്രാചീനതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അഞ്ചും ആറും നൂററാണ്ടുകളിലെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ മഹാരാഷ്ട്രീ പ്രാകൃതമാണ് സാധാരണയായി കാണുന്നതു്. (7) സിംഹളരാജാവായ കുമാരദാസൻ ചെറുപ്പത്തിൽ വിക്രമാദിത്യന്റെ രാജധാനിയിൽ താമസിച്ചിരുന്നതായും അവിടെ കാളിദാസകവിയുടെ മിത്രമായിത്തീർന്നതായും പിന്നീട് രണ്ടുപേരും ലങ്കയിലേക്ക് മടങ്ങിയതായും മററുമുള്ള കഥകൾ ഇപ്പോൾ ചരിത്രപ്രധാനങ്ങളെന്നു തെളിഞ്ഞു് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. 'മഹാവംശ'മനുസരിച്ചു് കുമാരദാസന്റെ രാജ്യകാലം 511 മുതൽ 524 (എ. ഡി.) വരെയാണ്. ആയതുകൊണ്ടു് മേൽപറഞ്ഞ 'വിക്രമാദിത്യൻ' സ്കന്ദഗുപ്തനാണെന്നും മേൽപറഞ്ഞ 'കാളിദാസ'കവി മാതൃഗുപ്തനാണെന്നും സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. (8) ആറാം നൂററാണ്ടിൽ രചിക്കപ്പെട്ടതെന്ന് വിചാരിക്കപ്പെടുന്ന 'ജ്യോതിർവ്വിദാഭരണം' ഈ കാളിദാസകവിയുടേതല്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുവാൻ യാതൊരു കാരണവും കാണുന്നില്ല. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഒരംശം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"കാവ്യത്രയം സുമതികൃദ്രഘുവംശ പൂർവ്വം, പൂർവ്വം തതോനനുകിയച്ഛ്രുതി കർമ്മവാദഃ, ജ്യോതിർവ്വിദാഭരണകാലവിധാനശാസ്ത്രം ശ്രീ കാളിദാസകവിതോഹി തതോ ബഭൂവ" ഇതിൽനിന്ന് ജ്യോതിർവ്വിദാഭരണകർത്താവായ കാളിദാസൻ കവി മാത്രമായിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം

'കാവ്യത്രയം' (രഘുവംശം, കുമാരസംഭവം, മേഘദൂതം?) മാത്രമെ എഴുതിയിട്ടുള്ളു എന്നും തെളിയുന്നു. (9) 'രാജതരംഗിണി' എന്നഗ്രന്ഥത്തിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള 'വിക്രമാദിത്യൻ' ഒരിക്കൽ പ്രസന്നനായി കാശ്മീർദേശം മാതൃഗുപ്തൻ എന്ന കവിക്കു സമ്മാനിച്ചതായി പറയുന്നുണ്ട്. ഡാക്റ്റർ ഭാഉദാജിയുടെ അഭിപ്രായം ഈ മാതൃഗുപ്തൻ തന്നെയാണ് മഹാകവി കാളിദാസനെന്നാണ്. വാസ്തവത്തിൽ ഈ മാതൃഗുപ്തൻ സ്കന്ദഗുപ്തന്റെ മിത്രമായിരുന്ന രണ്ടാം 'കാളിദാസ'നും 'കാവ്യത്രയ'ത്തിന്റെ കർത്താവും ആയിരിക്കാനെ വഴിയുള്ളു. (10) സ്കന്ദഗുപ്തന്റെ ശിലാലേഖനങ്ങളിലെ പദ്യരചനക്കും രഘുവംശത്തിലെ പദ്യരചനക്കും തമ്മിൽ വളരെ സാമ്യമുണ്ട്. (11) വിക്രമാദിത്യൻ കാശ്മീരദേശം മാതൃഗുപ്തന് സമ്മാനിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞല്ലോ. 467-ൽ സ്കന്ദഗുപ്തൻ മരിച്ചപ്പോൾ മാതൃഗുപ്തൻ വിരക്തനായി തന്റെ രാജ്യം വിടുകയും കുമാരദാസനായുള്ള മൈത്രീബന്ധത്താൽ സിംഹളരാജ്യത്തേക്ക് പോകയും ചെയ്തു. ഈ സമയത്തായിരിക്കണം 'മേഘദൂതം' എഴുതിയതെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അസാംഗത്യമൊന്നുമില്ല. 'ദേവപൂർവ്വം ഗിരിതേ……...' എന്നാരംഭിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ദേവഗിരിയിലെ സ്കന്ദരാജ പ്രതിമയുടെ യഥാർത്ഥ വർണ്ണനതന്നെയല്ലെ ?

ഈ ലേഖനത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ച "സ്കന്ദഗുപ്ത വിക്രമാദിത്യ" നാടകത്തിൽ കുമാരദാസനും മാതൃഗുപ്തകവിയും കഥാപാത്രങ്ങളാണ്. നാടകത്തിൽ സ്കന്ദഗുപ്തനുമായി ഇവരുടെ ബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ചില സംഭവങ്ങളും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിക്രമാദിത്യന്മാരുടെയും കാളിദാസന്മാരുടെയും കാലങ്ങളെപ്പററിയുള്ള തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ രണ്ട് പരിശിഷ്ടങ്ങളിലാണ് നാടകകർത്താവ് വിവരിച്ചിട്ടുള്ളത്. പ്രസാദ് ജിയുടെ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ശ്രദ്ധയെ തീർച്ചയായും ആകർഷിക്കത്തക്കവയാണ്.

A 107

16 JUL 1938